जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, मोरङ

अद्यावधिक-२०८१

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, मोरङ

कोशी प्रदेश

आधारभुत मानविय मापदण्डका गुणस्तर र उत्तरदायित्वहरु

प्रकाशकीय

दस्तावेजः	जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (अद्यावधिक २०८१), मोरङ
वैधानिक आधारः	नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५, विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३० र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (संसोधन, २०७६)
सर्वाधिकारः	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, मोरङ
प्राविधिक सहजीकरणः	हाम्रो कन्सल्टेन्सी सेवा, पाँचथरको तर्फबाट यश प्रसाद सुब्बा र रामकुमार दाहाल
सम्पादन:	प्रदिप साह (सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी), परमेश्वर भट्टराई (नायव सुब्वा) जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङ
योजना तयारी:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मोरङको नेतृत्वमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले लुथरन विश्व फेडेरेशन र लुथरन सामुदायिक कल्याण समाजसंगको ससहकार्यमा सबै स्थानीय तहहरु र सरोकारवाला निकायहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना - २०८१ तयार गरिएको छ । जिल्ला तहमा रहेका विषयगत क्षेत्रहरुको कार्यशालाले क्षेत्रगत पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
मोरङ, विराटनगर

कार्यालय : ०२१-५२६२०८, ५२५२५१,
Website: daomorang.moha.gov.np
Email: dao.morang@gmail.com,
daomorang100@gmail.com

मिति २०८१/०४/२८

प.सं. ८१/८२

शुभकामना ।

बहुप्रकारका विपद्का कारण गरिब तथा विपन्न वर्गको जीविकोपार्जनका स्रोतहरूमा प्रत्यक्ष असर पर्दछ । महिला, बालबालिक, जेष्ठ नागरिक, अशक्त, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई यी समस्याले अझ बढी प्रभावित बन्ने गरेका छन् । मोरङ जिल्ला प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित प्रकोपका दृष्टिले उच्च जोखिममा रहेको जिल्ला हो । बक्राहा, चिसाङ, मावा, रतुवा, डाँस, सिंघिया, केशलिया, लोहन्द्रा, गछियालगायतका मोरङ जिल्लामा बग्ने सयौं नदी तथा खोलाखोल्सीबाट वर्षेनी मनसुनको समयमा ठूलो मात्रामा मानवीय, आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, प्राकृतिक क्षति तथा नोक्सानी हुने गरेको र यसबाट सामाजिक जनजीवनमा व्यापक असर परिरहेको छ । मुख्यगरी खोला नदीको सबैतिर तटबन्ध नहुनु, पहाडबाट वर्षाको पानीले बगाएर ल्याएको बालुवा गेग्रान ढुङ्गा माटो आदि समथरिला नदी खोलाहरुमा थुप्रिन जाँदा नदीको सतह उकास हुँदै जानु, नदीजन्य गिटी बालुवाहरुको बैज्ञानिक तवरबाट उत्खनन नहुनु, नदीहरुमा अतिक्रमण हुँदै जानु र नदी उकास जग्गा तथा खोला किनारमा विपन्न, र सुकुम्वासीहरुको वस्ती हुनु जस्ता कारणहरुले बाढीबाट हुने क्षति तथा नोक्सानीको मात्र निरन्तर बढिरहेको छ । केही स्थानीय तहमा पहिरोले पनि नोक्सानी गरिरहेको छ । यसका अतिरिक्त भूकम्प, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ, असिना, शीतलहर, वन्यजन्तु तथा सामुदायिक कुकुर आतङ्क, औद्योगिक दुर्घटना जस्ता प्रकोपका कारण मानिसहरु आक्रान्त भइरहेका छन् । सडक दुर्घटना र यसबाट हुने मानवीय तथा आर्थिक क्षतिको मात्रा पनि वर्षेनी बढ्दो क्रममा रहेको छ ।

नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य र पुनर्लाभसँग सम्बन्धित सबै कामहरुलाई व्यवस्थित गर्न लागि परेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद, कार्यकारी समिति, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यस्थापन प्राधिकरण, प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरुको संस्थागत व्यवस्था गरी सबैको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएको छ । यी संस्थागत प्रणालीहरुसँग प्रभावकारी समन्वय र तीनै तहको सरकारहरुबीच हातेमालो गरी विपद् व्यवस्थापन गर्न यो योजनाले मार्गनिर्देश गरेको छ ।

नेपालको संविधान, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३० र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६) लाई आधार मानेर स्थानीय तह र सरोकारवालाहरूसँग विराटनगर, वेलवारी र रंगली गरी तीन स्थानमा प्रत्यक्ष अन्तरक्रिया गरी जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिएको छ । योजना निर्माणको कार्यलाई अन्तिम चरणमा पुर्‍याउन सहयोग गर्ने जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, विपषयगत कार्यालयहरु, मोरङ जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरु, आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने लुथरन विश्व फेडेरेशन, लुथरन सामुदायिक कल्याण समाज मोरङ, हाम्रो कन्सल्टेन्सी सेवाको तर्फबाट विपद विज्ञहरू यश प्रसाद सुब्बा र रामकुमार दाहाल तथा सम्पूर्ण टीमलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । योजना अनुरुप विपद् व्यवस्थापनको कार्यमा सबै तह र क्षेत्रको सहकार्य र साझेदारीको अपेक्षा गर्दै कार्यान्वयन सफलताको लागि शुभकामना समेत व्यक्त गर्दछु । धन्यवाद ।

(प्रेम प्रसाद भट्टराई)
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

कार्यकारी सारांश

विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापहरुको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवम् साँस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले व्यवस्था गरेको छ ।

प्रकोप र यसबाट उत्पन्न विपद्लाई भाग्यवादी चिन्तनबाट हेर्ने सामाजिक परम्पराका कारण विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नेपालमा प्रभावकारी रुपमा हुन सकिरहेको छैन । जनचेतनाको कमी, अन्ध विश्वास र भौगोलिक विकटता विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि चुनौतिको विषय बनेको छ । पछिल्लो समयमा विश्वव्यापीरुपमा बढ्दै गएको विपद्को जोखिमलाई न्यूनीकरण नगरिएसम्म दिगो विकास लक्ष्य प्राप्त हुन नसक्ने देखिएकोले पनि यसको जोखिम न्यूनीकरणको पद्धतिलाई दैनिक व्यवहारमा नै अवलम्बन गर्ने परम्पराको विकास गर्न सघाउनु आजको आवश्यकता हो । मोरङ जिल्ला पनि बिभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपदबाट उच्च प्रभावित हुने जिल्लामध्ये एक हो । यस जिल्लामा हरेक वर्ष विपद्का कारण विशेष गरी आगलागी, बाढी, चट्याङ आदिबाट जनधनको अपुरणीय क्षति भइरहेको छ । विगतमा जिल्लाका बुढी (केशलिया), सिंघिया, लोहन्द्रा, चिसाङ, डांस (मरिया बक्राहा), रतुवा, मावा, बक्राहा, तेली खोला, सुकुना, कयर खोलाहरुमा आएको बाढी र गर्मीयाममा आगलागीका घटनाहरुले यस जिल्लालाई अस्तव्यस्त पारिरहेको छ । विपद् व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनीकरणका लागि संघ, प्रदेश देखि स्थानीय तहसम्म संस्थागत संरचनामा सुधार गरी विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिबृद्धि गर्दै सुरक्षित समुदायको विकासमा अगाडि बढ्नु आवश्यक देखिन्छ ।

मोरङ जिल्लाका १७ वटा स्थानीय तहहरुले स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु गठन गरी विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था पनि गरिसकेका छन् । नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट जारी भएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६), राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा, २०७० (प्रथम संसोधन २०७५) साथै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (प्रथम संसोधन २०७५) जस्ता मार्गदर्शन साथै सबै स्थानीय तहहरुबाट संकलित सूचना तथा तथ्याङ्कहरुका आधारमा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरिएको हो ।

जिल्लाका स्थानीय तहहरु, सुरक्षा निकायहरु, सरकारी कार्यालय तथा गैरसरकारी संस्थाहरुबाट प्राप्त तथ्याङ्कका आधारमा बाढी, आगलागी, सडक दुर्घटना, वन्यजन्तु आतङ्क (प्रमुखरुपमा हात्ती), चट्याङ, शीतलहर, हावाहुरी जस्ता प्रकोपहरुका सन्दर्भमा जिल्लाको संकटासन्नता स्तरीकरण गरिएको छ । विशेषगरी बाढी, आगलागी, शीतलहर, हावाहुरी यस जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरु भएकोले यसको जोखिमको सन्दर्भमा नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरुको यसवर्ष हुनसक्ने क्षतिलाई आधार मानेर भविष्यमा सुधार गर्दै जाने गरी लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ । विपद् हुनु अघि, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात गरिने क्रियाकलापहरुका लागि समयावधि र बजेट समेत प्रक्षेपण गर्ने विषयलाई यस योजनामा समावेश गरिएको छ । खोला नदी किनारका वस्तीहरु र प्रभावित हुनसक्ने परिवार संख्यालाई पनि यसमा समावेश गरिएको छ । प्रभावित हुनसक्ने वस्तीहरुमा पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना र त्यसको कार्यान्वयनको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ । आगामी दिनहरुमा पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई सबैले आत्मसात गरी सबै स्थानीय तहहरुमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी अगाडी बढ्न जरुरी देखिन्छ ।

साधन र स्रोतको कमी हुँदाहुँदै पनि यस जिल्लामा भइरहेका प्रकोपका घटनाहरु र त्यसबाट हुने तत्कालीन क्षतिलाई कम गर्न योजनाबद्धरुपमा कार्य गर्नका लागि विभिन्न योजना तथा निर्देशिका समेत तयार भएको र जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय

राजनीतिक दल नागरिक समाज विपद् प्रभावित समुदायसँग नजिक रहेर केन्द्रसँग प्रभावकारी समन्वय गर्नका लागि गृह मन्त्रालयमा राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (NEOC), आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय (कोशी प्रदेश) मा प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (PEOC) र जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङमा जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) २४ सै घण्टा क्रियाशिल रहेका छन् । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ मा स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (LEOC) स्थापना गरी क्रियाशिल गराउने प्रावधान भएतापनि स्थानीय तहहरुमा स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (LEOC) हरु स्थापना र क्रियाशिल हुनसकेका छैनन् ।

यस योजनाले जिल्लामा कार्यरत संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धिलाई प्राथमिकतामा राखेको छ भने स्थानीय तहको विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमाका लागि आधारसमेत तयार गर्ने प्रयास गरेको छ । खासगरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले विभिन्न १० वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) पहिचान गरेको छ । यसमा मूलभूत रूपले क्षेत्रगत अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नियमित रूपमा गर्नु पर्ने पूर्वतयारी र आपतकालीन काम तथा त्यसको लागि गरिने पूर्वतयारीलाई प्राथमिकतामा राखेको छ ।

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद्को समयमा मानवीय जीवनको रक्षा र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानव माथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्न सहयोग गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ ।

योजना तर्जुमा विधि

मोरङ जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी र पुनरावलोकनको क्रममा निम्न प्रक्रिया र विधि अपनाइएको छः

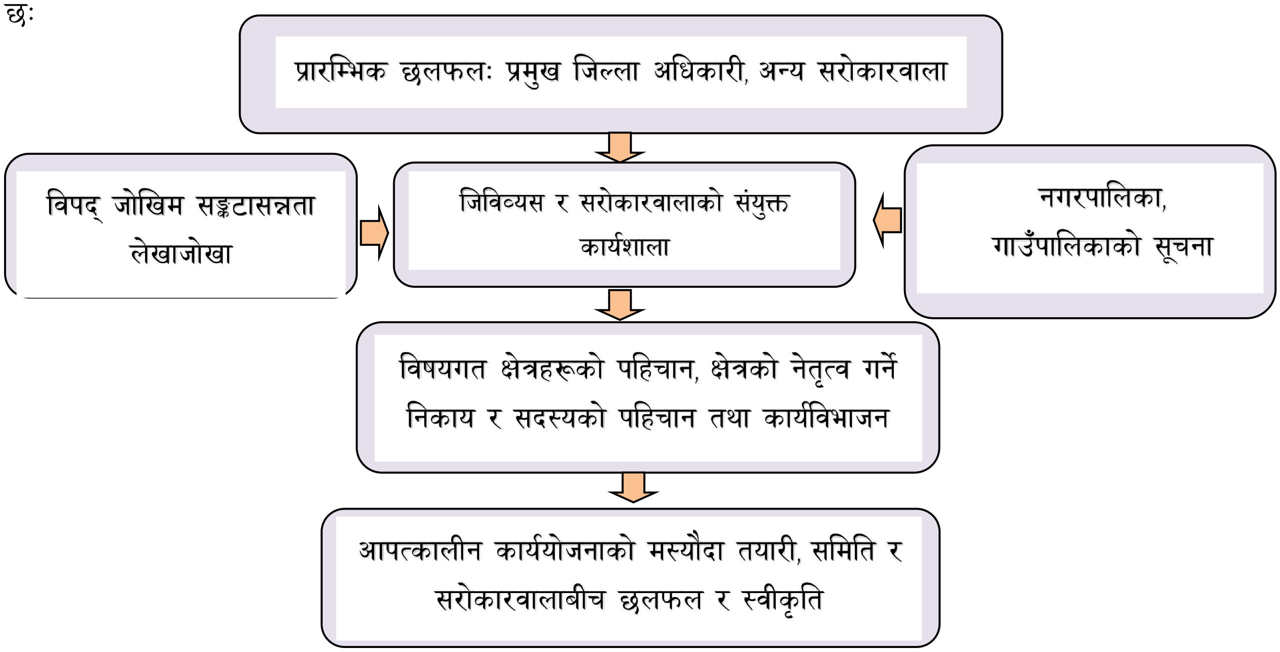

उपरोक्त मार्गदर्शनको खाकालाई अनुसरण गर्ने क्रममा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नका लागि आवश्यक तयारी गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक र परामर्श कार्यशाला देहायका ३ स्थानमा गरिएको थियो ।

स्थान	सहभागी स्थानीय तहहरु	मिति
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	विराटनगर महानगरपालिका, बुढीगंगा गाउँपालिका, ग्रामथान गाउँपालिका, कटहरी गाउँपालिका र जहदा गाउँपालिका	२०८१ असार २७ गते
बेलवारी नगरपालिका	बेलवारी नगरपालिका, उर्लावारी नगरपालिका, सून्दर हरैंचा नगरपालिका, पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, लेटाङ नगरपालिका, केरावारी गाउँपालिका, कानेपोखरी गाउँपालिका र मिक्लाजुङ गाउँपालिका	२०८१ असार २८ गते
रङ्गेली नगरपालिका	रङ्गेली नगरपालिका, रतुवामाई नगरपालिका, सुनवर्षि गाउँपालिका र धनपालथान गाउँपालिका	२०८१ असार ३० गते
जहदा ४ स्थित लोहन्द्रा खोला	सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रको सक्रिय सहभागितामा बाढीको सिमुलेशन	२०८१ श्रावण १५ गते
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	योजनाको मस्यौदाको प्रस्तुतीकरण तथा पृष्ठपोषणका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरुबीच कार्यशाला	२०८१ श्रावण १८ गते

सङ्कटासन्नता स्तरीकरण

जिल्लामा हुने मनसुनी प्रकोपका घटनामध्ये बाढी तथा पहिरो र कुनै पनि समय जानसक्ने भूकम्पको जोखिमको विश्लेषण गरी मानवीय सहयोग वा प्रतिकार्यका दृष्टिले सङ्कटासन्नता स्तरीकरण गरिएको छ । जिल्लाको समग्र अवस्थाको लेखाजोखा गर्दा विपद्जन्य जोखिमको अवस्था निम्नअनुसार रहेको छः

क्र.सं.	प्रकोप	उच्च जोखिम	मध्यम जोखिम
१	भूकम्प	बिराटनगर महानगरपालिका, रतुवामाई नगरपालिका, सुनवर्षी नगरपालिका, उर्लावारी नगरपालिका, पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, बेलवारी नगरपालिका, लेटाङ नगरपालिका, सून्दरहरैंचा नगरपालिका, रङ्गेली नगरपालिका	कटहरी गाउँपालिका, कानेपोखरी गाउँपालिका, बुढीगंगा गाउँपालिका, धनपालथान गाउँपालिका, जहदा गाउँपालिका, ग्रामथान गाउँपालिका, केराबारी गाउँपालिका
२	पहिरो	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	लेटाङ नगरपालिका, केराबारी गाउँपालिका
३	बाढी	बिराटनगर महानगरपालिका, रतुवामाई नगरपालिका, सुनवर्षी नगरपालिका, उर्लावारी नगरपालिका, पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, बेलवारी नगरपालिका, लेटाङ नगरपालिका, सून्दरहरैंचा नगरपालिका, रङ्गेली नगरपालिका, कटहरी गाउँपालिका, कानेपोखरी गाउँपालिका, बुढीगंगा गाउँपालिका, धनपालथान गाउँपालिका, जहदा गाउँपालिका, ग्रामथान गाउँपालिका, केराबारी गाउँपालिका	मिक्लाजुङ गाउँपालिका
४	आगलागी	बिराटनगर महानगरपालिका, रतुवामाई नगरपालिका, सुनवर्षी नगरपालिका, रङ्गेली नगरपालिका, कटहरी गाउँपालिका, धनपालथान गाउँपालिका, जहदा गाउँपालिका, ग्रामथान गाउँपालिका	उर्लावारी नगरपालिका, पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, बेलवारी नगरपालिका, लेटाङ नगरपालिका, सून्दरहरैंचा नगरपालिका, कानेपोखरी गाउँपालिका, बुढीगंगा गाउँपालिका
५	चटयाङ	सबै स्थानीय तहहरु	

६	शीतलहर	बिराटनगर महानगरपालिका, रतुवामाई नगरपालिका, सुनवर्षी नगरपालिका, रङ्गेली नगरपालिका, कटहरी गाउँपालिका, धनपालथान गाउँपालिका, जहदा गाउँपालिका, ग्रामथान गाउँपालिका	उर्लावारी नगरपालिका, पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, बेलवारी नगरपालिका, लेटाङ नगरपालिका, सून्दरहरैंचा नगरपालिका, कानेपोखरी गाउँपालिका, बुढीगंगा गाउँपालिका, केराबारी गाउँपालिका

आपत्कालीन समयमा खोज तथा उद्धार, राहत व्यवस्थापन वा मानवीय सहयोगको परिचालनको लागि उल्लिखित विपद्जन्य घटनाबाट हुने क्षतिको अनुमान गरिएको छ । यो अनुमान विपद्को अवस्था र भूगोल अनुसार फरक पर्ने सम्भावना रहे पनि न्यूनतम आँकलन गरिएको यो योजना कार्यान्वयन भएमा जनधनको क्षतिलाई धेरै हदसम्म न्यून गर्न सकिनेछ । यस योजनाको लागि राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले प्रक्षेपण गरेको केशलोड पूर्वानुमान समेतका आधारमा बाढी, डुबान, आगलागी र चट्याङबाट चालु २०८१ सालमा प्रभावित हुन सक्ने ६,४०० घरधुरीका २६,९५४ जनसंख्यालाई आधार मानी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरिएको छ । पूर्वतयारी र प्रकोपको स्तर अनुसार वास्तविक क्षति तथा नोक्सानीको आकार घटबढ हुन सक्नेछ ।

विषयगत क्षेत्रको पहिचान

यस योजनाले विषयगत क्षेत्रको अवधारणा अनुरूप कार्यविभाजन गरी भूकम्प, पहिरो, आगलागी, बाढी, शीतलहर जस्ता विपद्को सामना गर्ने तथा विपद् प्रतिकार्य गर्ने आधारभूत ढाँचा तयार गरेको छ । यस योजनामा विषयगत क्षेत्रको कार्यविभाजनको लागि १० वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) निर्धारण गरी सो अनुरूप कार्यविभाजन गरिएको छ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विभिन्न सरोकारवाला उपस्थित रहेको सहभागितामूलक कार्यशाला मार्फत् क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकायको निर्धारण गरेको छ ।

रणनीतिक योजना

जिल्लामा हुने विभिन्न विपद्को अवस्थालाई दृष्टिगत गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले वर्षभरी के कस्ता मूलभूत पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरणका कार्य गर्नु आवश्यक पर्छ भन्ने विषयमा छलफल गरी विपद् पूर्वतयारी र क्षमता अभिवृद्धिको योजना तयार गरिएको छ ।

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

योजनामा विपद्को समयमा तत्कालै गर्नु पर्ने कामको क्षेत्रगत कार्ययोजना तर्जुमा गरिएको छ, जसमा विषयगत क्षेत्रका प्रमुखको जिम्मेवारीमा समयसीमा समेत निर्धारण गरी कार्यविभाजन गरिएको छ । आपतकालीन कार्यका लागि निर्धारण गरिएका गतिविधि सञ्चालन गर्न आवश्यक पूर्वतयारी, खोज उद्धार तथा व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्रीहरु र बजेटको अनुमान समेत गरिएको छ ।

विषयसूची

खण्ड एक : परिचय

१.१ जिल्लाको परिचय	11
१.२ भौगोलिक अवस्थिति	11
१.३ राजनैतिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र विभाजन	11
१.४ जलवायु	12
१.४ प्रमुख नदी तथा जल भण्डार	12
१.५ भू–उपयोगको स्थिति	12
१.६ जनसंख्या विवरणः	12
१.७ पालिकागत जनसंख्याको विवरण	13
२.१ योजनाको पृष्ठभूमि	14
२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्यहरुः	14
२.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजाः	15
२.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले प्राप्त गर्न खोजेका परिणामहरू	15
२.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया	16
२.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सीमाः	17
२.७ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	18
२.८ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह	19
२.९ पूर्वतयारीका लागि सामान्य मान्यताहरू	19

खण्ड तीन : विपद् जोखिमको अवस्था

३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण	20
३.१.१ मोरङ जिल्लाका प्रमुख १० प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरुः	20
३.१.२ विगतमा विपदबाट भएको क्षति	20
३.१.३ जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरु	22
३.१.४ बाढीबाट प्रभावित हुने स्थानीय तह र क्षेत्रहरु	22
३.१.५ आगलागी	23
३.१.६ जिल्लाको भौतिक संरचनाको अवस्थाः	25
३.१.७ जिल्लाका पालिकाहरुमा पहिरोबाट प्रभावित क्षेत्र	26
३.१.८ वन्यजन्तु आक्रमण/मानिस र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्वः	26
३.१.९ चट्याङबाट प्रभावित क्षेत्र	26
३.१.१० सडक दुर्घटना	27
३.१.११ विगत ५ वर्ष यता विपद्को कारण भएको मानवीय क्षति	27
३.१.१२ अपाङ्गताको विवरणः	28
३.१.१३ सम्भाब्य प्रकोपको आँकलन तथा संभावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साङ्कनः	29
३.१.१४ बाढीबाट प्रभावित स्थानीय तहहरु र प्रभावित हुने क्षेत्रहरु	30
३.२. कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था	40
३.२.१ नेपालको संविधान	40
३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४	40
३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४	40
३.२.४ विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०७५	40
३.२.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन,२०७५	41
३.३. विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण	41
३.४. प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण	41
३.५. सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको बिवरण लेखाजोखा	41

खण्ड चार : सामान्य पूर्वतयारी योजना

४.१ मानवीय विषयगत क्षेत्रहरुको व्यवस्थाः	42
४.१.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचयः	42
४.१.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य	42
४.१.३ विषयगत क्षेत्र निर्धारण	42

४.२ विषयगत क्षेत्रका आधारमा सामान्य पूर्वतयारी योजनाः 43
४.२.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन 43
४.२.२ खोज तथा उद्धार 44
४.२.३ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री 44
४.२.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन 45
४.२.५ आपत्कालीन स्वास्थ्य र पोषण 45
४.२.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन 46
४.२.७ आपत्कालीन संरक्षण 46
४.२.८ आपत्कालिन शिक्षा 46
४.२.९ बन्दोवस्ती 47
४.२.१० भौतिक पूर्वाधार 47
खण्ड पाँच : पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना
५.१ पूर्वानुमानमा आधारित पूरंतयारी योजना 48
खण्ड छ : आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना)सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि(
६.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (Coordination and Information Management) 50
६.१.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको परिचय: 50
६.२ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue) 56
६.२.१ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको परिचयः 56
६.२.२ सम्भावित परिदृष्यः 56
६.२.३ विषयगत क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य 57
६.२.४ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना 57
६.२.५ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी 59
६.३ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन (Temporary Shelter and NFI management) 61
६.३.२ क्षेत्रगत उद्देश्य 62
६.३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना 63
६.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी 64
६.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood) 65
६.४.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य 66
६.४.२ क्षेत्रगत उद्देश्य 67
६.४.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना 67
६.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी 68
६.५ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition) 69
६.५.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य 69
६.५.२ क्षेत्रगत उद्देश्य 71
६.५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना 71
६.५.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी 73
६.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन (Water, Sanitation and Hygiene -WASH) 74
६.७ आपत्कालीन संरक्षण (Emergency Protection) 78
६.८ आपत्कालिन शिक्षा (Education in Emergency) 82
६.९ बन्दोबस्ती क्षेत्र (Logistic Management) 86
६.१० भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र (Physical Infrastructure) 89
खण्ड सात : आवश्यकताको लेखाजोखा
७.१. विषयगत स्रोत साधनको आँकलन 93
७.१.१ समन्वय तथा सूचना क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको विवरण 93
७.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः 94
७.१.३ खाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची 95
७.१.४ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची 96
७.१.५ खानेपानी तथा सरसफाई 96
७.१.६ संरक्षण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सूची 96

७.१.८ आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान क्षमता तथा स्रोतहरुः 98
७.२ जिल्लाका विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्षमता 99
७.३ अनुमानित लागत 99
७.४. आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र 100
७.५ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य 100
खण्ड आठ : अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना
८.१. लक्ष्य र सूचकहरू 102
८.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई 104
अनुसूचीहरुः 105
अनुसूची १ : मोरङ जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरुको विवरणः 105
अनुसूची २ : जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु 107
अनुसूची ३ : मोरङ जिल्लाका निर्वाचित स्थानीय पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु 108
अनुसूची ४ : नेपाली सेनाको बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरणः 112
अनुसूची ६ :मोरङ जिल्ला स्थित स. प्र. बल नेपालका युनिटहरुको सम्पर्क नम्बर विवरणहरुः 116
अनुसूचीः ७ स्थानीय तहमा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको नाम सम्पर्क विवरणः 117
अनुसूची ८ : स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख र महिला विकास शाखा प्रमुखहरुको सम्पर्क नम्बर 117
अनुसूची ९ : स्थानीय तहका कार्यालयमा रहेका विपद सम्पर्क ब्यक्तिहरुको नामावलीः 118
अनुसूची १०: जिल्ला र स्थानीय तहमा कार्यरत स्थानीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुः 119
अनुसूची ११ : जिल्लामा रहेका प्रदेशस्तरीय तथा अन्य निकायका विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण 122
अनुसूची १२ : जिल्लामा रहेका रेडियो /एफ एम स्टेशनहरु 123
अनुसूची १३ : मोरङ जिल्लामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्वर 124
अनुसूची १४ : स्थानीय तहको स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण 127
अनुसूची १५ : मोरङ जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धी विवरण 127
अनुसूची १६ : मोरङ जिल्ला र आसपासमा रहेका बारुणयन्त्र सम्बन्धी विवरण 132
अनुसूची १७ : मोरङ जिल्लामा भएका शववाहन सम्बन्धी विवरणः 133
अनुसूची १८ : मोरङ जिल्लामा भएका हेभ्भी उपकरणहरु सम्बन्धी विवरणः 133
अनुसूची १९ : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा भएका सामग्रीहरुको विवरणः 134
अनुसूची २० : नेपाली सेनाको श्री भैरव गणमा भएका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरणः 134
अनुसूची २१ : कोशी प्रदेश प्रदेश प्रहरी कार्यालयमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरणः 135
अनुसूची २२ :सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालमा रहेको विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरुको विवरणः 136
अनुसूची २३ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय र मातहतका चौकी, पोष्ट र ईलाकाहरुमा उपलब्ध सामग्रीहरुः 143
अनुसूची २४ स्थानीय तहगत भौतिक स्रोत साधनको अवस्था 145
अनुसूची २५ : सुरक्षित स्थान 150
अनुसूची २६ : विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्तः 157
अनुसूची २७ : अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त 157
अनुसूची २८ : आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि स्फियर मापदण्ड 158
अनुसूची २९ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फाराम 161
सन्दर्भ सामग्रीहरु 165

शब्द संक्षेप

विजोन्यूव्यकास	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति
गापा	गाउँपालिका
गैसस	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
जमौविवि	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
खासडिका	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय
जिसस	जिल्ला समन्वय समिति
जिविव्यस	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
जिपूका	जिल्ला पूर्वाधार कार्यालय
शिविसइ	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई
जिस्वाका	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
जिभूसंका	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय
नपा	नगरपालिका
नेपसंघ	नेपाल पत्रकार संघ
नेखासं	नेपाल खाद्य संस्थान
नेप्र	नेपाल प्रहरी
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
नेसे	नेपाली सेना
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सप्रवल	सशस्त्र प्रहरी बल
स्थाविव्यस	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
स्थासुनि	स्थानीय सुरक्षा निकाय
CRRT	Community Rapid Response Team
DDMC	District Disaster Management Committee
DDRT	District Disaster Response Team
DEOC	District Emergency Operation Centre
DPRP	Disaster Preparedness and Response Plan
DLSA	District Lead Support Agency
DRRT	District Rapid Response Team
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA	Multi-cluster Initial Rapid Assessment
NRCS	Nepal Red Cross Society
RRT	Rapid Response Team
SAR	Search and Rescue
WASH	Water, Sanitation and Hygine
GloFAS	Global Flood Aawarness System

खण्ड एक : परिचय

१.१ जिल्लाको परिचय

कोशी प्रदेशको ऐतिहासिक गौरव बोकेको मोरङ जिल्ला जनसंख्याको दृष्टिकोणले नेपालको दोस्रो तथा विकास सूचकाङ्कको आधारमा चौथो स्थानमा रहेको छ । प्राचीनकालमा विराट राजाको राजधानी मोरङमा रहेको थियो। कालान्तरमा यसै जिल्लामा "हाङ" नामक किराती राजाले राज्य सञ्चालन गरेको पाइन्छ । त्यसबेला यस प्रशासनिक क्षेत्रलाई "मावारङ" भनिन्थ्यो । पछि, "मावारङ" भन्ने शब्द नै अपभ्रंश भई मोरङ भन्न थालिएको हो भन्ने किंवदन्ती रहेको छ । ८० प्रतिशत भू–भाग तराइले ओगटेको यो जिल्ला पूर्वी नेपालको औद्योगिक एवं व्यापारिक केन्द्रको रुपमा परिचित छ ।

मोरङ जिल्लाको आकृति उत्तर दक्षिण लम्बाईमा आयताकारको छ । जमिनको बनावट अनुसार यस जिल्लामा पहाडी क्षेत्र, भावर क्षेत्र र तराई क्षेत्र रहेको छ । उष्ण, अर्धउष्ण र समशीतोष्ण हावापानी भएको यस जिल्लामा अधिकतम तापक्रम ४३ डिग्री सेल्सियस देखि न्यूनतम ३.७ डिग्री सेल्सियस सम्म पुग्दछ । वार्षिक औषत वर्षा १८१२ मि.मि. हुने गरेको छ । पहाडी खण्ड निकै विकट रहेतापनि फलफूल तथा तरकारी उत्पादनमा क्रमशः विकसित बन्दैछ । बीचको भावर क्षेत्रमा ढुङ्गेनी माटो भएकोले उत्पादन कम हुन्छ । तराई क्षेत्र समथल तथा मलिलो भएकाले धान, मकै, गहुँ तोरी जस्ता कृषिवाली राम्रो उत्पादन हुन्छ ।

महाभारतकालीन विराट राजाको दरवार, राजारानी धिमाल पोखरी, गोविन्दपुरको सुनवर्षी पोखरी, हरैंचाको किच्चक गढी, डाईनियाको हरिश्चन्द्र गढी, कानेपोखरीलगायत ऐतिहासिक स्थलहरु रहेको मोरङ जिल्ला धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण छ । सांस्कृतिक विविधता तथा विभिन्न जातजातिको बसोबास भएकोले आ–आफ्नै भेषभुषा तथा रहनसहन र संस्कृति यहाँ देख्न सकिन्छ । उत्पादन, अवसरको उपलब्धता तथा शहरीकरणको बढ्दो प्रभावका कारण अन्य जिल्लाबाट बसाई सरेर आउने क्रम बढ्दो छ ।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व	झापा जिल्ला र इलाम जिल्ला (मावा खोला)
पश्चिम	सुनसरी जिल्ला (बुढी/केसलिया खोला)
उत्तर	धनकुटा, पाँचथर
दक्षिण	विहार राज्य, भारत
अक्षांश	२६' २०” उत्तर देखि २६'५३” उत्तर
देशान्तर	८७'११” पूर्वदेखि ८७' ४१” पूर्व
क्षेत्रफल	१८५५ वर्ग कि.मी
औषत लम्वाई	लगभग ४६ कि.मी. (पूर्व पश्चिम)
औषत चौडाई	लगभग ५४ कि.मी. (उत्तर दक्षिण)
उचाई	समुद्र सतहबाट करिब ६० मी. देखि २४१० मी. सम्म

१.३ राजनैतिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र विभाजन

प्रदेश	कोशी प्रदेशको राजधानी
जिल्ला सदरमुकाम	विराटनगर
प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र	६
प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र	१२
महानगरपालिका	१
नगरपालिका	८
गाउँपालिका	८

१.४ जलवायु

हावापानी	उष्ण र समशितोष्ण
वार्षिक औषत वर्षा	१८१२ मि.मि.
तापक्रम अधिकतम	४३' सेल्सियस
तापक्रम न्यूनतम	३.७' सेल्सियस

१.४ प्रमुख नदी तथा जल भण्डार

- जलभण्डार वा जलश्रोतको हिसाबले मोरङ जिल्लामा प्रसस्तै खोला नाला तथा पोखरीहरु छन् । यहाँका खोलानालाहरु विशेषतः तीन प्रकारका छन् ।
- महाभारत क्षेत्रबाट उत्पत्ति भई आएका जसमा खदम, चिसाङ्ग, मावा, रतुवा, बक्राहा खोला आदि हुन्। यी खोलाहरुमा हिउँद याममा पनि प्रायः पानी बगिरहन्छ ।
- अन्य समयमा सामान्य पानीको बहाव रहेतापनि बर्षा याममा पानीको बहाब धेरै हुने खहरे तथा अन्य खोलाहरुमा बुढी, सिंघिया, लोहन्द्रा, डाँस, केसलिया, मरिया, बक्राहा, बेतौना, जुडी, साखारे आदि छन् । अन्य साना खहरे खोलाहरु पनि प्रशस्तै छन् ।
- साथै यस जिल्लामा उल्लेखनीय तालहरु नभएतापनि गाउँमा साना पोखरीहरु प्रशस्तै पाइन्छन्। जस मध्ये रतुवामाइ नगरपालिकाको सुनवर्षी पोखरी, कानेपोखरी गाउँपालिकाको कानेपोखरी, भोगटेनीको राजारानी धिमाल पोखरीलाई ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिले पनि महत्वपूर्ण मानिन्छ ।

१.५ भू-उपयोगको स्थिति

तालीका नम्वर १ : जिल्लाको भू-उपयोगको अवस्था

सिनं	कूल क्षेत्रफल	१,८५,५०० हेक्टर
१.	खेतीयोग्य क्षेत्र	१,०५,२७० हेक्टर
२.	सिंचित क्षेत्र	६८,५४० हेक्टर
३.	वन क्षेत्र	४३,१८४ हेक्टर
४.	नदी सडक नहर	४,०६९ हेक्टर
५.	आवास क्षेत्र	५,०५९ हेक्टर
६.	पहाड पाखा बाँझो पर्ति	१५,६०२ हेक्टर

स्रोतः जिल्ला पार्श्वचित्र मोरङ, २०७०

१.६ जनसंख्या विवरणः

वि.स. २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्याङ्कअनुसार यस जिल्लाको कुल घरधुरी संख्या २,७२,२८३ र कुल जनसंख्या ११,४८,१५६ रहेको छ जस मध्ये पुरुष ४८.६० र महिला ५१.४० प्रतिशत रहेको छ ।

तालीका नम्वर २ : जिल्लाको जनसांख्यिक अवस्थाः

साल	पुरुष		महिला		कूल जम्मा	बृद्धिदर
	जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत		
२०५८	४,२२,३४८	५०.१३	४,२०,१२४	४९.८७	८,४२,५०७	
२०६८	४,६६,७१२	४८.३४	४,९८,६५८	५१.६६	९,६५,३७०	
२०७८	५,५७,५१२	४८.५६	५,९०,६४४	५१.४४	११,४८,१५६	१.६६ प्रतिशत

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.७ पालिकागत जनसंख्याको विवरण

२०६८ सालको जनगणना अनुसार जिल्लामा २,१३,९९७ परिवारमा ९,६५,३७० जनसङ्ख्या भएकोमा २०७८ सालमा २,७२,२८३ परिवारमा ११,४८,१५६ जनसङ्ख्या पुगेको छ अर्थात् वार्षिक जनसङ्ख्या बृद्धिदर १.६६ प्रतिशतले बढेको देखिन्छ । औसत परिवार संख्या ४.२२ भएको यो जिल्लामा लैङ्गिक अनुपात ९४.३९ रहेको छ। तराईको सुगम जिल्ला भएकोले यहाँको जनघनत्व ६१९ व्यक्ति प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ भने साक्षरता प्रतिशत ७८.६१ रहेको छ जसमा पुरुषको साक्षरता प्रतिशत निक्कै बढी छ ।

तालिका नम्बर ३ : जनसंख्या सम्बन्धी विवरण:

स्थानीय तह	घरधुरी	जनसंख्या			परिवारको आकार	लैङ्गिक अनुपात	जनघनत्व	२०६८ को जनसंख्या
		जम्मा	पुरुष	महिला				
विराटनगर मनपा	५६९१९	२४३९२७	१२१९५४	१२१९७३	४.२९	९९.९८	३१६८	२१४६६३
सून्दरहरैंचा नपा	२९८२६	१२०२१३	५७०१८	६३१९५	४.०३	९०.२३	१०९१	८०५१८
बेलवारी नपा	२०४५९	८१७७१	३८२९७	४३४७४	४.००	८८.०९	६१६	६५८९२
रङ्गेली नपा	१३२०६	५७४९४	२७९७४	२९५२०	४.३५	९४.७६	५१४	५२०१३
पथरी शनिश्चरे नपा	१७९८०	७२४५१	३३९८४	३८४६७	४.०३	८८.३५	९०८	६११३२
उर्लावारी नपा	१७६५०	७०९०८	३३३५६	३७५५२	४.०२	८८.८३	९५०	५४६९६
रतुवामाई नपा	१४५०८	६११३९	२८९९९	३२१४०	४.२१	९०.२३	४३०	५५३८०
सुनवर्षी नपा	१२६८४	५६०३४	२६९९५	२९०३९	४.४२	९२.९६	५२७	५०७५८
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	३३१६७	१५८८८	१७२७९	३.९९	९१.९५	२०९	२८७०८
केराबारी गापा	८५७३	३४५०४	१६४१५	१८०८९	४.०२	९०.७५	१५७	३०४३१
लेटाङ गापा	९३५७	३८१५२	१८०३८	२०११४	४.०८	८९.६८	१७४	३२०५३
कानेपोखरी गापा	१०६६३	४३१९३	२०४०५	२२७८८	४.०५	८९.५४	५२१	३८०३३
धनपालथान गापा	९९२५	४५३४८	२२१९६	२३१५२	४.५७	९९.२५	६४५	३९३९४
जहदा गापा	९८६९	४७६३९	२४०३५	२३६०४	४.८३	१०१.८३	७६४	४१८१९
कटहरी गापा	१०४९५	४८५१०	२४३४२	२४१६८	४.६२	१००.७२	९४०	३९७७५
ग्रामथान गापा	९३७७	३६०२४	१७४९७	१८५२७	३.८४	९४.४४	५०१	३२७२७
बुढीगंगा गापा	१२३६०	५१४९७	२५३०७	२६१९०	४.१७	९६.६३	९१३	४१५८६
संस्थागत	१२३	६१८५	४८१२	१३७३				
जम्मा	२७२२८३	११४८१५६	५५७५१२	५९०६४४	४.२२	९४.३९	६१९	९६५३७०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

खण्ड दुई : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि र उद्देश्य

२.१ योजनाको पृष्ठभूमि

नेपाल भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, चटयाङ, खडेरी, अतिवृष्टी, शितलहर तातोहावा जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । यस्ता विपदबाट जोगाउन, प्रकोप सिर्जित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। आपत्कालमा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरुको क्षमता तथा सबै तहमा उपलब्ध स्रोत साधनले ठूलो प्रभाव पर्दछ । तसर्थ प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि र विपद्को समयमा मानवको जीवन रक्षाकालागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो । विपदबाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभूत सेवा सुविधाहरूको हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारी महत्वपूर्ण हुन्छ । तसर्थ प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट हुन सक्ने विपद्का घटनाबाट मानिसको जीउधन, विकास पूर्वाधार तथा सेवाहरूको क्षतिलाई कम गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ ।

पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्धत पुर्याउँदछ । यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ । यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७" को आधारमा जिल्ला स्थित सरोकारवालासँग समेत छलफल अन्तरक्रिया गरी जोखिम न्यूनीकरण र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई हरेक वर्ष अद्यावधिक गर्दै आएको छ । सोही योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधीकरण गर्ने क्रममा "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६)" ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी **"जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, (अद्यावधिक २०८१)"** तर्जुमा गरिएको छ ।

विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न चरणमा गरिने कामहरूमध्ये विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना विपद् जोखिम व्यवस्थापनको एक महत्वपूर्ण अंश हो । यसले विपद् पहिले पूर्वतयारी र विपद्को समयमा प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिन्छ । विपद् पूर्वतयारी कार्यले विपद् अघि गरिने पूर्वतयारी कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको हुन्छ र पूर्वतयारी यस योजनाको मुख्य कार्य अथवा मुटु हो । विना पूर्वतयारी प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न नसकिने हुनाले पूर्वतयारीलाई यस योजनाले विशेष महत्व दिने गर्दछ । विपदबाट उत्पन्न असहज अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार कार्यलाई ब्यवस्थित गर्दै मानवजीवनको रक्षा गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ ।

२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्यहरुः

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम् उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त

मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । योजनाका विशिष्ट उद्देश्य देहायबमोजिम रहेका छन्

- विपद् प्रभावित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- विपद् प्रभावित मानिसलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्यलाइ थप मजबुत बनाउनु,
- उपलब्ध न्यूनतम साधन–स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै साधन–स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकारबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा सङ्घसंस्थासँग प्रभावकारी समन्वय गर्नु,
- विकास प्रक्रियामा जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मूलप्रवाहीकरण गरी विपद्जन्य जोखिम कम गर्न र विपद्पछिको पुनर्लाभ प्रक्रियालाई अघि बढाउने आधार तयार गर्नु ।

२.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजाः

विपद् जोखिम व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यमध्ये विपद् पहिले जोखिम न्यूनीकरणका आधारभूत कार्य, विपद् परे लगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्म गरिने प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी र तत्कालीन पुनर्लाभका लागि कार्य गरिने भएकाले यस योजनाबाट विपद् प्रभावित मानिसको अधिकारको रक्षा, आपतकालीन जीविकोपार्जनमा सहयोगका साथै विपद् जोखिम व्यवस्थापनका क्षेत्रमा समेत सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । यस योजनाका केही अपेक्षित नतिजा देहायअनुसार हुने प्रक्षेपण गरिएको छः

- विपद् पहिले गर्नु पर्ने आधारभूत पूर्वतयारीका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोग कार्यलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सरोकारवाला र समुदायबीच समन्वय र सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।
- प्रभावितलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत हुने अवसर प्राप्त हुनेछ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सदभाव अभिवृद्धि भएर विपद्को सामना गर्न सबै एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड भएकाले मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायक निकायमा जवाफदेहीता र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास हुनेछ ।

२.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले प्राप्त गर्न खोजेका परिणामहरू

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले प्राप्त गर्न खोजेका परिणामहरू मुख्यतया देहायअनुसार छन्

- जिल्लाको समग्र वस्तुस्थिति विवरण,
- विपदबाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्र एवं समुदायको संख्या र अवस्थिति,
- उपलब्ध क्षमता (विपद्सँग जुध्ने र प्रतिकार्यमा उपलब्ध हुन सक्ने),
- विपद् जोखिम विश्लेषण,
- पूर्व चेतावनी प्रणाली,
- खोज तथा उद्धार व्यवस्था,

- आश्रय घर (सेल्टर) वा क्याम्प व्यवस्थापन प्रणाली,
- राहत व्यवस्था र वितरण,
- खाद्य सामग्री र गैर खाद्य सामग्रीको भण्डारण अवस्था,
- प्रतिकार्यमा संलग्न साझेदारहरुको भूमिका र जिम्मेवारीको निर्धारण,
- हरेक निकायमा विपद् सम्पर्क व्यक्तिको पहिचान र विपदको समयमा नियमित सञ्चार सम्पर्कको व्यवस्था,
- मानवीय सहायताकर्मीले गर्ने सहयोग (के, कसले, कहिले, कहाँ, कसरी उपलब्ध गराउने हो सोको पहिचान) उपलब्ध गराइएको हुने,
- सरोकारवाला सरकारी तथा गैर सरकारी संघ/संस्थाको विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि हुने .

२.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृया केवल "योजना तर्जुमा" गर्ने मात्र नभई यो भैरहेको योजनालाई नियमित रुपमा पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गर्ने र चेतना अभिवृद्धि गर्ने महत्वपूर्ण कार्य हो ।

सम्बन्धित तहमा कार्यरत विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूसंगको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने मुख्य जिम्मेवारी सम्बन्धित विपद् व्यवस्थापन समितिको भए अनुरुप विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

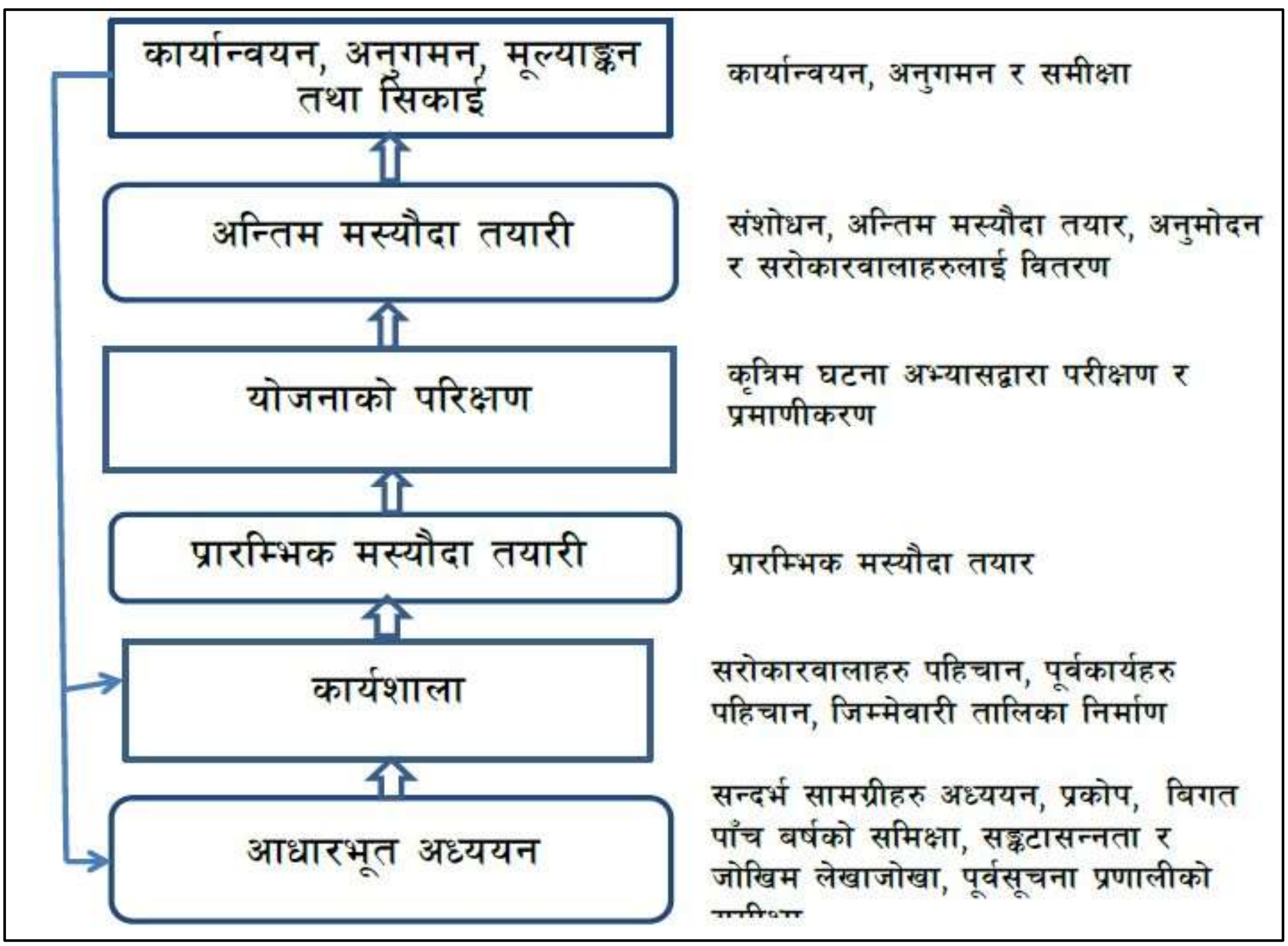

उपरोक्त मार्गदर्शनको खाकालाई अनुसरण गर्ने क्रममा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नका लागि आवश्यक तयारी गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक र परामर्श कार्यशाला देहायका ३ स्थानमा गरिएको थियो ।

तालीका नम्वर ४ : परामर्श कार्यशालाको विवरण

स्थान	सहभागी स्थानीय तहहरु	मिति
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	विराटनगर महानगरपालिका, बुढीगंगा गाउँपालिका, ग्रामथान गाउँपालिका, कटहरी गाउँपालिका र जहदा गाउँपालिका	२०८१ असार २७ गते
बेलवारी नगरपालिका	बेलवारी नगरपालिका, उर्लावारी नगरपालिका, सून्दर हरैंचा नगरपालिका, पथरी शनिश्चरे नगरपालिका, लेटाङ नगरपालिका, केरावारी गाउँपालिका, कानेपोखरी गाउँपालिका र मिक्लाजुङ गाउँपालिका	२०८१ असार २८ गते
रङ्गेली नगरपालिका	रङ्गेली नगरपालिका, रतुवामाई नगरपालिका, सुनवर्षि गाउँपालिका र धनपालथान गाउँपालिका	२०८१ असार ३० गते

उक्त परामर्श कार्यशालाहरुबाट प्राप्त भएका सुझाव र सबै स्थानीय तह तथा सरोकारवाला निकाय र संस्थाहरुबाट प्राप्त जानकारी र सूचनाका आधारमा लेखन कार्य आरम्भ गरिएको थियो । १० वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) पहिचान गरी क्षेत्रगत कार्यशालाको आयोजना गरेर विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी सो को आधारमा योजना लेखन गरिएको थियो । विषयगत क्षेत्रले परिमार्जन गरेका आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक समेत गरी योजनाको मस्यौदा तयार भयो । योजनाको परीक्षणका लागि मिति २०८१/०४/१५ गते नेपाल रेडक्रस सोसाइटी समेतको समन्वयमा लोहन्द्रा खोलामा सिमुलेशन गरी पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने कार्य भयो । उक्त मस्यौदा उपर मिति २०८१/०४/१८ गते जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा छलफल एवं बिश्लेषण भई प्राप्त भएका राय सुझावहरुलाई समेत समावेश गरी जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ तयार गरिएको छ ।

२.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सीमाः

यस योजनाका सीमाहरु देहायबमोजिम रहेका छन्

- यस योजनाले विगतको अनुभवको आधारमा प्रकोप तथा विपद्का मुख्य स्रोतहरु – भूकम्प, बाढी, डुबान, आगलागी, चट्याङ जस्ता विपद्का घटनाबाट प्रभावित घरधुरी एवम् परिवार संख्याहरुबाट अनुमान गरिएको छ । राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले प्रक्षेपण गरेको केशलोड पूर्वानुमान समेतका आधारमा बाढी, डुबान, आगलागी र चट्याङबाट चालु २०८१ सालमा प्रभावित हुन सक्ने **६,४०० घरधुरीका २६,९५४ जनसंख्या** लाई आधार मानी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरिएको छ । पूर्वतयारी र प्रकोपको स्तर अनुसार वास्तविक क्षति तथा नोक्सानीको आकार घटबढ हुन सक्नेछ ।
- कार्ययोजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरुप क्षेत्रगत (Cluster) अवधारणाका आधारमा तर्जुमा गरिएको छ। जिल्ला स्थित मानवीय सहायतामा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरुले आफ्नो नेतृत्वलाई प्रभावकारी नबनाएको खण्डमा क्षेत्रगत अवधारणाको कार्यान्वयन कमजोर हुन सक्नेछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् स्थल, बन्दोवस्ती व्यवस्थापन र आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा योजना महत्वपूर्ण हुन्छ । अतः यस योजनामा उल्लेख भए अनुरुप विभिन्न विषयगत समितिका बैठकहरु बसी यस सम्बन्धमा थप गृहकार्य गरी स्पष्टता कायम गर्न सकिएमा मात्र यो योजना प्रभावकारी हुन सक्नेछ ।

- विपद् पर्दाको अवस्थामा योजना अनुरुप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुन सक्ने भएकोले योजना अनुरुप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र मानवीय सहायतामा संलग्न संघसंस्थाहरुको सहयोग लिनुपर्ने अवस्था छ ।
- प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले क्षेत्रगत रूपमा दक्ष जनशक्ति तयार गर्नुपर्नेछ ।
- यस योजनामा समुदायस्तरमा गएर सूचना संकलन गरिएको छैन जसले कति घरधुरी प्रभावित हुन सक्छन् भनेर यकिन तथ्याङ्क लिन सकिएको छैन । सबै स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त भएका बिवरणहरु र बाढीको घटनामा प्रभावित जनसंख्यामध्ये शिविरमा आश्रित हुनु परेको विवरणलाई आधार मानी प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी र जनसंख्या लिइएको छ ।
- योजना कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा सम्बन्धित सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र, गैर सरकारी तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी क्षेत्र, संयुक्त राष्ट्र संघका निकायहरुले वार्षिक योजना बनाउदा यसमा रहेका पक्षहरुलाई समेत समेटी योजनामा राख्ने र बजेट छुट्याउनुपर्ने हुन्छ ।

२.७ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यहरु मध्ये प्रतिकार्य योजना विपद्का घटना घटे लगत्तै देखि स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ । विपद्को यो समय ज्यादै संवेदनशील भएको र यस समयमा गरिने मानवीय सहयोगका कार्यले क्षति तथा नोक्सानी उल्लेख्य मात्रामा घटाउन सकिने भएकाले यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको हुन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छः

- मानवीय सहायता एवम् विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा संलग्न निकाय एवं उपलब्ध स्रोत साधन पहिचान गराउँछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि अपुग स्रोत (खाडल) पहिचान गरी त्यसको पूर्तिको व्यवस्था गर्न आवश्यक वातावरण मिलाउँछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा विभिन्न विषयक्षेत्र अन्तर्गतका निकायहरुको भूमिका निर्धारण गरी विपद्का असरहरुको सामना गर्न एकीकृत प्रयासलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायलाई हातेमालो गर्ने प्रेरणा दिन्छ ।
- विपद् प्रभावितहरुलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वकोबारेमा सचेत गराउँछ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धिको लागि मार्ग प्रशस्त गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- स्रोतको सही सदुपयोग गरी प्रभावित समुदायलाई प्रकोपको पीडाबाट मुक्ति दिने बाटो तयार गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

२.८ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह

यस जिल्लामा बाढी डुवान, चट्याङ्ग, हावाहुरी, पहिरो, जनावर आतङ्क आदि प्रकोपहरु समस्याहरुको रुपमा बढ्दो क्रममा छन् । यसै आ.ब.को विवरण अनुसार बाढी तथा डुवानमा भएको क्षति बाहेक नै झण्डै ४० करोड बराबरको क्षति यस जिल्लाले भोगिसकेको छ। तसर्थ बिगतका वर्षहरुको प्रभाव तथा क्षतिलाई मध्यनजर एंवम् बिश्लेषण गर्दा यस बर्ष पनि धेरै घरपरिवार साथै जनसंख्या प्रभावित हुने देखिन्छ। विगतका आ.व.हरुमा बाढी, आगलागी, चटयाङ आदिबाट प्रभावित घरधुरी तथा जनसंख्याको आधार मानी आगामी आ.ब.को लागि जम्मा **६,४०० घरधुरीका २६,९५४ जनसंख्या** प्रभावित हुनसक्ने अनुमान गरिएको छ। यो प्रभावित घरधुरी तथा जनसंख्या अनुमान गर्दा हाल जिल्लामा रहेको तथा जम्मा हुनसक्ने स्रोत साधनलाई मध्यनजर गरी यो योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

२.९ पूर्वतयारीका लागि सामान्य मान्यताहरू

पूर्वतयारी कार्य गर्दा सबै साझेदारहरूले अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तहरू देहाय बमोजिम हुने छन्

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्वार नीति अनुरुप समग्र समन्वयको काम हुनेछ। प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले समन्वयका लागि अन्य संघसंस्थाहरूको सहयोग लिन सकिने छ ।
- विषयगत इकाईबाट समेत आवश्यक समन्वय गर्ने र समन्वय गर्दा मूख्य माग वा आधारभूत आवश्यकता पुरा गर्ने विषयलाई बढी ध्यान दिनु पर्नेछ ।
- विपद् पूर्वतयारी एवं उद्धार कार्यका लागि दक्ष जनशक्ति, आर्थिक, भौतिक सुविधा तथा स्थानीय सञ्जालमा आधारित गैरसरकारी संस्थाहरू भएकाले त्यस्ता संस्थाहरूलाई क्षमता अनुसार प्रभावकारी रुपमा परिचालन गरिनेछ ।
- पूर्व निर्धारित रुपमा समन्वय, सहयोग, साझेदारी, सहकार्य, निर्देशन र नियन्त्रणको कार्यमा एकरुपता कायम गरिनेछ ।

खण्ड तीन : विपद् जोखिमको अवस्था

३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण

यस जिल्लामा महाभारत र चुरे पर्वतमालाबाट उत्पन्न भएर बग्ने दर्जनौं साना तथा ठूला नदीले उत्पन्न गर्ने विपद्का कारण मोरङ जिल्लाका बिभिन्न क्षेत्रहरु बर्षेनी जोखिम झेल्न बाध्य भएका छन् । विपद् पूर्वतयारीका विषयमा पर्याप्त ज्ञानको अभाव, नदी कटान क्षेत्रहरुमा कमजोर तटबन्ध, नदीले आफ्नो बहाव परिवर्तन गर्दै जानु, प्राकृतिक श्रोत साधनको अत्यधिक दोहन, विकास निर्माणका कामहरु विपद् मैत्री नहुनु आदि यसका मुख्य कारण रहेका छन् । बर्षायाममा थोरै समयमा अति पानी पर्नु, लामो समयसम्म पानी पर्नु, खोला खोल्सामा अत्यधिक पानी बग्नु, पहिरोग्रस्त क्षेत्र र नदी किनारका बासिन्दा बिस्थापित हुनु, खेतीयोग्य जमिनमा क्षति हुनु, कृषि बाली तथा पशु चौपायाको क्षति आईपर्नु, भौतिक तथा मानवीय क्षति जस्ता विपद्जन्य घटना आई पर्ने गरेका छन् ।

३.१.१ मोरङ जिल्लाका प्रमुख १० प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरुः

तालीका नम्वर ५ : जिल्लाको प्रकोप स्तरीकरण

प्रकोप	बाढी डुवान	सडक दुर्घटना	आगलागी	चट्याङ	जनावर आतङ्क	हावाहुरी	शीतलहर	महामारी	पहिरो	सर्पदंश
बाढी डुवान		बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान
सडक दुर्घटना			सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना
आगलागी				आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
चट्याङ					चट्याङ	चट्याङ	चट्याङ	चट्याङ	चट्याङ	चट्याङ
जनावर आतङ्क						जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क
हावाहुरी							हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी
शीतलहर								शीतलहर	शीतलहर	शीतलहर
महामारी									महामारी	महामारी
पहिरो										सर्पदंश
सर्पदंश										
अंकभार	१०	९	८	७		६	४	३	२	१
स्तर	१	२	३	४		५	७	८	९	१०

नोटः नेपालको भौगर्भिक अवस्था, भौगोलिक अवस्था, पुराना र कमजोर भौतिक संरचना र जनघनत्वका कारण क्षतिको सम्भावना बढी हुने भएकोले **भूकम्प** लाई प्रमुख प्रकोपका रुपमा राख्दै यसमा तुलना गरिएको छैन।

३.१.२ विगतमा विपदबाट भएको क्षति

ताल्का नमवर ६ : मोरङ जिल्लामा विगत १० बर्षमा विपदबाट भएको क्षतिको विवरण

विपद्	२०७८			२०७९			२०८०			२०६९ देखि २०८० सम्म प्रभावित
	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	आर्थिक क्षति	

बाढी तथा डुवान	१ मृत लाश बगाई ल्याएको	४२४ घरको १६५४ परिवार	नखुलेको	मृत्यु १, वेपत्ता २	१२८ घर	७०००००	मृत्यु ११ बेपत्ता २ घाइते १			घर क्षति १२,५४८ मानिस मृत्यु ४४ जना, घाईते ६ जना क्षति रु. २२,६२,५१,२९२
आग लागी	१ जना मृत्यू १ जना घाइते	२६ घर ११ गोठ	३२,८५,९०,०००	मृत्यु २, घाइते १	४५ घर	२६८३७५०००	मृत्यु ६ घाइते ४६	१२१	३१२४२५९००	घर १,२१८, गोठ १८३ मानिस मृत्यु १२ जना, घाईते २२ जना,क्षति रु. ८६,१६,५७,३५९
चट्याङ	२ जना सामान्य घाईते	नभएको	१,१०,०००			८००००	मृत्यु १ घाइते १	१०	५४२००००	घर ६, गोठ ३ मानिस मृत्यु ४२ जना, घाईते १६ जना क्षति रु. ११,७०,०००
हावाहुरी	नभएको	१० घर १ गोठ	२,३०,०००		५ घर	३५०००००	घाइते ५	६८	६२६७०००	घर ३९९, गोठ १४,मानिस मृत्यु ९ जना, घाईते १३ जना क्षति रु. २,७४,२७,५००
सडक दुर्घटना	११६२ मृत्यु ग घा ३४९ सा घा १४२०	११००	७,००,००,०००	मृत्यु ११७५ ग घा ३२२ सा घा १५१८	१५०० घर परिवार	६,००,००,०००	मृत्यु ११७ ग घा २६८ सा घा १९९०		४,००,००,०००	-
हात्ती आतङ्क	घाईते ३	२ घर	५५,०००	मृत्यु १, घाइते २		१५५१०००	घाइते २	७६	८०३५०००	घर ४९,मानिस मृत्यु ७, घाईते १०,क्षति रु. ४४,२३,०००
महामारी (कोभिड)	१५२५७ संक्रमित र ३२१ मृत्यु									कोभिड जम्मा संक्रमित ३६,८७३ जना मृत्यु ५१० जना
जम्मा	**१५०० मृत्यु घाइते १४२३**	**४६२ घर**	**३८,८९,८५,०००**	**मृत्यु ११७९ घाइते १५२३**	**१६७८**	२७,१०,५६,०००	मृत्यु १३९ घाइते २३१२	४०१	**३६,७२,६९,९००**	

नोटः सा घा - साधारण घाइते र ग घा –गम्भिर घाइते   स्रोतः जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङ २०७९

३.१.३ जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरु

विगत १० वर्षमा मोरङ जिल्लामा भएका विपद्का घटनाहरुमा सबैभन्दा बढी अर्थात ८७ प्रतिशत आगलागीका घटनाहरु हुने गरेका छन् । त्यसपछि सडक दुर्घटना बाढी चटयाङ सर्पदंश आदि हुने गरेका छन् । जसलाई चार्टमा देखाइएको छ ।

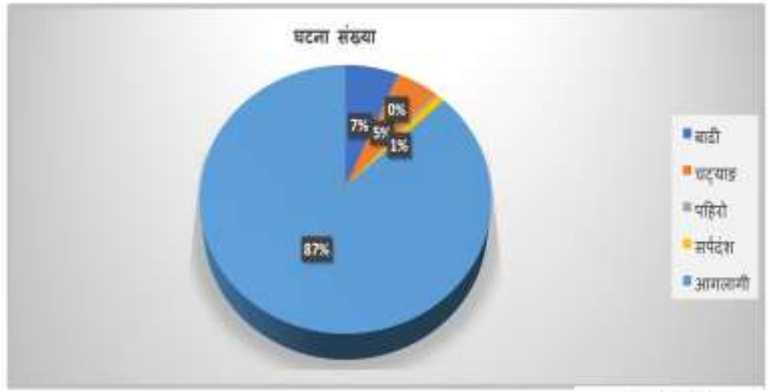

स्रोत: DRR Portal

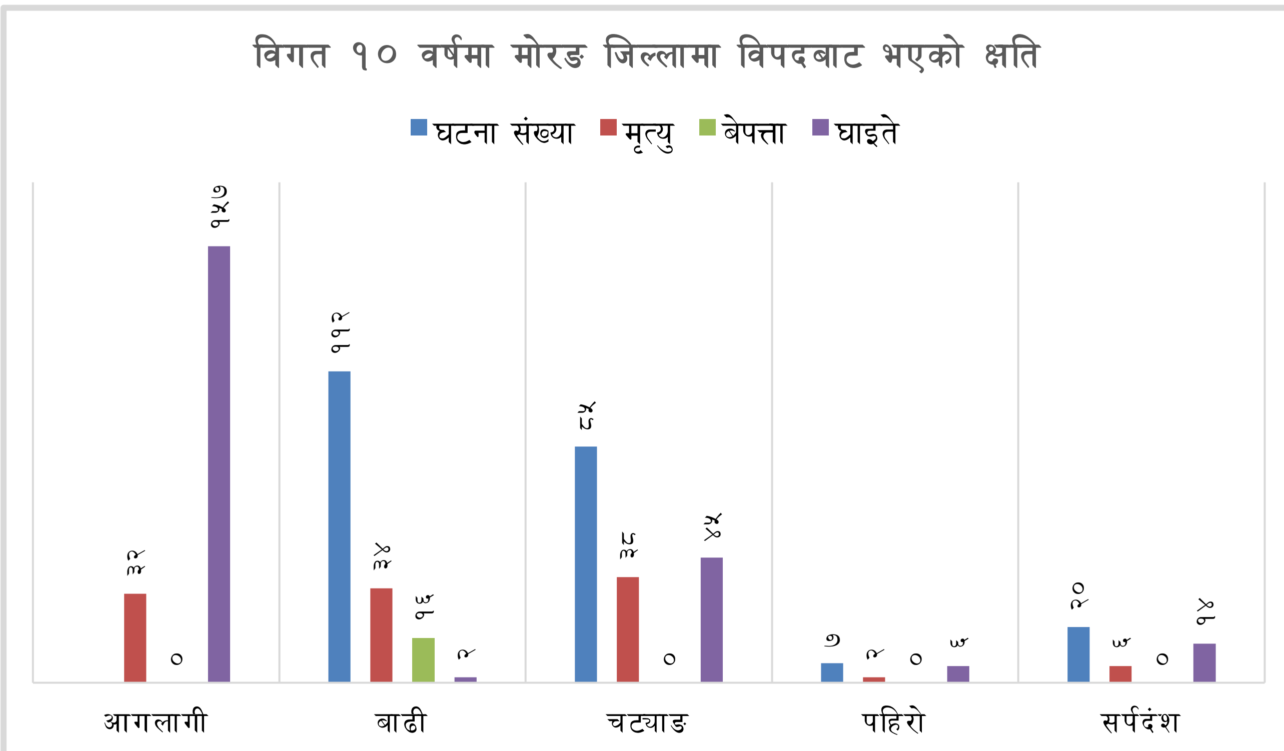

३.१.४ बाढीबाट प्रभावित हुने स्थानीय तह र क्षेत्रहरु

तालीका नम्वर ७ : मोरङ जिल्लाका प्रमुख खोला एवम् नदीहरु साथै तिनले क्षति गर्ने मुख्य स्थानहरुः

सिनं	खोला/नदी को नाम	प्रभावित स्थानीय तह	विगतमा प्रभावित र आगामी समयमा प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरु
१	बुढी/केशलिया	सुन्दरहरैचा न.पा, बुढीगंगा गा.पा, बिराटनगर म.न.पा	सुन्दरपुर, दुलारी, सिसवनी वडहरा, मुरेरी, बौरहा, हाथिमुडा, दुहबी, टंकीसिनवारी, विराटनगर
२	सिंघिया	बुढीगंगा गा.पा, बिराटनगर म.न.पा, ग्रामथान गा.पा, कटहरी गा.पा, जहदा गा.पा	हात्तीमुडा, टंकिसिनवारी, विराटनगर, बुधनगर, डंग्राहा, सिसवनी वडहरा, तेतरिया, बैजनाथपुर, लखन्तरी, कटहरी

सिनं	खोला/नदी को नाम	प्रभावित स्थानीय तह	विगतमा प्रभावित र आगामी समयमा प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरु
३	लोहन्द्रा	बेलवारी न.पा, सुन्दरहरैचा न.पा, ग्रामथान गा.पा, कटहरी गा.पा, जहदा गा.पा, रंगेली न.पा, धनपालथान गा.पा	बेलवारी, कसेनी, ववियाविर्ता, सिसवनी जहदा, मझारे, सुन्दर हरैंचा, मोतिपुर, थलाहा, कटहरी, बुधनगर, धनपालथान
४	चिसाङ	लेटाङ्ग गा.पा, केराबारी गा.पा, बेलबारी न.पा, कानेपोखरी गा.पा, रंगेली न.पा	लेटाङ्ग भोगटेनी, वाहुनी, केरावारी, होक्लावारी, दर्वेशा, केरौन, रंगेली
५	डांस/मरिया बक्राहा	लेटाङ्ग गा.पा, पथरी शनिश्चरे न.पा, कानेपोखरी गा.पा, रंगेली न.पा	वारङ्गी, जाँते, पथरी शनिश्चरे नपा, वयरवन, हसन्दह, अमरदह, टकुवा, दर्वेशा, रंगेली न.पा ७ र ८ वडा, सोराभाग, सुनवर्षी नगरपालिका वडा नं १ र ५
६	रतुवा, मावा	उर्लावारी न.पा, रतुवामाई न.पा, सुनवर्षी न.पा	मधुमल्ला, उर्लावारी नपा, राजघाट, इटहरा, सिजुवा, झुर्किया, महदेवा
७	बक्राहा	उर्लावारी न.पा, रतुवामाई न.पा	मधुमल्ला, टाँडी, उर्लावारी, हसन्दह, अमरदह, इटहरा, धाद्रा, धरमभकारी, राजघाट, गोविन्दपुर, वरडङ्गा, झूर्किया, कसेनी, लेटी, चैता
८	तेली खोला	लेटाङ्ग गा.पा, उर्लावारी न.पा	जाँति, उर्लावारी सुनवर्षी नगरपालिका वडा नं २,३,६ र ७
९	सुकुना	बेलबारी न.पा	खोर्सानि
१०	कयर खोला	बेलबारी न.पा	बेलबारी

स्रोतः जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८

३.१.५ आगलागी

जिल्लामा ६,२०२ घरहरु (२.२८ प्रतिशत) फुसको छाना भएका काठ र बाँसबाट निर्माण भएका छन् यो भने खाना पकाउने इन्धनको रुपमा दाउराको प्रयोग गर्नेको संख्या १,०३,०५५ अर्थात् (३७.८५ प्रतिशत) छ । लापरवाही सुख्खा खडेरी वन डढेलोका अतिरिक्त आगलागीको अर्को कारण हाल विस्तार भइरहेको विद्युतीकरण खाना पकाउने इन्धनकोरुपमा एलपि ग्याँसको प्रयोग पनि रहेको छ । यस्ता इन्धनको प्रयोगमा बढोत्तरी भएपनि यसका सुरक्षाका उपाय र आगलागी भएमा नियन्त्रण गर्नसक्ने सीपको कमीका कारण आगलागीका घटनाहरु हुन थालेका छन् । बत्ति बाल्न २,६५,४५३ घर (९७.४९ प्रतिशत) ले विद्युतको प्रयोग गर्दछन् तर व्यवस्थित वायरिङ र विद्युतीकरण नहुँदा आगलागीको जोखिम बढिरहेको पाइन्छ ।

तालिका नम्बर ८ : घरको छानाको प्रकार

वडा नं	जम्मा घरधुरी	घरको छानाको प्रकार							
		कर्कट पाता	सिमेन्ट ढलान	खरको	टायल	ढुंगा	काठ	माटो	अन्य
विराटनगर	५६९१९	२१०८३	३३८८६	४६५	११७८	२१२	६६	०	२९
सून्दरहरैंचा नपा	२९८२६	१७२३१	१२१७०	२३१	७३	६४	४४	०	१३
बेलवारी नपा	२०४५९	१४१५३	५०३७	१०७८	९४	५९	३१	०	७
रङ्गेली नपा	१३२०६	१०४२५	१५९४	१०२७	१२२	१५	१५	०	८
पथरी शनिश्चरे	१७९८०	१३६०७	४११३	१६९	३९	२९	१९	०	४
उर्लावारी नपा	१७६५०	१२४३७	५०२३	७५	४४	४४	२२	०	५
रतुवामाई नपा	१४५०८	१२१७९	१८९५	२८६	९७	१५	३०	०	६
सुनवर्षी नपा	१२६८४	१११५२	१०९६	३०१	९०	१४	१४	०	१७
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	७३४९	८५४	५१	१५	१७	१७	०	६

वडा नं	जम्मा घरधुरी	घरको छानाको प्रकार							
		कर्कट पाता	सिमेन्ट ढलान	खरको	टायल	ढुंगा	काठ	माटो	अन्य
केराबारी गापा	८५७३	७६६७	७५५	७४	५३	८	१४	०	२
लेटाङ गापा	९३५७	७८४८	१३७१	५५	४०	१२	२७	०	४
कानेपोखरी गापा	१०६६३	८९४८	१२८५	३६२	२७	२०	१०	०	११
धनपालथान	९९२५	८६४९	९८८	१८५	६७	१६	१५	०	५
जहदा गापा	९८६९	८८७१	८१६	८५	८५	४	२	०	६
कटहरी गापा	१०४९५	८०२३	१९६५	३२५	१५७	७	१०	०	८
ग्रामथान गापा	९३७७	७१९३	१११४	९७७	५९	११	९	०	१४
बुढीगंगा गापा	१२३६०	७३९८	४२३९	४५६	२१४	३२	१५	०	६
संस्थागत	१२३								
जम्मा	२७२२८३	१८४२१३	७८२०१	६२०२	२४५४	५७९	३६०	०	१५१

तालिका नम्बर ९ : खाना पकाउनका लागि उर्जाको प्रयोगको विवरण

स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	खाना पकाउने इन्धनको प्रयोग						
		दाउरा	एलपि ग्यास	विद्युत	गोवर ग्यास	बायो ग्यास	मट्टितेल	अन्य
विराटनगर	५६९१९	९२७०	४५६५७	४४५	१२९७	२२१	६	२३
सून्दरहरैंचा	२९८२६	५२६१	२३६६३	१६०	१५	७२२	१	४
बेलवारी नपा	२०४५९	७५४२	१२११९	१४४	३७	६११	१	५
रङ्गेली नपा	१३२०६	७७५०	२८१९	९२	१९१३	४९७	६	१२९
पथरी शनिश्चरे	१७९८०	६६०४	१०९४३	११७	२७	२८५	०	४
उर्लावारी नपा	१७६५०	३७९६	१३४०८	१०२	१२	३२५	०	७
रतुवामाई नपा	१४५०८	८४९८	४३९२	९३	८५५	४२४	३	२४३
सुनवर्षी नपा	१२६८४	७७३२	१५७९	८६	२६५३	२२१	१	४१२
मिक्लाजुङ	८३०९	५३७२	२७९३	२१	१	११५	२	५
केराबारी गापा	८५७३	५३६९	३०६५	२४	१५	९१	७	२
लेटाङ गापा	९३५७	४९७०	४२७१	२३	५	७३	१०	५
कानेपोखरी	१०६६३	५२५६	४६६१	७१	११२	५४९	४	१०
धनपालथान	९९२५	६३१८	९७५	५४	२५०५	४३	१	२९
जहदा गापा	९८६९	४१४८	५६४	४८	४६०२	२५	०	४८२
कटहरी गापा	१०४९५	५२९४	४५३१	५४	४८१	६७	४	६४
ग्रामथान गापा	९३७७	४७९३	३१९३	३८	१०६४	२७९	०	१०
बुढीगंगा गापा	१२३६०	५०८२	६७२९	७६	३३४	१३३	१	५
संस्थागत	१२३							
जम्मा	२७२२८३	१०३०५५	१४५३६२	१६४८	१५९२८	४६८१	४७	१४३९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नम्बर १० : वत्ती वाल्नका लागि उर्जाको प्रयोगको विवरण

वडा नं	जम्मा घरधुरी	वत्ति वाल्नको लागि इन्धन				
		विद्युत	सोलार	मट्टितेल	वायो ग्यास	अन्य
विराटनगर मनपा	५६९१९	५६२६९	१९९	४०७	११	३३
सून्दरहरैंचा नपा	२९८२६	२९६३५	८५	७८	१	२७
बेलवारी नपा	२०४५९	२०२३९	७९	११५	६	२०
रङ्गेली नपा	१३२०६	१२६३३	१०१	४१५	५	५२
पथरी शनिश्चरे	१७९८०	१७८५३	३८	६२	२	२५
उर्लावारी नपा	१७६५०	१७५३१	५६	५०	१	१२
रतुवामाई नपा	१४५०८	१४१०७	९३	२९०	५	१३

वडा नं	जम्मा घरधुरी	वत्ति वाल्नको लागि इन्धन				
		विद्युत	सोलार	मट्टितेल	वायो ग्याँस	अन्य
सुनवर्षी नपा	१२६८४	१२२५०	८१	३२७	१०	१६
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	७८८९	३६१	३०	१	२८
केराबारी गापा	८५७३	८२५६	२१४	६२	२	३९
लेटाङ गापा	९३५७	८३४१	९०८	८३	१	२४
कानेपोखरी गापा	१०६६३	१०४५८	७५	१०४	०	२६
धनपालथान गापा	९९२५	९५१२	२२७	१४५	९	३२
जहदा गापा	९८६९	९०६८	३२७	४१८	९	४७
कटहरी गापा	१०४९५	१००९८	१०७	२७०	८	१२
ग्रामथान गापा	९३७७	९१६२	७३	१०९	०	३३
बुढीगंगा गापा	१२३६०	१२१५२	७४	१२२	१	११
संस्थागत	१२३					
जम्मा	२७२२८३	२६५४५३	३०९८	३०८७	७२	४५०

३.१.६ जिल्लाको भौतिक संरचनाको अवस्थाः

तालिका नम्बर ११ : घरको जगको प्रकार

स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	घरको जगको प्रकार				
		माटो, इटा र ढुंगाको	सिमेन्ट, इटा र ढुंगाको	सिमेण्ट, गिट्टि, वालुवा, छडको	काठको खम्वा	अन्य
विराटनगर मनपा	५६९१९	४४१९	२२१७९	२३२७६	६८६५	१८०
सून्दरहरैंचा नपा	२९८२६	१४९७	१२७३९	११६६९	३७२९	१९२
बेलवारी नपा	२०४५९	१४६१	८१७७	५८५६	४६६८	२९७
रङ्गेली नपा	१३२०६	१७७९	३३८५	१७३४	६१५९	१४९
पथरी शनिश्चरे नपा	१७९८०	७४४	५९८२	४९४२	६१७१	१४१
उर्लावारी नपा	१७६५०	७१२	८४०२	५२७६	३१९६	६४
रतुवामाई नपा	१४५०८	१५१८	३७६१	२४७४	६६०७	१४८
सुनवर्षी नपा	१२६८४	८९९	३०६०	१४६५	७१४१	११९
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	१०६८	२३६२	१५२९	३३०६	४४
केराबारी गापा	८५७३	१२९१	८१९	१४८३	४९२६	५४
लेटाङ गापा	९३५७	१४७६	१८२६	१९४६	४०५७	५२
कानेपोखरी गापा	१०६६३	४७४	३२३५	२३५८	४४८३	११३
धनपालथान गापा	९९२५	१७०१	२५००	७४८	४९६२	१४
जहदा गापा	९८६९	१०९१	१९२३	४१६	५९८४	४५५
कटहरी गापा	१०४९५	६७६	२७८३	२३१६	४३५७	३६३
ग्रामथान गापा	९३७७	१६४४	३७८८	११३२	२६९३	१२०
बुढीगंगा गापा	१२३६०	१५३६	३९९४	३८६६	२८४८	११६
संस्थागत	१२३					
जम्मा	२७२२८३	२३९८६	९०९१५	७२४८६	८२१५२	२६२१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

टिप्पणीः मोरङ जिल्लामा रहेका २,७२,२८३ घरहरु मध्ये २३,९८६ अर्थात् ८.८० प्रतिशत घरहरु माटो, इटा र ढुंगाको रहेका छन् जो भूकम्पीय जोखिममा छन् । रडको प्रयोग नगरी बनाइएका ९०,९१५ घरहरु अर्थात् ३३.१० प्रतिशत रहेका छन् भने आवासीय र सरकारी गरी ७२,४८६ भवनहरु अर्थात् २६.६२ प्रतिशत भूकम्पीय रुपले सुरक्षित छन् ।

३.१.७ जिल्लाका पालिकाहरुमा पहिरोबाट प्रभावित क्षेत्र

मोरङ मुलतः तराई क्षेत्रमा रहेको जिल्ला हो । यस जिल्लाको करिव २० प्रतिशित भाग चुरे तथा पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । विशेषगरी मिक्लाजुङ गाउँपालिका, लेटाङ गाउँपालिका र केराबारी गाउँपालिका केही भाग पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । पहाडी भाग कमै भएतापनि पहिरोको जोखिम उक्त स्थानहरुमा रहेको छ । विश्वकै कान्छो र चलायमान अस्थिर पहाड भएकोले पहिरोको जोखिम यसैपनि बढी छ त्यसमा पनि सडक तथा अन्य पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्दा स्कावेटर डोजर लगायतका मेसिनहरुको प्रयोगले पहाड थर्किने र भिर तथा भिरालो जमिनमा कटान गर्दा पहिरोको जोखिम झनै बढिरहेको छ । एक अध्ययनका अनुसार खोरिया फडानी, अवैज्ञानिक खेतीपाती, जथाभावी र अव्यवस्थित सडक निर्माण तथा ढुङ्गा, गिटी जस्ता प्राकृतिक स्रोतको अनियन्त्रित दोहन जस्ता मानवीय क्रियाकलापका कारण ८० प्रतिशत पहिरो जाने गरेको छ भने २० प्रतिशत पहिरो मात्र प्राकृतिक कारणबाट जाने गरेको छ । विकास क्रियाकलपाहरु सञ्चालन गर्दा विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण नगरिएका कारण पनि पहिरो लगायतका प्रकोपहरुमा बृद्धि भइरहेको छ । यसले एकातिर विपद् निम्तिएको छ भने अर्कोतिर दीगो विकास नहुँदा हरेक वर्ष विकास कार्यमा लगानी बढिरहेको छ ।

३.१.८ वन्यजन्तु आक्रमण/मानिस र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्वः

जिल्लाको पूर्व उत्तरमा रहेका सबै पालिकाहरुमा वन्यजन्तुहरुको आतङ्क रहेको छ । प्रमुख रुपमा हात्ती आतङ्क र बाँदर आतङ्क बढी छ । त्यसपछि अन्य जनावरहरुले दुःख दिइरहेका छन् । हरेक वर्ष आउने सैयौंको संख्यामा पूर्व आसाम तर्फबाट आउने हात्तीहरुले मोरङ जिल्लाको मिक्लाजुङ, केराबारी, लेटाङ, बेलबारी, कानेपोखरी, पथरी शनिश्चरे, उर्लाबारी, सून्दरहरैंचा लगायतका स्थानीय तहहरुमा घरहरु भत्काउने, मानिस मार्ने, बालीनालीमा व्यापक क्षति गर्ने र त्रासदीको वातावरण बनाइरहेका छन् । हालका दिनमा कतिपय हात्तीहरु यतै बसेर रैथाने पनि भएका छन् । केही स्थानमा माँसाहारी जनावरहरुले बस्तीमा पसेर घरपालुवा जनावरहरु मार्ने खाने गरेका छन् भने साकाहारी जनावरहरुले बालीनालीमा व्यापक क्षति गरिरहेका छन् । जिल्लाको माथि उल्लेखित पालिकाहरुमा व्यापक वनक्षेत्र भएतापनि वनमा वन्यजन्तुहरुको खानाका लागि चाहिने फलफूलका विरुवाहरु मासिएकाले खानाको खोजीमा बस्तीतिर पस्ने गरेकाले जनजीवन आक्रान्त बनेको छ । जङ्गलको पारिस्थितिक पद्दतिमा भएको विचलनले साकाहारी जनावरहरुको संख्यामा बृद्धि हुँदा यसले मानिसको जनजीवन प्रभावित भएको छ। हात्तीले बाहेक अन्य जनावरले बाली विनास गरेबापत क्षतिपूर्ति पाइने व्यवस्था छैन।

३.१.९ चटयाङबाट प्रभावित क्षेत्र

विश्वमा चट्याङका ५ हटस्पटमा नेपाल एक हो । हरेक वर्ष चटयाङका कारण ठूलो संख्यामा मानवीय मृत्यु र घाइते हुने, गरेका छन् भने पशुचौपायाको मृत्यु, विद्युतीय उपकरणमा क्षति, भौतिक संरचनामा नोक्सानी तथा डर त्रास हुने गरेको छ । कोशी प्रदेशमा हुने प्राकृतिक प्रकोपमा सबैभन्दा बढी मानवीय क्षति चटयाङबाट हुने गरेको तथ्याङ्क छ । एक त नेपाल धेरै चट्याङ पर्ने देशकोरुपमा रहेको छ भने अर्कोतिर जलवायु परिवर्तन, बढ्दो विद्युतीकरण र अर्थिङ प्रभावकारी नहुनु र सचेतनाको कमीका कारण क्षति बढिरहेको छ । मोरङ जिल्लाका अधिकाँस स्थानहरुमा चटयाङको प्रभाव रहेको छ ।

३.१.१० सडक दुर्घटना

मोरङ जिल्ला तराईको सुगममा रहेको जिल्ला हो । पूर्व पश्चिम महेन्द्र राजमार्ग जिल्लाको प्रमुख सडक हो । उत्तर दक्षिण जोड्ने मुख्य सडकहरुमा जोगवनी देखि धरान हुँदै किमाथाँका जोड्ने ६ लेनको कोशी राजमार्ग, रङ्गेली कानेपोखरी लेटाङ सडक, ईटहरा उर्लाबारी मधुमल्ला सडक, विराटनगर विराटचोक सडक आदि मुख्यरुपमा रहेका छन् । जिल्लाको प्रायः हरेक वडा र टोलमा पुग्ने सडकहरु निर्माण भएका छन् जसमध्ये धेरै सडकहरु कालोपत्रे भैसकेका र सबै सडकहरु ग्राभेल भैसकेका छन् ।

अत्यधिक सवारी चाप भएको कोशी राजमार्ग ६ लेनको निर्माण भएकोले सडक जाम कम हुने देखिएको छ तर सडक दुर्घटना भने दिनहुँ भइरहेका छन् । महेन्द्र राजमार्ग साँघुरो नै रहेको तर सवारी चाप अत्यधिक भएकोले सवारी दुर्घटनाको जोखिम अत्यधिक छ । अन्य सडकहरुमा पनि फाट्टफुट्ट सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् ।

३.१.११ विगत ५ वर्ष यता विपद्को कारण भएको मानवीय क्षति

तालीका नम्वर : १२ विगत ५ वर्ष यता विपदबाट भएको मानवीय क्षतिको विवरण

स्थानीय तह	बाढी		पहिरो		भुकम्प		सडक दुर्घटना		आगलागी		महामारी		वन्यजन्तुको आक्रमण		हुरी वतास असिना		चटयाङ	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
विराटनगर	२१	७०	०	०	०	०	७७	८५७	८	४९	१३	१००	१६	१६	०	३६	६	२१
उर्लावारी	४	३	०	०	०	०	१७	१६	६	३२	८४	२७५	२	५५	०	०	२	०
वेलवारी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रंगेली	०	०	०	०	०	०	४७	०	०	७	०	०	०	०	०	०	०	०
पथरी	०	०	०	०	०	०	२०	०	०	०	२२	१०८	१	०	०	०	१	०
सून्दरहरैं	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
लेटाङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रतुवामाइ	२	१०	०	०	०	०	९	२०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	५
सुनबर्षी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०
जहदा	२	८	०	०	०	०	१	१८	०	०	९	२२	०	०	१	६	०	०
बुढीगंगा	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
धनपालथा	३	६०	०	०	०	०	३	१२	२	२	४	३	५	६	१	५	३	४
कटहरी	५	९१	०	०	०	०	६	१११	०	५	४	०	०	०	०	४	१	०
केरावारी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मिक्लाजुङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१	०	०	०	०	०	०
कानेपोख	१२	०	०	०	०	०	४९	१४५	५	०	६	०	०	०	०	०	१	०
ग्रामथान	०	१	०	०	०	०	१	०	०	२	१	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	५७	८८	०	०	०	०	२३	११७	२१	९७	१४	१४८	२४	२२	२	३८	१७	३०

स्रोतः स्थानीय तहहरु

३.१.१२ अपाङ्गताको विवरणः

तालीका नम्वर १३ : मोरंग जिल्लाको अपांगताको अवस्था

स्थानीय तहको	क वर्गको संख्या			ख वर्गको संख्या			ग वर्गको संख्या			घ वर्गको संख्या			कुल संख्या		
	म	पु	जम्मा	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	जम्मा
विराटनगर	११	११	**२२**	२०	३०	**५०**	५७	९२	**१४**	५७	९३	**१५**	४२	६०	**१०३**
उर्लावारी	६७	९६	**१६**	१२	१७	**३०**	४१	५४	**९५**	३१	३३	**६४**	२५	३५	**६०८**
वेलवारी	११	१६	**२८**	१६	१८	**३५**	९६	१०	**२०**	४३	५२	**९५**	४२	५१	**९३२**
रंगेली	७०	८१	**१५**	१६	१७	**३३**	१०	९७	**१९**	६५	७५	**१४**	३९	४२	**८२३**
पथरी	११	१३	**२४**	१७	१९	**३६**	६५	७३	**१३**	४०	४१	**८१**	३८	४३	**८२१**
सून्दर	१७	२३	**४१**	२५	३९	**६४**	१०	१५	**२५**	३६	४७	**८३**	५७	८३	**१४०**
लेटाङ्ग	६८	१०	**१६**	११	१६	**२७**	५३	६४	**११**	५३	३३	**८६**	२८	३५	**६४३**
रतुवामाई	७२	१०	**१७**	१७	२४	**४१**	४६	११	**१५**	२८	३८	**६६**	३१	४९	**८१५**
सुनबर्षी	६५	७८	**१४**	१६	१८	**३५**	६२	७२	**१३**	४०	५१	**९१**	३२	३९	**७१९**
जहदा	२३	२७	**५०**	३६	९३	**१२**	३३	६३	**९६**	८	१६	**२४**	१०	१९	**२९९**
बुढीगंगा	३४	५१	**८५**	८५	१०	**१८**	२०	२६	**४६**	६	२५	**३१**	१४	२०	**३५१**
धनपालथा	२३	२७	**५०**	३६	९३	**१२**	३३	६३	**९६**	८	१६	**२४**	१०	१९	**२९९**
कटहरी	३२	४१	**७३**	४१	७५	**११**	१४	१६	**३०**	३	४	**७**	९०	१३	**२२६**
केरावारी	४६	६५	**११**	९५	१५	**२५**	३४	५१	**८५**	१२	१२	**२४**	१८	२८	**४७१**
मिक्लाजुङ्ग	५५	६५	**१२**	९८	१२	**२२**	३२	५५	**८७**	११	१८	**२९**	१९	२६	**४६२**
कानेपोख	५०	५१	**१०**	८८	११	**२०**	३२	४७	**७९**	४	१२	**१६**	१७	२२	**३९८**
ग्रामथान	५७	७८	**१३**	१०	१२	**२२**	२६	५१	**७७**	११	३४	**४५**	१९	२९	**४८५**
जम्मा	१,१८१	१,५०९	**२,६९०**	२,१०३	२,९०८	**५,०११**	८४५	१,२०१	**२,०४६**	४५६	६००	**१,०५६**	४,५७८	६,२०९	**१०,७८७**

स्रोतः स्थानीय तहहरु

३.१.१३ सम्भाब्य प्रकोपको आँकलन तथा संभावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साङ्कनः

स्थानीय तह अनुरुप प्रकोप स्तरीकरण तथा संभावित विपद् प्रभावित वडा वा क्षेत्रहरुको पहिचान गरी पठाउन स्थानीय तहसंग अनुरोध गरिएको थियो । स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त जानकारी तालिकामा देहायबमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

स्तरीकरणः उच्च –*** मध्यम –** न्यून –*

तालीका नमवर १४ : स्थानीय तहहरूको जोखिमको नक्शांकन

क्रसं	स्थानीय तह	भूकम्प	बाढी	पहिरो	आगलागी	शीतलहर	सडक दुर्घटना	जनावर आतङ्क
१	विराटनगर	सबै वडा	१, २, ४, ५, ६, ७, ८, ११, १२, १४, १६, १८, १९	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	कुकुर सबै वडामा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
२	उर्लावारी	सबै वडा	१, ४ र ८ बक्राहा ६, ७ र ९ मावा २ तेली र ३ सुनझोडा खोला	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	वडा नं१ .,२ जङ्गली हात्ती
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
३	वेलवारी	सबै वडा	१,२ , ३४ ,, ५, ७, ८लोहन्द्र र चिस्याङ ,	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	१, २, ३, ४, ८, १०, ११	१, २, ४, ८, १०११ ,
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
४	रंगेली	सबै वडा	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८ र ९ लोहन्द्र, बक्राहा र चिस्याङ	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	४ लेनको सडक क्षेत्र	कुकुर सबै वडामा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
५	पथरी	१ र ९	वडा नं २, ३, ५, ७, ८, ९, १० बक्राहा खोला, पथरी खोला, डाँस खोला	नभएको	१ र ९	सबै वडा	११० ,२ ,	१ जङ्गल १०,२, नजिक
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
६	सून्दरहरैंचा	सबै वडा	सबै वडा	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	५,६,७,८,१०
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
७	लेटाङ्ग	सबै वडा	१,२,३,५,६,७,८ र ९	७	२,३,५,६,७,८			२ र ३
	स्तरीकरण	**	***	**	**	**	**	**
८	रतुवामाइ	सबै वडा	वडा नं १, ३, ४, ५, ७, ८, ९ र १०	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	वडा नं १, ५, ६, ९ र १०	कुकुर सबै वडामा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
९	सुनबर्षी	सबै वडा	वडा नं २, ३, ४, ६ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**
१०	जहदा		१, २, ३, ४ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सामान्य	कुकुर सबै वडामा

क्रसं	स्थानीय तह	भूकम्प	बाढी	पहिरो	आगलागी	शीतलहर	सडक दुर्घटना	जनावर आतङ्क
	स्तरीकरण	**	***		**	**	*	**
११	बुढीगंगा	सबै वडा	वडा नं १ देखि ७ सम्म सिंधिया र बुढीखोलाको कटान	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	१, २, ३, ४ र ५	वडा नं ७ को डङ्ग्राहा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**
१२	धनपालथान	सबै वडा	३, ४, ५, ६ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	४ र ६	कुकुर सबै वडामा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**
१३	कटहरी	सबै वडा	१,२,४,६ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	१,२,३ र ४	कुकुर सबै वडामा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**
१४	केरावारी							
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**
१५	मिक्लाजुङ्ग	सबै वडा	६, ७,८ र ९	१, २, ३, ४ र ५	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	७, ८ र ९ हात्ती र कुकुर
	स्तरीकरण	**	***	**	**	**	**	**
१६	कानेपोखरी	सबै वडा	वडा नं ५ र ३ ,२ ,१	नभएको		२ र ३	४७ र ६ ,५ ,	५ ७ र ६ ,
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**
१७	ग्रामथान		१, ३, ४, ६, ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	२,३,५,६,७	कुकुर सबै वडामा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**

३.१.१४ बाढीबाट प्रभावित स्थानीय तहहरु र प्रभावित हुने क्षेत्रहरु

तालीका नमवर १५ : स्थानीय तहहरूमा बाढीबाट प्रभावित क्षेत्रहरू

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
विराटनगर महा नगरपालिका	**सिंघिया खोला**	**वडा नं १** गंगाटोल (७६) नेका पार्टी नजिक (५) कुशलटोल (१०) श्रीनगर ख (४१) नयाँवस्ती (२५) बेलगाछी घ (१८) बेलगाछी ख (२२) धर्मशाला (३४) सुनामीटोल (१५) विजयपुर (११)	राधाकृष्ण धर्मशाला, वडाको सामुदायिक भवन, डनबस्को स्कूल, राधाकृष्ण मा.वि., जनता बहुमुखी क्याम्पस, नेपाली काँग्रेस पार्टी कार्यालय, महेन्द्रेश्वर शिवालय, आर आर एन भवन	१५०० परिवार	जिल्ला प्रहरी कार्यालय

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं २ सरस्वती वा कामत टोल (७५) तीनपैनी पूर्वटोल (२५०)	ओशो अध्ययन केन्द्र चौर, हनुमान मन्दिर सामुदायिक भवन, चित्रगुप्त सामुदायिक भवन	२००	
		वडा नं ७ हरियाली टोल (६३) सरस्वतीटोल (३०) संसारी साकम्वरी (५०) गहेली (१५) धर्मभक्त (३५) हाटखोला (१२)	विरेन्द्र सभा गृह, मारवाडी सेवा सदन, अतिथि सदन, जैन भवन, अतिथि गृह, साकम्वरी सेवा सदन, कवर्ड हल, ने.रे.सो. जिल्ला शाखा	५००	
		वडा नं ८ बालगोपाल टोल (७५), पशु बधशाला क्षेत्र (७५), बिराटेश्वर बृद्धाश्रम क्षेत्र (७५), स्वागतम टोल, बलुवाही र विश्वकर्मा चोक (१५०)	बृद्धाश्रम ज्ञान कुञ्ज, हाटखोला फिल्ड, पशु बधशाला क्षेत्र, छैठी माताको मन्दिर, शिव मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, हाटखोला सामुदायिक भवन	५००	
		वडा नं ९ भानुटोल क, भानुटोल ख, शिवटोल, साझा टोल	महानगरपालिकाको ब्लक ए र वि, सरस्वती मा.वि., रामजानकी सेवा सदन, शितल धर्मशाला	१००	
		वडा नं १४ ठाकुरटोल (५००) विष्णुटोल (५०) बयरवना (१००) शिवटोल (११५) सुकुम्वासी वस्ती (३५) हँसमुखी टोल (१००) नयाँ टोल (५०)	रामजानकी मन्दिर, डिग्री क्याम्पस, रामजानकी सामुदायिक भवन	३००	
		वडा नं १८ झटियाही लवटोलिया (१००)	रेल्वे स्टेशन, सामुदायिक भवन	५०	
		वडा नं १९ माथिल्लो खापटोल (५५) तल्लो खापटोल (६५) सून्दरटोल (३२) घिनाघाट मुसहरटोल (३२) शिशवनी (११५) काठेपुल (३५) धनपुरा चम्प्रुटोल (२४)	रंगशाला क्षेत्र , सभाहल निर्माण क्षेत्र, दुर्गामन्दिर, रामजानकी मन्दिर, प्रणामी मन्दिर धर्मशाला,	२००	
	केशलिया खोला	**वडा नं ४** चम्प्राही (१७) इक्राही पश्चिम खोला भित्ता (७)	नोबेल अस्पताल, कञ्चनवारी वडा कार्यालय क्षेत्र, दाहाल प्रतिष्ठान, मुडुला कार्की सेवा समाज, नोना कोईराला ट्रष्ट, साझा संस्था , राधारमण मन्दिर, लक्ष्मी नारायण मन्दिर	५००	
		वडा नं ५ शंकरवारी (६७)		६७	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ६ बरमपुरा (२००) लबटोली (५००) संठिया (२०) कारखाना (३०)		७५०	
		वडा नं ११ बरमपुरा (१००)		१००	
		वडा नं १२ मलहनुवा कामत टोल (६५) मलहनुवा ऋषिदेव टोल (६५) मलहनुवा राजवंशी टोल (५६) सिमराही टोल (१००) शंकरपुर गडाहा (१५०) धुँधुवा (१००)	बखरी आधारभूत विद्यालय, महेन्द्र मोरङ्ग कलेज, लेखनाथ वाचनालय, विराट सामुदायिक भवन	५००	
	वस्ता पैनी	**वडा नं ४** समावेशी टोल (४२) वनलोरी (३००), इक्राही (३००), दक्षिण यादवटोल (१००), गन्सुटोल (३०) ज्वालाटोल (१००), गिरीटोल (३०)		८९२	
		वडा नं ५ बाबाजी कुटी (३५) धुनियाँटोल (२५) प्रगती टोल (१००) विष्णुटोल (१८०) विशाल चोक (१८०) कोलरवा (६३) जालपा टोल(४३) समावेशी टोल (३२)		६६०	
		वडा नं ६ सून्दरटोल(४००) सूर्योदय टोल (४२) सीतापुर (३०) आदर्श टोल (४०) लालीगुराँस टोल (४००)			
	धुधुवा खोला	**वडा न ११** धुधुवा पूर्व टोल (६०)		६०	
	चेङ्गामारी पैनी	**वडा न १२** आदर्शटोल (७०) सिकियाही (२०)		९०	
		वडा नं १६ दरैया दक्षिण टोल ऋषिदेव बस्ती समेत (२२५) चौठी टोल (१०५) प्रेमनगर (१२०) मिलन टोल (११५) कोलहार (१८३) शान्तिटोल दक्षिण गेट समेत (२५०) आर्य टोल (७०) दरैया १ नं . (३५)			
	कुरिन्वा खोला	वडा नं १९ शिवजी स्कूल पूर्व सरदारटोल (१३)		१३	विद्यालय
	खदरा खोला	खदरा थानटोल (१५)		१४	
उर्लावारी नगरपालिका	**बक्राहा खोला**	**वडा नं १** चिसापानी क, ख, ग (२५०) **वडा नं ३** मंगलवारे टोल (१५) र ५० विघा जग्गा **वडा नं ४** थापाडागीका २२ घर र सिसौलीको जग्गा **वडा नं ५** झुम्रा टोल ८५, एकता टोल ४० (धाउन्ने क्षेत्र) **वडा नं ८** राजघाट १००, गंगटे २०, मुनाल २०, सिसौली २०	वालज्योती आ मनोहर सामुदायिक .वि . वन लक्ष्मी आशान्ति आ वि .वि . उर्लावारी क्यम्पस सेन्ट स्टेफन वोर्डिङ कृषि क्याम्पस वहादुर वावा स्कूल	१००	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
	सोल्टी खोला	**वडा नं ३** चन्दने टोल (३०) मंगलवारे टोल (१५) रामनगर टोल (२०) **वडा नं ४** किसान चोक थापाडागीका २० घर	लक्ष्मी आ.वि . उर्लावारी क्यम्पस	२०	
	राम्री खोला	**वडा नं १** नुनसरी सर्वेश्वर (१५०) **वडा नं ४** विशाल चोक टोलको उत्तरमा १०० घर र खोर्सानीबारीमा ३५ घर डुवान	नुनसरी आ.वि .	२०	
	सुनझोडा तेली खोला	**वडा नं २** सुनझोडा वस्ती, जनटोल, भुसी (१२), सालवारी **वडा नं ३** शिवालय टोल (५०) सालवारी टोल (४०)	सुनझोडा सामुदायिक वन सालवारी सामुदायिक वन	२०	
	डुम्रे खोला	**वडा नं २** सृजना टोलमा (१००), देवीझोडा, डुम्रे, पुरानो मंगलवारे (१००), अमिलडागी, सुनपकुवा मा वि समेत वस्ती (१५)	वेतना सिमसार सृजना सामुदायिक वन सुनपकुवा मासरस्वती आ वि .वि . सुनपकुवा मा.वि .	५०	
	मिक्लुङ खोला	**वडा नं १** कत्ले चिसापानी (१५०)		३०	
	सिरुझार खोला	**वडा नं २** तीनघरे, कटहरे, सालवारी (१००)	दुर्गा मा वि	५०	
	मावा खोला	**वडा नं ६** सूर्यचोक सिसौली (२५) आत्मानन्द टोल (५०) **वडा नं ९** आम्वारी, फाइवेली डाँडा, चक्रेटोल (५०),, बोर्डरलाइन(५०), आदर्श चौक, महाराजथान (६०) र गाईघाट टोल (४०) छिन्ताङे टोल (५०)	राधिका मा वि	३०	
	रतुवा खोला	**वडा नं ९** महाराजथान (६०) र गाईघाट (४०)	राजघाट आ वि	१०	
वेलवारी नगरपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** नक्सलबारी, बरडागी, नयाँ बेलबारी बजार **वडा नं २** लालभित्ती पूर्वी भाग, दुलाल टोल पुर्वी भाग **वडा नं ३** भगवती टोल, सहकारी टोल, मैनाबरी दोगड़े, खोरिया **वडा नं ४** धरहरा, गडगाउँ, सखुवा टोली **वडा नं ५** माथ्लो कसेनी, सनिहाट पश्चिम, भकारी झोडा	जनता मा विबेलबारी न पा को भवन , रमिते सामुदायिक भवन भगवती मा वि पंचायत मा वि. धनपाल मा वि	४० २० ५० २० २५	फुटबल मैदान
	चिसाङ खोला	**वडा नं ७** सिर्जना टोल, दौलतपुर **वडा नं ८** सुकुना, बुधबारे, शान्ति टोल, तल्लो क्रसर टोल	राम जानकी मा वि जनता मा वि सुकुना स्कुल जनता मा वि,	४० २००	फुटबल मैदान
रंगेली नगरपालिका	**बक्राहा खोला**	**वडा नं ७** निचामारी टोल अन्दाजी १०० घरधुरी **वडा नं ८** झमनपुर अन्दाजी १२३ घरधुरी		२२३	
	लोहन्द्रा खोला	वडा नं १ सगरदिना अन्दाजी १७४ घरधुरी		१७४	
	चिसाङ खोला	**वडा नं २** मरिया टोल र मुस्लिम टोल अन्दाजी १२८ घरधुरी **वडा नं ४** चोप्राहा टोल अन्दाजी ५० घरधुरी		२६३	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ५ सन्थाल टोल अन्दाजी ४५ घरधुरी **वडा नं ६** भन्सार टोल अन्दाजी ५० घरधुरी र काजीमान चोक उत्तर ५०० मिघर १०० अन्दाजी .			
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	**लाटी होली**	**वडा नं २** देवीगन्ज टोल नमुना टोल र कसेनी टोल ,(५००)	संस्कृत विद्यालय	२० परिवार	फुटबल मैदान
	गोही होली	**वडा नं २** शिव टोल, छयालिस बिघे र स्वागत टोल (४००) **वडा नं ७** लामाटोली पुर्व, छिमेकी लाईन पश्चिम, ज्येष्ठ नागरिक भवन आसपास **वडा नं ३** थुम्मे टोल (५०) सिरीजङ्गा पश्चिम टोल (६०), झोलुङ्गे पुल क्षेत्र (६०) ४, छिमेकी लाइन टोल (१५०)	पञ्चायत मा.वि. वडा कार्यालय ५ परिवार	४०० परिवार	फुटबल मैदान
	सुनझोडाखोला	**वडा नं २** बोक्रे चोक र कालापानी (१००)	सरस्वती विद्यालय	१००	
	बक्राहा खोला	**वडा नं २** कालापानी र कसेनी (१००) **वडा नं ३** टप्पु टोल (५०) बिष्ट डाडा (५०) सुन्दरी चोक (५०) **वडा नं ५** सुन्दरी चौक, जैनघट्टा, पौडेल चोक, भेटघाट चौक, बालुवाटार, बागदल टोल, जयनगर, त्रिवेणी चोक, सुगा, अमात टोल, गुराँस टोल	कन्दरा क्लब अमरसिंह माध्यमिक विद्यालय २५०	२५०	अमरसिंह मा वि
	पथरी खोला	**वडा नं २** शिन भिलेज टोल, सिर्जना टोल र साधु टोल (५००) **वडा नं ७** क्रियशन चोक भित्र, लामाटोली, मंगलबारे पुर्व, डाडाटोल, किरातीचोक पश्चिम, धिमालटोल **वडा नं ९** पुलचोक भुक्षय भएको- **वडा नं १०** कजवे देखि दक्षिण वडा ९ को सिमाना सम्म (५०)	वडा कार्यालय सिंहबाहिनी मा वि	२० ५० परिवार	
	डाँस खोला	**वडा नं ८** बिस बिघे ,शुक्रबारे ,बतासेली चोक झोलुङगे पुल ,माझी टोल , डोहलु शुक्रबारे सडक किनार **वडा नं ९** मगर टोल (२२) शिकारी टोल (१५) **वडा नं १०** राजमार्ग डास पुल दक्षिण पारी (६०) राजमार्ग डास पुल दक्षिण वारी पाटो पशुपतिनगर (३००) त्रिबेणी चोकदेखि वडा नं ९ को सिमासम्म (५०)	सामुदायिक विद्यालयहरु	२० परिवार	
	केर्खा खोला	कुमाले टोल शनिश्चरे			
	मोरङ्गीखोला	**वडा नं १०** मोरङ्गी पुल उत्तर साइड (२०) मोरङ्गी पुल दक्षिण (४०)		६०	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
सून्दर हरैचा नगरपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** का करिव २०० परिवार	**वडा नं १** वडा कार्यालय हरैंचा	५०	वडा कार्यालय
	गछिया खोला	**वडा नं ३** का करिव ३०० परिवार **वडा नं ४** का करिव ३०० परिवार **वडा नं ५** का करिव १०० परिवार **वडा नं ६** का करिव ५०० परिवार र **वडा नं ७** का करिव २५० परिवार	**वडा नं ३ र ४** सिक्देल बन्धु प्रतिष्ठान **वडा नं ६** को वडा कार्यालय भवन पौडेल वन्धु प्रतिष्ठान	२०० ५० ५०	
	बुढी खोला	**वडा नं** ४ बुढी खाप ३०० परिवार, चरिकुवा १५० परिवार , **वडा नं ५** गौशाला १५ घर	गौशाला मन्दिर	२००	
लेटाङ्ग नगरपालिका	**चिसाङ खोला**	**वडा नं १** बगुवा फेदी **वडा नं २** तुर्केमा ६० घर लोखरा फडानी प्रगतिटोल किराँत चोकमा २५० घर **वडा नं ३** बेलडाँगी कमलपुर किर्तिमान टोल **वडा नं ६** लामिटार	वडा नं १ मा लक्ष्मी सेवा सामुदायिक भवन लक्ष्मी मा वि चिसाङ मा वि वडा नं ३ मा सामुदायिक भवन र विद्यालयहरु	१००	
	खेरुवा मोरङ्गी	**वडा नं** १, २, **५** मा सामान्य असर र **वडा नं ६, ११ र १२** मा कटान			
	तेली मोरङ्गी	**वडा नं** ९ को सिंचाइ पैनीमा असर			
रतुवामाई नगरपालिका	**बक्राहा नदी**	**वडा नं १** हटिया डाँडा सोनापुर नारायणडाँडा **वडा नं ५** मुसहरभिट्टा लेटी परेवाखोपी लारीकट्टा कसेनी रतिलालटोल होक्लावारी सुनवर्षि **वडा नं ९** धाद्रा **वडा नं १०** मौलावारी सातमेडी	सामुदायिक विद्यालयहरु मात्र	५०० परिवार	विद्यालयका कम्पाउण्ड
	रतुवा नदी	**वडा नं ३** मिर्चाडाँगी चौकीघाट छालगाछी **वडा नं ७** सिंजुवा डाँगीटोल धोक्रिया मुनी **वडा नं ८** झुनावारी भुल्काडेभा	सामुदायिक विद्यालय भवन र सामुदायिक भवन	३००	विद्यालयका कम्पाउण्ड
सुनबर्षी नगरपालिका	**नुआ बडाहा चुरे खोला**	**वडा नं** २, **३**, ४, **६ र ७** का अधिकाँस भागहरु प्रभावित हुने			
जहदा गाउँपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** कलाबञ्जर, भुटाहा र कुल्हडियामा लोहन्द्राको पानीले जुडी फुलेर डुवान हुने (५५५)	सत्सङ्ग भवन बुधनगर (१००) सत्सङ्ग भवन बुधनगर (१५०) सत्सङ्ग भवन भुटाहा (१००)	३५०	
		वडा नं २ मोहनपुर पुरै (३५) बैरिया नयाँटोल (१०) बैरिया भिमपुर (७) मझारे (२०)	नभएको	७२	जनता मा वि मझारे

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ३ पञ्चिदास ऋषिदेव टोल(५०) जयरामपुर थानटोल(१५) राजवंशी पूर्वटोल(४०) जयरामपुर पूर्वटोल(५०)	जहदा सामुदायिक भवन, हाथिबन्धा सामुदायिक भवन, राजवंशी सामुदायिक भवन, रामजानकी मन्दिर सामुदायिक भवन	८०	
		वडा नं ४ फूलटोल मधुरा (१००) कुसमा टोल (५०) सन्थाल टोल (१००) सोहल (१४४) भङ्गा सोहल (७०) सिसोबाडी (८०) मुखिया टोल (१५) रामचोक हटिया टोल (१००)	दुर्गा मन्दिरमा ३, लक्ष्मीनारायण मन्दिर सा भवन, सुनसरी मोरङ सिंचाइ योजना	१५०	सार्वजनिक मा वि र खेल मैदान
		वडा नं ७ सिर्सिया सुकुम्वासी टोल बाढी टोल भिमपुर महादेवकोल निमटोल तरिगामा सितुङ टोल र डाङ टोलसम्म डुवान (३००)		२००	
	सिंघिया खोला	**वडा नं १** भुटाहा पुल दक्षिण हरिनगरा भाथिगछ कटान			
		वडा नं २ राजवंशी टोल (२५) भोला टोल (२५)		५०	
		वडा नं ३ बनरखोरिया (बगैचा) (२५),जमाइटोल(तरी टोल) (१५), सिंघिया (हाथीबन्धा) (२५), सन्थाल र कर्मी टोल (७५), हाथिबन्धा टोल (१००), टिघिला टोल (२५)		२६५	
	जुडी खोला	**वडा नं १** कलाबञ्जर, भुटाहा र कुल्हडिया			
		वडा नं २ खिक्रीटोल, बोधा, बखरीटोल, बड्की बैरियाको पश्चिमटोल, बीरपुर नेपाली टोल डुवान (३००)		३००	
		वडा नं ३ जयरामपुर खदराटोल(२५) जितेन ऋषिदेव टोल(३५) मुस्लिम टोल (४५), सन्थाल टोल (२५), बभनटोली साहुटोल (१०), ताटोल बनरखोरिया(१५)		१६५	
बुढीगंगा गाउँपालिका	**सिधिया / खदरा**	**वडा नं १** सिंधिया किनारामा रहेको खापबस्ती खदरा किनाराका बस्ती र सूर्यनगर टोलका ३५० घरधुरी	वडा नं १ मा नयाँ वडा कार्यालय भवन (२० परिवार)	२० परिवार	नरग्राम मा वि
	बुढी खोला	**वडा नं २** मुस्लीमटोल ११० घर र बौराहा तेतारी ७०० घर **वडा नं ३** मुडेरी १५० घर परिवार **वडा नं ४** भवानीपुर ६० घर प्रगतिटोल ५५ घर र गोकुवा ३५ घर **वडा नं ५** सिसुवाटोल २० घर बुढीपुल छेउवस्ती ५ घर डिपुटोल मन्दिर दक्षिण ५० घर बाँधटोल ३५ घर पोठिया सुकचर ३० धर **वडा नं ६** शैतानपुर २५ घर कडरुवा १६ घर वल्लो सुकचर २० घर पल्लो सुकचर ३० घर	वडा नं २ लिलाभक्तराम आ वि र मधुग्राम. वि.आ(५०० परिवार) वडा नं ३ मा जनप्रिय मा वि (१०० परिवार) वडा नं ४ सरस्वती सदन (८० परिवार) वडा नं ५ कर्मबीर मा वि (१०० परिवार) वडा नं ६ सरस्वती मा वि र नारायण मा वि (१२० परिवार)	९०० परिवार	विराट मेडिकल कलेज, मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय, सरस्वती र

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
					कर्मवीर मा वि
	खदम, मदाहा र वडहरा गछिया पैनी	**वडा नं ७** कमलपुर बेलडाँगी शिसवनी मदनपुर र गौरीटोल	नहरको डिल र लक्ष्मी मा वि डंग्राहा. (२०० परिवार)	२०० परिवार	लक्ष्मी मा वि
धनपालथान गाउँपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** को लवटोली (४५) महतो टोल (५०) **वडा नं ५** को नर्सरी टोल (७०) गुरुङ टोल (३०) रणकाली (२०) खवास टोल (२८०) वडा नं ६ को रामचोक (२५) सहनीटोल (११०) लुवा टोल (१००) बालुवारी (२४) ढढीटोल (१२५) मुस्लिम टोल (१००) सरदार टोल (२५) रायटोल (३०) राजवंशी टोल (४५) मालसिमाना टोल (१७५) मुसहरु टोल ( ) पोखरी टोल ( ) वडा नं ७ को मुसहरी मुस्लिम टोल पुरानो ४ र ५ नं वडाहरु समेत ८०० परिवार	**वडा नं १** मा दुर्गापुर खेलमैदान १२ कट्टा जग्गा तर ठूलो बाढीमा डुवान हुन्छ। **वडा नं ३** शिवशक्ति मा वि १०० परिवार **वडा नं ४** हँसवाहिनी मा वि ५० परिवार **वडा नं ५** किसान नि मा वि ५० परिवार **वडा नं ६** सरस्वती मा वि २०० परिवार **वडा नं ७** सर्वोदय मा वि १०० परिवार	६०० परिवार	
	गदिया खोला	**वडा नं १** पूर्वटोल (२५) **वडा नं २** को बरियाती (५०) कुसमाहा (६५) पैटा (५०) खैरबोना (३५) भवानीपुर (२५) **वडा नं ४** को पानी ट्याङ्की (६०) शान्ति टोल (२५०) हरकपुर टोल (४००) **वडा नं ६** को गनगुवार टोल (४० घर)	**वडा नं २** मा ललियाटोल ५ कट्टा धरमपुरमा १२ कट्टा अमाहीमा १५ कट्टा र अरु विद्यालय मात्र । **वडा नं ४** मा सिमरा फिल्ड १ बिघा १० कट्टा । **वडा नं ६** कब्रस्थानको चौर र विद्यालयको चौर	२०० परिवार	वडा नं २ को जनता मा वि वडा नं ४ सिमरा फिल्ड
	पूर्व गदिया	**वडा नं ७** को १०० घरधुरी	विद्यालयहरु मात्र	१००	
	भलुवा	**वडा नं २** को ठनठनियाँ (३५) वडा नं ३ को ऋषिदेव टोल (३६) सुकुम्बासी टोल (४७) **वडा नं ४** को भलुवाटोल (९०)		२०८	
	चेका	**वडा नं ३** को चेका टोल (१२५)	**वडा नं ३** मा विद्यालय भवन र चेका हटीया	१०० परिवार	चेका हटिया
	बक्राहा	**वडा नं ३** को मजरग मायाँगञ्ज (१२५)		१२५	
	रामचोक नहर	**वडा नं ३** को घाघरी टोल (२५)		२५	
	बेतौना	**वडा नं ३** को सिसावारी टोल (६०)		६०	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
कटहरी गाउँपालिका	**सिंघिया, ढावी कुकुरपुला**	**वडा नं १** खद्रा टोल, पेरिस डाँडा, मण्डल टोल, आनन्द टोल, शान्ति टोल, ढावी टोल	नारी विकास संघ, जेयुवा क्लव.एम., कृषि बजार, महेशपुर आवि., अनन्त बोर्डिङ	५०	
		वडा नं २ योगनगर,बजरंगबली, बटुटोल, कदमटोली, सानो कदम, मुस्लिम टोल र कुशवाहा टोल	ट्रेड युनियन आदर्श नगर, लाइब्रेरी आदर्श नगर, गनगाइ समाज आदर्श नगर, सरसस्वती आ वि	३५	
		वडा नं ३ नयाँवस्ती, कटहरी पूर्व आसपास, जुडी नजिकको ढावी खेत आनन्दचोक र जामुनगाछी दक्षिण	कटहरी स्वास्थ्य चौकी, कटहरी गा .पा. भवन, जनप्रिय मावि.	२२	
	पिछरा	**वडा नं ५** जङ्गल टोल, भट्टीटोल, पैनीटोल, विश्वास टोल, राजवंशी टोल, जमुवामरान, बास टोल	आदिवासी सामुदायिक भवन, सुन्दर आवि.		
		वडा नं ४ लोहन्द्रा घाट, नयाँवजार, हटिया क्षेत्र, सन्थाल टोल, जुटिघाट मधुरा, सुकुम्वासी टोल, गन्नु टोल, कुशवाहा टोल, प्रशाटोकी र नयाँबस्ती	बालबालिका केवट भवन, चर्च, खयरबना आवि., भगवती आ वि र मदर्साहरु	५०	
	लोहन्द्रा, जुडी र सुखानी	**वडा नं ६** सम्झना गार्डेन, भाटीभौडाहा, मन्त्रीटोल, ढेला, केशरिया, सितपुर र फुदनचोक	प्रजातन्त्र मावि., रामजानकी आ.वि.	२३	
		वडा नं ७ मन्दिरटोल दक्षिण, खवास टोली, हुडहुडिया, कामतटोल, जुडीटोल, टिकारामटोल, शम्भुटोल, कुखुरा फर्म क्षेत्र, मुस्लिमटोल क्षेत्र, राधाकृष्ण आवि., लक्ष्मी आवि.	जनता मा.वि.	२०	
केरावारी गाउँपालिका	**जुकेपानी, फाफोक, बडहरे**	**वडा नं १** फेदि, डुम्रे, जिम्बाडाँडा, किकिदुम, सिरवानी मुरुन्जे	सरस्वति मा.वि., बालकल्याण आ.वि. कुमाल आ.वि.	९० परिवार	
	चिसाङ र खदम खोला	**वडा नं २** बतासे, खानिगाउँ, नाम्वेम्वा, रिट्ठाबोटे, कटहरे, सिम्बोले, समेतेन	जलकन्या आ.वि., पंचकन्या आ.वि. लक्ष्मि आवि.	८० परिवार	
	हचुवा खोला	**वडा नं ३** फुलबारी टोल	मच्छिन्द्र उच्च मावि.	७० परिवार	
	सेरा मुगु पाडरे खोला	**वडा नं ४** झ्याप्रुङ, सतिघाट, चनौटे, सिम्ले	शान्ति आ,.वि. मौरे खेलमैदान, जनकल्याण मा,.वि. जगदम्वा आ.वि.	५० परिवार	
	बुढी, हाँडी हुरहुरे सेरा	**वडा नं ५** आँपटार, जलुकेनि, फाँटे, खोल्याङ चोक्टि, लामिछाने	जन्मभुमि आ.वि., सावित्री आ.वि. जनसेवा आ.वि., कपना आवि.	८० परिवार	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
	बुढि, मुगु, हुर्हुरे, डाले	**वडा नं ६** डाले, शनिबारे, आहाले, चम्पाखोली	कालापानी खेल मैदान, तेह्रथुमे खेल मैदान, चम्पाखोली खेलमैदान	६० परिवार	खेल मैदानहरु
	खदमखोला	**वडा नं ७** मलामी डाँडा, भुल्लेटोल, मुगु, भालुकुँडे **वडा नं ८** हाटखोला चिनारीटोल, आमजुंगी	मुगु मा वि, सार्वजनिक मा वि, मच्छिन्द्र मावि भवन मच्छिन्द्र संस्था आमजुंगी आ.वि.	६० परिवार ७० परिवार	
	लोहन्द्रा ,तुर्के भलुवा खोला ,	**वडा नं ९** देवीझोडा , बेलचौरी, भालुगौडे, विराजे, खयरघारी, कोल्बोटे	लक्ष्मी मावि भलुवा, बुद्ध मा वि देवीझोडा रामवीर आ.वि., आईतबारे	१२० परिवार	
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	**फेदापे बक्राहा**	**वडा नं २** रचना साखरे			
	मावा नुनसरी	**वडा नं ७** मावाडागी सिसौली सालपत्रे, **वडा नं ९** डाँगी वस्ती कसेनी भण्डारी चोक, **वडा नं ६** कसेनी बेतेनी			
	मावा	**वडा नं ८** तोरीवारी गैरीगाउँ			
कानेपोखरी गाउँपालिका	**चिसाङ्ग खोला**	**वडा नं १ २ र ५** का करिव १००० घरधुरी	सामुदायिक भवन र विद्यालयहरु	५०	विद्यालयहरु
	डाँस खोला	**वडा नं ३ ४ र ६** का करिव १५० घरधुरी	सामुदायिक भवन र विद्यालयहरु	५०	विद्यालयहरु
ग्रामथान गाउँपालिका	**सिंघिया खोला**	**वडा नं १** तेतरियावारी पश्चिम खुनियाखट्टा, रिषिदेव टोल, खाप टोल, नडयोटक, साविक लखन्तरी **९० परिवार**	सामुदायिक भवन, विरेन्द्र मा.वि., बेगनलाल आ.वि., गोपिकृष्ण मणिकर्णिका सा भवन,	७० परिवार	
		वडा नं ५ बेरिया सिमरिया ३, सिमरिया १,२ , गिधनिया ४, ५, झप्पटालौवारे ४, ८, कखरमारी, तेतरिया, भौसाबाडी, शान्तिपुर, (२००)	देवि मा.वि., आदर्श शिक्षा निकेतन	५० परिवार	
	लोहन्द्रा खोला	**वडा नं ४** विन टोल, लिम्बु टोल, भोला चोक, थान टोल, ज्वाइ टोल, सुक्रबारे हटिया, चपरमारी, **६०० परिवार**	लोहन्द्रा आ.वि., महेन्द्र मा.वि.	७० परिवार	
		वडा नं ६ बोरियाडागी, भर्चोल, सिरान टोल, जुरि टोल, **७० परिवार**	पब्लिक मा वि	५० परिवार	
		वडा नं ७ नेता चौक, जुरी टोल, बोरीयाडागी, ढकियाबारी, नमुना वस्ती, धोवियारे, साविकका वडा ७,८,९ **२०० परिवार**	सरस्वती आ.वि., राधाकृष्ण आ.वि., गणेश मा.वि.	५० परिवार	
	जुडी खोला	**वडा नं ३** रङटोली, डङटोली, झप्टाटोल, राजवंशीटोल	लक्ष्मी आ वि, रामदेव आ वि राधाकृष्ण आ बाणी मा वि वि	२०० परिवार	

३.२. कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था

३.२.१ नेपालको संविधान

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न जारी भएको संविधान २०७२ ले नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यका रुपमा परिभाषित गर्नुका साथै राज्य सञ्चालनका लागि तीन तहको संरचनाको व्यवस्था गरी प्रत्येक तहको कर्तब्य र अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ । संविधानको अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभको अधिकार संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीको विषय बनाएको छ । साथै अनुसूची ८ मा विपद व्यवस्थापनको कार्यलाई स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयका रुपमा समावेश गरेको छ भने धारा ५१ राज्यको नीतिहरुको खण्ड (ज) प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण सम्बर्द्धन र उपयोग सम्बन्धी नीति अन्तर्गत प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्वसूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनर्थापना गर्ने भनी विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेको पाइन्छ ।

३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४

विपद व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन, २०३९ लाई प्रतिस्थापन गर्दै जारी भएको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०७४ ले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विभिन्न तहगत संरचनाहरुको प्रबन्ध गरी विपद पूर्व, विपदको समयमा एवं विपद पश्चातको अवस्थामा त्यस्ता संरचनाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरेको छ ।

३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

विगतमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ले योजना छनौट गर्दा प्राकृतिक प्रकोप न्यूनीकरण हुने खालका योजना छनौटमा प्राथमिकता दिनुपर्ने व्यहोरा उल्लेख गरिएको थियो । साथै साबिकमा स्थानीय योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक योजना पद्धति अवलम्बन गरी विपदलाई समेत मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद अनुकुलनका योजना छनौट र सञ्चालन गर्ने नीति स्थानीय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ मा राखी सोही बमोजिम योजना अभ्यास गर्ने गरिएको पाइन्थ्यो । हाल नेपाल संघीय राष्ट्रको रुपमा रुपान्तरण भैसकेको अवस्थामा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ऐनको खारेजी गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ जारी भएको हो । उक्त ऐनको परिच्छेद ३ मा गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तरगत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ ।

३.२.४ विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०७५

विपद जोखिमबाट सुरक्षित, जलवायु अनुकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्दै दिगो विकासमा योगदान पुर्याउने दीर्घकालीन सोच राखी यो नीति अवलम्बन गरिएको छ । विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुलाई सन्तुलित रुपमा कार्यान्वयन गरी विपदबाट हुने जनधन, स्वास्थ्य तथा जीविकोपार्जनका श्रोतसाधनहरुका साथै व्यक्ति, समुदाय र राष्ट्रको आर्थिक सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधार र सांस्कृतिक एवं पर्यावरणीय सम्पदाको जोखिम तथा क्षतिमा उल्लेख्य रुपमा कमी गर्नु तथा तिनिहरुको उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने उद्देश्य रहको यस नीतिले विपदबाट हुने मृत्युदर तथा प्रभावित व्यक्तिहरुको संख्या उल्लेख्य रुपले कम गर्नु, जीविकोपार्जनका स्रोतहरुका साथै कृषि, उद्योग, सडक, सञ्चार, खानेपानी तथा सरसफाइका संरचना, स्वास्थ्य र शैक्षिक सुविधाहरु जस्ता महत्वपूर्ण पूर्वाधार तथा आधारभूत सेवाहरुमा विपदले पुर्याउने क्षति एवं अवरोधलाई कम गर्दै उत्थानशीलतामा वृद्धि गर्नु र विपदबाट हुने प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति कम गर्ने लक्ष्य लिएको छ।

३.२.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन,२०७५

प्रदेश नं १ भित्रका विपद व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न नेपाल सरकारले जारी गरेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ का आधारमा प्रदेश नं १ का सबै जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विपद पूर्व, विपदको समयमा एवं विपद पश्चातको अवस्थामा प्रदेश सरकारले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५ जारी गरेको छ ।

३.३. विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

मोरङ जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका प्रकोपहरुका कारण संभावित जोखिम तथा संकटासन्नताको आँकलन तथा नक्साङ्कनलाई यसै खण्डको ३.३ र ३.४ मा उल्लेख गरिएको छ। यद्यपी प्रकोपका कारण आईपर्न सक्ने मानवीय, आर्थिक तथा भौतिक क्षतिको पूर्व पहिचान गरी अल्पीकरण तथा न्यूनीकरण गतिबिधि सञ्चालन गरी अधिक मात्रामा रोकथामका गर्न प्रत्येक स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण तथा पुनरावलोकन गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ। जिल्लाका स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना लगायतका दस्तावेजहरुको अवस्था खण्ड ७.२.१ मा उल्लेख गरिएको छ। निकायगत भौतिक स्रोत साधनको अवस्था एम्बुलेन्स, दमकल लगायतका स्रोत साधनहरुको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ।

३.४. प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

मोरङ जिल्लामा मौसम अनुरुप विपद् हुन सक्ने आँकलन गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको संयोजकत्वमा बैठक बसी छलफल गर्ने, कार्ययोजना निर्माण तथा विषयगत क्षेत्रहरुको पूर्वतयारी क्षमता अभिबृद्धिकालागि साझेदार गैह्रसरकारी संस्थासंगको सहकार्यमा विभिन्न गतिविधिहरु सञ्चालन हुदै आइरहेका छन् । स्थानीय तहहरुको स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण तथा अद्यावधिक गर्नको लागि सूचना जारी गरिएको छ । जिल्लामा बाढीजन्य प्रकोप तथा डुवानका कारण उत्पन्न संकटासन्न अवस्थाको क्षति आँकलन गर्नका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सञ्चालनमा रहेको छ।

उल्लेखित कार्यहरु भईरहेका भएता पनि सूचना व्यवस्थापनलाई अझ चुस्त दुरुस्त राख्न जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन श्रोत केन्द्रको आवश्यकता महशुस गरिएको छ। साथै तत्काल विपद्का घटनाको सूचना संकलनमा जिल्ला प्रहरी, स्थानीय तह– गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका शाखा/उपशाखाहरु र यथार्थ/आधिकारिक सूचना अद्यावधिकका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय अन्तर्गत रहेको जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) लाई जोड्नु आवश्यक देखिन्छ। कार्यान्वयनमा रहेको जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई अझ ब्यवस्थित, सक्रिय र थप क्षमतावान बनाउनु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

३.५. सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको बिवरण लेखाजोखा

जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण पूर्वतयारी प्रतिकार्य र पुनर्लाभका कार्यहरुमा संलग्न हुने विषयगत कार्यालयहरु सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरुको विवरण अनुसूचीहरुमा उल्लेख गरिएको छ ।

खण्ड चार : सामान्य पूर्वतयारी योजना

यस खण्डमा सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुले आधारभूत रुपमा आफ्नो मातहतमा सामान्य पूर्वतयारी अवस्था चुस्त दुरुस्त कायम राख्न ध्यान दिन पर्ने तथा सुनिश्चित गर्नपर्ने कार्यहरुलाई समेटिएको छ ।

४.१ मानवीय विषयगत क्षेत्रहरुको व्यवस्थाः

४.१.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचयः

विपदबाट प्रभावितलाई आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा विशेषज्ञता तथा कार्यक्षेत्रका आधारमा जिम्मेवारीको बाँडफाड नै विषयगत क्षेत्रको रुप हो। उद्धार तथा राहत, सूचना व्यवस्थापन, खाद्यान्न, आवास, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, सुरक्षाजस्ता विषयमा विशेषज्ञता हासिल गरेको समूहले आ–आफ्नो क्षेत्रको जिम्मेवारी लिँदा मानवीय सहयोगको कार्य व्यवस्थित र प्रभावकारी बन्छ। अतः क्षेत्रगत अवधारणालाई विपदबाट विस्थापित समुदायलाई उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोग विशेषज्ञता प्राप्त निकाय तथा संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराउने गरी गरिएको कार्यविभाजन भनेर पनि बुझ्न सकिन्छ। क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख विशेषता देहायअनुसार रहेका छन्

- विपद्को समयमा प्रभावित र प्रभावित समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य (खोज, उद्धार र राहत व्यवस्थापन) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमी कमजोरीमा सुधार गरी कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।

४.१.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य

विषयगत क्षेत्रका प्रमुख उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन्

- क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- आपत्कालीन पूर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वियन योग्य बनाउनु,
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि विशेषज्ञ परिचालन गर्नु,
- समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु,
- क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

४.१.३ विषयगत क्षेत्र निर्धारण

यस योजनामा देहायअनुसार १० वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरिएका छन् । विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकायले अन्य सदस्यसँग समन्वय गरी काम गर्नेछन् ।

१. समन्वय तथा सूचना क्षेत्र
२. खोज तथा उद्धार क्षेत्र
३. अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र

४. खाद्य सुरक्षा कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र

५. स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

६. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्र

७. आपत्कालीन संरक्षण क्षेत्र

८. बन्दोवस्ती क्षेत्र

९. आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र

१०. भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र

४.२ विषयगत क्षेत्रका आधारमा सामान्य पूर्वतयारी योजनाः

४.२.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

- जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रुपमा समेत विकास गर्ने।
- विपद् व्यवस्थापनका विविध उद्देश्यका लागि विषयगत क्षेत्रभित्र र बाहिर समन्वयात्मक संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरका प्रत्येक क्षेत्रगत समूहहरुमा पूर्व तयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरुमा संलग्न एक सक्रिय सूचना व्यवस्थापन सुविधा चयन गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा सूचना व्यवस्थापन संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको समन्वयमा स्थानीय तहले समुदाय स्तरको जोखिम नक्साङ्कन गर्ने र आवश्यक सूचना संकलन गर्ने (भैसकेको भए अद्यावधिक गर्ने) ।
- आधारभूत तथ्याङ्क प्रक्रिया तथा प्रामाणिक लैंगिक संवेदनशील शीघ्र आवश्यकता लेखाजोखा गर्ने प्रणालीको विकास तथा अनुसरण गर्ने ।
- संयुक्त परिस्थिति प्रतिवेदनका लागि सहज उपलब्ध एक स्तरीय नमुना तयार गर्ने, संयुक्त परिस्थिति बैठकको लागि आधारभूत संरचना र समयावधिमा सहमत हुने ।
- जिल्ला र स्थानीय तहमा तर्जुमा भएको प्रकोप पूर्वतयारी योजनाहरु, आपत्कालिन योजनाहरु तथा सबै सम्बन्धित मार्गदर्शनहरु र एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यविधिहरु अद्यावधिक गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय सरकार मातहतमा राहत तथा पुनर्लाभ विकल्पको रुपमा नगद वितरण संयन्त्र सहित कोष व्यवस्थापन निर्देशिका, पूर्वतयारी कोष र पूर्व कार्य रणनीति स्थापित गर्ने ।
- हरेक क्षेत्रगत सरकारी विभागहरु (क्लस्टर प्रमुखहरु) र सहायता संगठनहरूका मुख्य व्यक्तिहरुको अद्यावधिक सूची तयार गर्ने ।
- पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि स्वयंसेवकहरु र प्रशिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- जिल्ला र स्थानीयस्तरमा सूचना संयोजन र क्लस्टर संयोजकसँग सूचना आदानप्रदान गर्ने ।
- पूर्वसूचना प्रणाली, ट्रिगर स्तर तथा मौसम पूर्वानुमानको बारेमा समुदायलाई सचेत गराउने ।
- पूर्वसूचना प्रणालीले राम्ररी काम गरिरहेको छ भन्ने सुनिश्चित गर्न बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।
- जिल्ला पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, आकस्मिक योजना, एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यसञ्चालन विधि र पूर्वानुमानमा आधारित लगानीको लागि कार्य सञ्चालन विधिको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने ।

- प्रमुख केन्द्रीय एजेन्सीहरु र सम्बन्धित विभागका कर्मचारीहरुलाई पूर्वानुमान र पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित लगानी, कार्य सञ्चालन विधिका बारेमा मार्गदर्शन प्रदान गर्ने साथै प्रशिक्षणको प्रबन्ध गर्ने ।
- स्थानीय समुदायलाई पूर्वानुमानका साथै पूर्वसूचना प्रणाली, सुरक्षा तथा उद्धार सामग्री र उपकरणले सबल बनाउने
- प्रारम्भिक लेखाजोखा, मूल्यांकन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तथा प्रारूप तयार गर्ने ।
- तथ्याङ्क संकलनका लागि आवश्यक फर्म्याट तयारी गर्ने ।
- पूर्वानुमान सूचना तथा सतर्कता सन्देशहरूका लागि संचारको विविध च्यानलहरुको विस्तृत अभिलेख राख्ने ।
- जल तथा मौसम विज्ञान विभागको वेब इन्टरफेस र पूर्वानुमान सामग्री बारेमा एफएम तथा रेडियो पत्रकारहरुलाई अवगत गराउने ।
- विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी नमूना अभ्यास सञ्चालन गर्ने ।
- स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण एवं कार्यान्वयन गर्न निर्देशन गर्ने।

४.२.२ खोज तथा उद्धार

- सुरक्षा निकाय तथा रेडक्रसका स्वयंसेवकहरुलाई खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम दिने ।
- जिल्ला र स्थानीयस्तरमा रहेका निकायहरुको संगठनात्मक विश्लेषण/क्षमता तथा आपसी समन्वयमा रहेका कमी कमजोरीहरुको विश्लेषण गर्ने ।
- पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूका लागि आवश्यक मानव तथा वित्तीय स्रोतहरू पहिचान गर्ने ।
- आपत्कालमा आवश्यकता लेखाजोखाका लागि प्रशिक्षित गर्न र सजिलै तैनाथ गर्न सम्भावित स्वयमसेवकहरुका नामावली तयार गर्ने ।
- जनसंख्या, संकटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा, क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थिति, जीविकोपार्जन, बसोबासको अवस्था, खुला खाली ठाउँहरू,यातायात र पूर्वाधार सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने ।
- स्रोत/सुविधाहरू (स्थानीयरूपमा उपलब्ध) को सूची तयार गर्ने र आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा खोज तथा उद्धारका लागि साधन एवम् उपकरणको भण्डारण गर्न सामरिक स्थलहरु पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय जोखिममा रहेका जनतालाई Improvise Rescue Material बारे जानकारी गराउने ।जस्तैः बाँस, केराको थाम, ट्यूब आदि ।
- सुरक्षित मार्गहरु/खोज तथा उद्धार मार्गहरु, संकटासन्न समुदायमा हेलीप्याड, अवतरण र ड्रप जोन पहिचान गर्ने ।
- सामरिक स्थानमा संसाधनको पूर्व व्यवस्थापन (जिल्ला र स्थानीय तह) गर्ने ।
- लाभार्थी प्रतिक्रिया (र उजुरी) ब्यवस्थापन विधि सञ्चालन गरी व्यवस्थित गर्ने ।
- सङ्कटासन्न समुदायहरू पहिचान गर्ने र गम्भिर तथा मध्यम रूपमा प्रभावित हुने सम्भावनाका आधारमा ती समुदायहरूलाई वर्गीकरण गर्ने ।
- जिल्ला र स्थानीय तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने र उनीहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने ।

४.२.३ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री

- विषयगत क्षेत्रहरुको बैठक बसी पूर्वतयारी गर्ने ।

- अस्थायी आपत्कालिन आश्रयस्थल, खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तुहरूका लागि भण्डारण गृह र भण्डारण स्थलको पहिचान गर्ने, श्रोत सामग्रीको आँकलन र नपुग सामग्रीको जोहो गर्ने ।
- सुत्केरी तथा गर्भवती महिला एवं बालबालिकाका लागि पोषण, स्यानेटरी प्याड, न्यानो कपडा, जिन्सि वस्त्र, काँइयो, अन्डरवेयर आदि भण्डारण गर्ने ।
- महिला, बालबालिकामैत्री स्थल निर्माण गर्ने ।
- विद्यमान अस्थायी आश्रयस्थलहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, यदि आवश्यक परेमा मर्मत संभार सम्पन्न गर्ने ।
- आपत्कालिन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैर खाद्य बस्तुहरुको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- सम्बन्धित विषयका तालिम प्राप्त जनशक्ति नपुग भएमा तालिमको ब्यवस्था गर्ने ।
- आश्रय र भूमि निर्धारण सवालहरू सम्बोधन, बहिर्गमन रणनीति साथै मिडिया संलग्नताको लागि दृष्टिकोण/रणनीति बारे छलफल गर्ने ।
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरु तयारी अवस्थामा भएको सुनिश्चित गर्ने
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।
- अस्थायी आवास स्थलको सुनिश्चितता गर्दै तयारी राख्ने ।
- गैर खाद्य सामाग्री र खाद्य सामाग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- महिलामैत्री शौचालय निर्माण गर्ने ।
- पानी, बत्ती जस्ता अति आवश्यकीय कुराहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।

४.२.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

- जिल्ला र स्थानीय स्तरमा खाद्यान्नको अवस्थाबारे अभिमुखीकरण गर्ने ।
- आपत्कालीन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैरखाद्य बस्तुहरुको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- जीविकोपार्जनका साधनहरुको (गाईपालन, बाख्रापालन, सुँगुर र कुखुरा फारमहरु, माछा पोखरी, तरकारी खेती आदि) सुरक्षाका उपायहरुबारे योजना बनाउने ।
- सुख्खा र बलौटे माटो (बाढी प्रभावित कृषि योग्य भूमि) मा हुर्काउन सकिने बालीको बीउ र बिरुवाहरुको मौज्दात पर्याप्त भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी वैकल्पिक बाली पहिचान गर्ने ।
- बाढीले कम असर पुर्याउने बालीको बारेमा जनसमुदायलाई अवगत गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी बाली, उत्पादन क्षमता साथै प्रविधि आवश्यकताको सूची बनाउने ।
- आपत्कालीन अवस्थाको लागि चाहिने न्यूनतम खाद्यान्नको भण्डारण गर्ने । (जिल्ला र स्थानीय स्तरमा)
- रासन र नगद, राहत सामग्रीको बन्दोबस्त सहित न्यूनतम सहायता प्याकेजमा सहमत हुने ।

४.२.५ आपत्कालीन स्वास्थ्य र पोषण

- स्वास्थ्य सुरक्षा योजना तयार गर्ने, अस्थायी स्वास्थ्य केन्द्र पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय तहमा प्राथमिक उपचार कार्यदल सहित आवश्यक स्वमसेवकहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।

- आवश्यक औषधीहरु तथा प्राथमिक उपचारका लागि चाहिने उपकरणहरुको जिल्ला र स्थानीय जनस्वास्थ्य कार्यालयमा भए नभएको जानकारी लिने र उचित जोहो गर्ने ।
- DRRT / LRRT गठन तथा परिचालन गर्ने ।
- वजेट र आपूर्ति निश्चित गर्ने (जिल्ला र स्थानीय) ।

४.२.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन

- बाढी सम्भावित क्षेत्रहरुमा बाढीको कारण पानी दूषित हुनबाट जोगाउन सार्वजनिक ट्यूबवेल र धाराहरुको उचाई बढाउने ।
- उच्च स्थानहरु तथा सुरक्षित स्थानहरुमा शौचालय निर्माण गर्ने ।
- सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम ।
- पानी शुद्धिकरणको चक्की वा थोपा (प्रयोग गर्ने बिधि र मात्रामा ध्यान दिनेगरी) भए नभएको सुनिश्चित गर्ने
- खानेपानी निर्मलीकरण र दूषित हुनबाट रोकथामको बारेमा जनसमुदायलाई जागरुक बनाउने ।
- महिला सरसफाई, खानेपानी निर्मलीकरण गर्ने चक्की आदिको जिल्ला र स्थानीय तहमा जोहो र ब्यवस्थापन गर्ने (पियुष, एक्वाट्याव, ब्लिचिङ्ग पाउडर, स्यानिटरी प्याड)।
- सामाग्री ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

४.२.७ आपत्कालीन संरक्षण

- प्रमुख संरक्षण सवालहरु तथा अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपाङ्ग र वृद्ध ब्यक्तिहरुको पहिचान गर्ने ।
- अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु र जेष्ठ नागरिकहरुको सुरक्षा योजना बनाउने ।
- मनोसामाजिक बिमर्श सेवा सम्बन्धी तालिम आयोजना गर्ने ।
- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा आपत्कालीन समयको प्रतिकार्य गर्दा तयार गरीने योजनाहरुमा लैङगिक तथा समविकासका सवालहरुको सम्बोधनकालागि पहल गर्ने ।
- संरक्षणका सवाल तथा आवश्यकताहरु लाई राहत तथा पुनर्स्थापनाको चरणमा प्राथमिकता दिने ।
- सरूवाजन्य रोगबाट प्रभावित भएका समुदाय र जोखिम अवस्थामा रहेका महिला तथा बालबालिकाको अल्पकालीन संरक्षण र ब्यवस्थापन गर्ने ।

४.२.८ आपत्कालिन शिक्षा

- विद्यालयहरुको जोखिमको आधारमा वर्गीकरण गर्दै सुरक्षा योजना तयार गर्ने, आकस्मिक योजना बनाउने
- अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्रहरु पहिचान गर्ने ।
- बालमैत्री तथा सुरक्षित स्थानका लागि आवश्यक सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- विपदको समयमा मनोविमर्श सेवा सञ्चालनकालागि आवश्यक जनशक्ति प्रशिक्षण मार्फत तयार गर्ने।
- प्रत्येक विद्यालयमा प्राथमिक उपचार तालिम आयोजना गरी शिक्षक, अभिभावक तथा स्वयंसेवकको क्षमता विकास गर्ने

४.२.९ बन्दोवस्ती

- जिल्ला भित्र रहेका साथै पहिचान गरिएका सम्पूर्ण निकायहरुसँग मौज्दात रहेका सहायता सामाग्रीहरुको अध्यावधिक बिबरण तयार गरी राख्ने ।
- सम्भावित आपतकालीन अवस्थाको आँकलन गरी सवारी साधन, इन्धन र ड्राइभरको व्यवस्था अग्रिम मिलाउने
- संकटासन्न हुन सक्ने भौतिक संरचनाको पहिचान गर्ने र यसका लागि आवश्यक श्रोत साधनको नक्साङ्कन गरी पूर्वतयार भई बस्ने ।
- विपद्का विभिन्न सवालहरुमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोवस्ती ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

४.२.१० भौतिक पूर्वाधार

- सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरुमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको अनुमान गरी समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीति तथा पूर्वतयारी गर्ने ।
- सम्बन्धित निकायहरुले भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा विपद् मैत्री गर्ने साथै आफू अन्तरगतका निकायहरुलाई सो गर्न अभिप्रेरित गर्ने ।
- आफु मातहतका कर्मचारीहरुलाई विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई विकासका क्रियाकलापहरुमा मूलप्रवाहीकरणका साथै आपतकालीन अवस्था व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोवस्ती ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

खण्ड पाँच : पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

५.१ पूर्वानुमानमा आधारित पूरंतयारी योजना

यस खण्डमा पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी कार्य सञ्चालन विधिको लागि ट्रिगर संयन्त्रको बारेमा निम्न चरणमा उल्लेख गरिएको छ ।

(क) १० दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र

नदीको जलमापन केन्द्रमा विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) को १० दिने जल प्रवाह र जलाधार क्षेत्रमा १० दिनको समग्र वर्षाको पूर्वानुमानको उपलब्धतामा कार्यविधि २ सक्रिय हुन्छ । सम्भाव्यता स्तर (उच्च, मध्यम र न्युन) को आधारमा भूमिका तथा दायित्व तालिकामा निर्धारण गरे अनुरूप पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनुपर्छ ।

तालीका नमवर १६ : १० दिने पूर्वानुमानका लागि ट्रिगर संयन्त्र

पूर्वानुमान	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्यून सम्भाव्यता
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) १० दिन जल प्रवाह	१० दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ९७%	१० दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता (५०-७०%)	१० दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता (<५०%)
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) १० दिने समग्र वर्षा (३०० मिलिमिटर भन्दा बढी)	वर्षा हुने सम्भाव्यता ९७%	वर्षा हुने सम्भाव्यता (५०-७०%)	वर्षा हुने सम्भाव्यता (<५०%)

(ख) ३ दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र क्षेत्रीय एकीकृत बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली (RIMES) को नदी जलाधार क्षेत्रमा ३ दिने गणितीय मौसम पूर्वानुमान र विश्व बाढी सचेतना प्रणाली (GloFAS) तथा नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेलबाट जलमापन केन्द्रमा ३ दिने जलप्रवाह पूर्वानुमानको उपलब्धतामा कार्यविधि सक्रिय हुन्छ ।

तालीका नमवर १७ : ३ दिने पूर्वानुमानका लागि ट्रिगर संयन्त्र

पूर्वानुमान	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्यून सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभागको ३ दिने गणितीय मौसम पूर्वानुमान	३ दिनमा १८० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने	३ दिनमा (६०-१८०) मिलिमिटर वर्षा हुने	३ दिनमा ६० मिलिमिटर भन्दा कम वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली जल तथा मौसम विज्ञान विभागको नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेल	३ दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ७०%	३ दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०%	३ दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता <५०%

(ग) १ दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र

जल तथा मौसम विज्ञान विभागको नदी जलाधारमा १ दिने गणितीय मौसम पूर्वानुमान तथा नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेलबाट जलमापन केन्द्रमा १ दिने जलप्रवाह पूर्वानुमान, क्षेत्रीय एकीकृत आपत्कालीन बहु जोखिम पूर्व चेतावनी प्रणाली (RIMES) को २४ घण्टे मौसम पूर्वानुमान, विश्वव्यापी बाढी सचेतना प्रणाली (GloFAS) बाट जलमापन केन्द्रमा नदीको २४ घण्टे जलप्रवाह पूर्वानुमानको उपलब्धतामा कार्यविधि सक्रिय हुन्छ ।

तालीका नमवर १८ : १ दिने पूर्वानुमानका लागि ट्रिगर संयन्त्र

पूर्वानुमान	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्युन सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभागको २४ घण्टे गणितीय मौसम पूर्वानुमान	२४ घण्टामा १४० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने	२४ घण्टामा ६०-१४० मिलिमिटर वर्षा हुने	२४ घण्टामा ६० मिलिमिटर भन्दा कम वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS), जल तथा मौसम विज्ञान विभागको नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेल	२४ घण्टामा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ९७%	२४ घण्टामा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०%	२४ घण्टामा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता <५०%
वर्षा निगरानी	>६० मिलिमिटर १ घण्टामा >८० मिलिमिटर ३ घण्टामा, >१०० मिलिमिटर ६ घण्टामा, >१२० मिलिमिटर १२ घण्टामा, >१४० मिलिमिटर २४ घण्टामा	३०-६० मिलिमिटर १ घण्टामा, ६०-८० मिलिमिटर ३ घण्टामा, ८०-१०० मिलिमिटर ६ घण्टामा, १००-१२० मिलिमिटर १२ घण्टामा, १२०-१४० मिलिमिटर २४ घण्टामा	<६० मिलिमिटर २४ घण्टामा
नदी निगरानी	पानीको सतह सतर्कता स्तरभन्दा माथि र बढिरहेको	पानीको सतह सतर्कता स्तर नजिक र बढिरहेको	पानीको सतह सामान्य र स्थिर

खण्ड छ : आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

६.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (Coordination and Information Management)

विषयगत क्षेत्र : समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, कटान, आगलागी, भूकम्प,

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय**

६.१.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको परिचय:

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । सम्बन्धित सबै क्षेत्रबाट सूचना प्राप्त गर्ने, सान्दर्भिक सबै सरोकारवालाहरुबीच समन्वय गर्ने, विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरुको नेतृत्व गर्ने काममा यस क्षेत्रले नेतृत्व गर्ने र विपद् प्रभावितहरुलाई समयमा सही सूचना मार्फत् पूर्व चेतावनी जारी गरी नागरिकको जीउ धनको रक्षा गर्ने काममा यस क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण रहन्छ । प्रभावित समुदायलाई एकीकृत रूपमा सबै प्रकारका सहयोग उपलब्ध गराउन समेत यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग अविच्छिन्न सम्बन्ध र समन्वय राखी कार्य गर्नेछ ।

तालीका नम्वर १९ : समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (**Cluster**) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री प्रेम प्रसाद भट्टराई	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५२०५७७७७
२.	भैरव गण, थलाहा व्यारेक, मोरङ	श्री असिम श्रेष्ठ	गणपति	९८५८४२३९५५
३.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
४.	नेपाली काँग्रेस	श्री भक्तिनाथ माझी	का वा अध्यक्ष	९८४१५१२६६७
५.	ने क पा एमाले	श्री बाबुराम कार्की	अध्यक्ष	९८५२०२७७३३
६.	ने क पा एकिकृत माओवादी	श्री विजय विश्वास	जिल्ला संयोजक	९८५२०२३४६२
७.	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	श्री गोपाल कटुवाल	अध्यक्ष	९८५१०८२१८०
८.	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	श्री यादव प्रधान	जिल्ला संयोजक	९८४२०६७७०४
९.	ने क पा एकिकृत समाजवादी	श्री चन्द्रबीर राई	अध्यक्ष	९८४२१८९७४३
१०.	जनता समाजवादी पार्टी	श्री राजकुमार यादव	अध्यक्ष	९८५२०२०६५१
११.	लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी	श्री मो कादिर	अध्यक्ष	९८४२०३३८२८
१२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
१३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री नवराज कार्की	प्रहरी उपरीक्षक	९८५२००५५५५
१४.	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा.कंकालिनी, मोरङ	श्री विश्वबन्धु खड्का	स प्र उपरीक्षक	९८५१२७२१०२ ४२०७०२
१५.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री तिलक शर्मा प्रसाई	उप अनुसन्धान निर्देशक	९८५२०६६००४
१६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोध कुमार सिंह	सभापति	९८५२०३३०७२
१७.	गैरसरकारी संस्था महासंघ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
१८.	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री तारा आचार्य	अध्यक्ष	९८५२०२३६७०
१९.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
२०.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री राकेश सुराना	अध्यक्ष	९८५२०२००५१
२१.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बञ्जारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
२२.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
२३.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
२४.	नेपाल टेलिकम शाखा कार्यालय	श्री संजिव घिमिरे	कार्यालय प्रमुख	९८५११०५००७

६.१.२ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको उद्देश्यः

यस विषयगतक्षेत्रको समग्र उद्देश्य भनेको सम्बन्धित निकायहरुबीच सम्पर्क, समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी सान्दर्भिक सूचनाहरु सम्बन्धित प्रभावित समुदायसम्म पुर्याउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नु हो । यस क्षेत्रले सम्पर्क, समन्वय, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गरी सम्वन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलब्ध गराई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक तरिकाले सुनिश्चितता प्रदान गर्न योगदान गर्नेछ ।

यस क्षेत्रका उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- विपद्को समयमा सरकार, सरकारी कार्यालयहरु, सबै विषयगत क्षेत्र (Cluster), मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरु तथा नागरिक समाजबीच समन्वय गर्नु ।
- निर्धारित समयभित्र नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले तयार गरको विपद् लेखाजोखा निर्देशिका अुनसार सूचना संकलन गरी आवश्यक समन्वय गर्नु र सूचना संकलन कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु ।
- निर्धारित समयभित्र “प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA)” र “बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखा विश्लेषण (Multy Cluster Initial Rapid Assessement- MIRA)” गर्न आवश्यक समन्वय गर्नु र लेखाजोखा कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु ।
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यकता अनुसार क्षेत्र र केन्द्रमा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

समग्रमा मोरङ जिल्लामा सबैभन्दा बढी बाढी, आगलागी, डुबान जस्ता प्रकोपहरुका कारण विपद् हुने गरेका छन् तसर्थ त्यस्तो अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा समन्वय तथा सूचना क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छः

६.१.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा सूचना, समन्वय र लेखाजोखा क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

तालीका नम्वर २० : समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रको आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	सबै स्थानीय तहबाट विपद् सम्बन्धी प्रारम्भिक सूचना संकलन गरी सम्बन्धित निकायहरुमा तत्काल प्रारम्भिक सूचना प्रवाह गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
२	खतराको संकेत पाएपछि समुदायमा सूचना जारी गर्ने। माइकिङ गर्ने, अनलाइन खवर, मोवाइल म्यासेजमा र भ्वाइस म्यासेजमा खवर गर्ने ।	DEOC	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु सञ्चार माध्यमहरु	विपद् पर्नु पूर्व र विपद् पर्नासाथ तत्काल
३	सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई सामग्री तथा उपकरणहरु सहित तयारी रहन सूचना प्रवाह गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
४	विपद् आउना साथ उपकरणसहित खोज तथा उद्धार कार्यको लागि खोज तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सुरक्षा निकायहरु स्थानीय तह	विपद् पर्नासाथ तत्काल
५	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपतकालीन बैठक बोलाउने जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने सबै विषयगत क्षेत्र र तिनका सदस्यलाई आपतकालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, परिस्थिति अनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिविव्यस	स्थानीय तह सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुखहरु	१) विपद् भएको २ घण्टा भित्र २) पहिलो सात दिन सम्म १ दिन बिराएर ३) त्यसपछि हप्तामा १ पटक
६	अस्पताल तथा प्रतिकार्यमा संलग्न हुने व्यक्तिहरुलाई तम्तयार, सावधान र सजग रहन अनुरोध गर्ने ।	DEOC जिविव्यस	सम्बन्धित निकाय	विपद् पछि तत्काल
७	जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई मुख्य समन्वय केन्द्रको रुपमा परिचालन गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	नियमितरुपमा
८	फेक न्यूजलाई निरुत्साहित गर्ने र सञ्चारमाध्यमका लागि प्रत्येक दिन आधिकारिक सूचना तथा समाचार उपलब्ध गराउने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सबै क्षेत्र प्रमुखहरु	पहिलो साता हरेक दिन र पछि आवश्यकतानुसार
९	विपद् लेखाजोखा विधि सम्बन्धी औजार प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA) फारामको आधारमा मानवीय सहयोगको लागि सूचना संकलन गर्ने	जिविव्यस समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	२४ घण्टा भित्र
१०	सबै प्रकृयामा प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवकहरु परिचालन गर्ने ।	जिविव्यस समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	निरन्तर

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
११	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपतकालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्ने तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरू (Clusters) लाई सुझाव दिने । सबै कार्यदलहरुसंग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने ।	DEOC समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	जिविव्यस सबै क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	विपद् आउनासाथ *० घण्टादेखि नै प्राथमिकता निर्धारण गर्ने*
१२	विपद् प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने प्रभावितहरुलाई परिचयपत्र वितरण गर्ने र तथ्याङ्कको उचित व्यवस्था गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह	३ दिन देखि
१३	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (MIRA) सञ्चालन गर्नेः • लेखाजोखा कार्यदल परिचालन गरी क्षति तथा प्रभावको सूचना सङ्कलन गर्ने, • लेखाजोखाका लागि फाराम उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस	अवस्थाको अध्ययन गरी सकेसम्म छिटो
१४	• सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा प्रतिवेदन तयार पार्ने • प्रभावित परिवारको सङ्ख्या प्रक्षेपण गर्न प्रभावित समुदायसँग तथ्याङ्क प्राप्त गरी तुलनात्मक समीक्षा गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको अवस्था र स्रोतको समीक्षा गर्ने • जिल्ला र स्थानीय तहमा उपलब्ध उद्धार तथा अन्य प्रतिकार्यसम्बन्धी सेवा, क्षमता र उद्धार सामग्रीको अवस्थाको समीक्षा गर्ने, • नपुग स्रोत तथा साधनको यकिन गर्न प्रतिवेदनमार्फत सबै क्षेत्रलाई उत्प्रेरित गर्ने	DEOC समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थानीय तह	पहिलो प्रतिवेदन– ७ दिनभित्र दोस्रो प्रतिवेदन– १५ दिनभित्र आवश्यकताअनुसार
१५	तयारी प्रतिवेदन प्रदेश सरकार, गृह मन्त्रालय र सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित रुपमा
१६	सहयोगको कार्यतालिका अध्यावधिक गर्न निम्न कार्य गर्नेः • मीरा (MIRA) बाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्ने • आवश्यकता अभाव क्षमता र उपलब्धताको अवस्था विश्लेषण गर्ने । • कार्यदलहरुको सहयोगको थप कार्यतालिका तयारी गर्ने • कार्यदल, विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने	DEOC समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थाविव्यस क्षेत्र सदस्य	नियमित रुपमा
१७	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने	जिविव्यस	सबै क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१८	मानवीय सहायता वितरणलाई निर्विवाद बनाउन एकद्वार प्रणालीलाई अवलम्बन गर्ने र सरोकारवाला सबैको सहभागिता अनिवार्य गराउने	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	जिविव्यस क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा
१९	क्षेत्रगत कार्यसमूहका कार्य प्रगति विवरण संकलन र समीक्षा गर्ने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित
२०	सबै सूचनाहरु निरन्तर अद्यावधिक गर्दै जाने र सरोकारवाला निकाय एवं सञ्चारमाध्यमलाई उपलव्ध गराउने । संकलित क्षति तथा नोक्सानी विवरणमा आधारित रही राहत सहयोगको माग गर्ने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	(२४ घण्टा भित्र, पहिलो १ हप्तामा दैनिक, दोश्रो हप्तावाट हप्तामा १ पटक र आवश्यक्ता अनुसार)
२१	विषयगत क्षेत्रका बैठकहरु आयोजना गर्ने ।	प्रजिअ		आवश्यकतानुसार
२२	राहत सहयोगको अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।	प्रजिअ		निरन्तर
२३	अस्थायी शिविरहरुमा उजुरी सुन्ने संयन्त्र स्थापना गर्ने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	शिविर स्थापना पछि
२४	विपद् प्रतिकार्यका लागि गरिएका प्रयास र आगामी दिनमा गर्नुपर्ने पूर्वतयारीका विषयमा प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	प्रतिकार्यको अन्त्यमा

६.१.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

समन्वय तथा सूचना क्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहायबमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछ:

तालीका नम्वर २० : समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रको प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रुपमा समेत विकास गर्ने ।	प्रजिअ जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	६ महिना भित्र
२	सबै क्षेत्र प्रमुखको सहभागितामा पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजनाः • मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने • क्षेत्रगत कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने • जिल्ला स्थित सरोकारवालाबीच समन्वय गरी कार्यशाला गर्ने • सङ्कटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने	DEOC प्रजिअ जिविव्यस	सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुख, सरोकारवाला निकायहरु सुरक्षा निकाय गैसस	पहिलो बैठक जेष्ठको पहिलो हप्ताभित्र । क्षेत्रगत समीक्षा र अन्तिम कार्यशाला जेठ मसान्तभित्र
३	जिल्लाका सबै स्थानीय तहको प्रकोप नक्साङ्कन र क्षमता तथा जोखिम लेखाजोखा गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिनामा
४	आपत्कालीन समयको लागि हेलिप्याड खुल्ला क्षेत्र आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरु पहिचान गरी तयारी गरीराख्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिनामा
५	सुरक्षा निकायहरुमा खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।	DEOC सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिना भित्रमा

६	पूर्व चेतावनी वा सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने र प्रभावकारी सूचना सञ्चार समन्वय र सम्पर्कलाई जोड दिने ।	DEOC सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	
७	सबै स्थानीय तहमा इन्टरनेट कनेक्टिभिटी व्यवस्थित गराउने । सबै स्थानीय तहबाट दैनिक विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यस्थापन सम्बन्धी गतिविधि र घटना तथा सूचनाहरु अद्यावधिक गरी जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा जानकारी गराउने पद्दतीको विकास गर्ने ।	जिविव्यस स्थानीय तह	गैरसरकारी संस्थाहरु	यथासम्भव छिटो
८	उद्धारकर्मी र सङ्कटासन्न स्थानीय तहका समुदायमा क्षमता अभिवृद्धि तालिम गर्नेः • खोज तथा उद्धार • प्राथमिक उपचार • विपद् जोखिम व्यवस्थापन, • उद्धारका लागि आन्तरिक अभ्यास • विषयगत क्षेत्रका सदस्यलाई भूकम्पको समयमा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा उपाय र उद्धारसम्बन्धी अभ्यास गराउने	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिना अगावै
९	स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदलहरुलाई क्रियाशिल बनाउने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस DEOC	नियमित
१०	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरुको सूची तयार गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
११	द्रुत लेखाजोखा फर्मेट प्रिण्ट गरी सबै स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
१२	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तयारी स्वरुप सबै क्षेत्रका एक एक सदस्य रहेको मिरा कार्यदल गठन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१३	मिरा सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने । मिराको लागि फाराम र निर्देशिका तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१४	सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स तथा सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क नम्बर संकलन गरी हरेक व्यक्तिको मोवाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुखको निर्देशनमा	स्थानीय तह रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१५	प्राथमिक उपचार, आधारभूत खोज तथा उद्धार, अस्थायी आवास व्यवस्थापन, मनोसामाजिक परामर्श तथा शव व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने वा तालिममा कार्यदलका सदस्यहरुलाई सहभागी गराई क्षमता विकास गर्ने ।	जिविव्यस DEOC	स्थानीय तह रेडक्रस सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा
१६	सबै स्थानीय तहमा आपत्कालिन कोषको स्थापना गरी कोष सञ्चालन निर्देशिका तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	स्थानीय तह वडा समिति	तत्काल र नियमित

१७	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न स्थानीय तहहरूमा वितरण गर्ने । एफएम रेडियो तथा पत्र पत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह गैससहरु	नियमित रुपमा
१८	विस्थापितहरुको पहिचानका लागि आवश्यक संख्यामा परिचयपत्र छपाइ गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
१९	विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी र जनप्रतिनिधिहरुलाई विपद् तथा आधारभूत मानवीय सहायता मापदण्ड सम्बन्धी तालिम दिने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख भन्दा अगावै

६.२ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)

विषयगत क्षेत्र : खोज तथा उद्धार

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी भूकम्प, हावाहुरी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय**

६.२.१ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको परिचयः

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्त व्यस्त हुने भएकाले विपद प्रभावितहरु बाढीले बगाउने, हराउने, पानीमा डुब्न सक्ने अवस्था रहन्छ भने भूकम्पजन्य विपद्को समयमा हराउने, च्यापिने, पुरिने लगायतका विपद्पूर्ण अवस्थामा फसेका हुन सक्छन् । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिद्धारा खोजी गर्ने, प्राथमिक उपचार गर्ने तथा उद्धार गरी सुरक्षित स्थलसम्म पुर्याउने र सकेसम्म थोरै समयमा धेरै जनाको जीउ, धनको रक्षा गर्न सञ्चालन गरिने समग्र कामहरुलाई यस योजनामा खोज तथा उद्धार भनिएको छ । जिल्लामा सम्भावित बाढीको परिदृष्यअनुरुप खोज तथा उद्धार क्षेत्रले निम्न अनुसारका कार्य गर्ने छ ।

६.२.२ सम्भावित परिदृष्यः

- विपद्को कारण मानिस प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुनेछन्,
- रातीको समयमा विपद् भएमा ठूलो मानवीय क्षति हुनेछ भने प्रभावितले उद्धार र राहतको याचना गरिरहेको देखिनेछ ।
- यातायातको असुविधाका कारण समयमै उद्धारकर्मी पुग्नसक्ने छैनन्।
- उद्धार र राहत वितरणमा कठिनाइ उत्पन्न हुनेछ ।
- सडक, बाटो, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुनेछ,
- आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाइ हुनेछ,
- अग्ला सुरक्षित र खुल्ला स्थानहरु नजिकमा नभएका स्थानहरुमा स्थानान्तरणको समस्या हुने हुँदा सामाजिक जनजीवन अस्तव्यस्त हुने र मानवीय मृत्यु समेत हुनसक्ने,

- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्ध–वृद्धा तथा फरक किसिमले सक्षम (अपाङ्ग) मुख्य रूपमा प्रभावित हुनसक्नेछ ।

तालीका नम्वर २१ : खोज तथा उद्धार क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री प्रेमप्रसाद भट्टराई	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५२०५७७७७ ५७६९०८, ५१५२५१
२	भैरव गण, थलाहा व्यारेक, मोरङ	श्री असिम श्रेष्ठ	गणपति	९८५८४२३९५५
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री नवराज कार्की	प्रहरी उपरीक्षक	५२५४०१/ १०० ९८५२००५५५५
४	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा. कंकालिनी, मोरङ	श्री विश्वबन्धु खड्का	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक	९८५१२७२१०२ ९८५१२७२१३६
५	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
६	गैसस महासंघ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोध कुमार सिंह	सभापति	९८५२०३३०७२

६.२.३ विषयगत क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

खोज तथा उद्धारका लागि लेखाजोखा गर्ने र विपद् पछिको असामान्य अवस्थामा मानिसको जीवन रक्षा धनसम्पत्तिको सुरक्षा गर्दै स्थितिलाई सामान्य अवस्थामा ल्याउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ । योजनाका समष्टिगत उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- आपतकालीन खोज तथा उद्धार गरी मानवीय क्षति न्यून गर्ने,
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी मानव जीवनरक्षाको सुनिश्चितता गर्नु ।
- प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

६.२.४ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा खोज तथा उद्धार कार्यदलले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

तालीका नम्वर २२ : खोज तथा उद्धार क्षेत्रको आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपत्कालिन बैठक बस्ने, सूचना तथा समन्वय क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने । प्राप्त सूचनाको आधारमा समन्वय गरी खोज तथा उद्धारका साथै प्राथमिक उपचार संयुक्त टोली परिचालन गर्ने । अन्य सबै विषयगत क्षेत्रलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	DEOC जिविव्यस प्रजिअ	सबै विषयगत क्षेत्रका प्रमुखहरु	विपद्को सूचना प्राप्त गर्नासाथ

२	खोज तथा उद्धार कार्यदलको आपत्कालीन बैठक बस्ने, जसमाः जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने, सदस्यलाई आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, परिस्थितिअनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने,	खोज तथा उद्धार कार्यदल	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	
			१२ विपद् शुरुहुनासाथ .. २४ घण्टाभित्र ३ पहिलो सात दिनसम्म एक . दिन बिराएर ४दोस्रो हप्तापछि हप्तामा . एक पटक	
३	उपकरणसहित खोज तथा उद्धार कार्यदल परिचालन गर्ने र खोज तथा उद्धारको काम गर्ने । प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	खोज तथा उद्धार क्षेत्र	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	विपद् पश्चात तत्काल
४	उद्धार र सुरक्षाको विषयमा आवश्यक सूचना संकलन तथा अवस्थाको प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह	
५	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गर्ने तथा यातायातका साधन सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह	
६	सुरक्षा निकायहरूवीच आपसी समन्वय गर्ने।शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नको लागि आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	सुरक्षा निकायहरु	प्रजिअ	
७	विपदमा परी घाइते भएका व्यक्तिहरुको प्राथमिक उपचार गर्ने र अस्पताल पुर्याउने प्रबन्ध मिलाउने ।	प्राथमिक उपचार क्षेत्र	अस्पतालहरु	आवश्यकतानुसार
८	स्थानीय तहमा गठित सबै कार्यदल र सरोकारवाला लाई तत्काल खवर गर्ने र समन्वय गरी उद्धारमा संलग्न गराउने ।	DEOC खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पछि निरन्तर
९	घाइतेको उपचारका लागि स्वास्थ्य चौकीको नेतृत्वको प्राथमिक उपचार कार्यदललाई परिचालन गर्ने	प्राउ कार्यदल	अस्पतालहरु स्वास्थ्य चौकी	आवश्यकतानुसार
१०	बढी प्रभावित स्थलको स्तर पहिचान गरी उद्धारको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय वडा समिति	खोज उद्धारको समयमा
११	उद्धार कार्यमा स्थानीय स्वयंसेवकहरु सहित परिचालन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य रेडक्रस	खोज उद्धारको समयमा
१२	विशेषगरी महिला बालबालिका अशक्त जेष्ठनागरिक जस्ता सङ्कटासन्न वर्गलाई खोज तथा उद्धारमा प्राथमिकता दिने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	वडा समिति रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१३	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्नेः • तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, • प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति कार्यदलहरु	विपद् पछि तत्काल र निरन्तर

	क्षेत्रहरूलाई सल्लाह र सुझाव दिने । • सुरक्षा क्षेत्रसँग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने			
१४	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने ।	DEOC स्थानीय तह	वडा समिति अन्य क्षेत्र	नियमितरुपमा
१५	डुवेका, बगेका, पुरिएका र भत्किएका घरहरु पहिचान गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१६	प्रभावित नागरिकहरुका बहुमूल्य सम्पत्ति सुरक्षा गरी निकाल्ने। प्रभावित क्षेत्रका घरपालुवा पशुको उद्धार गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१७	राहत वितरण कार्यमा आवश्यकता अनुसार खाद्यक्षेत्रलाई सहयोग गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्वयंसेवक स्थानीय तह	नियमितरुपमा
१८	• आवश्यकता रहेसम्म खोज तथा उद्धार जारी राख्ने । • प्रभावित क्षेत्रमा, हिंसा, लुटपाट र मानव वेचविखनका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने • मानव तथा पशुचौपायाहरुको शव व्यवस्थापन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय नेरेसो	आवश्यकतानुसार
१९	निम्नअनुसार अभिलेख तयार गर्ने • उद्धार गरिएका व्यक्ति • बेपत्ता वा मृत्यु भएका व्यक्ति • नष्ट भएका घर, विद्यालय वा अन्य भौतिक सम्पत्ति • मरेका घरपालुवा पशुपंक्षी • क्षतिग्रस्त भौतिक सम्पत्ति • क्षतिग्रस्त बाली र खेतीयोग्य भूमि • क्षतिग्रस्त भैतिक संरचना र सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण	DEOC स्थानीय तह	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस स्वयंसेवकहरु	नियमितरुपमा
२०	उद्धार कार्यको अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस	नियमितरुपमा

६.२.५ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खोज तथा उद्धार क्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहायबमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछ ।

तालीका नम्वर २३ : खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	खोज तथा उद्धार क्षेत्रको बैठक बस्नेः • मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने • क्षेत्रको कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने • सङ्कटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने	खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र

२	बाढीको समयका लागि हेलिप्याड आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरु पहिचान गरी तयारी गरीराख्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
३	सुरक्षा निकायहरुमा आधारभूत खोज तथा उद्धार सामग्री तथा विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरु भण्डारण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	खोज उद्धार क्षेत्र	प्रदेश सरकार स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
४	जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनका लागि अत्यावश्यक सेवाकेन्द्र स्थापना गरी वार्षिकरुपमा अद्यावधिक गरिराख्ने	जिविव्यस	प्रदेश सरकार	
५	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरुको सूची तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस जिसस	बैशाख सम्ममा
६	सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स आदिको सम्पर्क नम्बर संकलन गरी हरेक व्यक्तिको मोवाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह	जेष्ठ पहिलो हप्ता भित्रै
७	सबै स्थानीय तहमा आधारभूत खोज तथा उद्धार कार्यदल गठन गरी सदस्यहरुलाई तालिममा सहभागी गराई क्षमता विकास गरेर क्रियाशिल बनाउने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस जिसस	बैशाख सम्ममा
८	उच्च संकटासन्न क्षेत्रहरुमा पूर्व चेतावनीका लागि माइक साइरन आदि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तह	वडा समिति	बैशाख सम्ममा
९	खोज तथा उद्धार क्षेत्रलाई कृत्रिम घटना अभ्यास तालिमको आयोजना गर्ने र समय समयमा विद्यालय र समुदायमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह जिविव्यस	बैशाख सम्ममा
१०	स्थानीय तहहरुमा उद्धारका लागि कार्यदलहरु गठन गर्ने । “विपदमा युवा” अवधारणा अनुसार सक्रिय युवाहरुको द्रुत प्रतिकार्य टोलीको गठन गर्ने र तालिम दिएर सुरक्षा निकायहरुसंगको समन्वयमा तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तह	सुरक्षा निकायहरु युवा क्लव	बैशाख सम्ममा
११	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्साङ्कन गर्ने।	DEOC	जिविव्यस	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१२	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मनसुन पूर्व बैठक गरी स्थानीय तहहरुलाई अध्यावश्यक निर्देशन र समन्वय गर्ने ।	जिविव्यस	क्षेत्रका सदस्यहरु	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१३	एफएम रेडियोहरूमार्फत पूर्वचेतावनी तथा पूर्वसूचना प्रसारण गर्ने	जिविव्यस	सञ्चार माध्यम	नियमितरुपमा
१४	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न डुङ्गा वा अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	बैशाख सम्ममा
१५	उद्धारका लागि आवश्यक सवारी साधन, स्वयंसेवक, सुरक्षित स्थानको उपयोगका लागि सरोकारवालाहरुको पहिचान गरी सम्झौता गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेष्ठ सम्ममा

६.३ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन (Temporary Shelter and NFI management)

विषयगत क्षेत्र : अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, पहिरो, भूकम्प, आगलागी, महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **नेपाल रेडक्रस सोसाइटी / स्थानीय तह / सुरक्षा निकायहरु**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरु बसोवासको अभाव तथा भाँडाकुँडा, लुगाफाटा, सरसफाईका सामान लगायत दैनिक आवश्यकताका वस्तुहरुको अभावमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्ति तथा समुदायहरुलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन आश्रय स्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ । यसको लागि अस्थायी रूपमा विद्यालय, मदरसा, मन्दिर, वार्ड कार्यालयको भवनजस्ता सार्वजनिक स्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ भने केही लामो समयको लागि अस्थायी शिविर खडा गरी बसोवास गराउनु पर्ने हुन्छ । त्यसका साथै दैनिक जीवनयापनको लागि भाँडावर्तन, ओढ्ने ओछ्याउने लुगाफाटो वा खाना बनाउने, खाने वर्तन र इन्धनको व्यवस्था गर्नु पर्ने हुन्छ । आवास तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले विस्थापित तथा प्रभावितहरुको लागि उल्लेखित मानवीय सेवा उपलब्ध गराउँछ

६.३.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपदबाट अधिकांश गाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि उद्धारकर्मीहरू पुगेको, उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरूलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।
- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति तथा परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिबिरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको हुनसक्ने छ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र बिरामी तथा गर्भवती महिलाहरु अरु बढी समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।
- बाढीबाट अधिकांश गाउँ प्रताडित भएर मानिस हताहत भई सहयोगको याचना गरिरहेका हुनेछन् ।
- घरबार नष्ट भएर झरी, हिलो र चीसो जमिनमा दिन रात बिताउन बाध्य भइरहेको देखिनेछ ।
- विद्यालयका कक्षाकोठा, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य केन्द्रहरूजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि दबाबको सिर्जना, सामुदायिक तथा संस्थागत स्थानहरूमा अस्थायी आवासको उपयोग गर्दा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यवहारमा चुनौती र समस्या देखा पर्नेछन् ।
- विस्थापित भएका मानिस खाद्यान्नको चर्को समस्यामा पर्नेछन् ।

तालीका नम्वर २४ : अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोध कुमार सिंह	सभापति	९८५२०३३०७२
२.	भैरव गण, थलाहा व्यारेक, मोरङ	श्री असिम श्रेष्ठ	गणपति	९८५८४२३९५५
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री नवराज कार्की	प्रहरी उपरीक्षक	५२५४०१/ १०० ९८५२००५५५५
५.	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा. कंकालिनी, मोरङ	श्री विश्वबन्धु खड्का	स प्र उपरीक्षक	९८५१२७२१०२ ४२०७०२
६.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	श्री शुसिल श्रेष्ठ	कार्यालय प्रमुख	९८५२०७१७४५
७.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	श्री टंक प्रसाद गौतम	इकाइ प्रमुख	९८५२०२६६२० ४७१२२२
८.	गैसस महासङ्घ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
९.	डिभिजन वन कार्यालय	श्री विष्णुलाल घिमिरे	डिभिजन वन अधिकृत	९८५२०२६६१४
१०.	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ	श्री रामकृष्ण राई	अध्यक्ष	९८४२५७४३९४
११.	निर्माण व्यवसायी सङ्घ			
१२.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५
१३.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री राकेश सुराना	अध्यक्ष	९८५२०२००५१
१४.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बञ्जारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
१५.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
१६.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
१७.	लायन्स क्लव	श्री विकास अधिकारी	जिल्ला गभर्नर	९८५२०२४९३०
१८.	रोटरी क्लव			
१९.	नेपाल जेसिस			

६.३.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपदबाट प्रभावित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने आवास, लताकपडा लगायत अन्य अत्यावश्यक सामग्रीहरु उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन्

- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापितलाई मानवअधिकारको उपभोग गर्न सक्षम बनाउनु,
- घरायसी आवश्यकताका भाँडाकुँडा तथा व्यक्तिगत सम्मान र मर्यादासहित दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामग्रीहरूमा विस्थापितको समानुपातिक पहुँच गराउनु ।

६.३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव आवास तथा गैरखाद्य सामग्रीहरु उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

तालीका नम्वर २५ : अस्थायी आवास र गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापनको प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	क्षति तथा नोक्सानी, खाद्य सुरक्षा र व्यवस्थापनको चुनौतीको अनुमान सहितको विश्लेषण गर्न अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरु	विपद्को संकेत पाउनासाथ
२	राहत शिविरहरूको स्थापनाका लागि आवश्यक क्षेत्रको द्रुत लेखाजोखा गर्ने र पहिचान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
३	मानवीय सहयोग वितरणको प्रकृया र मापदण्ड निर्धारण गरी स्वयंसेवक परिचालन गर्ने।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
४	विस्थापितहरुको सङ्ख्या र जानकारी लिने । पहिचान भएकालाई अस्थायी आवासमा बोसबास गराउने तथा पूर्वनिर्धारित स्थानमा नअटेका विस्थापितलाई त्रिपालको व्यवस्था गरी तत्काल बसाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरु सुरक्षा निकाय	उद्धार कार्य संगसंगै
५	स्थानीय तहमा भएका सबै प्रकारका संयन्त्रहरुको परिचालन गर्ने ।स्थानीय तहमा कमाण्ड पोष्ट तयार गरी कामलाई व्यवस्थित गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय क्षेत्रका सदस्यहरु	उद्धार कार्य संगसंगै
६	कार्यदललाई परिस्थिति विश्लेषणको लागि प्रभावित क्षेत्रमा पठाउने र स्थानीय तहबाट आएका जानकारीका आधारमा थप स्रोत साधनहरु जुटाउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	कार्यदलहरु	उद्धार कार्य संगसंगै
७	द्रुत लेखाजोखा (IRA) गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह नेरेसो	दोस्रो दिन
८	प्राप्त सूचनाको बिश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
९	विपद् प्रभावको आधारमा अस्थायी आवासको लागि त्रिपाल, खाना तथा खाना पकाउने भाँडावर्तन, घरायसी सामग्री लगायत न्यूनतम् सहयोगको व्यवस्था गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
१०	द्रुत लेखाजोखा टोलीले संकलन गरेको विवरण विश्लेषण गरी आपत्कालीन राहतको आवश्यकता विश्लेषण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने र राहतको व्यवस्थापन गर्ने र अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	तेस्रो दिन देखि
११	अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरण कार्यको निरन्तरता गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु	तेस्रो दिन देखि

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१२	विपद्को अवस्था हेरेर अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरणको निरन्तरता र अनुगमन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१३	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्री सँग सँगै स्थायी आवास तथा खाद्यान्नको बैकल्पिक व्यवस्थापनतर्फ जोड दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१४	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्र तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको समीक्षा बैठक र अवस्थाको अद्यावधिक ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१५	सम्पूर्ण कार्यको अनुभव र सिकाइका आधारमा प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य भएपछि

६.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

तालीका नम्वर २६ : अस्थायी आवास र गैरखाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	विषयगत क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने । सम्भावित सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी आवासको लागि उपलब्ध साधन र स्रोतको सूची तयार गर्ने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
२	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने • स्रोत र साधनको नक्साङ्कन गर्ने • जिल्लाको परिस्थितिअनुसार सहयोग उपलब्ध गराइने सामग्रीहरूको मापदण्ड निर्धारण गर्ने, • प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीहरूको परिमाण आँकलन गर्ने । • पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
३	अस्थायी बसोवासको लागि नजिकका सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गर्ने र नीजि जग्गा उपयोग गर्नुपर्ने भएमा समन्वय गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
४	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र बिक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकताअनुसार सम्झौता गर्ने	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
५	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस, डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
६	आवास तथा गैरखाद्य सामग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तह र अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	नियमितरुपमा मासिक
७	गैरखाद्य सामग्रीको भण्डारको लागि जिल्लामा एक भण्डार गृह तयार गर्ने ।	जिविव्यस	प्रदेश सरकार स्थानीय तह	आगामी बर्ष
८	अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवं अनुगमन सूची तयार गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
९	प्रतिकार्य टोलीमा जानेहरुको दुर्घटना विमा गर्ने	जिविव्यस	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
१०	संभावित विपद् व्यवस्थापनको अभ्यास गर्ने गराउने	जिविव्यस	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
११	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा

६.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood)

विषयगत क्षेत्र : खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, हावाहुरी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **कृषि ज्ञान केन्द्र/स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरु दैनिक उपभोगका लागि खाद्यान्न संकटमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई नियमित र प्रर्याप्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने तथा जीविकोपार्जनका बैकल्पिक स्रोतहरुको समेत पहिचान र परिचालन गरी दिगो रुपमा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि खरिद तथा उत्पादन, ढुवानी, भण्डारण, वितरण लगायतका समग्र व्यवस्थापकीय कामलाई खाद्य क्षेत्रको रुपमा लिइएको छ ।

विपद्को समयमा उपलब्ध हुनु पर्ने मानवीय सहयोगको महत्वपूर्ण साधन खाद्यान्न हो । खाद्य क्षेत्रले विपद् प्रभावित तथा प्रभावित व्यक्तिलाई न्यूनतम मापदण्डअनुसारको खाद्यान्न उपलब्ध गराउन सहयोग परिचालन गर्नु पर्छ र खाद्यान्नमा सीमान्तीकृत समुदायको समान पहुँच कायम गराउनु यस क्षेत्रको दायित्व हुनेछ ।

६.४.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपदबाट सङ्कटासन्न स्थानीय तहका अधिकांश गाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि नै तत्काल उद्धारकर्मीहरू पुगेको, उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरूलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।
- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति/परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको र अति भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिबिरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको अवस्था हुनसक्ने छ ।
- खाद्यान्न नष्ट हुने सम्भावना भएकोले पूरै जनसङ्ख्या खाद्यान्न अभावको चपेटामा पर्नेछ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र बिरामी तथा गर्भवती महिलामा खाद्यअल्पताको समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।

तालीका नम्वर २७ : खाद्यसुरक्षा कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	कृषि ज्ञान केन्द्र	श्री रामदेव सिंह	सम्पर्क प्रमुख	९८५२०२८१७८
२.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२ ५२७२०७,
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	डा. अजयकुमार साह	कार्यालय प्रमुख	४७१३०८ ९८५२०३०२३९
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोध कुमार सिंह	सभापति	९८५२०३३०७२
६.	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लि	श्री विकास कटुवाल	ब सहायक	९८५२०३०५४८
७.	गैसस महासंघ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
८.	स्थानीय तहमा भएका उद्योग बाणिज्य तथा व्यापार संघहरु			
९.	स्थानीय तहमा भएका वन समूहहरु			
१०.	जिल्ला सहकारी संघ			
११.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५
१२.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री राकेश सुराना	अध्यक्ष	९८५२०२००५१
१३.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बज्रारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
१४.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
१५.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
१६.	लायन्स क्लव	श्री विकास अधिकारी	जिल्ला गभर्नर	९८५२०२४९३०
१७.	रोटरी क्लव			
१८.	नेपाल जेसिस			

६.४.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

- खाद्य क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपदबाट विस्थापित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने खाद्यसामग्री उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य निम्नअनुसार रहेका छन्
- विपदमा परेर खाद्यान्नको समस्यामा परेका समुदाय तथा व्यक्तिलाई खाद्यान्न सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा खाद्यान्नमा सबैको समानुपातिक पहुँच कायम गराउनु,
- सुत्केरी, आमाको दूध खाने बच्चा, कुपोषणमा परेका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिलाजस्ता संवेदनशील अवस्थामा रहेका समुदायलाई पोषणयुक्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने सुनिश्चितता गर्नु ।

६.४.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

कुनै पनि विपद् आएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि खाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

तालीका नम्वर २७ : खाद्यसुरक्षा कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	खाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठकको आयोजना गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	विपद् पर्नासाथ तत्काल पहिलो हप्ता एकदिन विराएर र त्यसपछि आवश्यकतानुसार
२	विपद् प्रभावित क्षेत्र तथा विस्थापित मानिसको जानकारी सङ्कलन गर्ने र खाद्यान्नको आवश्यकता पहिचान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	विपद् आएको थाहा पाउनासाथ
३	प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन तथा निरीक्षण र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा गर्ने ।	तोकिएको सदस्य	कृषि ज्ञान केन्द्र सुरक्षा निकाय रेडक्रस	२४ घण्टाभित्र
४	आपत्कालीन समयको लागि तयारी खाना वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	कार्यदलका सदस्य स्थानीय तह	२४ घण्टा देखि १० दिनसम्म
५	समन्वय क्षेत्रसँग सम्पर्क गरी बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा–MIRA) को प्रतिवेदन तयार गर्ने	मिरा कार्यदल	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	३ देखि ७ दिन भित्र
६	विस्थापितलाई रासनकार्ड वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	७ दिन भित्र
७	भण्डारण गरिएको खाद्यान्नको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने र गुणस्तर भएको सुनिश्चितता गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
८	मापदण्डअनुरूप खाद्यसामग्री वितरणको व्यवस्था मिलाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमित

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
९	नपुग हुने खाद्यसामग्री खरिद तथा व्यवस्थापन र भण्डारण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	५ दिन भित्र
१०	वितरण केन्द्रको पहिचान र निर्धारण गर्ने र खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमित
११	खाद्यान्नमा सबै विस्थापित समुदायको सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
१२	सुत्केरी तथा बच्चालाई दूध खुवाउने महिला, कुपोषणमा परेका बालबालिका, बिरामी, जेष्ठ नागरिकहरुलाई पोषणयुक्त खाना वितरण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरुपमा
१३	नागरिक समाजका विभिन्न क्षेत्रबाट वितरण हुने खाद्यान्नको अभिलेख राख्ने र नपुग वा खाद्यान्न प्राप्त गर्न नसकेका समुदायको पहिचान गरी खाद्यान्न उपलब्ध गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरुपमा
१४	खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी कार्य, समस्या र समाधानबारे जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई जानकारी गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१५	खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गर्ने र विवाद हुनबाट जोगिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१६	खाद्य क्षेत्रको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी गरी सबै सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सबै सदस्य	हरेक हप्ता

६.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

तालीका नम्वर २८ : खाद्यसुरक्षा कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रको प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी बैठकको आयोजना गर्ने र गत वर्षको कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	वैशाख पहिलो साताभित्र
२	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
३	बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखाको लागि व्यक्ति तोक्ने र तालिममा सहभागी गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, जिविव्यस,	
४	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपत्कालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, उवासंघ	वैशाख २५ गतेसम्म

क्रसं	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
५	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने	खाद्य क्षेत्र, तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, उवासंघ, जिविव्यस, विश्व खाद्य कार्यक्रम,	वैशाख २७ गतेसम्म
६	खाद्यान्नको गुणस्तर नियन्त्रण तथा सुनिश्चितताको लागि गुणस्तर तथा नापतौल विभागसँग वा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी परीक्षण गर्ने वा गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय, नेरेसो, स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार
७	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६ महिनादेखि ५ वर्षमुनिका बालबालिका, बूढाबूढी, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम मौज्दात राख्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख तोकिएको सदस्य	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र, जिविव्यस, गैसस	आवश्यकता अनुसार
८	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानबर्द्धक सामग्रीको बन्दोवस्त गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	कृषि ज्ञान केन्द्र, भेटेरिनरी अस्पताल, विश्व खाद्य कार्यक्रम, सञ्चारकर्मी	वैशाख मसान्तसम्म
९	तयारी खाद्यान्नका सहयोगी संस्थाहरू तथा निकायहरूसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्रको बैठक	निजी क्षेत्रका संस्थाहरु	वैशाखम सान्तसम्म
१०	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	–	

६.५ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

विषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागी, पहिरो तथा महामारीजन्य रोगहरु

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **स्वास्थ्य कार्यालय / स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणको अवस्था बिग्रने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई सम्बोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणसँग सम्बन्धित विषयहरुको व्यवस्था स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले गर्नेछ ।

विपद्को समयमा प्रभावित तथा विस्थापित मानिसमा स्वास्थ्यसम्बन्धी धेरै प्रकारका समस्या उत्पन्न हुने सम्भावना रहन्छ । त्यसैगरी विपदमा परेका कतिपय मानिसलाई प्राथमिक उपचारको आवश्यकता पर्छ । त्यसैकारण यस कार्ययोजनाले विपद् प्रभावित समुदायको स्वास्थ्य रक्षाका लागि काम गर्छ ।

६.५.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।

- विस्थापित परिवारका सदस्यहरुले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरुको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ ।
- स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू क्षतिग्रस्त हुन सक्ने वा विपद् प्रभावितको पहुँचभन्दा बाहिर हुने, औषधी उपचारका उपकरणहरू तथा औषधीको हानी नोक्सानी हुनेछ ।
- चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ रगत, (dysentry) दादुरा एवं महामारीजन्य रोग, गम्भीर स्वास प्रश्वाससम्बन्धी सङ्क्रमण, ज्वरो, आँखा अथवा छालाका सङ्क्रामक रोगहरूमा वृद्धि हुनेछ ।
- खाद्य सामग्रीको तीव्र अभाव तथा प्रदूषित वातावरणको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, हैजा तथा झाडापखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य एवं, सामाजिक सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त खुवाउने कार्यक्रम (supplemertary feeding) मा अवरोध देखा पर्नेछ ।
- बाढीबाट विस्थापित विशेषगरी गर्भवती र सुत्केरी महिला, अशक्त तथा जेष्ठ नागरिक र बिरामीको अवस्था दयनीय हुने सम्भावना हुनेछ ।
- लामखुट्टेजस्ता कीटबाट फैलिने औलो, कालाजार डेङ्गु आदिको सङ्क्रमण बढ्ने र सर्पदंश हुने सम्भावना रहन्छ
- बाढीमा परेर वा विभिन्न कारणले घाइते हुनेको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको हुनेछ ।

तालीका नम्वर २९ : स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको (**Cluster**) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	स्वास्थ्य कार्यालय मोरङ	श्री मुकुल राजवंशी	कार्यालय प्रमुख	५२४३५७ ९८४२४६७८८८
२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
३.	कोशी अस्पताल विराटनगर	डा. रविन राज सिंह	प्र मे सु	९८५११५५१५५ ५३०१०३
४.	नगर अस्पताल रंगेली	डा. वसन्त कुमार साह	मे सु	५८००४८ ९८४२४३०१५४
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोध कुमार सिंह	सभापति	९८५२०३३०७२
६.	नेपाल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवी संघ			
७.	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा. केनिन राई	केन्द्र प्रमुख	९८५२०३५८३५
८.	अल नेपाल होमियोप्याथी एसोसिएसन	डा घनश्याम सुवेदी	प्रदेश अध्यक्ष	९८४२६२११८१
९.	नेपाल चिकित्सक संघ			
१०.	नोबेल शिक्षण अस्पताल	श्री नारायण दाहाल	प्रशासन प्रमुख	९८५२०३०६४०
११.	बिराटनगर शिक्षण अस्पताल टंकी			०२१४२२६०१
१२.	पूर्वाञ्चल मेडिकल कलेज			०२१४६३७०१
१३.	नेपाल परिवार नियोजन संघ	श्री शंकर प्रसाद दाहाल	कार्यालय प्रमुख	५३०३१० ९८४२१५९०४४
१४.	आँखा अस्पतालहरु			
१५.	औषधी व्यवस्था विभाग	श्री टिकेन्द्र मिश्र		९८५२०६१०१०
१६.	औषधी व्यवसायी महासंघ			९८५२०२०१४८
१७.	अफिन			९८५२०२१९७९
१८.	मेरी स्टोप्स सेण्टर			

६.५.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

आपत्कालीन अवस्था उत्पन्न भएको समयमा विशेषगरी अत्यधिक जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी आवश्यकता पूरा गर्ने प्रत्याभूति गर्नु, पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महमारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य रहनेछ । यस क्षेत्रका पुरक उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- झाडापखाला, हैजा तथा औलो र पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको रोकथाम तथा उपचार सुनिश्चित गर्नु,
- रोग फैलिएमा प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्नु,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा प्रभावित तथा विस्थापितको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालन, मानवस्रोत परिचालनजस्ता उपाय अपनाउनु,
- कुपोषणबाट प्रभावित विस्थापित महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक र विरामीलाई पुरक खानाको व्यवस्था गरी उनीहरूको स्वस्थ जीवनको प्रत्याभूति गर्नु ।

६.५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्थामा जनस्वास्थ्यको रक्षाका लागि स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायका कार्यहरु गर्नेछः

तालीका नम्वर ३० : स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत कार्यक्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी विपद्को अवस्थाको मूल्याङ्कन गर्ने • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, • विपद्को जानकारी संकलनको लागि RRT को वैठक सञ्चालन ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह स्थाविव्यस स्वास्थ्य कार्यालय क्षेत्रगत सदस्यहरु	विपद् हुनासाथ
२	विशिष्ट सेवा दिनु पर्ने जनसङ्ख्याको पहिचान गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि
३	घाइतेको उपचारका लागि तत्काल प्राथमिक उपचार कार्यदल खटाउने र थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि
४	स्वास्थ्य टोलीलाई यथासिघ्र परिचालन गरी बिशेषगरी गर्भवती, सुत्केरी, पूर्ण स्तनपान गराई रहेका महिलाहरु साथै नियमितरुपमा औषधी सेवन (प्रेसर, सुगर, टिबी आदी) गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण संकलन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्थाविव्यस स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह क्षेत्रगत सदस्यहरु	विपद् भएकै दिन
५	स्वास्थ्य सेवा प्रदान, सूचना प्रवाह र समन्वय गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
६	Triage (रातो, पहेंलो, हरियो) को वर्गीकरण गरी उपचार तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि
७	• ५ बर्ष मुनिका बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको पोषण स्थितिको लेखाजोखा तथा परामर्श गर्ने । • ५ बर्ष मुनिका बालबालिकाको पोषण अवस्थालाई मध्यनजर गरेर सूक्ष्म पोषक तत्व वितरण गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन देखि
८	जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि वास्तविक क्षतिको जानकारी प्राप्त भएपछि (Rapid Response Team –RRT) को वैठक बस्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
९	भौतिक तथा मानवीय क्षतिको तथ्यगत विवरण, अघिल्लो दिनमा गरिएका कार्यको समीक्षा ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
१०	स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न अन्तर समूहसँग विपद् व्यवस्थापनमा छलफल गर्ने । मानवीय तथा भौतिक स्रोत साधनको नक्सांकन गर्ने र आवश्यक व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
११	स्वयम् सेवकहरुको पहिचान गरि महामारी फैलाउन सक्ने सम्भावित स्रोत पहिचान गरी छुट्याउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
१२	किटनासक औषधी आवश्यकता हेरी छिट्काउने । सम्भावित जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न उचित स्थानको पहिचान गरी विस्थापनको व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
१३	अपुग भएको औषधी तथा अन्य व्यवस्थापकीय सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह प्रदेश आ स्वा व्य केन्द्र	दोस्रो दिन
१४	स्वास्थ्य शिविर संञ्चालन गर्ने र निशुल्क औषधीको व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन पछि
१५	आवश्यकताअनुसार बाह्य अनुसन्धान टोली खटाउने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा स्थानीय स्वास्थ्यकर्मीको कार्य निर्धारण र अभिमुखीकरण गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	शिविर स्थापना भएपछि
१६	विपदबाट प्रभावितलाई मनोसामाजिक परामर्श तथा मनोरञ्जनका गतिविधिमा संलग्न गराउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियमितरुपमा
१७	मध्यम तथा कडा शीघ्र कुपोषित बच्चालाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गरी विशेष प्रकारले उपचार गराउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियमितरुपमा

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१८	स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रतिकार्य क्रियाकलापको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा
१९	स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी घुम्ती टोली मार्फत जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा
२०	खोप, ओपिडि, पोषण लगायत अन्य स्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रमहरुलाई सुचारु एवम् निरन्तरता दिने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा

६.५.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

तालीका नम्वर ३१ : स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत कार्यक्षेत्रको प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपत्कालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ महिनामा
२	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा – MIRA) को लागि क्षेत्रको सदस्य तोक्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	क्षेत्रको बैठक	बैशाखमा
३	जिल्लाका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य गैसस	बैशाखमा
४	जिल्लास्थित सरोकारवाला वा सहयोगी निकाय वा संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य गैसस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
५	आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधीहरु ३० दिनको लागि पुग्ने गरी भण्डारण गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिस्वाका जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
६	स्थानीय तहका प्रत्येक वडामा तीन थानका दरले प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kits) व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
७	हरेक सङ्कटासन्न स्थानीय तहमा कम्तीमा पनि १० जनालाई पोषणसम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
८	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठ नागरिकको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
९	आवश्यक सबै सामान खरिद गरेर वा माथिल्लो निकायबाट निकासा लिएर भण्डारणको लागि बन्दोवस्ती क्षेत्रलाई आग्रह गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
१०	स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
११	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
१२	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोवस्त मिलाउने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा

६.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन (Water, Sanitation and Hygiene -WASH)

विषयगत क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना /स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा खानेपानी, सरसफाईको संरचना भङ्ग भई खानेपानीको अभाव हुने, सरफाईको अवस्था खराब हुन गई महामारी रोग निम्तिन सक्ने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई संवोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरुलाई समुदाय र आश्रयस्थलमा खानेपानी र सरसफाईको व्यवस्था गर्ने खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्रको कार्य पर्दछ ।

६.६.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- खानेपानीका मुहान प्रदूषित भएका हुनेछन्,
- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू र संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।
- विस्थापित परिवारका सदस्यहरुले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरुको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ ।

तालीका नम्वर ३१ : खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	संघिय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	श्री सुरतलाल चौधरी	कार्यालय प्रमुख	४६०८९४, ९८४२०६३८८४
२.	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२ ५२७२०७,
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	स्वास्थ्य कार्यालय मोरङ	श्री मुकुल राजवंशी	कार्यालय प्रमुख	५२४३५७ ९८४२४६७८८८
५.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	श्री सुशिल श्रेष्ठ	कार्यालय प्रमुख	९८५२०७१७४५
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोध कुमार सिंह	सभापति	९८५२०३३०७२
७.	नोबेल शिक्षण अस्पताल	श्री नारायण दाहाल	प्रशासन प्रमुख	९८५२०३०६४० ०२१४६६७३५
८.	बिराटनगर शिक्षण अस्पताल		कार्यालय	०२१४२२६०१
९.	पूर्वाञ्चल मेडिकल कलेज		कार्यालय	०२१४६३७०१
१०.	गैरसरकारी संस्था महासंघ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
११.	खानेपानी उपभोक्ता महासंघ			

६.६.२ क्षेत्रगत उद्देश्यः

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित समुदायलाई पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महमारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ ।

६.६.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रको लागि देहायअनुसार कार्ययोजना तय गरिएको छः

तालीका नम्वर ३२ : खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	वास क्षेत्र एजेन्सी, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने र कार्यक्षेत्रमा सक्रिय हुने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२	क्षेत्रगत सदस्य पहिचान गरी कार्य विवरण तयार गर्ने र पहिलो बैठक बस्ने ।बैठकका विषयहरुः • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, • स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रद्र्धन समिति परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस स्थानीय क्लव	जेष्ठ महिनामा

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
३	वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, • यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
४	क्षेत्रका प्रत्येक सदस्यले आ–आफनो निकायको माथिल्लो तहमा आवश्यकताको जानकारी गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
५	स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका साधनहरूको निमार्ण तथा मर्मत कार्य गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
६	सरसफाइका सामग्री वितरण गर्ने • फिनेल १ बोतल/चर्पी • स्यानीटाइजर • ब्रस १ थान/चर्पी • साबुन र तौलिया १ सेट • बाल्टी ५ लि. १ थान र १ मग/परिवार	जिजस्वाका	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो गैससहरु स्थानीय क्लव	विपद् पश्चात
७	क्षेत्रका सदस्यबीच मीरा (MIRA) को बारे अभिमुखीकरण गरी सोअनुरूप कार्य सम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र क्षेत्रका सदस्यहरूबीच कार्य समन्वय गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरु	विपद् भएको १ हप्ता भित्र
८	मीराको प्रतिवेदनको विश्लेषण र माग र आपूर्तिबीचको अवस्था विश्लेषण गरी कार्य गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् भएको १ हप्ता भित्र
९	खानेपानी शुद्धीकरणका समान वितरण (बाल्टीन २ वटा १० र १५ लि., मग १, पियुष पहिलो १ हप्ता र बाँकी दिनका लागि वाटरगार्ड वा पियुष १ प्रति परिवार)	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस क्लवहरु	विपद् पश्चात
१०	अनुगमन सूचक पहिचान गरी अनुगमन संयन्त्र परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	विपद् पश्चात

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
११	• सरसफाइ प्रवर्द्धन कार्य गर्ने गराउने • फोहरमैला व्यवस्थापन/फोहरपानी व्यवस्थापन • शिबिर क्षेत्रको सरसफाइ र निर्मलीकरण • स्थानीय भाषामा जनचेतनामूलक क्रियाकलाप • सरसफाइ समिति गठन र अभिमुखीकरण • माइकिङ् • सडक नाटक • सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने • जानकारीमूलक, शिक्षाप्रद प्रचार सामग्री वितरण गर्ने • स्वयंसेवक परिचालन • सञ्चार क्षेत्रको परिचालन • बाल/युवा क्लबको परिचालन	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस स्थानीय क्लव	विपद् पश्चात
१२	समुदायबाट र अन्य क्षेत्रबाट पृष्ठपोषण सङ्कलन र पुनरावलोकन गरी सुधारका क्षेत्र पहिचान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् पश्चात तत्काल
१३	शिबिर रहेको क्षेत्रको पूर्ण सरसफाइ र सरसफाइसम्बन्धी संरचनाको सुरक्षित विस्थापन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	शिविर स्थापना पश्चात
१४	शिबिर रहेका विद्यालयका शौचालयको मर्मतसम्भार गरी पूर्ववत अवस्थामा सञ्चालन गर्न सकिने बनाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	शिविर स्थापना पश्चात
१५	स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी पानीजन्य सरुवा रोगको प्रकृति पहिचान गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् पश्चात
१६	अन्तिम मूल्याङ्कन गर्ने, अभिलेख तयार गर्ने र वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् सकिए पश्चात

६.६.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

तालीका नम्वर ३३ : खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र	चैत्रको दोस्रो हप्ता
२	• वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने • क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, • यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस रेडक्रस गैससहरु	चैत्रको दोस्रो हप्ता

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
३	समुदाय स्थानान्तरण भएको स्थान वा शिबिर तथा प्रभावित स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित खानेपानी, शौचालयजस्ता संरचना तथा सरसफाइको अवस्थाको अध्ययन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह क्षेत्रमा रहेका कार्यालयहरु	आवश्यकता अनुसार
४	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	आवश्यकता अनुसार
५	मीराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस	आवश्यकतानुसार
६	पानी शुद्धीकरण र हाइजीन कीट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धमा सरसफाइको लागि घरदैलो अभियान सञ्चालन गर्न महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई अभिमुखीकरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्त भित्र
७	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामग्री सङ्कलन गरेर अभिलेख राखी वा आफैंले तयार गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिजस्वाका स्थानीय तह	रेडियोबाट जेष्ठ देखि भाद्रसम्म
८	खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको (चर्पी, हात धुने ठाउँ, स्नान घर आदि) र तालिमका नमूनाहरू तयार गरी लागत निकाल्ने र प्राविधिकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म
९	अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय स्तरका वास क्षेत्रबाट तयार भएका अनुगमन सूचकहरू, फारमहरू स्थानीय स्तरमा सुहाउने बनाई सदस्यहरूबीच अभिमुखीकरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
१०	खानेपानी, सरससफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
११	आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम दिने	विषयगत क्षेत्र	जिजस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म
१२	जिल्ला तथा गाउँमा स्थापित नाट्य समूहहरूलाई आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	चैत्र मसान्तसम्म
१३	विद्यालयमा स्थापित बालसमूहहरूबीच सरसफाइसम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका विद्यालय	चैत्र मसान्तसम्म

६.७ आपत्कालीन संरक्षण (Emergency Protection)

विषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन संरक्षण

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, पहिरो, भूकम्प, खडेरी, महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय / स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा सुत्केरी, महिला, वृद्धवृद्धा, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु दलितलगायतका प्राथमिकतापूर्ण वर्गहरुमाथि यौन, शारीरिक लगायतका विभिन्न शोषणहरु हुनसक्ने भएकोले संरक्षणको खाँचो रहन्छ । यस्ता वर्गहरुलाई विपद्को समयमा संरक्षण दिने व्यवस्थापकीय कार्य नै संरक्षण हो।

पत्कालीन अवस्थामा आधारभुत आवश्यकताका सुविधाहरु निर्माण गर्दा सबैको सरल पहुच र चापलाई आधार मानेर तयार गरिनु पर्ने छ । अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुको आवश्यकताको संबोधन, शिविर तथा क्याम्पको वातावरण महिला, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक र बाल मैत्री हुनु पर्ने आदि कुराहरु समेत यस क्षेत्रमा पर्दछ ।साँकेतिक भाषामा सूचना प्रशारणमा समेत ध्यान दिनुपर्नेछ ।

६.७.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- विपदको समयमा धेरै भन्दा धेरै मानिस प्रभावित हुने अवस्था देखिन्छ ।
- विद्यालय क्षतिग्रस्त हुनाले विद्यार्थी नियमित शिक्षा अर्जन गर्ने अवसरबाट बञ्चित हुने सम्भावना सँगै उनीहरूमा असुरक्षाको भावना जाग्नेछ । साथै शैक्षिक सामग्रीहरु समेत नष्ट हुनेछन् ।
- विपदमा परी मानिस घाइते हुने र मृत्यु हुने हुँदा उनीहरूमा मानसिक पीडा बढ्नेछ ।
- बालबालिका, बृद्धवद्धा, रोगी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी, गर्भवती महिला र बालबालिका आपसमा भेट नहुँदा असुरक्षाको भावना जागनेछ ।
- किशोरीहरू, महिला तथा बालिकाहरुमा यौनजन्य दुर्व्यवहार र हिँसाका घटनाहरु बढ्ने सम्भावना हुनेछ ।
- विद्यालय छाड्ने बालबालिकाको संख्या बढ्ने र बालमजदुरी वृद्धि हुने सम्भावन बढ्छ ।
- चोरी, हिंसाजन्य गतिविधिका साथै मानव बेचबिखनजस्ता घटना बढ्न सक्छन् ।
- जोखिमपूर्ण अवस्थाको सामना गरिरहेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता, जेठ नागरिकको सङ्ख्या धेरै हुनेछ ।
- संरक्षण गर्नुपर्ने जनसङ्ख्याको ३५% घाइते हुन सक्ने, विस्थापित, हराउन, अलपत्र र भेदभावमा पर्न सक्नेछन्।
- सञ्चार सम्पर्क विच्छेद भएका हुनेछन् ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका सहायक सामग्रीहरु समेत नष्ट भएका हुनेछन् ।

तालीका नम्वर ३४ : आपत्कालीन संरक्षण क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री प्रदिप साह	सहायक प्र जि अ	९८५२०३७२७७
२.	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री नवराज कार्की	प्रहरी उपरीक्षक	५२५४०१ / १०० ९८५२००५५५५
५.	प्रदेश स्तरीय अपाङ्ग संघ	श्री नविन ढुङ्गेल	कार्यक्रम अधिकृत	९८४२६६१७५४
६.	एकल महिला जिल्ला सञ्जाल	श्री पुनम भट्टराई	अध्यक्ष	९८४२११२३८६
७.	जेष्ठ नागरिक कोशी प्रदेश मञ्च	श्री मणि अर्याल	अध्यक्ष	९८५२०२७९३२
८.	नेपाल बार एसोसिएसन जिल्ला बार इकाईं			
९.	गैसस महासंघ जिल्ला शाखा	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
१०.	अन्तरपार्टी महिला सञ्जाल	श्री लिला देवी रिजाल	अध्यक्ष	९८४२०४४८०७
११.	नारी विकास संघ	श्री सिता शर्मा दाहाल	अध्यक्ष	९८५२०२६४३६
१२.	माइती नेपाल	श्री विनोद पोखरेल	संयोजक	९८४२०२७१०५
१३.	सिविन	श्री बाशुदेव अधिकारी	संयोजक	९८५२०३५३५३

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१४.	ओरेक नेपाल	श्री सरस्वती दनुवार	जिल्ला संयोजक	९८५२०२३४२९
१५.	एविसी नेपाल	श्री विष्णु शर्मा	कोशी प्रदेश प्रमुख	९८५२०२१७७९
१६.	साना हातहरु	श्री विवस श्रेष्ठ	संयोजक	९८४२१२९७३०
१७.	मानव सेवा आश्रम	श्री नवराज	संयोजक	९८५५०७६०१५
१८.	पूर्वाञ्चल अनाथालय	श्री सिता पोखेल	अध्यक्ष	९८४२०२७५९६
१९.	आफन्त नेपाल	श्री मनु राना	संयोजक	९८०७३५३१४०
२०.	कोकन	श्री मन्जिता उपाध्याय	अध्यक्ष	९८५२०२८६६१
२१.	बाल समाज	श्री सिता पौडेल	अध्यक्ष	९८५२०२९२९१
२२.	विराट बृद्ध आश्रम	श्री जगत अर्याल	अध्यक्ष	९८४२०६९५०८

६.७.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

महिला तथा बालबालिकालगायत जोखिममा परेका समूहलाई हिंसा, मानसिक तनाव, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभावबाट मुक्त राखी सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु यस क्षेत्रको उद्देश्य रहेको छ ।

६.७.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा प्रभावितहरूको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी देहायअनुसार कार्य गर्नेछः

तालीका नम्वर ३५ : आपतकालीन संरक्षण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	सुरक्षा तथा संरक्षण समूहको समन्वय बैठक गर्ने । सुरक्षा र संरक्षणका लागि भूमिका निर्धारण गरी जिम्मेवारी तोक्ने।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
२	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, खोज तथा उद्धार समितिसँग समन्वय गरी संरक्षणमा आवश्यक पर्ने व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
३	लेखाजोखा, जनसङ्ख्याको सर्भेक्षण, अभिमुखीकरण, स्वयंसेवक परिचालन, सूचना विश्लेषण आदि गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
४	हराएका र विछोडिएका परिवारको खोजी गरी पारिवारिक पुनर्मिलन गराउने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
५	मानसिक रूपमा कमजोर देखिएका प्रभावितलाई मनोसामाजिक सहयोग दिने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	मनोविमर्शकर्ता युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
६	गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि सुरक्षित स्थानको प्रबन्ध तथा उनीहरूको स्याहार तथा सरसफाइ र पोषणको व्यवस्थापन	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
७	घाइते बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका समूहका लागि स्वास्थ्य सहयोग गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने, उपचार शिबिर स्थापनाको लागि समन्वय गर्ने,	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
	३ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थान तयार गर्ने,			
८	भेदभाव, दुर्व्यवहार, हिंसा र शोषणका घटना अनुगमन पहिचान, अभिलेखीकरण तथा सहयोग गरी निगरानी समूह गठन गर्ने, समस्यामा परेकालाई कानुनी सहयोग, परामर्श सेवा दिने, प्रभावितहरूलाई अधिकार र कर्तव्यबारे सचेतना दिने, सहयोगी निकाय तथा सुरक्षाकर्मीलाई आचार संहिताबारे सचेतना गराउने, गर्भवती र सुत्केरीको लागि विशेष कपडा वितरण गर्ने,	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव रेडक्रस	उद्धार कार्य सकिएपछि
९	मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	उद्धारको समयमा
१०	विपद्को अवस्थामा गर्भवती/सुत्केरी महिला, बालबालिकाको सम्भावित जोखिमको बारेमा योजना बनाउने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस	उद्धारको समयमा
११	तत्काल उपलब्ध गरिएको मानवीय सेवाहरुमा महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस गैससहरु	उद्धारको समयमा
१२	• अपाङ्गता तथा जेष्ठ नागरिकलाई आवश्यक पर्ने सामग्रीहरु वितरण गर्ने जस्तै ह्वील चेयर, बैशाखी, सेतो छडी, चस्मा, इयर फोन, लौरो छाता, डिग्नीटी किट, ट्राइसाइकल, वाकर, प्रयोसिस, अथोसिस, एल्वो आदि वितरण गर्ने • जोखिममा रहेका महिला बालबाबालबालिका, अपाङ्ग र जेष्ठ नागरिकलाई सेफ हाउसमा राख्ने • घाइतेहरुको उपचारको लागि समन्वय गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव रेडक्रस गैससहरु अपाङ्गताका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था तथा निकाय	आवश्यकतानुसार
१३	औषधी उपचार रोगको संक्रमण फैलिन नदिन स्वास्थ्य कार्यालय संग सहकार्य गर्ने	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था रेडक्रस	विपद्को समयमा
१४	प्रभावित क्षेत्रको सुरक्षाका लागि वडासंग समन्वय गरी सुरक्षा समिति गठन गर्ने र परिचालन गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१५	प्रभावित क्षेत्रमा हिंसा लुटपाटका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१६	प्रतिवेदन तयार गरी अन्य क्षेत्रसँग सिकाइ आदानप्रदान गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस	नियमितरुपमा

६.७.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

यस क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोगका सन्दर्भमा उपलब्ध गराउने संरक्षणसम्बन्धी कार्यका लागि देहायको तयारी गर्नेछः

तालीका नम्वर ३५ : आपतकालीन संरक्षण क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२	लेखाजोखा तथा जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षणसम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	जेष्ठ महिनामा
३	मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरूको रेकर्ड तथा सूचनाहरू अद्यावधिक गर्ने र मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
४	गर्भवती तथा सुत्केरी आमा र बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु स्वयंसेविका	जेष्ठ महिनामा
५	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस बालक्लव सञ्जाल	जेष्ठ महिनामा
६	स्थानीय भाषामा आचारसंहिता मुद्रण गर्ने र क्षेत्रका सदस्यलाई जानकारी दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
७	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरूलाई आचार संहिता सहित संरक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	जेष्ठ महिनामा
८	मनोसामाजिक सेवा संयन्त्र स्थापनामा समन्वय, पुनःस्थापना केन्द्र, कानुनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवाबारे आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा
९	प्रतिकार्यमा संलग्न हुने जन प्रतिनिधि, स्वयंसेवक तथा कर्मचारीलाई विपद् र आपत्कालीन मानवीय सहयोगबारे पूर्व जानकारी दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा

६.८ आपत्कालिन शिक्षा (Education in Emergency)

विषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन शिक्षा

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, महामारी, कोभिड-१९, चट्याङ्ग पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ /स्थानीय तह**

शिक्षा नागरिकको मौलिक अधिकार हो । द्वन्द्व र विपदबाट प्रभावित बालबालिका तथा युवाहरुका लागि शिक्षा अत्यावश्यक विषय हो । शिक्षा बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार भएकोले आपतकालीन अवस्थामा पनि शिक्षाका गतिविधिहरुले निरन्तरता पाउनु पर्दछ । विपद् अवस्थामा उपलव्ध गराइने शिक्षामा सवै उमेरका समूहलाई सिकाइ अवसरहरुमा समेट्नु पर्दछ । यसको क्षेत्रभित्र प्रारम्भिक बाल शिक्षा, आधारभूत तहको शिक्षा, माध्यमिक तहको शिक्षा, उच्च शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षाका कार्यक्रमहरु, प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा जस्ता शैक्षिक कार्यक्रमहरु पर्दछन् । आपत्कालीन अवस्थामा दिइने शिक्षा

औपचारिक प्रकृतिको मात्र नभई विपदले व्यक्तिमा सृजना हुने भय, त्रास, डर, चिन्ता जस्ता पक्षलाई हटाइ विपद्को अवस्थाबाट जीवनलाई सामान्य अवस्थामा लैजान सक्ने हुनु पर्दछ ।

आपतकालीन अवस्थाको शिक्षा व्यवस्थपनमा विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान, जोखिम न्यूनीकरण, प्रतिकार्य योजना निर्माण र कार्यान्वयन एवं सुधार गर्न यो क्षेत्रले देहायका कार्यहरु संचालन गर्नु पर्दछ ।

६.८.१ विपद् पछिको परिदृश्य (Post Disaster Scenerio)

- धेरै विद्यार्थी विस्थापित तथा प्रभावित हुने छन्,
- प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थीहरूमा मानसिक तनाव हुने, मनोसामाजिक समस्या हुनसक्ने देखिन्छ,
- विद्यार्थी विद्यालय शिक्षाको अवसरबाट बञ्चित हुने, पाठ्यपुस्तक र स्टेशनरी आदि नष्ट हुने भएकाले शिक्षा प्राप्तिको माध्यम अवरुद्ध हुनेछ,
- विद्यालय क्षतिग्रस्त हुने र शिक्षक र विद्यार्थीको मृत्यु हुन सक्ने सम्भावना समेत रहनेछ ।

६.८.२ आपत्कालीन शिक्षाको क्षेत्रगत उद्देश्यः

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी र अस्थायी आवासको रुपमा उपयोग भएका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको नियमित अध्ययन वा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्दै आपत्कालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु तथा आवश्यक सहयोग उपलव्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

तालीका नम्वर ३६ : विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	स्थानीय तह, निकाय तथा संस्था	नाम थर	पद	फोन + मोवाइल
१	शिक्षा विकास तथा समन्य इकाई	श्री टंक प्रसाद गौतम	इकाइ प्रमुख	९८५२०२७४४७
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
३	अभिभावक संघ नेपाल मोरङ	श्री देवी पन्थी	प्रतिनिधि	९८४२०२७६०८
४	हिसान	श्री राजेश कार्की	अध्यक्ष	९८५२०६०३३२
५	प्याव्सन	श्री शितला सुब्बा	अध्यक्ष	९८४२०७७८७१
६	एन प्याव्सन	श्री सुनिलदत्त अधिकारी	अध्यक्ष	९८५२०३३८६७
७	नेपाल शिक्षक महासंघ	श्री दामोदर सिग्देल	अध्यक्ष	९८४२२४४४४४
६	विराटनगर महानगरपालिका	श्री कृष्ण भट्टराई	उपसचिव	९८४१०३११९२
७	सुनवर्षी नगरपालिका	श्री हरि प्रसाद कट्टेल	उपसचिव	९८४२३४२४८०
८	रतुवामाई नगरपालिका	श्री सुरेश प्रसाद निरौला	उपसचिव	९८५११७५०४१
९	बेलारी नगरपालिका	श्री नरमाया रोक्का	उपसचिव	९८६२१४१६३६
१०	पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	श्री नविन खुलाल	उपसचिव	९८४२१२८८२०
११	लेटाङ नगरपालिका	श्री कृष्णराज राई	उपसचिव	९८४१४५०७७२
१२	कटहरी गाउँपालिका	श्री द्रोण प्रसाद पोखेल	शाखा अधिकृत	९८४२६८६३५०
१३	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	श्री काशिनाथ खनाल	शाखा अधिकृत	९८४४६०५८०८
१४	केरावारी गाउँपालिका	श्री अर्जुन घिमिरे	शाखा अधिकृत	९८५२०५२७२२
१६	वुढीगंगा गाउँपालिका	श्री लक्ष्मी न्यौपाने	शाखा अधिकृत	८६०७०५९४३
१७	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	श्री तेज बहादुर आचार्य	उपसचिव	९८५२०३३६९८

क्रसं	स्थानीय तह, निकाय तथा संस्था	नाम थर	पद	फोन + मोवाइल
१८	ग्रामथान गाउँपालिका	श्री भिम प्रसाद न्यौपाने	शाखा अधिकृत	९८४९६६११५६
१९	धनपालथान गाउँपालिका	श्री सिता भट्टराई	शाखा अधिकृत	९८६२२९००४७
२०	रङ्गेली नगरपालिका	श्री रविन्द्र पण्डित	शाखा अधिकृत	९८४२२४१८४९
२१	उर्लावारी नगरपालिका	श्री अशोक घिमिरे	शाखा अधिकृत	९८४१९०७१३४
२२	जहदा गाउँपालिका	श्री दिपक खनाल	शाखा अधिकृत	९८४२१६१९६१
२३	कानेपोखरी गाउँपालिका	श्री वेग बहादुर काफ्ले	शाखा अधिकृत	९८४९४५८२११

६.८.२ आपत्कालीन शिक्षाको क्षेत्रगत उद्देश्य

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी र अस्थायी आवासको रूपमा उपयोग भएका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको नियमित अध्ययन वा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्दै आपत्कालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

६.८.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रले देहायअनुसार आपत्कालीन कार्य गर्ने निर्धारण गरिएको छः

तालीका नम्वर ३७ : आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	कार्यदलको बैठक गरी प्रभावित स्थानीय तहका शैक्षिक क्षेत्रको लेखाजोखा र जिम्मेवारी पुनरावलोकन गर्ने।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीयतह/ विव्यस / संस्थाहरु	विपद् पछि तत्कालै
२	शिक्षासम्बन्धी द्रुत लेखा जोखा (Initial Rapid Assessment) गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् पछि तत्कालै
३	तथ्याङ्क सङ्कलन, समायोजन विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी र आदान–प्रदान गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीयतह/ विव्यस / संस्थाहरु	विपद् पछि तत्कालै
४	शिक्षा क्षेत्रको बैठकबाट क्रियाकलाप नं को ३ . प्रतिवेदनमाथि छलफल गर्ने रनिष्कर्ष निकाल्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीयतह/ विव्यस / संस्थाहरु	तीनदिन भित्र
५	शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन गर्न सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीयतह/ विव्यस / संस्थाहरु	तीनदिन पछि
६	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह मनोविमर्शकर्ता	आवश्यकतानुसार
७	आवश्यकता अनुसार अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) निर्माण गर्ने।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीयतह/ विव्यस / संस्थाहरु	बाढी रोकिएको तीनदिन पछि
८	बाढी प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय कीटको (school kit) व्यवस्थापन गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीयतह/ विव्यस / संस्थाहरु	विद्यालय खुलेपछि

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
९	• शिक्षक तालिम • विद्यार्थीहरूलाई पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने • शैक्षिक सामग्री र विद्यालय पोषाक वितरण गर्ने • फर्निचरको प्रबन्ध गर्ने • विद्यालय शैक्षिक सामग्री व्यवस्था गर्ने • खेलकुद सामग्रीको व्यवस्था गर्ने • खानेपानी र लैङ्गिक तथा अपाङ्गता मैत्री शौचालयको व्यवस्था गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु प्रदेश सरकार संघीय सरकार शिक्षा तालिम केन्द्र	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार
१०	• प्रभावित भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क सङ्कलन • आश्रित विद्यालयलाई सहयोग गर्ने • विद्यार्थीलाई स्टेशनरी र पोषाकको वितरण गर्ने • पाठ्यपुस्तक वितरण गर्ने • सबै विद्यार्थीको लागि विशेष कक्षाको व्यवस्था • विद्यालयलाई फर्निचर को व्यवस्थापन र थप आवश्यक शिक्षकको परिचालन	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीयतह/ विव्यस / संस्थाहरु	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार

६.८.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रले आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ

तालीका नम्वर ३८ : आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी शैक्षिक क्षेत्रको विश्लेषण गर्ने । आपत्कालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	बैशाख महिनामा
२	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय, मदरसा, इसिडी तथा विद्यार्थी र शिक्षकको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	बैशाख महिनामा
३	अस्थायी विद्यालयको लागि त्रिपालको र कक्षा सञ्चालको लागि आवश्यक पर्ने चकटीको प्राप्तिस्थानको सूचीकरण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	जिविव्यस उवासंघ	जेष्ठ महिनामा
४	प्रभावित विद्यार्थीको लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्रीको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
५	आपत्कालीन समयमा शिक्षाका विषयमा शिक्षकहरुलाई तालिम दिने,	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह शिविसइ	बैशाख महिनामा
६	अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्र (Temporary Learning Center) बनाउन आवश्यक सामग्रीहरुको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
७	समयसमयमा विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा कृत्रिम घटना अभ्यास (Mock Drill / Simulation) सञ्चालन गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्थानीय तह / विद्यालयहरु, संघ संस्थाहरु	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक
८	विद्यालय र विद्यार्थीहरुको अवस्थाको अनुगमन गरी आपत्कालीन अवस्थामा गर्ने कार्य निर्धारण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
९	पूर्वतयारी सम्बन्धमा विद्यालय स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरी विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सचेत गराइ तयारी अवस्थामा राख्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	जेष्ठ महिनामा
१०	सबै विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना निर्माण गर्न निर्देशन गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	नियमितरुपमा
११	संघीय र प्रदेश सरकारको निर्देशन अनुसार पूर्वतयारीका कार्यहरु गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	नियमितरुपमा

६.९ बन्दोबस्ती क्षेत्र (Logistic Management)

विषयगत क्षेत्र : बन्दोबस्ती क्षेत्र

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागी, महामारी पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय**

विपद्को अवस्थामा जन जीवन अस्त व्यस्त भएको हुन्छ साथै व्यक्तिगत, सामुदायिक तथा सार्वजनिक संरचनाहरु बिग्रने, भत्कने, टुट्ने जस्ता कार्यहरु हुन्छन् र वन्दोवस्तीका सामग्रीहरु अपुग भै प्रभावित समुदायमा तत्काल खोज तथा उद्दार र राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि समेत विभिन्न खालका अवरोधहरु सिर्जना हुनसक्ने भएकोले तत्काल त्यस्ता कार्यहरुमा नियमितता प्रदान गर्नको लागि यो विषयगत क्षेत्रको आवश्यकता पर्दछ । विपद्को समयमा प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र तथा वर्गहरुलाई सुविधा दिनको लागि गरिने सम्पूर्ण कार्य नै आपत्कालीन वन्दोवस्ती हो ।

६.९.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- जिल्लाका स्थानीय तहका धेरै घरहरु क्षतिग्रस्त भई मानिस प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुनेछन् ।
- धेरै मानिस घाइते भएका हुनेछन् । बालबालिका, महिला अपाङ्गता भएका मानिस र वृद्धवृद्धा बढी प्रताडित हुने सम्भावना रहनेछ ।
- सडक, पुल, विजुली आपूर्ति, दूरसञ्चार, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था क्षतिग्रस्त भएर सेवा प्रवाहमा कठिनाई उत्पन्न हुनेछ
- अन्य विषयगत क्षेत्रले सामग्री प्रबन्ध, ढुवानी र राहत वितरणमा कठिनाई भोग्नु पर्नेछ ।

तालीका नम्वर ३९ : वन्दोवस्ती विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री प्रेम प्रसाद भट्टराई	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५२०५७७७७ ५७६९०८
२.	नेपाली सेना भैरव गण, थलाहा व्यारेक, मोरङ	श्री असिम श्रेष्ठ	प्रमुख सेनानी	९८५८४२३९५५
३.	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
४.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
५.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री नवराज कार्की	प्रहरी उपरीक्षक	५२५४०१ ९८५२००५५५५
६.	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा.कंकालिनी, मोरङ	श्री विश्वबन्धु खड्का	स प्र उपरीक्षक	९८५१२७२१०२ ४२०७०२,
७.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोध कुमार सिंह	सभापति	९८५२०३३०७२
८.	निर्माण व्यवसायी संघ मोरङ	श्री सुरेश सुवेदी	अध्यक्ष	९८५२०२३३३३
९.	यातायात व्यवसायी संघ			
१०.	स्थानीय तहमा भएका उद्योग बाणिज्य संघ तथा व्यापार संघहरु			
११.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५
१२.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री राकेश सुराना	अध्यक्ष	९८५२०२००५१
१३.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बज्रारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
१४.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
१५.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
१६.	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ	श्री रामकृष्ण राई	अध्यक्ष	९८४२५७४३९४

६.९.२ क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य

विपदबाट प्रभावित र विस्थापित भएका मानिसलाई आवश्यक मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन सबै विषयगत क्षेत्रलाई आवश्यक पर्ने वस्तु समयमा खरिद तथा संकलन गर्ने, भण्डारण गर्ने र सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रलाई आवश्यकतानुसार वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

६.९.३ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

आपत्कालीन बन्दोबस्ती क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा देहायअनुसार कार्य गर्नेछ

तालीका नम्वर ३९ : वन्दोवस्ती विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्ययोजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	आपत्कालीन बैठक बस्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
२	नियमितरुपमा समीक्षा बैठकहरु गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्यहरु	सातदिनसम्म हरेक दिन त्यसपछि १ दिन बिराएर
३	सबै विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	प्रजिअ	विषयगत क्षेत्रहरु	आवश्यकता अनुसार

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
४	जनशक्ति परिचालन गर्ने (गोदाम व्यवस्थापन, ढुवानी र अन्य आवश्यक विषय अनुसार) ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	तोकिएको सदस्य	२ घण्टाभित्र र नियमित
५	विषयगत क्षेत्रको माग अनुसार सामग्री आपूर्तिमा प्राविधिक सहयोग गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	विषयगत क्षेत्रहरु	नियमित रुपमा माग अनुसार
६	सामग्री आपूर्तिकर्ताको अवस्था लेखाजोखा गरी अन्य विषयगत क्षेत्रको सम्पर्क गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	तोकिएको अधिकारी	आवश्यकता अनुसार
७	सामग्रीको ढुवानी तथा यातायातको साधनको बन्दोबस्तको लागि निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रसँग समन्वय र सम्पर्क गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सरोकारवालाहरु	१ दिनभित्र र नियमित
८	विपदबाट क्षतिग्रस्त संरचना हटाउने व्यवस्थाका लागि सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सदस्यहरु	आवश्यकतानुसार
९	सामान आएको र गएको अभिलेख राख्ने	तोकिएको अधिकारी	विषयगत क्षेत्र	नियमितरुपमा
१०	यातायातका साधनहरूको परिचालन गर्न वैकल्पिक मार्गको पहिचानको लागि स्थानीय तह र सडक डिभिजन कार्यालयसँग समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सडक डिभिजन कार्यालय सुरक्षा निकायहरु नेरेसो	१ दिन भित्र र आवश्यकता अनुसार
११	नियमित प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने । अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन	विषयगत क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	सरोकारवाला सबै	नियमितरुपमा

६.९.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

आपत्कालीन बन्दोवस्ती विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछ

तालीका नम्वर ३९ : वन्दोवस्ती विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	विषयगत क्षेत्रको बैठक आयोजना गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	वर्षमा ३ पटक
२	कलेजका विद्यार्थी, स्थानीय युवा क्लबका सदस्य, ढुवानी र यातायात व्यवसायीका प्रतिनिधि सम्मिलित स्वयंसेवक समूह गठन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्य रेडक्रस	नियमित
३	स्वयंसेवकलाई बन्दोबस्तीका लागि ३ दिनको क्षमता अभिवृद्धि प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह विश्व खाद्य कार्यक्रम	बर्षमा १ पटक
४	आवश्यक पूर्वतयारीको लागि विषयगत क्षेत्र सँग समन्वय र सामान आपूर्तिकर्ताको सूची तयार तथा सम्झौताको नमूना तयारी गर्ने।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	बर्षमा ३ पटक
५	सामग्रीको मुल्य सूची लिने र अध्यावधिक गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	हरेक वर्ष बैशाख र कार्तिक
६	आपूर्तिकताहरूको सूची तयार गरी आपत्कालीन समयमा सामग्री आपूर्तिका लागि सम्झौता गर्ने । (सम्झौतापूर्व न्यूनतम परिमाणमा सामान उपलब्ध हुने सुनिश्चितताका लागि भण्डार निरीक्षण गर्ने)	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	हरेक वर्ष ।वण र कार्तिक
७	भाण्डारण गरेका सामग्रीहरुको अध्यावधिक गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	वर्षमा २ पटक

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
८	सबै स्थानीय तहमा भण्डारण व्यवस्था/गोदाम निर्माण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	२०७८ भित्र

६.१० भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र (Physical Infrastructure)

विषयगत क्षेत्र : भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, आगलागी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई/स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धनको क्षतिका अलावा व्यक्तिगत वा सामुदायिक तथा सार्वजनिक संरचनाहरु बिग्रने, भत्कने, टुट्ने साथै वन्दोवस्तीका सामग्रीहरु अपुग भै प्रभावित समुदायमा तत्काल खोज तथा उद्दार र राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि समेत विभिन्न खालका अवरोधहरु सिर्जना हुनसक्ने भएकोले तत्काल त्यस्ता कार्यहरुमा नियमितता प्रदान गर्नको लागि यो विषयगत क्षेत्रले कार्य गर्दछ ।

तालीका नम्वर ४० : विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	श्री सुरतलाल चौधरी	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई,	श्री सुरतलाल चौधरी	इकाई प्रमुख	५२४५०२, ९८४२०६३८८४
२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
३.	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन मोरङ	श्री सुरेन्द्र शाह	डिभिजन प्रमुख	५२८३३८ ९८५२०६१०३७
४.	डिभिजन सडक कार्यालय विराटनगर	श्री राजेन्द्रप्रसाद साह	डिभिजन प्रमुख	५२२१७७ ९८४९४५४०३५
५.	पूर्वाधार विकास कार्यालय मोरङ	श्री शुशिल श्रेष्ठ	कार्यालय प्रमुख	९८५२०७१७४५
६.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण शाखा कार्यालय	श्री सरोजकुमार साह	कार्यालय प्रमुख	५२४६५१, ९८५२०२१७२५
७.	कोशी तथा बक्राहा नदी व्यवस्थापन आयोजना	श्री चक्रविक्रम सिंह	आयोजना प्रमुख	९८५२०४४३०२
८.	सुनसरी मोरङ सिंचाइ आयोजना	श्री कैलाश श्रेष्ठ	आयोजना निर्देशक	४७१९५६, ९८५१०८८५६९

६.१०.१ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

भौतिक पूर्वाधार क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा देहायअनुसार कार्य गर्नेछ

तालीका नम्वर ४१ : भौतिक पूर्वाधार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	घटनाको विस्तृत बिवरणको जानकारी लिने दिने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
२	सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई सूचना सङ्कलनका लागि निर्देशन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
३	DDMC को बैठकमा सहभागी भई आवश्यक सूचनाहरुको आदान प्रदान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	विपद् पछि तत्कालै
४	तत्काल अत्यावश्यक सेवाहरु अवरुध भए सुचारु गर्न सम्बन्धित आफु मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सम्बन्धित कार्यालय	विपद् पछि तत्कालै
५	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि प्रभावित स्थानमा परिचालन ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	प्राविधिक विज्ञ	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
६	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान र शीघ्र पुनर्लाभको कार्य योजना वनाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
७	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रुपमा पुल, सडक तथा वाटो निर्माण गर्ने, डेब्रिस सफा गर्ने । प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
८	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापित्को शिविर, विद्यालय जस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
९	विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरुको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१०	विषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरि कार्य गर्ने)	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
११	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । आवासको लागी सहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलव्ध गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु स्वास्थ्य कार्यालय शिविसई	पहिलो हप्ता
१२	सार्वजनिक सेवाहरु सुचारु गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१३	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१४	क्षति भएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१५	शीघ्र पुनर्लाभको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१६	पूर्वाधारहरु शीघ्र पुनर्लाभ तथा पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्वन्धीत कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो महिना

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१७	उपलव्ध वजेटको आधारमा पूर्वाधारहरु निमार्ण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
१८	विपद् पश्चात भत्किएका अस्पताल,विद्यालय, सडक, खानेपानी, बिजुली, टेलिफोन लगायतका सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था लगायतका अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु सरोकारवाला हरु	दोस्रो महिना देखि
१९	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि विषयगत आकस्मिक योजना समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
२०	विपद् जोखिम न्यूनीकरणको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन गर्ने,	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
२१	दिगो विकासमा पुनःनिर्माणका क्रियाकलाहरुलाइ लिंक गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	दोस्रो महिना देखि
२२	सबै प्रमुख परियोजनाहरूमा वातावरणीय प्रभाव लेखाजोखा (Initial Environmental and Impact Assessment) तथा विपद् प्रभावको लेखाजोखा (Disaster Impact Assessment) गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि

६.१०.२ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

भौतिक पूर्वाधार विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछः

तालीका नम्वर ४२ : भौतिक पूर्वाधार क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	विपद्का विभिन्न सवालहरुमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
२	क्षतिको तथ्याङ्क तथा लेखाजोखा गर्नका लागि तथ्याङ्क संकलन, सूचना व्यवस्थापनका लागि क्लष्टरका सदस्यहरुलाई तालिम दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
३	संकटासन्न भौतिक संरचनाको पहिचान र यसका लागि आवश्यक स्रोत साधनको नक्सांकन गरी पूर्वतयारी गर्ने।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
४	स्थानीय तहका स्रोत साधनको पहुँच तथा स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापनका समितिहरु तथा कार्य दलहरुको परिचालन र उनीहरुको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
५	सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरुमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको अनुमान गरि समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीतिक पूर्वतयारी गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
६	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपाहरुमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोष खडा गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
७	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
८	विस्तृत सर्वेक्षणका लागि जिम्मेवारी सहित टोली गठन गरी उनिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र संकलित तथ्याङ्कहरुको रिपोर्टिङ संयन्त्र विकास गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
९	घर क्षति भएकाहरुको लागि उपलव्ध राहतको मापदण्डवारे स्पष्ट हुने र सवैलाई जानकारी गराउने र विपद् पूर्व नै सामुदायिक वनहरुसंग अग्रिम समझदारी गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१०	संभावित विपदबाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आंकलन गरी अस्थाई आश्रयस्थलको पहिचान गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
११	पूर्वाधारको विस्तृत विवरण तयार गर्न जिल्ला प्राविधिक कार्यालयको सहयोगमा प्राविधिकहरुको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१२	विस्तृत प्राविधिक इस्टिमेटका लागि विज्ञटोली गठन र जिम्मेवारी दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१३	भवन आचार संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन र उत्थानशीलता (Resilience) को मापदण्डको निर्धारण निर्माण गरी सबै सरोकारवालालाई लागू गर्नका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिससले आवश्यक कार्य गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिसस	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१४	EIA / DIA कार्य समावेश गर्न आवश्यक संस्थागत संयन्त्रको विकास गर्ने र वातावरणीय तथा प्राकृतिक स्रोतको व्यवस्थापनमा विपद् सम्बन्धी विषयमाथि पनि अनिवार्य रूपमा ध्यान दिने कुरा समावेश गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१५	आवश्यक नीति, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरूको विकास गरिएको भए अध्ययन गर्ने र नभएमा तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१६	आर्थिक साधनहरू (साना लगानी, लघु ऋण, बीमा आदि) को प्रयोग गर्नका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा निजी क्षेत्रको संलग्नतालाई अभिवृद्धि गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु बित्तिय संस्थाहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा

खण्ड सात : आवश्यकताको लेखाजोखा

७.१. विषयगत स्रोत साधनको आँकलन

यस खण्डमा विपद प्रतिकार्यका समयमा आवश्यक स्रोत साधनको उपलब्धता र थप आवश्यकताको विवरण उल्लेख गरिएको छ।

७.१.१ समन्वय तथा सूचना क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको विवरण

तालीका नम्वर ४३ : समन्वय तथा सूचना क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको विवरण

क सं	कार्यालय/ संस्था	मानवीय श्रोत	हालको मौज्दात	हाल उपलब्ध सामग्रीहरु
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ जि.आ.का.स.के	आवश्यक परेको समयमा २० मिनेट भित्र जिल्लाको जुनसुकै क्षेत्रमा पनि उद्धारकर्मी परिचालन गर्न सकिने ।		सुरक्षा निकायलाई आपत्कलीन खोज तथा उद्धारकार्यका लागि हस्तान्तरण गरिएको
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	गा.पा./न.पा. निर्वाचित पदाधिकारीहरुको नामावली तथा सम्पर्क नम्बर अनुसूची ९ मा उल्लेख गरिएको छ ।		टेलिफोन मोबाइल
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	सूचना संजाल, ईलाका प्रहरी कार्यालय तथा प्रहरी पोष्टहरुको सम्पर्क ब्यक्तिहरुको नामावली र टेलिफोन नं. अनुसूची ११ मा उल्लेख गरिएको छ		सञ्चार सेट
४	सशस्त्र प्रहरी बल	सूचना संजाल, सं.प्र.ब नेपालको कार्यालय सम्पर्क बिवरण अनुसूची १३ मा उल्लेख गरिएको छ ।		सञ्चार सेट
५	नेपाली सेना	नेपाली सेनाको सम्बन्धित कार्यालय र सम्पर्क बिबरण अनुसूची १० मा उल्लेख गरिएको छ		सञ्चार सेट
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बक्राहा खोलामा मिक्लाजुङ देखि उर्लावारीसम्म पूर्व चेतावनी प्रणालीको सञ्जाल तयार र तालिम		साइरन

७.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः

तालीका नम्वर ४४ :खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः

क्रसं	कार्यालय⁄ संस्था	मानवीय श्रोत	हाल उपलब्ध सामग्री
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नेतृत्वमा खोज तथा उद्धार टोली	लाइफ ज्याकेट-१५, बेल्चा-१५, कोदालो-५, कम्बल-१०००, म्याट्रेस-२५, प्लाष्टिक बाल्टिन-१०, सेफ्टी हेल्मेट-१५, त्रिपाल-३०, रेस्क्यु बोट-१, रेस्क्यु ऱ्याफ्ट-१, पाईडल-४, हेन्ड पम्प-१, रेस्क्यु थ्रो ब्याग-४, ब्याट बोर्ड लंग-१, क्याराबिना-३, पेट्रोल चेन स-१, स्टयाटि रोप-१, डाईनामिक रोप-१, फायर मैन सुट-१, पोर्टेबल लाईट पम्प-१, फायर ब्लाङ्केट-४, एलमुनियम लेडर - २
	श्री भैरव गण, थलाहा व्यारेक, मोरङ	गण हे.क्वा.मा -२x से.मु. सुरक्षा गुल्म टाँडी १ X पत्ति, सुरक्षा गुल्म एयरपोर्ट-१ X पत्ति	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	यस कार्यालय तथा मातहत समेतमा रहेको १३२२ जना कार्यरत जनशक्ति मध्येबाट मातहत समेतमा विपद उद्धार कार्यको लागि १५५ जनाको जनशक्ति तयारी अबस्थामा रहने गरेको ।	लाईफ ज्याकेट २१८, डोरी ४८२५ मि., ट्युब ७५, बन्चरो २, साबेल ११४ पिक ४४, कोदालो ८१ स्ट्रेचर ४३, गल ५९, पाल ११०, रबर बोट १, बाल्टिन ३२, Fire fighting extinghusher ८ थान ।
३	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ३ गण हे.क्वा. कंकालिनी मोरङ्ग	सप्रबल नेपालको मोरङ्ग जिल्ला स्थित कार्यालयहरुमा रहेको विपद् व्यवस्थापनका सामाग्रीहरु प्रत्येक युनिटहरुको छुट्टा छुट्टै विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।	
	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	WASH DDRT - २ जना Communication @ SAR DDRT - ५ जना । आपत्कालीन अवस्थामा परिचालन गर्न प्राथमिक उपचार स्वयंसेवक २६ जना अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।	बाल्टिन २, फस्ट एड १०, पिक २०, सावेल १० खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु देहायअनुसारः धनपालथान ३ मा २ सेट कानेपोखरी २ मा २ सेट मिक्लाजुङ ६ मा २ सेट उर्लावारी १ मा १ सेट

क्रसं	कार्यालय/ संस्था	मानवीय श्रोत	हाल उपलब्ध सामग्री
४	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल १ नं, बराह बाहिनी मुख्यालय सुनसरी, पकली	सशस्त्र प्रहरी निरीक्षकको नेतृत्वमा ८० जना	Inflatable rescue boat with out boat moter-1 Deep diving equipment – 3 Resccue Raft – 3 Heavy **equipment** – 2
५	सडक डिभिजन कार्यालय, ईटहरी		Backhoe loader-2, Excavator tack – 6 , Transport, Iveco-1, Mobilecrane TADANOTS100l-1 Truck flatbed/Isuzu-1, Truck Tipper – 4 , Crane mounntain track -1

७.१.३ खाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची

तालीका नम्वर ४५ : खाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरण

क्रसं	कार्यालय/ संस्था	खाद्य सामग्रीको उपलव्धता	आकस्मिक कोष	बन्दोवस्ती	मानवीय श्रोत	कैफियत
१	विश्व खाद्य कार्यक्रम	नेपाल सरकार र स्थानीय सरकारको अपिल अनुरुप पोषण सम्बन्धी खाद्यान्न वितरण	आवश्यकता र नेपाल सरकारको अपिल अनुरुप आकस्मिक नगद सहयोग गर्न सक्ने	आवश्यकता र नेपाल सरकारको अपिल अनुरुप आकस्मिक नगद सहयोग गर्न सक्ने		प्रादेशिक स्तरमा Humanitarian Staging Area निर्माण गर्न सहयोग, खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न (NFI) भण्डारण गर्न सहयोग
२	मोरङ ब्यापार संघ विराट व्यापार संघ उद्योग संगठन मोरङ नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स उद्योग परिसंघ मोरङ	अत्यावश्यक समयका लागि खाद्य सामग्री बिक्रिका लागि उपलब्ध राहत स्वरुप तयारी खाद्य सामग्री ।	समन्वय भए अनुसार	आवश्यकता र नेपाल सरकारको अपिल अनुरुप आकस्मिक बन्दोवस्तीका सामग्रीहरु आपुर्ति गर्न सकिने	आवश्यकता अनुसार	

७.१.४ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची

तालीका नम्वर ४६ : स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरण

क सं	साझेदारको नाम	औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्री	जनशक्ति	कैफियत
१	स्वास्थ्य कार्यालय	• नेपाल सरकार स्वास्थ्य मंन्त्रालयले स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाबाट निशुल्क बितरण गरीने औषधीहरु • जिल्ला भित्र विराटनगर र अन्य पालिकामा गरी ४०० बेड सरकारी अस्पतालमा र २१८५ निजी अस्पतालमा उपलब्ध रहेका छन् । • सर्पदंश उपचार सेवा कोशी अस्पताल र रंगेली अस्पतालमा उपलब्ध छ ।	• स्वास्थ्य चौकी ७२९, प्रा स्वा के ६०, • स्वास्थ्य कार्यालय १५स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुखहरुको नाम र सम्पर्क अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला भरीमा नेपाल रेडक्रसका शाखा तथा उपशाखाहरुमा ५ वटा एम्बुलेन्स रहेका छन् ।	जुनसुकै बेला उपलब्ध हुनसक्ने प्राथमिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक २३ जना	

७.१.५ खानेपानी तथा सरसफाई

तालीका नम्वर ४७ : खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरण

क सं	कार्यालयहरु	हाल उपलब्ध हुनसक्ने क्षमता			थप आवश्यक सामग्री आँकलन		
		मानवीय स्रोत	बजेट रु	सामग्री	मानवीय स्रोत	बजेट रु	सामग्री
१	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना			पानी परीक्षण तथा प्रशोधन गर्ने सहित मोवाईल गाडीको व्यवस्था			
२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी			• Kit-5 छ पानी सुद्धिकरण गर्ने मेसिन (१२ घण्टामा ५००० जनसंख्यालाई प्रर्याप्त हुने खानेपानी सुद्धिकरण गर्न सक्ने यन्त्र)			

७.१.६ संरक्षण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सूची

तालीका नम्वर ४८ : संरक्षण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको विवरण

क सं	कार्यालयहरु	हाल उपलब्ध हुनसक्ने क्षमता			थप आवश्यक सामग्री आँकलन	
		मानवीय स्रोत		सामग्री	बजेट रु	सामग्री
१.	सिविन नेपाल	५ जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढिमा १० जना सम्म बालक बालबालिकाको आपतकालिन संरक्षणमा सहयोग गरिने ।			
२.	माइती नेपाल	७ जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढीमा १० जना सम्म घरेलु हिँसा बेचविखन बलात्कार तथा लैङ्गिक हिँसाबाट प्रभावित महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षणमा सहयोग गरिने			

क्र सं	कार्यालयहरु	हाल उपलब्ध हुनसक्ने क्षमता			थप आवश्यक सामग्री आँकलन	
		मानवीय स्रोत		सामग्री	बजेट रु	सामग्री
३.	ओरेक नेपाल	१० जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढीमा १५ जना सम्म घरेलु हिँसा बेचविखन बलात्कार तथा लैङ्गिक हिँसाबाट प्रभावित महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षणमा सहयोग गरिने			
४.	एविसि नेपाल	१० जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढीमा १५ जना सम्म घरेलु हिँसा बेचविखन बलात्कार तथा लैङ्गिक हिँसाबाट प्रभावित बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षण गरिने			
५.	साना हातहरु	८ जना	लैङ्गिक हिँसाबाट प्रभावित १० जना सम्म महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षण गरिने			
६.	आफन्त नेपाल	१० जना	लैङ्गिक हिँसाबाट प्रभावित १० जना सम्म महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षणमा सहयोग			
७.	नारी विकास संघ	१० जना	विपद्को समयमा करिव १०० जना विपद् प्रभावितहरुलाई राख्न सकिने हल र केही सामग्रीहरु			
८.	पूर्वाञ्चाल अनाथ आश्रम	१० जना	अनाथ महिला पुरुष बालबालिकाहरुलाई आपत्कालीन अवस्थामा ५० जनासम्म व्यवस्थापन गरिने			
९.	विराट बृद्ध आश्रम	५ जना	अनाथ महिला पुरुष बालबालिकाहरुलाई जुनसुकै अवस्थामा ५० जनासम्म व्यवस्थापन गरिने			
१०.	मानव सेवा आश्रम	१० जना	सडकमा रहेका मानसिक समस्या भएका महिला तथा पुरुष सबैलाई आश्रय र खानपानको व्यवस्था गरिने			
११.	UNFPA		विपद्को समयमा मानवीय सहायता सम्बन्धी कार्य गरिने ।	RH Kits 2a 1 Set, Dignity kits – 344, Kisori Kits – 362, Tarpolin – 37, Solar Lights – 131, Mosquito net - 62		

७.१.७ शिक्षा क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूचीः

तालीका नम्वर ४९ : शिक्षा क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको

क्र.स.	साझेदारको नाम	सामग्री जिन्सी/	श्रमजनशक्ति/	कोषआर्थिक सहयोग/	कैफियत
१	स्थानीय तह	राहत सामग्री / शैक्षिक साम्रगी	जनशक्ति परिचालन	कोष निर्माणराहत विमतरण/	
२	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	सामग्री संकलन वितरणमा समन्वय	शिक्षक प्रशिक्षण		

क.स.	साझेदारको नाम	सामग्री जिन्सी/	श्रमजनशक्ति/	कोषआर्थिक सहयोग/	कैफियत
३	विद्यालय विव्यस	सामाग्री संकलन, आवास, भवन फर्निचर	विद्यार्थी सचेतना/कृत्रिम घटना अभ्यास अभिभावक/	आर्थिक संकलनसहयोग/	
४	संघ संस्थाहरु	राहत संकलन, सचेतना विकास, स्वस्थ उपचार	स्वयंसेवक परिचालन, परामर्श	आर्थिक संकलन र सहयोग	
५	मठमन्दिर र धार्मिक संस्थाहरु/	खाना, आवास र सुरक्षित स्थल	परामर्श /स्वास्थ्य उपचार	कोष निर्माणकोष संकलन/	
६	दाताहरु	खाधान्न लत्ता कपडा, जिन्सी, सामाग्री	जनशक्ति विकासमा सहयोग	आर्थिक सहयोगआर्थिक संकलन/	

७.१.८ आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान क्षमता तथा स्रोतहरुः

तालीका नम्वर ५० : आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान क्षमता तथा स्रोतको विवरण

क्रसं	संस्था	मानव स्रोत	आवास सामग्री								कैफियत
			टारपोलिन सिट त्रिपाल	सेल्टर किट	उनीको ब्लाँकेट कम्वल	भाँडा वर्तन सेट	डसना म्याट्रेस	कपडा	प्लास्टिक बकेट र पानी जग	५ बर्ष मुनीको बेबी सेट	
	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	WASH DDRT - २ जना Communication @ SAR NDRT - ४ जना आपत्कालीन अवस्थामा स्वयंसेवक १५० जना	१०० थान	०	१००	१००	५०	१०० परिवार	१००	०	Kit- 5 छ पानी शुद्धिकरण गर्ने मेसिन (१२ घण्टामा ५००० जनसंख्यालाई प्रर्याप्त हुने खानेपानी शुद्धिकरण गर्न सक्ने यन्त्र)

७.२ जिल्लाका विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्षमता

स्थानीय तह	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी दस्तावेजहरु बने/नबनेको							
	ऐन	पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	नीति	रणनीति	विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना	राहत मापदण्ड	विपद् व्यवस्थापन कोष कार्यविधि	कोषमा भएको रकम
विराटनगर म न पा	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	१ करोड
उर्लावारी न पा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छैन	छ	१ करोड
वेलवारी न पा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	४० लाख
रंगेली न पा	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	६० लाख
पथरी शनिश्चरे नपा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	६० लाख
सून्दर हरैचा न पा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ	१ करोड
लेटाङ्ग न पा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	७० लाख
रतुवामाइ न पा	छैन	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	२० लाख
सुनबर्षी न पा	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	५० लाख
जहदा गा पा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ	छ	१५ लाख
बुढीगंगा गा पा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छैन	छैन	९ लाख
धनपालथान गा पा	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	५० लाख
कटहरी गा पा	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	११ लाख
केरावारी गा पा	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	छ	५० लाख
मिक्लाजुङ्ग गा पा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	५० लाख
कानेपोखरी गा पा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छैन	छ	१ करोड ५० लाख
ग्रामथान गा पा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ	छ	२५ लाख
जम्मा	**१५**	**१०**	**१**	**१**	**७**	**६**	**१२**	**९ करोड ६० लाख**

स्रोतः सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण २०८१

७.३ अनुमानित लागत

आ व २०८०/२०८१ को अन्त्यमा रहेको मौज्दात रकम	९८,१०,०५२/-	आ व २०८०/२०८१ मा खर्च भएको रकम	३२,३१,८९८/-
आ व २०८१/२०८१ मा निकाशा भइ थप भएको रकम		हाल कोषमा मौज्दात भएको रकम	६५,७८,१५४/-
जम्मा	९८,१०,०५२/-	**जम्मा**	६५,७८,१५४/-

स्रोतः जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङ

७.४. आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

विपदको समयमा विपद ब्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु बैठक मार्फत आकस्मिक उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्य सञ्चालन गर्ने निर्णय गर्नेछन् । सम्बन्धित क्षेत्रका सदस्यहरुले यस योजना उल्लेख भए बमोजिमका वा आवश्यक परे थप श्रोत साधनको ब्यवस्था गर्न प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरिनेछ ।

तालीका नम्वर ५१ : जिल्लाका विषयगत क्षेत्रको विवरण

क्र सं	विषयगत क्षेत्र (Clusters)	जिल्ला तहमा क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय	विषयगत क्षेत्र प्रमुखको नाम र पद	सम्पर्क नम्वर मोवाइल र फोन
१.	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र)	प्र जि अ श्री प्रेम प्रसाद भट्टराई	९८५२०५७७७७
२.	खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र)	प्र जि अ श्री प्रेम प्रसाद भट्टराई	९८५२०५७७७७
३.	अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/ स्थानीय तह	सभापति श्री सुवोध कुमार सिंह	९८५२०३३०७२
४.	खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र / स्थानीय तह	सम्पर्क प्रमुख श्री रामदेव सिंह	९८५२०२८१७८
५.	आपत्कालीन स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय/ स्थानीय तह	कार्यालय प्रमुख श्री मुकुल राजवंशी	९८४२०३६५९५
६.	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता व्यवस्थापन	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना/स्थानीय तह	समन्वय प्रमुख श्री चोक प्रसाद धिताल	९८५२०३८१४८
७.	आपत्कालीन संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय / स्थानीय तह	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री प्रदिप साह	९८५२०३७२७७
८.	आपत्कालीन शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई/स्थानीय तह	इकाइ प्रमुख श्री टंक प्रसाद गौतम	९८५२०२६६२०
९.	बन्दोबस्ती	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र जि अ श्री प्रेम प्रसाद भट्टराई	९८५२०५७७७७
१०.	भौतिक पूर्वाधार	संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई	इकाई प्रमुख श्री सुरतलाल चौधरी	९८४२०६३८८४

७.५ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि एक विशिष्टीकृत निकायको रूपमा "राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण" को व्यवस्था गर्नुका साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य एवं जिम्मेवारीलाई स्पष्ट गरेको छ । उक्त ऐनले देहाय बमोजिमका संरचनाको व्यवस्था गरेको छ ।

- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति

- राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

यसका साथै उक्त ऐनले राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको समेत व्यवस्था गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) बमोजिम विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना तल चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ । यसका आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको संस्थागत समन्वय र सहकार्य ढाँचा निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संसोधन, २०७५) बमोजिम नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना

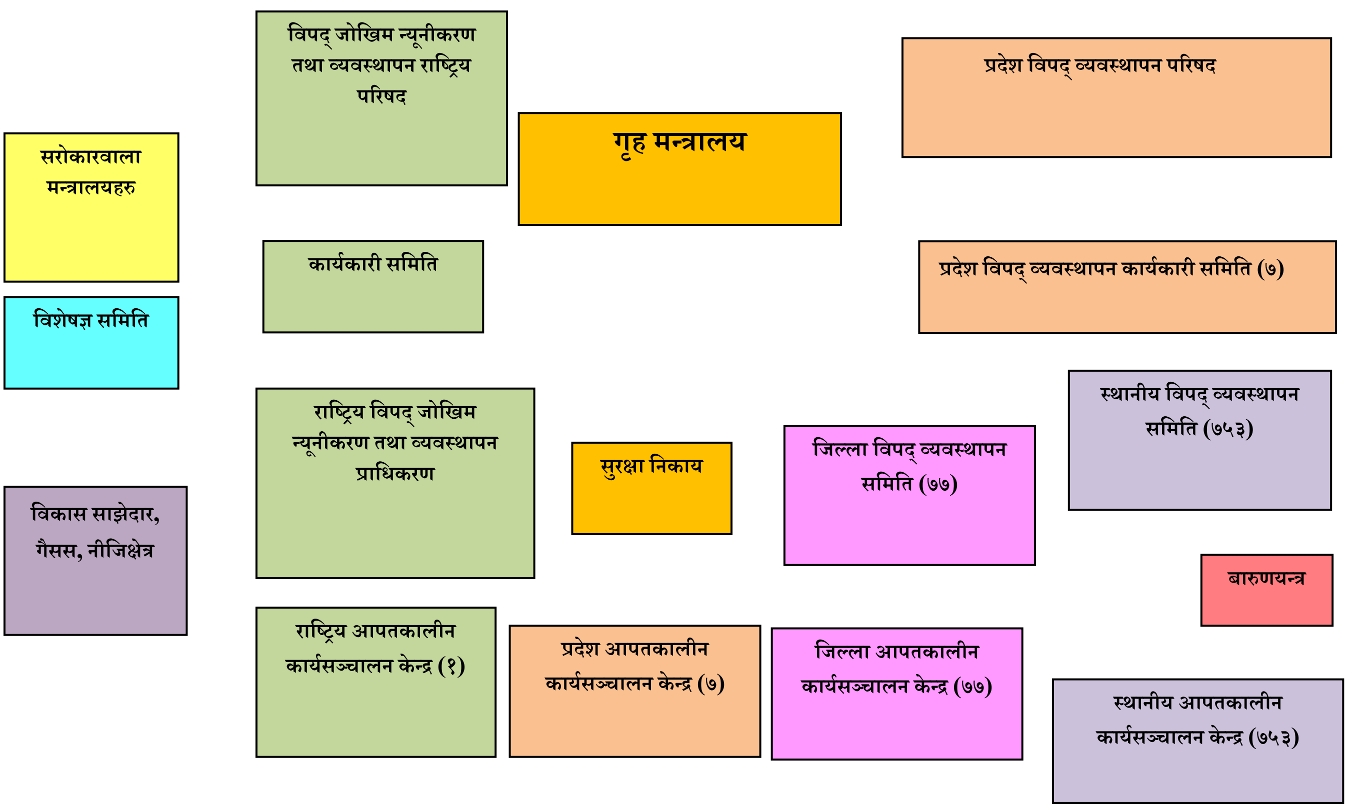

खण्ड आठ : अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना

८.१. लक्ष्य र सूचकहरू

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरूको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न लक्ष्य र सूचकहरू परिभाषित गरी अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना तयार गर्नुपर्दछ । प्रकोप आउनु पूर्व र विपद् पश्चात् (जस्तैः मनसुन पूर्व र मनसुन पश्चात्) गोष्ठीहरूको आयोजना गरी विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्न सकिनेछ।

यस बाहेक, प्रत्येक विषयगत क्षेत्रले पूर्वतयारी अवस्था र प्रतिकार्यको मूल्यांकनको लागि आ–आफ्नो योजना बनाउनु पर्छ । प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment), बहुविषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Multi-sector Initial Rapid Assessment), विषयगतक्षेत्र विशिष्टिकृत लेखाजोखा (Cluster Specific Assessment), क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता साझा मूल्याङ्कनका विधिमा समेत सहमति निर्माण गर्नुपर्दछ । स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिले उपलब्ध तथ्याङ्क विवरणका आधारमा वा प्राथमिक तथ्याङ्क बिश्लेषणका बिधिद्धारा विषयगत कार्यालयहरुसंग समन्वय गरी लक्ष्य र सूचक निर्धारण गर्न सक्ने छ ।

तालीका नम्वर ५२ : जिल्ला तहमा विपद जोखिम न्यूनीकरणको बर्तमान अवस्था र आधार रेखाको बिश्लेषण

सिनं	सूचक	सूचना प्रदायक	आब २०७७	आब २०७८	आब २०७९	आधार रेखा ७७+७८+७९ = जम्मा /३	लक्ष्य
१	प्रदेश/जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपदबाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने						
१.१	विपदबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना र कोभिड १९ बाहेक)	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	१७	४	२२	१४	बर्षेनी १० प्रतिशत कम गर्ने
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	११६२	११७५	११७	८१८	बर्षेनी २० प्रतिशत कम गर्ने
१.३	कोभिड १९ बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	०	१८९	३२१	१७०	० प्रतिशतमा झार्ने
२	जिल्ला स्तरमा विपदबाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने						
२.१	विपदबाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	४६२	१६७८	४०१	८४७	बर्षेनी २० प्रतिशत कम गर्ने
२.२	विपदबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	५	५५	८५	४८	बर्षेनी २० प्रतिशत कम गर्ने
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय	१७६९	१८४०	२२५८	१९५६	बर्षेनी २० प्रतिशत कम गर्ने

३	जिल्ला स्तरमा कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति रु हजारमा	DEOC / DPO	३८८९८५००००	२७,१०,५६,०००	३६,७२,६९,९००	३४,२४,३६,९६७	बर्षेनी २० प्रतिशत कम गर्ने
४	स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिबृद्धि गर्न संयन्त्र विकास गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नियमितरुपमा गर्दै आएको छ ।					
५	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने						
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बक्राहा खोलाको सिरान मिक्लाजुङ्गमा पानी बहाव मापन केन्द्र जडानकार्य गरेकोमा हाल चालु अवस्थामा नरहेको अवस्था छ ।				
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्याको प्रतिशत	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	स्थानीय एफएम, रेडियो र छापा मार्फत केन्द्रीय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रसंगको समन्वय जिल्ला प्रसाशन कार्यालय मोरङको फेसबुक पेज मार्फत				
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरूको संख्या	स्थानीय तह	सबै १७ वटै स्थानीय तहमा लागु भएको छ ।				
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको संख्या	स्थानीय तह (सञ्चार मोवाइल सूचना संयन्त्रको कभरेज)		१७	१७	१७	१७

नोटः सम्बन्धित विषयगत कार्यालयको बैठक तथा अभिमुमखीकरण आयोजना गरी हालको आधाररेखाको तुलनामा आगामी आर्थिक बर्षहरुका लागि न्यूनीकरण लक्ष्य निर्धारण गर्न सकिने छ ।

८.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

यस खण्डमा समयमा जिल्लामा आईपरेका विपद् तथा प्रकोप प्रभावहरुमा प्रतिकार्य सञ्चालन गर्ने क्रममा आवद्ध विषयगत संघ संस्था वा समिति सदस्यहरुले हासिल गरेको सिकाई, पृष्ठपोषण लाई निम्न ढाँचामा राख्न सकिन्छ । प्रत्येक वर्षको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना छलफल चरणमा अघिल्लो वर्ष वा हालसालैको अनुभवबाट सिकेको विषयहरुलाई यहाँ उल्लेख गरिन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समग्र प्रभावकारिता र कमजोरी पहिचान तथा सिकेका कुराहरू मूल्याङ्कन गर्न एक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति समेत गठन गर्न सकिनेछ । यस समितिले सम्बन्धित तहको विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रत्यक्ष समन्वय गर्नेछ र उक्त समितिलाई प्रतिवेदन तयार गर्नेछ । आवश्यकता अनुसार, गाउँपालिका तथा नगरपालिका र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधिहरू, स्थानीय समुदायका सदस्यहरू पनि अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिमा समावेश गरिनेछन्।

अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिका सदस्यहरूले विपद्को अवधि र विपद् पश्चात् धेरै पटक फिल्ड भ्रमण गर्नेछन् । आपत्कालीन प्रतिकार्य र विपद् प्रभावितहरुलाई राहत वितरण, प्रभावकारी तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कमजोरी र सुधार पहिचान गर्नेछन् । अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सिकाईको नमूना फाराम यसप्रकार रहेको छ ।

तालीका नम्वर ५३ : अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई नमूना फाराम

सिनं	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनको अवस्था	कमी कमजोरी	सुझाव

साथै यस चरणमा प्रकोपको प्रभाव देखिनु अघि नै लक्षित क्षेत्रहरुमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरु पुगेर कृत्रिम घटना अभ्यास गरी राय सल्लाह र अनुभव आदान प्रदान गर्दै पूर्वतयारीलाई थप सघन र बलियो बनाउन सकिन्छ ।

अनुसूचीहरुः

अनुसूची १ : मोरङ जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरुको विवरणः

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	मोवाईल नम्बर
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङ	श्री प्रेमप्रसाद भट्टराई	९८५२०६७७७७
२.	आन्तरिक राजश्व कार्यालय विराटनगर	श्री भुपाल राज शाक्य	९८५२०३२२९०
३.	औषधि व्यवस्था विभाग विराटनगर	श्री टिकेन्द्र मिश्र	९८५२०६१०१०
४.	कोशी अञ्चल अस्पताल विराटनगर	डा. रविन राज सिंह	९८५११५५१५५
५.	संधीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	श्री सुरतलाल चौधरी	९८४२०६३८८४
६.	गुणस्तर तथा नापतौल कार्यालय	श्री शम्भू झा	९८५६०३१२१५
७.	निर्वाचन कार्यालय विराटनगर	श्री यामप्रसाद सुवेदी	९८५६०६५३३३
८.	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई विराटनगर	श्री टंकप्रसाद गौतम	९८५२०२६६२०
९.	जिल्ला समन्वय समिति विराटनगर	श्री गिरीराज भट्टराई	९८५२०६६२२२
१०.	नापी कार्यालय विराटनगर	श्री गिरिषकुमार लालकर्ण	९८५२०३२२८५
११.	पशुक्वारेन्टाइन कार्यालय विराटनगर	डा. मुकेशमणि सिंह	९८४२९०१५७३
१२.	सडक डिभिजन कार्यालय विराटनगर	श्री राजेन्द्रप्रसाद साह	९८४९४५४०३५
१३.	विराटनगर भन्सार कार्यालय	श्री ज्ञानेन्द्रप्रसाद ढकाल	९८४१२८०४३४
१४.	बाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय	श्री हितेश बस्नेत	९८५२०८१२६६
१५.	भूमि व्यवस्था तथा मालपोत कार्यालय विराटनगर	श्री भानुभक्त न्यौपाने	९८५२०३१२५३
१६.	यान्त्रिक डिभिजन कार्यालय	श्री ओमप्रकाश बर्मा	९८५२०७१०९५
१७.	श्रम तथा रोजगार कार्यालय	श्री पुष्पराज कट्वाल	९८५११८९७७७
१८.	कोशी तथा बक्राहा नदी व्यवस्थापन आयोजना	श्री चक्रविक्रम सिंह	९८५२०४४३०२
१९.	तथ्याङ्क कार्यालय विराटनगर	श्री सुवास अधिकारी	९८४२९०९०५१
२०.	हुलाक निर्देशनालय विराटनगर	श्री विष्ण बुढाथोकी (निमित्त)	९८५२०७२६६५
२१.	खाद्य प्रविधि तथा गुण नि.का. विराटनगर	श्री विजय खनाल	९८५२०७०२१८
२२.	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाला विराटनगर	डा. कमल गिरी	९८६२२८३२३२
२३.	रानी-विराटनगर-इटहरी-धरानसडक योजना ६ लेन	श्री राजेन्द्रप्रसाद साह	९८४०४५४०३५
२४.	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना	श्री मनोजकुमार यादव	९८५२०३६०२४
२५.	ससकोशी उच्च बाँध विराटनगर	श्री सहदेव थापा (निमित्त)	९८५११६८०९४
२६.	सुनसरी मोरङ सिंचाई आयोजना	श्री कैलाश श्रेष्ठ	९८५१०८८५६९
२७.	विकेन्द्रित आयोजना सहयोग इकाई	डा. सुधिरकुमार सिंह	९८५११९१०८७
२८.	खाद्य आयातनिर्यात गुण प्रमाणीकरण कार्यालय	श्री सुधाकरप्रसाद सिंह	९८५२०३७२९५
२९.	वन विउ प्रयोगशाला तथा भण्डार केन्द्र	श्री नवराज विश्वकर्मा सापकोटा	९८५२०३३१४७
३०.	अध्यागमन कार्यालय विराटनगर	श्री भक्त बहादुर राजवंशी	९८५२०३८३६२
३१.	नेपाली सेना भैरव गण थलाहा व्यारेक	श्री अशिम श्रेष्ठ	९८५८४२३९५५
३२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङ	श्री नवराज कार्की	९८५००५५५५
३३.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नं.३ कंकालिनी गण, मोरङ	श्री विश्वबन्धु खड्का	९८५१२७२१०२

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	मोवाईल नम्बर
३४.	राष्ट्रिय अनुसन्धान, जिल्ला कार्यालय मोरङ	श्री तिलक शर्मा प्रसाई	९८५२०६६००४
३५.	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय विराटनगर	श्री सुमन न्यौपाने	९८५२०२०४१०
३६.	हुलाकी सडक योजना	श्री बलिराज मल्ल	९८४१०२६३९१
३७.	नेपाल राष्ट्र बैंक, विराटनगर	श्री ईन्दिरा चौलागाई	९८४९१९३२७७
३८.	कृषि सामग्री कं.लि. विराटनगर	श्री नरेशकुमार सापकोटा	९८४२६३६३७०
३९.	गोरखा पत्र संस्थान विराटनगर	श्री राजकुमार गुरुङ (नि)	९८५११२९६७६
४०.	जनकशिक्षा सामग्री केन्द्र लि विराटनगर	श्री भूपराज थापा	९८४१३०२३०३
४१.	नेपाल टेलिकम कोशी प्रादेशिक कार्यालय	श्री विजयकुमार राय	९८४१२०२३२५
४२.	नेपाल टेलिकम शाखा कार्यालय विराटनगर	श्री संजिव घिमिरे	९८५११०५००७
४३.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण कोशी प्रादेशिक कार्यालय	श्री उमेशकुमार झा	९८५२०७९६६६
४४.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण शाखा कार्यालय विराटनगर	श्री सरोजकुमार साह	९८५२०२१७२५
४५.	नेपाल परिवार नियोजन संघ विराटनगर	श्री शंकरप्रसाद दाहाल	९८४२१५९०४४
४६.	नेपाल आयल निगम विराटनगर	श्री नवविनोद पोखरेल	९८५२०८२०७७
४७.	नेपाल खानेपानी संस्थान विराटनगर	श्री सन्तोषकुमार रौनियार	९८५१०२४९८४
४८.	विराटनगर दुग्ध वितरण आयोजना	श्री परमेश्वर चौधरी	९८५२०२८६४४
४९.	रासस कोशी प्रदेश विराटनगर	श्री मोहमद सदरुल	९८४२०३०९०८
५०.	साझा प्रकाशन विराटनगर	श्री गंगाप्रसाद भट्टराई	९८४२३७१४०१
५१.	साल्ट ट्रेडिङ कम्पनी विराटनगर	श्री राधेश्याम चौधरी	९८५२०२१९८१
५२.	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कं.लि. विराटनगर	श्री विकास कटुवाल	९८५२०३०५४८
५३.	सम्पर्क सहभूआर्जन कार्यालय कोशी योजना विराटनगर	श्री प्रमोद पौडेल	९८४१६२०३४७
५४.	नेपाल वन निगम लिमिटेड विराटनगर	श्री ज्ञानकुमार लामा	९८४६२८३९७९
५५.	विराटनगर नागरिक उड्यान कार्यालय	श्री रिन्जी शेर्पा	९८५२०२०८५९
५६.	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड विराटनगर	श्री जीवन गड्तौला	९८५२०२२११७
५७.	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय विराटनगर	श्री जानुका न्यौपाने	९८४२२७४६४७
५८.	डिभिजन वन कार्यालय विराटनगर	श्री विष्णुलाल घिमिरे	९८५२०२६६१४
५९.	स्वास्थ्य कार्यालय विराटनगर	श्री मुकुल राजवंशी (नि.)	९८४२४६७८८८
६०.	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	श्री मेघराज ज्ञावाली	९८५२०३१३९७
६१.	भूमिगत जल सिंचाई विकास डिभिजन विराटनगर	श्री सुरेन्द्र शाह	९८५२०६१०३७
६२.	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय, कोशी	श्री रुद्रनारायण मिश्र	९८४२०४०४४५
६३.	नेपाल वन निगम (टिम्बर कर्पोरेशन) विराटनगर	श्री विमल विक्रम पन्त	९८५५०६७५५२
६४.	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र विराटनगर	डा. केनिन राई	९८५२०३५८३५
६५.	कृषि ज्ञान केन्द्र विराटनगर	श्री रामदेव सिंह (सम्पर्क प्रमुख)	९८५२०२८१७८
६६.	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र	डा. अजयकुमार साह	९८५२०३०२३९
६७.	पूर्वाधार विकास कार्यालय, कोशी प्रदेश	श्री शुसिल श्रेष्ठ	९८५२०७१७४५
६८.	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय विराटनगर	श्री पाक्रम खान	९८५२०६०८६१
६९.	प्रदेश आपूर्ति कार्यालय विराटनगर	श्री शम्भु साह	९८५२०२९७९६

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	मोवाईल नम्बर
७०.	प्रदेश ल्याव विराटनगर	श्री प्रनवकुमार यादव	९८५२०३७२३७
७१.	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र विराटनगर	श्री केवल विष्ट	९८४१२३४४८०
७२.	कर्मचारी संचय कोष विराटनगर	श्री रामशरण अर्याल	९८५१०६८६१२
७३.	नागरिक लगानी कोष विराटनगर	श्री तारानाथ भट्टराई	९८५२०८२०२२
७४.	स्वास्थ्य विमा बोर्ड प्रदेश कार्यालय विराटनगर	श्री अर्जुन पण्डित	९८५५०५२७४४
७५.	नेपाल विमा प्राधिकरण कोशी प्रदेश विराटनगर	श्री विनोदकुमार पोखरेल	९८५१०४०१३७
७६.	राष्ट्रिय विमा कम्पनी लि. विराटनगर	श्री सुदर्शन बस्नेत	९८४२१११०९
७७.	राष्ट्रिय विमा संस्थान विराटनगर	श्री कृष्ण नेपाल	९८४३४३४८८३

अनुसूची २ : जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

सि नं	नामथर	पद	स्थानीय तह	मोवाइल नम्बर
१.	अजम्बर राई	प्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८५२०७२००७
२.	उषा झा	उपप्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२०२६१३८
३.	तुलसी प्रसाद घिमिरे	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२१९६४६७
४.	हरिमायाँ विश्वकर्मा	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२२२८४५१
५.	उमा नेपाली	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२२००४७२
६.	उर्वसी कुमारी थारु	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८१०४०५६०८
७.	मित्र प्रसाद ढकाल	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८५२०२३२६९
८.	देवमणि कटुवाल	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२०९३३२२
९.	चन्द्रकुमार सरदार	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८१५९०२५३७

अनुसूची ३ : मोरङ जिल्लाका निर्वाचित स्थानीय पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

क सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
१.	नागेश कोईराला	नगरप्रमुख	९८५२०२०७६७	बिराटनगर	१.	नागेश्वर प्रसाद सिंह गनगाईं	प्रमुख	९८१४३४२८०९	रतुवामाई
२.	शिल्पा निराला कार्की	उप–प्रमुख	९८५२०२९३९०	बिराटनगर	२.	दमयन्ता देवी चुडाल	उप प्रमुख	९८१९३२४३३७	रतुवामाई
३.	काजी बहादुर वस्नेत	वडा नं १	९८५२०३२१२३	बिराटनगर	३.	घनश्याम गिरी	वडा नं १	९८१३३८८८४९	रतुवामाई
४.	कुमार पोखेल	वडा नं २	९८५२०२८९५१	बिराटनगर	४.	जिमारत मियाँ	वडा नं २	९८४२०३५९३८	रतुवामाई
५.	बाशु बहादुर वस्नेत	वडा नं ३	९८५२०३३४३३	बिराटनगर	५.	देवीलाल ताजपुरिया	वडा नं ३	९८६६४११०१९	रतुवामाई
६.	जितन थापा	वडा नं ४	९८५२०२९३४५	बिराटनगर	६.	महावीर प्रसाद गनगाईं	वडा नं ४	९८१९०९१६८२	रतुवामाई
७.	सन्तोष न्यौपाने	वडा नं ५	९८४२१७५२३४	बिराटनगर	७.	सोमनाथ कार्की	वडा नं ५	९८४२५५४०३३	रतुवामाई
८.	हरिशचन्द्र सहनी	वडा नं ६	९८५२०३१६६७	बिराटनगर	८.	तुलाराम लुईटेल	वडा नं ६	९८५२०२८५५९	रतुवामाई
९.	मधुबाबु तिवारी	वडा नं ७	९८५२०२०६७७	बिराटनगर	९.	राम कार्की	वडा नं ७	९८५२०४७५१२	रतुवामाई
१०.	राम पोखरेल	वडा नं ८	९८५२०३३७४६	बिराटनगर	१०.	पुष्प बहादुर कार्की	वडा नं ८	९८१९३४६२२३	रतुवामाई
११.	विश्वनाथ प्रसाद भगत	वडा नं ९	९८५२०२८१४८	बिराटनगर	११.	ईन्द्र बहादुर लिम्बु	वडा नं ९	९८१३४९१२६५	रतुवामाई
१२.	अर्जुन गिरी	वडा नं १०	९८५२०२८९५४	बिराटनगर	१२.	भुल बहादुर कार्की	वडा नं १०	९८५२०२९९९६	रतुवामाई
१३.	तिर्थेन्द्र न्यौपाने	वडा नं ११	९८५२०२९९७७	बिराटनगर	१.	जितेन्द्र प्रसाद साह	प्रमुख	९८०२७०९९९०	जहदा
१४.	हिरालाल कामत	वडा नं १२	९८४२२५०६१५	बिराटनगर	२.	हन्ना सोरेन	उप प्रमुख	९८०२७१९९९०	जहदा
१५.	सूर्यलाल यादव	वडा नं १३	९८०७०८६०४६	बिराटनगर	३.	बाबुराम राजवंशी	वडा नं १	९८१७३०३०४८	जहदा
१६.	सूर्य नारायण महतो	वडा नं १४	९८०५३००८११	बिराटनगर	४.	चन्द्रशेखर कुमार साह	वडा नं २	९८०२७०९९९२	जहदा
१७.	प्रकाश साह	वडा नं १५	९८४२०४९०००	बिराटनगर	५.	अनिल कुमार ठाकुर	वडा नं ३	९८११३५०१९७	जहदा
१८.	उद्धव कुमार भुजेल	वडा नं १६	९८४२०३०८६१	बिराटनगर	६.	शिवशंकर गामी	वडा नं ४	९८११३८९२७५	जहदा
१९.	समिम कमर मियाँ	वडा नं १७	९८०४००९९२३	बिराटनगर	७.	मुन्सी मुर्मु	वडा नं ५	९८१४३४७२३८	जहदा
२०.	जितेन्द्र कुमार साह	वडा नं १८	९८४२२५१२८२	बिराटनगर	८.	सूर्यानन्द मण्डल	वडा नं ६	९८०७३६३३४४	जहदा
२१.	श्याम घिमिरे	वडा नं १९	९८५२०२६७९२	बिराटनगर	९.	भगवान मरण्डी	वडा नं ७	९८०७०९९४७४	जहदा
१.	गंगा प्रसाद खरेल	प्रमुख	९८५१०९२३२८	उर्लाबारी	१.	जित नारायण थापा मगर	अध्यक्ष	९८५२०२६८८१	बुढीगंगा
२.	मिना कुमारी खतिवडा	उप प्रमुख	९८४२२९०६८५	उर्लाबारी	२.	अमृता कुमारी गच्छदार	उपाध्यक्ष	९८५२०३७३१२	बुढीगंगा
३.	तिलक कुमार पाण्डे	वडा नं १	९८१६३५०७६९	उर्लाबारी	३.	सोमराज काफ्ले	वडा नं १	९८५२०२६९९७	बुढीगंगा
४.	कुमार कडेल	वडा नं २	९८५२०४४८३१	उर्लाबारी	४.	रेवती नारायण चौधरी	वडा नं २	९८५२०३१६४१	बुढीगंगा
५.	भिष्मराज बुढाथोकी	वडा नं ३	९८४२१३५२२२	उर्लाबारी	५.	तिलकनाथ मण्डल राजवंशी	वडा नं ३	९८४२२९६७१०	बुढीगंगा

क सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
६.	कल्याण कुमार राई	वडा नं ४	९८५२०२९२३७	उर्लाबारी	६.	शशिकान्त चौधरी	वडा नं ४	९८४२०९२६०७	बुढीगंगा
७.	रविन लामा	वडा नं ५	९८००९१३२६१	उर्लाबारी	७.	देवेन्द्र प्रसाद दाहाल	वडा नं ५	९८४२०८८१८९	बुढीगंगा
८.	चिन्तामणी पौड्याल	वडा नं ६	९८४२०३४०२२	उर्लाबारी	८.	दिलिप कुमार चौधरी	वडा नं ६	९८०२०१७१०१	बुढीगंगा
९.	उर्मिला थापा	वडा नं ७	९८४२१३०७९९	उर्लाबारी	९.	पंकज चौधरी थारु	वडा नं ७	९८४२०२७८१२	बुढीगंगा
१०.	कुलबहादुर कार्की	वडा नं ८	९८४२१८८२७७	उर्लाबारी	१.	जिवछ प्रसाद गच्छदार	प्रमुख	९८५२०७७००४	धनपालथान
११.	नर बहादुर मोक्तान	वडा नं ९	९८४२२००९४६	उर्लाबारी	२.	नसिमा बानु	उप प्रमुख	९८५२०७७००३	धनपालथान
१.	दिल प्रसाद राई	प्रमुख	९८५२०४६५०९	बेलबारी	३.	खाजा हुसेन मियाँ	वडा नं १	९८४२१५११४३	धनपालथान
२.	नितु थापा	उप प्रमुख	९८५२०३४१३५	बेलबारी	४.	पंकज कुमार मण्डल	वडा नं २	९८०४३९९८५७	धनपालथान
३.	मणि पुलामी थापा मगर	वडा नं १	९८५२०२१९५५	बेलबारी	५.	नागेश्वर मण्डल	वडा नं ३	९८२०७२७५११	धनपालथान
४.	कृष्ण बहादुर गुरुङ	वडा नं २	९८५२०५९०३१	बेलबारी	६.	श्रीराम चौधरी	वडा नं ४	९८१२३०१२९९	धनपालथान
५.	योगेन्द्र प्रसाद सुवेदी	वडा नं ३	९८५२०५६२१७	बेलबारी	७.	गयानन्द सरदार	वडा नं ५	९८४२२५०८९३	धनपालथान
६.	चन्द्र बहादुर लिम्बु	वडा नं ४	९८१९०२५६१७	बेलबारी	८.	मोहम्मद हुसेन	वडा नं ६	९८१७३६५९७२	धनपालथान
७.	डिल्ली बहादुर कटुवाल	वडा नं ५	९८०५३१५६९३	बेलबारी	९.	सन्तोष कुमार यादव	वडा नं ७	९८०४०२८५३७	धनपालथान
८.	टेक बहादुर राई	वडा नं ६	९८५२०२९०९९	बेलबारी	१.	देवराज चौधरी	अध्यक्ष	९८५२०२९४२७	कटहरी
९.	सुनिता चौधरी	वडा नं ७	९८६३७५१५५९	बेलबारी	२.	सिता देवी राजबंशी	उपाध्यक्ष	९८०७३५१७०३	कटहरी
१०.	धनपति गौतम	वडा नं ८	९८११३०७५८९	बेलवारी	३.	हरि नारायण राजबंशी	वडा नं १	९८०४३५४८५०	कटहरी
११.	शालिग्राम बस्नेत	वडा नं ९	९८४२४३७४४९	बेलबारी	४.	सुरेन्द्र प्रसाद राजबंशी	वडा नं २	९८११३७०२९०	कटहरी
१२.	गंगा याक्खा	वडा नं १०	९८४२०४५२१६	बेलबारी	५.	जदुलाल कामत	वडा नं ३	९८०७०३१५०३	कटहरी
१३.	बिक्रम राई	वडा नं ११	९८५२०५५५२३	बेलवारी	६.	जिवनेश्वर यादव	वडा नं ४	९८१०५९०११९	कटहरी
१.	दिलिप कुमार अग्रवाल	प्रमुख	९८०२७९२०५१	रंगेली	७.	सम्पत लाल सरदार	वडा नं ५	९८१०४८४०४८	कटहरी
२.	भुमा कुमारी पराजुली	उप प्रमुख	९८४२०८९६८५	रंगेली	८.	विसो सरदार	वडा नं ६	९८१६३७९८०५	कटहरी
३.	महेश कुमार खनाल	वडा नं १	९८१७३८८६००	रंगेली	९.	मनोज कुमार माझी	वडा नं ७	९८०७०४२२४५	कटहरी
४.	सन्तलाल खवास	वडा नं २	९८५२०३३७१६	रंगेली	१.	सुमन मिरिङचिङ	अध्यक्ष	९८५२०४१७६०	केराबारी
५.	भरत राज प्रसाई	वडा नं ३	९८१३६३०७७८	रंगेली	२.	मनमाया मगर	उपाध्यक्ष	९८०७०३७७३३	केराबारी
६.	अवधेश कुमार मण्डल	वडा नं ४	९८६२१९८८५३	रंगेली	३.	शरण थापा मगर	वडा नं १	९८४९३८४९४७	केराबारी
७.	महानन्द केवरत	वडा नं ५	९८४२०२६६२४	रंगेली	४.	प्रेम वहादुर लिम्बु	वडा नं २	९८५२०३११०४	केराबारी
८.	सुजित कुमार मण्डल	वडा नं ६	९८४२०८५२७९	रंगेली	५.	रामचन्द्र शाही	वडा नं ३	९८५२०३११०४	केराबारी

क्र सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क्र सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
९.	रामचन्द्र मण्डल	वडा नं ७	९८१४३०८४६५	रंगेली	६.	शिवप्रसाद तामाङ	वडा नं ४	९८४२१४२६०३	केराबारी
१०.	ढक प्रसाद आचार्य	वडा नं ८	९८४२०५०६३७	रंगेली	७.	अजय लिम्बु	वडा नं ५	९८६०५२०४८०	केराबारी
११.	चुडामडी रेग्मी	वडा नं ९	९८४२२४६८९०	रंगेली	८.	उपेन्द्र लुङ्गेली मगर	वडा नं ६	९८५२०८०२०६	केराबारी
१.	मोहन प्रसाद तुम्बापो	प्रमुख	९८५२०८६२२२	पथरी शनिश्चरे	९.	खगेन्द्र प्रासाद निरौला	वडा नं ७	९८०४३८६६१४	केराबारी
२.	देवी माया काफ्ले	उप प्रमुख	९८५२०८७२२२	पथरी शनिश्चरे	१०.	कमल कुमार बस्नेत	वडा नं ८	९८५२०५७२४५	केराबारी
३.	भीम कुमार राई	वडा नं १	९८४२१८८८४०	पथरी शनिश्चरे	११.	गोपाल याख्खा राई	वडा नं ९	९८५२०७९५९८	केराबारी
४.	नैना राई	वडा नं २	९८१९३०९४४८	पथरी शनिश्चरे	१२.	पूर्ण वहादुर मगर	वडा नं १०	९८४२०३२११३	केराबारी
५.	बिजय लिम्बु	वडा नं ३	९८४२१३६४५४	पथरी शनिश्चरे	१.	बबि कुमार राई	अध्यक्ष	९८४२२००३७९	मिक्लाजुङ्ग
६.	लोकनाथ न्यौपाने	वडा नं ४	९८५२०६७४१२	पथरी शनिश्चरे	२.	दिनेश पौडेल	उपाध्यक्ष	९८५२०३३१८८	मिक्लाजुङ्ग
७.	चेतेन्द्र खड्का	वडा नं ५	९८४२०४४०४५	पथरी शनिश्चरे	३.	पर्वत राई	वार्ड नं.१.	९८६१७८३६३७	मिक्लाजुङ्ग
८.	कृष्ण कुमार बस्नेत	वडा नं ६	९८१६३१६३६२	पथरी शनिश्चरे	४.	बल बहादुर श्रेष्ठ	वार्ड नं.२.	९८१५३५९९६२	मिक्लाजुङ्ग
९.	उध्दवराज बस्नेत	वडा नं ७	९८५२०८८८६९	पथरी शनिश्चरे	५.	सन्तोष कुमार मगर	वार्ड नं.३.	९८६१८१९७४५	मिक्लाजुङ्ग
१०.	नबिन कार्की	वडा नं ८	९८४२०३४९१५	पथरी शनिश्चरे	६.	विशाल राई	वार्ड नं.४.	९८५२०६८५६३	मिक्लाजुङ्ग
११.	बीर बहादुर राई	वडा नं ९	९८१६३२३१४४	पथरी शनिश्चरे	७.	मेघनाथ तामाङ	वार्ड नं.५.	९८४२०७३८९६	मिक्लाजुङ्ग
१२.	जीवन खतिवडा	वडा नं १०	९८५२०२३९३५	पथरी शनिश्चरे	८.	खडी बहादुर मगर	वार्ड नं.६.	९८१५३०९८५८	मिक्लाजुङ्ग
१.	केदारप्रसाद गुरागाईं	प्रमुख	९८५२०१६९००	सुन्दरहरैचा	९.	शुसिल राज चौहान	वार्ड नं.७.	९८४२६७८२९९	मिक्लाजुङ्ग
२.	अकली चौधरी	उप प्रमुख	९८५२०१६९२०	सुन्दरहरैचा	१०.	पूर्ण बहादुर कुँवर	वार्ड नं.८.	९८४२०६८३२२	मिक्लाजुङ्ग

क सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
३.	राम विश्वास खवास	वडा नं १	९८५२०१६९०१	सुन्दरहरैचा	११.	सेमन्त राज दाहाल	वार्ड नं.९.	९८४२२७६४८५	मिक्लाजुङ्ग
४.	विवश प्रधान	वडा नं २	९८५२०१६९०२	सुन्दरहरैचा	१.	राजमती इङ्गनाम	अध्यक्ष	९८४२४३६३०४	कानेपोखरी
५.	विदुर प्रसाद ढुङ्गाना	वडा नं ३	९८५२०१६९०३	सुन्दरहरैचा	२.	भोला प्रसाद अधिकारी	उपाध्यक्ष	९८५२०६०५६२	कानेपोखरी
६.	कैलाश बस्नेत	वडा नं ४	९८५२०१६९०४	सुन्दरहरैचा	३.	रत्न बहादुर कार्की	वार्ड नं.१	९८४२१४१९४५	कानेपोखरी
७.	गणेश चौधरी	वडा नं ५	९८५२०१६९०५	सुन्दरहरैचा	४.	सुशिल बुढाथोकी	वार्ड नं.२	९८४२०६७८४०	कानेपोखरी
८.	सन्तोष लिङ्देन	वडा नं ६	९८५२०१६९०६	सुन्दरहरैचा	५.	गोपाल बहादुर कार्की	वार्ड नं.३	९८४२०८९८२९	कानेपोखरी
९.	भुवनसिंह मगर	वडा नं ७	९८५२०१६९०७	सुन्दरहरैचा	६.	रमेश राउत	वार्ड नं.४	९८४२०९०५१६	कानेपोखरी
१०.	खेमप्रसाद न्यौपाने	वडा नं ८	९८५२०१६९०८	सुन्दरहरैचा	७.	चरण गुरुङ	वार्ड नं.५	९८५२०५६३९२	कानेपोखरी
११.	प्रकाश श्रेष्ठ	वडा नं ९	९८५२०१६९०९	सुन्दरहरैचा	८.	खड्ग बहादुर बस्नेत	वार्ड नं.६	९८४२०६५११५	कानेपोखरी
१२.	राजकुमार राई	वडा नं १०	९८५२०१६९१०	सुन्दरहरैचा	९.	मोहन प्रसाद अधिकारी	वार्ड नं.७	९८४२०३६०४७	कानेपोखरी
१३.	विशनलाल चौधरी	वडा नं ११	९८५२०१६९११	सुन्दरहरैचा	१.				
१४.	रोशनप्रसाद ढकाल	वडा नं १२	९८५२०१६९१२	सुन्दरहरैचा	२.	गुणावती देवी थारु	का वा अध्यक्ष	९८०७३८१०१८	ग्रामथान
१.	भुपेन्द्र कुमार लावती	प्रमुख	९८५२०७५३११	लेटाङ्ग	३.	सुरेश कुमार माझी	वडा नं १	९८१४३०४२९९	ग्रामथान
२.	कृष्णकुमारी पोखेल निरौला	उपप्रमुख	९८५२०७५३१०	लेटाङ्ग	४.	यादव खतिवडा	वडा नं २	९८५२०३६७०७	ग्रामथान
३.	विष्णु कुमार मगर	वडा नं १	९८५२०७५३०१	लेटाङ्ग	५.	रमेश कुमार भगत	वडा नं ३	९८०४०७४८८१	ग्रामथान
४.	तेज प्रसाद तिम्सिना	वडा नं २	९८५२०७५३०२	लेटाङ्ग	६.	बद्रि नारायण माझी	वडा नं ४	९८१६३७९६९१	ग्रामथान
५.	डम्बर बहादुर राई	वडा नं ३	९८५२०७५३०३	लेटाङ्ग	७.	भेष नारायण माझी	वडा नं ५	९८२४३३७२२६	ग्रामथान
६.	रामकुमार श्रेष्ठ	वडा नं ४	९८५२०७५३०४	लेटाङ्ग	८.	बीर नारायण चौधरी थारु	वडा नं ६	९८६२०२७१७२	ग्रामथान
७.	भुम सूर्य मगर	वडा नं ५	९८५२०७५३०५	लेटाङ्ग	९.	बिरेन्द्र चौधरी	वडा नं ७	९८१२३८०७१४	ग्रामथान
८.	जंगबीर तामाङ	वडा नं ६	९८५२०७५३०६	लेटाङ्ग	१.	श्याम प्रसाद राजवंशी	प्रमुख	९८५२०२८१३४	सुनबर्षी
९.	खगेन्द्र बहादुर लिम्बु	वडा नं ७	९८५२०७५३०७	लेटाङ्ग	२.	मिरादेवी दास केवरत	उपप्रमुख	९८१०५७०२३२	सुनबर्षी
१०.	भिम प्रसाद पोखेल	वडा नं ८	९८५२०७५३०८	लेटाङ्ग	३.	बीर बहादुर राई	वडानं १	९८२७३३३३८३	सुनबर्षी
११.	नन्द प्रसाद खतिवडा	वडा नं ९	९८५२०७५३०९	लेटाङ्ग	४.	विनोद कुमार राजवंशी	वडानं २	९८०२०६४६९९	सुनबर्षी
					५.	अतन कुमार बुढाथोकी	वडानं ३	९८१७३०८८८९	सुनबर्षी
					६.	छेदिया यादव	वडानं ४	९८१७३१८३६८	सुनबर्षी
					७.	युगेश्वर प्रसाद ठाकुर	वडानं ५	९८६२०७६४४०	सुनबर्षी

क्र सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क्र सं	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
					८.	कमल कुमार मोक्तान	वडानं ६	९८१५३९४८१५	सुनबर्षी
					९.	संजय कुमार सिंह	वडानं ७	९८१४३६९९५०	सुनबर्षी
					१०.	अनुवार मियाँ	वडानं ८	९८४२०४९७१३	सुनबर्षी
					११.	ध्रुव कुमार सिंह गनगाईं	वडानं ९	९८०२७५४४७०	सुनबर्षी

अनुसूची ४ : नेपाली सेनाको बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरणः

सि.नं.	विवरण	कार्यालय प्रमुख/अन्तर्गत प्रमुखको नामथर	सम्पर्क नम्बर	कार्यालयको फोन नम्बर
१.	श्री भैरव गण	अशिम श्रेष्ठ	९८५८४२३९५५	०२१-४१९००९
२.	श्री भैरव गण सुरक्षा पोष्ट एयरपोर्ट	सेनानी कुमार श्रेष्ठ	९८५११३८७०४	-
३.	श्री भैरव गण सुरक्षा पोष्ट टांडी	सह सेनानी बिष्णुहरी थापा	९८४९७२१९९५	-

नुसूची ५ : मोरङ जिल्लाको बिभिन्न स्थानमा रही कार्यरत नेपाल प्रहरीका कार्यालयका प्रमुखहरुको विवरण

	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.	सिन	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.
१	**प्रउ**	**नवराज कार्की**	**जिप्रका मोरङ**	९८५१०३७७८८	५५	प्रस नि	भक्त बहादुर बिष्ट	अस्थायी प्रहरी पोष्ट बलिया चोक	९८५२६९००९९
२	प्रनाउ	ज्ञानेन्द्र बहादुर बस्नेत	जिप्रका मोरङ	९८५१२९३८९३	५६	प्रसह	प्रताप ढकाल	अप्र पोष्ट त्रिवेणी	९८४२८७७८९३
३	प्रनाउ	वेद प्रकाश जोशी	जिप्रका मोरङ	९८५१२९२३००	५७	प्रस नि	कुमार राई	अप्र पोष्ट भलुवा	९८६१८९१३५०
४	प्रनि	हेमराज ओली	जिप्रका मोरङ	९८५२६९००८३	५८	**प्रनि**	**भिमलाल ओली**	**ईलाका प्रहरी कार्यालय लेटाङ्ग मोरङ**	९८४२४९५८००
५	प्रनि	किशोर तामाङ	जिप्रका मोरङ	९८५१२८२६८५	५९	प्रस नि	डुकनाथ न्यौपाने	प्रहरी चौकी बुधबारे मोरङ	९८४२२१५६१८
६	प्रनि	विक्रम बहादुर भट्टराई	जिप्रका मोरङ	९८५१२८७६६०	६०	प्रस नि	शिव कुमार श्रेष्ठ	अस्थायी प्रहरी चौकी जाँते मोरङ	९८६२००१६८५
७	प्रनि	दिपक लिम्बु	जिप्रका मोरङ	९८६३४९१०९२	६१	**प्रनाउ**	**मोहन बिक्रम दाहाल**	**ईलाका प्रहरी कार्यालय पथरी मोरङ**	९८५१०३८४४९

	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.	सिन	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.
८	प्रनि	राम प्रसाद खनाल	जिप्रका मोरङ	९८६१५४६१६५	६२	प्रनि	सुशिल कुमार पाण्डे	ईलाका प्रहरी कार्यालय पथरी मोरङ	९८४१६५८७२४
९	प्रनानि	विकाश पोखरेल	कारागार सुरक्षा गार्ड मोरङ	९८६१५८७७११	६३	प्रनि	ब्रम्हदेव साह	ईलाका प्रहरी कार्यालय पथरी मोरङ	९८५२०९०४५६
१०	प्रबनानि	श्याम कुमार सुवेदी	विमानस्थल सुरक्षा गार्ड विराटनगर मोरङ	९८४२०५६२७१	६४	प्रनानि	मोहन कुमार प्रधान	प्रहरी चौकी रमाईलो बयरवन मोरङ	९८४२०७६९३०
११	प्रनानि	प्रविण खड्का	ईलाका प्रहरी कार्यालय नेमुवा मोरङ	९८६५५९२२३३	६५	प्रसनि	धन बहादुर तामाङ	प्रहरी चौकी कुशेचौरी शनिश्चरे मोरङ	९८४२२०५६७४
१२	प्रबनानि	धन बहादुर सुनुवार	वडा प्रहरी कार्यालय (ख) हाटखोला	९८४२२२५८९९	६६	प्रनानि	यम बहादुर खड्का	सुरक्षा प्रहरी वेश पथरी मोरङ	९८१६०२४७७९
१३	प्रबनानि	विशेश्वर प्रसाद सुनरैत	प्रचौ चौकी कटहरी मोरङ	९८५२०९०४४१	६७	प्रसनि	राजेश कुमार श्रेष्ठ	अस्थायी प्रहरी चौकी कानेपोखरी मोरङ	९८४२१३१७१०
१४	प्रसनि	शोभा कुमार यादव	प्रहरी चौकी कोयलपुर मोरङ	९८१९७०९५३४	६८	प्रसनि	वालकृष्ण निरौला	अस्थायी प्रहरी पोष्ट तित्रिगाछी	९८४२०७७२१६
१५	प्रसनि	कर्ण बहादुर सार्की	प्रचौ थलाहा	९८५८७५३००८	६९	प्रसनि	खंव बहादुर बि.क.	अस्थायी प्रहरी पोष्ट कुशलबजार	९८४०३८७३५०
१६	प्रसनि	भोलानाथ वाग्ले	प्रहरी चौकी बरगाछी मोरङ	९८६२१९४८४०	७०	प्रसनि	रामदेव मेहता	अस्थायी प्रहरी पोष्ट किर्तिपुर	९८४२५८०५४०
१७	प्रसनि	नवराज कार्की	प्रहरी चौकी मझारे	९८४२३४५०५५	७१	**प्रनि**	**देवेन्द्र दास**	**ईलाका प्रहरी कार्यालय उर्लाबारी मोरङ**	९८५१२८१५६३
१८	प्रसनि	गिरीराज खतिवडा	प्रमुख जिल्ला अधिकारी निवास गार्ड मोरङ	९८४२२३८४३८	७२	प्रनानि	माधव दाहाल	ईलाका प्रहरी कार्यालय मधुमल्ला मोरङ	९८४२२८८९८४
१९	प्रसनि	सिताराम घिमिरे	अस्थायी प्रहरी चौकी घिनाघाट मोरङ	९८५२०९०६२०	७३	प्रसनि	पर्शुराम राई	प्रहरी चौकी राजघाट मोरङ	९८६६७८४७७९
२०	प्रसनि	ब्रम्हदेव प्रसाद यादव	बालसुधार गृह विराटनगर	९८४४०२२०४४	७४	प्रनानि	पाँचुलाल चौधरी	सुरक्षा प्रहरी वेश मिक्लाजुङ क्यामुने	९८६२०३४२७७
२१	प्रसह	चुडामणी पौडेल	कोशी अञ्चल अस्पताल विराटनगर मोरङ	९८५२०३०३५०	७५	प्रसनि	चन्द्र बहादुर कार्की	अस्थायी प्रहरी चौकी मंगलबारे मोरङ	९८४२१०६५१९
२२	प्रसह	राम कुमार सरदार थारु	नोवेल अस्पताल विराटनगर मोरङ	९८४२४५८५९९	७६	प्रसनि	आमोद खड्गा	अस्थायी प्रहरी चौकी टाँडी मोरङ	९८४२८५५६०३
२३	प्रह	भुवन कुमार कार्की	विराट नर्सिङ्ग होम अस्पताल	९८४२५३२०८२	७७	**प्रनि**	**दिपक खरेल**	**ईलाका प्रहरी कार्यालय सिजुवा मोरङ**	९८४१६७२७९१
२४	प्रह	गणेश बहादुर बस्नेत	न्युरो अस्पताल विराटनगर मोरङ	९८४२१५७७५५	७८	प्रनानि	फुलविर तामाङ	ईलाका प्रहरी कार्यालय डोरिया मोरङ	९८१६०९२७९०
२५	प्रसह	उमेश भट्टराई	विराट टिचिङ अस्पताल विराटनगर मोरङ	९८६०५३६८४१	७९	प्रसनि	शिव प्रधान	प्रहरी चौकी सोनापुर मोरङ	९८४२३१३४०६

	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.	सिन	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.
२६	प्रह	प्रकाश कोईराला	लोक सेवा आयोग विराटनगर मोरङ	९८४२१४७१७८	८०	प्रनानि	राज कुमार भुजेल	प्रहरी चौकी महादेवा मोरङ	९८४२६२१३३९
२७	प्रसनि	शेखर कार्की	CRV POST जतुवा (N 5)	९८४२०३२६०४	८१	प्रसनि	केशव प्रसाद कोईराला	प्रहरी चौकी गोविन्दपुर मोरङ	९८४२४१३९०३
२८	प्रसनि	सुमन दाहाल	CRV POST जतुवा (N 5)	९८५२६९००९०	८२	प्रसनि	सुरेन्द्र उराव	प्रहरी चौकी ईटहरा मोरङ	९८६२६६९२८८
२९	प्रसनि	उदय लाल राजवंशी	CRV POST घोघापुल बुधहाट (N 7)	९८४२७६१४९५	८३	प्रसनि	रामसेवक यादव	प्रहरी चौकी झुर्किया मोरङ	९८६७६४६३७७
३०	प्रसनि	कुमार फुयाल	CRV POST घोघापुल बुधहाट (N 7)	९८६२२९१४७६	८४	प्रसनि	हेम प्रसाद राजवंशी	अस्थायी प्रहरी चौकी डाम्राभिट्टा मोरङ	९८४२६३८८५४
३१	प्रसनि	राजेश खड्का	CRV POST केशलिया (N 11)	९८४२०७६४३०	८५	**प्रनि**	**सन्तोष कुमार खड्का**	**ईप्रका प्रहरी कार्यालय रंगेली मोरङ**	९८५१२९४९३२
३२	प्रसनि	हलुवानी प्रसाद लेखी	CRV POST केशलिया (N 11)	९८१५७१०७००	८६	प्रसनि	पुर्ण बहादुर के.सी.	ईलाका प्रहरी कार्यालय दोहमना मोरङ	९८४२३५१९३६
३३	प्रसनि	राज किशोर यादव	CRV POST सिटि बैंक (N 13)	९८१४०१८९०३	८७	प्रनानि	कमल बहादुर कार्की	ईलाका प्रहरी कार्यालय बबिया सखरदिना मोरङ	९८५२६९०१२९
३४	प्रसनि	गोविन्द श्रेष्ठ	CRV POST सिटि बैंक (N 13)	९८६०९९४८७१	८८	प्रबनानि	झनक बहादुर अधिकारी	ईलाका प्रहरी कार्यालय मायागञ्ज मोरङ	९८४२८९४७७५
३५	प्रसनि	रोहित कुमार थापा मगर	CRV POST बरगाछी (N 15)	९८६१८२०४४७	८९	प्रनानि	भक्त कुमार तुम्रोक	ईलाका प्रहरी कार्यालय पोखरीया मोरङ	९८४४६२०१३९
३६	प्रसनि	पर्शुराम साह	CRV POST बरगाछी (N 15)	९८४४०२८५३६	९०	प्रनानि	शान्ताराज पौडेल	प्रहरी चौकी कर्सिया मोरङ /सुरक्षा वेश	
३७	प्रसनि	यादवराज निरौला	CRV POST भट्टाचोक (N 17)	९८४२१७६५३०	९१	प्रनानि	सुवास अधिकारी	प्रहरी चौकी डाईनिया मोरङ	९८५१२८८९१०
३८	प्रसनि	तेज प्रसाद नेपाल	CRV POST भट्टाचोक (N 17)	९८४२१६३१५१	९२	प्रसनि	सरोजमणी नेपाल	प्रहरी चौकी झप्पडतल मोरङ	९८५२६९००१०
३९	प्रसनि	तुलसीराम बन्जरा	CRV POST बाँसबारी (N 19)	९८४२०७७२१७	९३	प्रसनि	बालकृष्ण तामाङ	प्रहरी चौकी आँपगाछी मोरङ (ख)	९८०४३४१८४५
४०	प्रसनि	दिनेश निरौला	CRV POST बाँसबारी (N 19)	९८४२८४७६७९	९४	प्रसनि	कर्ण बहादुर कटुवाल	प्रहरी चौकी अमरदह मोरङ	९८४२६३५१९७
४१	**प्रनाउ**	**वुद्ध श्रेष्ठ**	**वडा प्रहरी कार्यालय विराटनगर मोरङ**	९८५१२८१३३६	९५	प्रनानि	राजेन्द्र प्रसाद पासवान	प्रहरी चौकी सिक्टी मोरङ	९८५२८९०१२५
४२	प्रनि	रन्जन बराल	वडा प्रहरी कार्यालय (क) विराटनगर मोरङ	९८४२०८१३०८	९६	प्रसनि	जनार्दन नेपाल	प्रहरी चौकी गडेरिया मोरङ	९८४१२३०६२२
४३	प्रनानि	नरेश कुमार आचार्य	प्रहरी चौकी बखरी मोरङ	९८५२८९०१५५	९७	प्रसनि	विजय परियार	प्रहरी चौकी अमाहीबरियाती मोरङ	९८४२५३७११६

	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.	सिन	दर्जा	नाम थर	प्रहरी ईकाईको नाम	सम्पर्क नं.
४४	**प्रनि**	**तेज बहादुर दाहाल**	**ईलाका प्रहरी कार्यालय बेलबारी मोरङ**	९८५१२८१७४१	९८	प्रस नि	टुन टुन कुमार सिंह	प्रहरी चौकी बबियाविर्ता मोरङ	९८२४८९७१६८
४५	प्रबना नि	केदार सापकोटा	ईलाका प्रहरी कार्यालय केराबारी मोरङ	९८५२०९०२८०	९९	प्रस नि	जित बहादुर तामाङ	प्रहरी चौकी आँपगाछी मोरङ (क)	९८६२६३८०८८
४६	प्रबना नि	अशोक कार्की	ईलाका प्रहरी कार्यालय हरैचा मोरङ	९८५१२८८१२३	१००	प्रस नि	दिपक काफ्ले	प्रहरी चौकी बरडंगा मोरङ	९८६२६५१५७२
४७	प्रनानि	सानुराम कार्की	ईलाका प्रहरी कार्यालय विराटचौक मोरङ	९८४२५५९०७१	१०१	प्रस नि	दिनेश कट्वाल	अस्थायी प्रहरी चौकी बेतौना मोरङ	९८४०३२७४८८
४८	प्रनानि	राज कुमार थापा	प्रहरी चौकी गछिया मोरङ	९८६३७२३६७७	१०२	प्रस नि	राजकिशोर सिंह	अस्थायी प्रहरी पोष्ट रंगेली मोरङ	९८४०६१८३६५
४९	प्रसनि	फजिन्द्र कुमार तोलाङ्गी	प्रहरी चौकी तेतरिया मोरङ	९८५२०९०४५४	१०३	**प्रनि**	**प्रकाश थापा**	**ईलाका प्रहरी कार्यालय रानी मोरङ**	९८५१२८१९५२
५०	प्रसनि	टंक बहादुर खत्री	प्रहरी चौकी डाँगीहाट मोरङ	९८४२२६५२३९	१०४	प्रना नि	उज्वल शाक्य	ईलाका प्रहरी कार्यालय बुधनगर मोरङ	९८५२०९०६२८
५१	प्रसनि	कप्लेश्वर स्वर्णकार	प्रहरी चौकी झोराहाट मोरङ	९८४२१८५२९९	१०५	प्रब नानि	भुपाल राना	ईलाका प्रहरी कार्यालय रानी (सिमा) मोरङ	९८५२०९०४०२
५२	प्रसनि	अर्जुन कठेत	प्रहरी चौकी मोतीपुर मोरङ	९८६२०२३१७०	१०६	प्रबह	शिव नारायण चौधरी	भन्सार सुरक्षा गार्ड रानी मोरङ	९८४४३८१५९९
५३	प्रसनि	कृष्ण मोहन सिंह	प्रहरी चौकी बाहुनीगरा मोरङ	९८५४०९०१७७	१०७	प्रस नि	ओम शंकर बोगटी	अस्थायी प्रहरी चौकी मटेरुवा मोरङ	९८६११८५६४९
५४	प्रसनि	राजु खड्का	अस्थायी प्रहरी चौकी डाँगाबजार मोरङ	९८६२२९१४७६	१०८	प्रस नि	पुण्य प्रसाद धमला	अस्थायी प्रहरी पोष्ट भेडियारी मोरङ	९८५२०९०९९८

अनुसूची ६ : मोरङ जिल्ला स्थित स. प्र. बल नेपालका युनिटहरुको सम्पर्क नम्बर विवरणहरुः

क्र सं	युनिटको नाम	युनिट प्रमुखको नाम	सम्पर्क नम्बर	विपद् सम्पर्क अधिकृत	सम्पर्क नम्बर	उद्धारमा खटिनसक्ने जनशक्ति
१.	सशस्त्र प्रहरी बल नं ३ कङ्कालिनी गण मोरङ	सप्रउ विश्व बन्धु खड्का	९८५१२७२१०२	सप्रनाउ बिरेन्द्र खनाल	९८५११२६३७७	१००
२.	कारागार सुरक्षा बेश	सप्रनाउ ओमराज बानिया	९८५१२७१०८५	सप्रनानि देवराज पराजुली	९८४२४०७२७४	५
३.	मद्धति तथा सेवा गुल्म सलकपुर	प्रासप्रनि जीवन बस्नेत	९८५१२७१२३५	सप्रनानि धनपति धिमिरे	९८४२६२०२८८	१०
४.	विओपि मिर्चाडाँगी	सप्रनानि राजेन्द्र सहनी	९८५१२७११२०	सप्रसनि हेमचन्द्र चापागाई	९८४२३२६८७७	७
५.	विओपि डोरीया	सप्रनि कृष्ण ब . आले मगर	९८५१२७११२१	सप्रनानि कुमार बहादुर खड्का	९८४७२११८७४	१०
६.	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म बरडंगा	सप्रनाउ नन्दराज राई	९८५१२७२३०१	सप्रनानि खेमराज धिमाल	९८४७२११३३५	१०
७.	बिओपि सिक्टी	सप्रनि टीकाराम कठरिया	९८५१२७१०८७	सप्रसनि दिप नारायण चौधरी	९८२४३२३४४३	७
८.	बिओपि धनापट्टी	गणेश बहादुर अधिकारी	९८५१२७१०८९	सप्रनानि हस्नेन हुसेन	९८११००५६१२	१०
९.	बिओपि रंगेली	सप्रनि शरण ब . खड्का	९८५१२७१०९१	सप्रनानि अनिल कुमार माझि	९८१५३६४३५२	५
१०.	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म सोराभाग	सप्रनाउ सुधिर खतिवडा	९८५१२७१०९२	सप्रनानि कुल बहादुर खड्का	९८६२६२२६०६	१०
११.	बिओपि नोचा	सप्रनि जय बहादुर तथेपुथे	९८५१२७१०९३	सप्रनानि रामकाजी खत्री	९८४१४०४४५७	५
१२.	बिओपि तारिगामा	सप्रनानि भाइकाजी बस्नेत	९८२०९००८३४	सप्रनानि भाइकाजी बस्नेत	९८२०९००८३४	७
१३.	बिओपि मधुमल्ला	सप्रनानि बिरेन्द्र यादव	९८५१२७११७६	सप्रसनि बिनोद कुमार बुढाथोकी	९८४२०६६०९४	५
१४.	बिओपि जहदा भुटाहा	सप्रनि दिपक प्रसाद दाहाल	९८५१२७१०९५	सप्रनानि उमेश प्रसाद मण्डल	९८४१११८७४९	७
१५.	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म रानी	सप्रनाउ देवराज बिष्ट	९८५१२७२२२४	सप्रनि समराज खड्का	९८५२०६५२१९	१५
१६.	बिओपि दरैया	सप्रनि काजिमान लामा	९८५१२७२३६१	सप्रसनि लाल बहादुर श्रेष्ठ	९८४२३६९८८३	७
१७.	सुरक्षा बेश उर्लाबारी	सप्रनि हरि बहादुर बस्नेत	९८५१२७११०६	सप्रसनि राज नारायण खाँ	९८१६२६२४६३	१०
१८.	सुरक्षा बेश सौंठा	सप्रनि अजय कुमार मण्डल	९८५१२७१०९८	सप्रनानि नारायण प्रसाद सुवेदी	९८४२०८९३८३	१०
१९.	सुरक्षा बेश बाहुनी	सप्रनि पशुपति पुरी	९८५१२७१११४	सप्रसनि बन बहादुर आले	९८०२८३३३५७	१०
२०.	सुरक्षा बेश लक्ष्मीमार्ग	सप्रनाउ कृष्ण कुमार बस्नेत	९८५१२७१११३	सप्रनाउ कृष्ण कुमार बस्नेत	९८५१२७१११३	९
२१.	सुरक्षा बेश डंग्राहा	सप्रनानि दिपक श्रेष्ठ	९८५१२७११०१	सप्रसनि हिक्मत मादेन	९८२०७५७३३३	७

क्र सं	युनिटको नाम	युनिट प्रमुखको नाम	सम्पर्क नम्बर	विपद् सम्पर्क अधिकृत	सम्पर्क नम्बर	उद्धारमा खटिनसक्ने जनशक्ति
२२.	सुरक्षा बेश शनिश्चरे	सप्रनि पदम दाहाल	९८५१२७१११८	सप्रसनि रामचन्द्र कार्की	९८०१६१५०७०	७
२३.	भुटानी शरणार्थी सुरक्षा बेश पथरी शनिश्चरे	सप्रनानि लक्ष्मण महत	९८५१२७११०५	सप्रनानि लक्ष्मण महत	९८५१२७११०५	५
	जम्मा					२७८

अनुसूचीः ७ स्थानीय तहमा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको नाम सम्पर्क विवरणः

सि नं	स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सम्पर्क नम्बर	ईमेल ठेगाना
१	बिराटनगर म.न.पा	राजेन्द्र पराजुली	९८५२०६११११	cao@biratnagarmun.gov.np
२	उर्लावारी न.पा.	राजकुमार के सी	९८५२०४४१११	
३	वेलवारी न.पा.	किरण प्रसाद ढकाल	९८५२०६४१११	
४	रंगेली न.पा.	ओमकार प्रसाद न्यौपाने	९८५२०६८१११	rangelimun@gmail.com
५	पथरी शनिश्चरे न.पा	शशि राई	९८५२०६२१११	patharishanishcharemun@gmail.com
६	सून्दर हरैचा न.पा.	विनोद कुमार न्यौपाने	९८५२०६६१११	info@sundarharaichamun.gov.np
७	लेटाङ्ग न.पा.	नारायण न्यौपाने	९८५२०६९१११	neupanen33@gmail.com
८	रतुवामाइ न पा	संजय बहादुर राजलवट	९८५२०३७०३९	cao.ratuwamaimorang@gmail.com
९	सुनबर्षी नगरपालिका	रुद्र प्रसाद दुलाल	९८४२०२०१२५	sunbarsimun@gmail.com
१०	जहदा गा. पा.	विनोद कुमार भण्डारी	९८२०७३००३१	jahadagaupalika@gmail.com
११	बुढीगंगा	संजीव न्यौपाने	९८५२०३७३०१	sanjeevneupane55@yahoo.com
१२	धनपालथान गा.पा.	मनोज कुमार ठाकुर	९८४२०८७३५४	dhanapalthanmun@gmail.com
१३	कटहरी गा.पा.	मनोज कुमार साह	९८५२०२३५२८	manojsah29@gmail.com
१४	केरावारी गा.पा.	सुवास श्रेष्ठ	९८५२०८०२१३	Suwasshrestha00@gmail.com
१५	मिक्लाजुङ्ग गा.पा.	अभयकुमार गुप्ता	९८५२०४२२०१	miklajungrmun@gmail.com
१६	कानेपोखरी गा.पा.	हिराकुमारी यादव	९८५२०३८४०६	kanepokharirmun@gmail.com
१७	ग्रामथान गा.पा.	हरि प्रसाद भट्टराई	९८५२०७४७४४	hari bhattarai@gmail.com

अनुसूची ८ : स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख र महिला विकास शाखा प्रमुखहरुको सम्पर्क नम्बर

स्थानीय तहको नाम	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सम्पर्क नम्बर	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	सम्पर्क नम्बर
बिराटनगर मनपा	हैदर अलि	९८५२०३२८१८	मञ्जु लोहनी	९८४२०२८११४
रतुवामाई नगरपालिका	सन्तोष कुमार साह	९८५११६०५२८	रीता घले	९८४१०२०३८६
बेलबारी नगरपालिका	सन्तोष विश्वकर्मा	९८५२०४१६५६	सम्झना अर्याल	९८४२०३५३४०
उर्लाबारी नगरपालिका	सुरेश खड्का	९८४२६५२७२१	चन्द्रकला सुब्बा	९८४२०९९८७४

स्थानीय तहको नाम	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सम्पर्क नम्बर	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	सम्पर्क नम्बर
केराबारी गाउँपालिका	टोम प्रसाद चौलागाईं	९८५२०६३१९७	मिना पहाडी	९८४२३७२३८७
लेटाङ्ग नगरपालिका	केशव रिजाल	९८०८३४९५६६	देवीमायाँ बस्नेत	९८६२९३००१२
कानेपोखरी गाउँपालिका	उदयकान्त सेठ	९८५२०३२२७९	भिमा देवी गौतम	९८४२२४७५२८
रंगेली नगरपालिका	ब्रजेश कुमार मेहता	९८५२६७३७०४	राधिका गौतम	९८४२१२५६३०
पथरी शनिश्चरे न.पा.	मुरारी आचार्य	९८५२०२९६३६	गिता कट्टेल	९८४२०६५५१९
सून्दरहरैंचा न.पा.	ममता न्यौपाने	९८५२०८६६८०	सावित्री खड्का	९८४२८३८६७६
सुनवर्षी न.पा.	किशोर कुमार मण्डल	९८४२०७७३९३	अरुणा कार्की	९८४२१२६८२१
जहदा गा.पा.	राजकुमार दास	९८२७३३४०१८	प्रतिमा कुमारी यादव	९८०५९५१२८०
बुढीगंगा गा.पा.	बासुदेव रेग्मी	९८४२०४२७६७	निश्चलता कार्की	९८६२३४१३७४
धनपालथान गा.पा.	ऋषिराज सेठ	९८४२८३३०७९	सञ्जु कुमारी महतो	९८१४३४१७५२
कटहरी गा.पा.	शुकल प्रसाद साह	९८४२१३१६८२	देवीमायाँ गौतम	९८४२०८०९२०
मिक्लाजुङ गा.पा.	चिन्तामणि पोखेल	९८५२०३३०२७	कल्पना घिसिङ	९८४२२७९६०९
ग्रामथान गा.पा.	राजकुमार झा	९८५२०३०५२५	लक्ष्मी धिताल	९८४२११८७९६

अनुसूची ९ : स्थानीय तहका कार्यालयमा रहेका विपद सम्पर्क ब्यक्तिहरुको नामावलीः

सिनं	कार्यालय	नाम	सम्पर्क नं.	ईमेल-
१.	बिराटनगर महानगरपालिका	अनिता न्यौपाने (कोइराला)	९८५२०८१०४८	anitanbrt@gmail.com
२.	रतुवामाई नगरपालिका	कृष्ण प्रसाद ढकाल	९८४२०६७४४६	kdhakal73@gmail.com
३.	बेलबारी नगरपालिका	बिरेन्द्र गिरी	९८४९५९९५२१	biren961@gmail.com
४.	उर्लाबारी नगरपालिका	भरत अधिकारी	९८५२०४२००२	bharatadhikari76@gmail.com
५.	लेटाङ्ग नगरपालिका	भानुभक्त राई	९८४१५०३९४८	
६.	रंगेली नगरपालिका	दिपक प्रकाश तिम्सिना	९८४२१७४०४२	dipaktimsina7@gmail.com
७.	पथरी शनिश्चरे नपा	सुरेन्द्र कुमार राई	९८५२०४९२७९	
८.	सून्दरहरैंचा नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८४२२४६३१३	basushreee@gmail.com
९.	सुनवर्षी नगरपालिका	किशोर कुमार मण्डल	९८४२०७७३९३	sunbarsimun@gmail.com
१०.	केराबारी गाउंपालिका	चन्द्र वहादुर बस्नेत	९८५२०३३२५६	basnetc33@gmail.com
११.	कानेपोखरी गाउँपालिका	गोविन्द प्रसाद फुयल	९८५२०२२०३३	phuyalgovinda@gmail.com
१२.	जहदा गाउँपालिका	राजेन्द्रप्रसाद पराजुली	९८१०५३३११३	jahadagaupalika@gmail.com
१३.	बुढीगंगा गाउँपालिका	उमेश भट्टराई	९८५२०३४४१०	umeshbhttr3@gmail.com
१४.	धनपालथान गाउँपालिका	सज्जन भण्डारी	९८२४९५४२४७	
१५.	कटहरी गाउँपालिका	रबिन्द्र कार्की	९८५२०३००३६	**karkirabindra874@gmail.com**
१६.	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	चिन्तामणि पोखरेल	९८५२०३३०२७	manipokhrel134@gmail.com
१७.	ग्रामथान गाउँपालिका	गोमा पौडेल	९८६४०१७६९८	Pgoma71@gmail.com

अनुसूची १०: जिल्ला र स्थानीय तहमा कार्यरत स्थानीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुः

सिनं	संस्थाको नाम	संस्थाका प्रमुखको नाम	टेलिफोन नं.	मोवाईल नं.
विराटनगर				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुवोधकुमार सिंह	०२१५२३३२५	
२.	विश्व खाद्य कार्यक्रम	श्री लक्ष्मी चौधरी		९८५२८३०८७२
३.	लुथरन वर्ल्ड फेडेरेसन कोशी प्रदेश	श्री यज्ञमूर्ति गौतम		९८४१७५६७००
४.	नेपाल ग्रामिण पुर्ननिर्माण संस्था RRN	श्री प्रवेश कार्की		९८५१११०३५१
५.	माईती नेपाल	श्री विनोद पोखेल	५२५७९४	९८४२०२७१०५
६.	महिला पुर्नस्थापना केन्द्र ओरेक	श्री सरस्वती दनुवार	०२१५७०२३८	९८५२०२३४२९
७.	जीवन विकास समाज	श्री दामोदर रेग्मी		९८०२७९६०५४
८.	अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक)	श्री सोमराज थापा	५२४०२५	९८५२०२१५३०
९.	सेतो गुराँस बाल विकास	श्री सरु के.सी.		९८५२०२३३०५
१०.	सिविन नेपाल	श्री बासु अधिकारी	०२१५३५७००	०२१५२८६२०
११.	डिप्रोक्स नेपाल		०२१ ५३७७७१	
१२.	ए वि सि नेपाल	श्री विष्णु शर्मा	०२१ ४७२१७४	९८५२०२१७७९
१३.	नेपाल ग्रामिण विकास समाज केन्द्र	श्री मणिकुमार अर्याल		९८५२०२७९३२
१४.	PLGSP program	श्री प्रणय शर्मा		९८५२०२३०१४
१५.	मोरङ ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी		९८५२०२१८८५
१६.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री राकेश सुराना		९८५२०२००५१
१७.	बिराट व्यापार संघ	श्री अंशु वन्जरा		९८५२०३३२४७
१८.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल		९८५२०२१२४१
१९.	उद्योग परिसंघ मोरङ	श्री पवन सारडा		९८५२०२०१२८
२०.	नेपाल उद्योग वाणिज्य संघ, कोशी प्रदेश	श्री राजेन्द्र राउत		९८५२०२१००८
२१.	लायन्स क्लब बिराटनगर (ग्लोबल)	श्री सचिन मण्डल	अध्यक्ष	९८५२०२९६१८
२२.	रोटरी क्लब अफ बिराटनगर मिड टाउन	श्री कुमार खतिवडा	अध्यक्ष	९८५२०२४५४२
२३.	Habitat For Humanity Nepal	श्री महम्मद नसिम सरवर	संयोजक	९८०११४२०६२
२४.	पानी वातावरण र जीवन संस्था	श्री यज्ञ श्रेष्ठ	अध्यक्ष	
२५.	नारी विकास संघ	श्री सीता शर्मा	विराटनगर	९८५२०२६४३६
२६.	बहुउद्देश्यीय विकास समाज	श्री बिनोदकुमार चौधरी	विराटनगर	९८४२२४४५६१
२७.	मानव अधिकार तथा वातावरण मञ्च(फरेन)	श्री यज्ञ शर्मा	विराटनगर १५	९८५२०२३००३
२८.	बाल समाज नेपाल	श्री सीता पौडयाल	विराटनगर १५	९८४२०२९२९१
२९.	नेपाल मुस्लिम युवा समिति	श्री हिमाम हैमाद	विराटनगर ६	९८४२०४८०९२
३०.	सामुदायिक विकास प्रयास नेपाल	श्री देवीप्रसाद भण्डारी	विराटनगर ७	९८४२०८६४१७
३१.	असहाय पुनर्स्थापना केन्द्र विराटनगर	श्री राम सापकोटा	विराटनगर ४	९८४२०४३३४२
३२.	शैक्षिक सहयोग संस्था	श्री राजेन्द्रप्रसाद ढकाल	विराटनगर १६	९८४२०२७९६६
३३.	आत्मनिर्भरता अभियान (श्री) नेपाल	श्री खगेन्द्र श्रेष्ठ	विराटनगर	९८४२०२८८५०
३४.	पहाडी ग्रामिण संस्था	श्री डिल्ली अधिकारी		९७४२०१५६६१
३५.	सामर्थ्य समाज नेपाल	श्री विमल बस्नेत	विराटनगर १५	९८४२०२४९७२

३६.	समुदायमा आधारित पुर्नस्थापना सि.वि.आर.		विराटनगर १०	२१५३१५९
३७.	मानव अधिकारका लागि स्रोत विकास मञ्च	श्री उमेश विश्वकर्मा	विराटनगर २१	९८४२०२७०९०
३८.	सगरमाथा सामुदायिक विकास केन्द्र	श्री केशरकुमार बस्नेत	विराटनगर १५	९८४२०३३५९२
३९.	राष्ट्रिय सामुदायिक विकास केन्द्र	श्री नारायण कार्की	विराटनगर ५	९८४२०३२६९१
४०.	विकास र स्वास्थ्यका लागि सामाजिक कार्य	श्री सिताराम थापा	विराटनगर १५	९८४२०४८२००
४१.	ग्रामिण सामुदायिक विकास केन्द्र	श्री शंकर थापा	विराटनगर १५	९८४२०५०१५८
४२.	स्रोत विकास केन्द्र नेपाल	श्री सुरेश कुमार बर्मा	विराटनगर १५	९८४२०५२६४०
४३.	अनुसन्धान विकास केन्द्र विराटनगर	डा. सोम खतिवडा	विराटनगर ५	९८४२०३१९१९
४४.	ग्रामिण महिला संरक्षण केन्द्र	श्री विनिता सिंखडा	विराटनगर १५	५२३५४६
४५.	राष्ट्रिय समाज नेपाल	डिल्ली कुमार सिटौला	विराटनगर १०	५३०२३९
४६.	सृजनशिल सामुदायिक विकासका लागि सहयोग समूह	डा. सोम खतिवडा	विराटनगर	५३०५८८
४७.	दिगो विकासका लागि अनुसन्धान केन्द्र	श्री अभिजाल विष्ट	विराटनगर १५	५२३४२४
४८.	दिगो विकास समाज	श्री दिलिप काफ्ले	विराटनगर १५	५२५१०५
४९.	नेपाल जैविक समाज	डा. भरतराज सुब्बा	विराटनगर १८	९८४२०३२९०५
५०.	सामाजिक सुविधा तथा ग्रामिण वातावरण	श्री अनुप देव	विराटनगर ४	९८४२०२५५१८
५१.	वि आइ सी नेपाल	श्री श्यामलाल हेमरम	विराटनगर	०२१५७६२०५
५२.	हर्ड नेपाल	श्री राकेश कुमार यादव	विराटनागर २	९८५२०२८१३७
५३.	सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्र	इन्द्रलाल कर्ण	विराटनगर ११	९८५२०५७७९०
५४.	प्याप्सन	श्री प्रेम सिं सुवाल		

सि नं	संस्थाको नाम	संस्थाका प्रमुखको नाम	टेलिफोन नं.	मोवाईल नं.
उर्लावारी				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री मदन वावु प्रसाई		९८५२०२२९८६
२.	मदन भण्डारी स्मृति प्रतिष्ठान नेपाल	श्री चुडामणी तिम्सिना	०२१-४१००२३	९८५१०८०६२८
३.	ध्रुवतारा महिला फेडेरेसन	श्री भिष्मा कुमारी रेग्मी		९८४२०७३३०१
रंगेली				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विनोद कुमार मण्डल		९८४२०४२०९४
२.	नेपाल स्काउट	मोतिराम ढुङ्गाना		९८४२४८४८०६
३.	लुथरन सामुदायिक कल्याण समिति	जोसेफ सोरेन		९८४२६४५७२६
४.	ओरेक नेपाल	दमयन्ती राजवंशी		९८०४३०१९२९
५.	सहारा नेपाल	पूजा साह		९८२०३६६५५५
पथरी शनिश्चरे				
१.	नेपाल स्काउट	रोशन बुढाथोकी		९८५२०२९२४३
२.	नेपाल जेसिज	अनु राई		९८६४२७८३८३
रतुवामाइ				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा सौठा	खगेन्द्र राई		९८५२०३५११८
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा ईटहरा	भोजराज कट्टेल		९८४२०९८००७

३.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा महादेवा	गोपाल प्रसाद ताजपुरीया		९८४२०९१२८८
४.	साहस नेपाल रतुवामाई ९	मिलन वराल		९८५२०२१५८०
लेटाङ				
१.	CDF Nepal	रामचन्द्र बुढाथोकी		
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बालकुमार चेम्जोङ		९८४२१५४७७३
३.	HRDN Nepal	सुरेश अधिकारी		९८५२०५४७३७
४.	ग्रामीण महिला विकास केन्द्र	शारदा भट्टराई		
धनपालथान				
१.	जीवन विकास समाज	गायत्री प्रसाद पोखरेल		९८४२०६७०९३
२.	लुथरन सामुदायिक कल्याण समाज	जोयल सोरेन		९८१५३६६६४४
३.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	काशीनाथ चौधरी		९८४२०९४७५३
कटहरी				
१.	जिवन विकास समाज	योगेन्द्र मण्डल		९८५२०२२१६
२.	साहारा नेपाल	नारायण पौडेल		९८५२६८१७५५
केरावारी				
१.	मच्छिन्द्र सामुदायिक विकास संस्था	टेक बहादुर थपलिया		९८४२२९९२५४
२.	नमुना पर्माकल्चर सिकाइ थलो	कुमार बहादुर विश्वकर्मा		९८४२२८५१९६
३.	ओरेक नेपाल			
सून्दरहरैंचा				
१.	लुमन्ती	लक्ष्मी राई		९८५२०५६१६३
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा			
कानेपोखरी				
३.	ओरेक नेपाल	डा. रेनु अधिकारी	०१५१८६०७३	
४.	ह्याबिटेड नेपाल	एलिजा स्तापित	०१५४२११८२	

अनुसूची ११ : जिल्लामा रहेका प्रदेशस्तरीय तथा अन्य निकायका विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

सि. नं.	मन्त्रालय वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	मोबाइल नं.
१.	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालय	दिनेश ढुङ्गाना	सूचना अधिकारी	९८५२०६८००३
२.	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	सदानन्द भट्टराई	अधिकृत आठौं	९८५२०२५४९१
३.	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	स्वीटी कुमारी साह	कम्प्युटर इन्जिनीयर	९८०४०४६८८३
४.	प्रदेश सभा सचिवालय	चन्द्रमणि पोखे्रल	उप-सचिव	९८५२०७४८४४
५.	सामाजिक विकास मन्त्रालय	यादव प्रसाद दुलाल	शाखा अधिकृत आठौं	९८५२०५०५५२
६.	शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा	कृष्णप्रसाद पोखरेल	अधिकृत दशौं	९८५२०५०५५१
७.	सामाजिक विकास महाशाखा	दुर्गा बराल	प्रमुख महिला विकास अधिकृत	९८५२०३०१६९
८.	बाल अधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा	समिक्षा निरौला	महिला विकास अधिकृत	९८४९३८८९३०
९.	लैङ्गीक सशक्तिकरण तथा मूलप्रवाहीकरण शाखा	राजकुमारी राई	महिला विकास अधिकृत	९८४२३९०८१८
१०.	स्वास्थ्य मन्त्रालय	डा सुरेश मेहता	प्रवक्ता	९८५२०२९१८०
११.	खानेपानी सिचाई तथा उर्जा मन्त्रालय	विकास काफ्ले	अधिकृत	९८४१४३८३९६
१२.	वन, पर्यटन तथा वातावरण मन्त्रालय	राजकिशोर मण्डल	स. भू-संरक्षण अधिकृत	९८४२६३५२६७
१३.	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	राम प्रसाद फुँयाल	महाशाखा प्रमुख	९८४२६२३६३५
१४.	उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	पशुपति पोखरेल	प्रवक्ता	९८५२०७०३०२
१५.	प्रदेश योजना आयोग कोशी प्रदेश	अम्बिका रेग्मी	अधिकृत	९८४२०७५७४९
१६.	पूर्वी पृतना हे.क्वा. नेपाली सेना	मोहन थापा	प्रमुख सेनानी	९८५१०९२३३६
१७.	कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालय	राम तिम्सिना	प्र ना उ	९८५२०३२७०५
१८.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं १ बाहिनी	टेकबहादुर कटुवाल	स.प्र. नि	९८५१२५९१९१
१९.	राष्ट्रिय अनुसन्धान प्रदेश कार्यालय	सविना राई		९८६२१७७९७१
२०.	विराटनगर महानगरपालिका	अनिता न्यौपाने	अधिकृत	९८४२०२८४४८
२१.	पि एल जि एस पि कार्यक्रम	प्रणय शर्मा	अधिकृत	९८५२०२३०१४
२२.	नेपाल उद्योग वाणिज्य संघ कोशी प्रदेश	श्याम भण्डारी	कार्यकारी निर्देशक	९८५२०४००५२
२३.	मोरङ्ग व्यापार संघ	अनिल कुमार शाह	सचिव	९८५२०२०९१९
२४.	उद्योग संगठन मोरङ	राकेश सुराना	महानिर्देशक	९८५२०२००५१
२५.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण क्षेत्रीय कार्यालय		स प्रबन्धक	०२१४३६१९५
२६.	United Nation Population Fund (UNFPA)	स्याम थापा	प्रदेश ईन्चार्ज	९८०१२४७८५४

सि. नं.	मन्त्रालय वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	मोबाइल नं.
२७.	Plan International Nepal	केदार खतिवडा	अधिकृत	९८५२०५४५०४
२८.	नेपाल टेलिकम क्षेत्रीय कार्यालय			०२१ ५२४४४४
२९.	ह्याविट्याट फर ह्यूमानिटी नेपाल	राजिव बर्मा	अधिकृत	९८०२७३६०३४
३०.	United Nation Development Program	धनबहादुर चन्द	प्रदेश ईन्चार्ज	९८५१२४९१०५
३१.	विश्व खाद्य कार्यक्रम	लक्ष्मीप्रसाद चौधरी	प्रदेश संयोजक	
३२.	नेपाल पत्रकार महासंघ, प्रदेश समिति	लीलाबल्लभ घिमिरे	अध्यक्ष	९८५२०२३४२२
३३.	गैसस महासंघ नेपाल कोशी प्रदेश	लखनलाल साह	अध्यक्ष	९८५२०४८६०८
३४.	International Organization for Migration(IOM),UN Migration Agency	द्वारिका घिमिरे		९८४२१८१०७०
३५.	World Health Organization (WHO)	डा. सागर पौडेल	अधिकृत	९८५१२१९९९७
३६.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी बिराटनगर	तिर्थ कुमाल	अधिकृत	९८४४६५३७७७
३७.	पुर्वाञ्चल क्षेत्रीय हावापानी कार्यालय	राजिव कुमार झा	अधिकृत	९८५२०५६२७२
३८.	सेभ द चिल्ड्रेन	हरिवोल बजगाई	परियोजना प्रवन्धक	९८४२१६१७७०
३९.	नेपाल स्काउट	रवि खनाल	प्रदेश इन्चार्ज	९८५२०७७८०
४०.	लुथरन विश्व फेडेरेशन	यज्ञराज गौतम	ब्यवस्थापक	९८४१७५६७००
४१.	कारितास नेपाल	देवेन्द्र पोखरेल	प्रादेशिक प्रबन्धक	९८०२३२७७५०
४२.	राष्ट्रिय आवास तथा बस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्च		प्रदेश प्राविधिक संयोजक	९८४१७३५५६५
४३.	आर आर एन	प्रवेश कार्की	अधिकृत	९८५१११०३५१

अनुसूची १२ : जिल्लामा रहेका रेडियो /एफ एम स्टेशनहरु

स्थानीय तह	रेडियो /एफ एम स्टेशनको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	मोवाइल नं
विराटनगर	मकालु टेलिभिजन		०२१५७१३२४
	वि एफ एम		०२१५३३४७१
	रेडियो पूर्वेली		
	रेडियो पूर्वाञ्चल	कमला कँडेल	९८४२०२३८४३
बेलवारी	रेडियो बेतना	भोजराज बस्नेत	९८४२०८८८५३
उर्लावारी	प्राइम एफ एम	मदनबाबु प्रसाईं	९८५२०२२९८६
पथरी शनिश्चरे	पथरी सिम्रिक	अशोक राई	
रतुवामाई	रेडियो सुनाखरी	रञ्जना अधिकारी	९८६२२२६४५६
सून्दर हरैंचा	रेडियो सुसेली	बाबुराम निरौला	९८५२०४१९०९
	रेडियो सारंगी	साइमन रेग्मी	

अनुसूची १३ : मोरङ जिल्लामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्वर

क्रसं	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर	क्रसं	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर
	टेलिभिजन पत्रकार						
१	तारा आचार्य	News24 TV	9852023670	२	मोहन मानन्धर	नेपाल टि भि	९८५२०२३४७१
३	बिनु तिम्सिना	नेपाल टेलिभिजन	९८५२०३६०७४	४	महाप्रसाद खतिवडा	कान्तिपुर	९८५२०२४९४३
५	सुशीला पाठक	कान्तिपुर	९८४२३२२७५५	६	उत्तम पोखरेल	एपी १ टिभी	९८४२२५५००७
७	चिना थापा	हिमशेखर टिभी	९८४४२५२०३२	८	नवीन कर्ण	मकालु टिभी	9852035311
९	उषा सरदार	मकालु टिभी	९८४२०४६९५६	१०	पदम सरदार	मकालु टिभी	९८१७७५०७८१
११	सन्तोष सिग्देल	मकालु टिभी	9852020244	१२	ध्रुव भट्टराई	हिमालय टिभी	९८६२००४४४३
१३	राजु पौडेल	ग्यालेक्सी टिभी	९८४९०७४९११	१४	वीरेन्द्र कु . शाह	एभी न्युज टिभी	९८०४०१६३९४
१५	अबिजल बिष्ट	सगरमाथा टिभी	9852032002	१६	सहेन्सा सिद्दीकी	नेपाल लाइभ	9852067057
१७	प्रेम दिवान	हाम्रो विराटनगर	९८५२०३४७४२	१८	सुरज्ञन लिम्बु	हाम्रो विराटनगर	९८१०४७८६२६
१९	गोपाल पोखरेल	इमेज टिभी	9852070344	२०	यज्ञराज अधिकारी	माउन्टेन टिभी	९८४२१२७७५०
२१	सोनुकुमार दास	लाइभ नेपाल	9852069099				
	अनलाइन पत्रकार						
१	अनन्तराज न्यौपाने	बिजमाण्डु	९८४२०२३६५६	२	कुमार लुईटेल	बारखरी	९८५२३७६५७७
३	हरि अधिकारी	अनलाइन खबर	९८५२०८८८८३	४	राजु अधिकारी	सेतोपाटी	९८४२७०३६०५
५	अवय कुमार राई	देश संचार	9852021081	६	राकेश कर्ण	हाम्रो विराटनगर	९८२०७२७४७१
७	सुमन सुस्केरा	मकालु खबर	९८५२०३२२२९	८	कमल रिमाल	हिमाल खबर	९८५२०२७४००
९	पुष्पराज थपलिया	खबर पूर्वाञ्चल	९८५२०२९८२२	१०	खिलानाथ ढकाल	नवपथ	९८४२३३१७३४
११	कोशल निरौला	बिराट पोस्ट	9852087820	१२	पवन विक्रम शाह	रणभूमि	9842085723
१३	शशांक पौडेल	विराट अनलाइन	९८५२०६६२०६	१४	ताजेन्द्र भण्डारी	रातोतारा.com	9842031154
	एफ एम /रेडियो पत्रकार						
१	अरविन्द मेहता	रेडियो नागरिक	9852026342	२	सुजाता नेलेंकु	थाहा खबर	
३	विक्रम लुईटेल	रेडियो पुर्बेली	९८५०२०२१९	४	नेत्रप्रसाद अधिकारी	B.F.M	९८४२०६६८६२
५	सन्देश दास श्रेष्ठ	B.F.M.	9852022594	६	विक्रम निरौला	बीबीसी	९८५२०२६३२४
७	शेखर रेग्मी	रेडियो स्टार	9842020546	८	कुमोद अधिकारी	रेडियो नेपाल	९८४२०२७८७८

	दैनिक पत्रिकाका पत्रकार						
१	बाबुराम भण्डारी	उद्घोष दैनिक	९८५२८३५३६६	२	अनिल श्रेष्ठ	ब्लास्ट दैनिक	9842262043
३	अर्जुन आचार्य	हाम्रोमत दैनिक	९८५२०३६०७३	४	ब्रम्हदेव यादव	सृष्टि दैनिक	9852030248
५	अनुज सापकोटा	सृष्टि दैनिक	९८१४३७३६१३	६	किशोर बुद्धथोकी	अन्नपूर्ण पोस्ट	9852051765
७	विनोद भण्डारी	कान्तिपुर दैनिक	9842020151	८	देवनारायण शाह	कान्तिपुर दैनिक	9852834483
९	धिरज दाहाल	गोरखापत्र	९८५२०३६४९०	१०	नवराज कट्टेल	गोरखापत्र	9842103097
११	महेन्द्र विष्ट	गोरखापत्र	९८४२०३४१२५	१२	गोकुल पराजुली	गोरखापत्र	9852035420
१३	मोशार्दुल .	RSS	9842030908	१४	मनोज दाहाल	RSS	9842020077
१५	लीलाबल्लभ घिमिरे	अध्यक्ष कोशी प्रदेश	९८५२०२३४२२	१६	सञ्जीव खनाल	अध्यक्ष मोरङ	9852021170
१७	गणेश लम्साल	नयाँ पत्रिका	9842187293	१८	विवेक गौतम	सचिव प्रदेश 1	9842297535
१९	बेदराज पौडेल	अर्थिक दैनिक	९८५२०२२९००	२०	मिनकुमार श्रेष्ठ	कारोबार दैनिक	9852051177
२१	शंकर लुईटेल	अर्थिक अभियान	9852022871	२२	सुदीप कोइराला	राजधानी दैनिक	9852029991
२३	रञ्जिता पोखरेल	नेपाल टाइम्स	९८४२०६९१५२	२४	उद्धव घिमिरे	हिमालय टाइम्स	९८४२०३४११४
२५	सुवास कार्की	दर्शन दैनिक	9852021146	२६	विनोद सुवेदी	नागरिक दैनिक	9842252046
२७	चुमन बस्नेत	नागरिक दैनिक	९८५२०२६३३४	२८	विजयहरि खतिवडा	उद्घोष दैनिक	९८५२०२७११७
२९	बन्धु पोखरेल	उद्घोष दैनिक	९८५२०२६३९४				
	साप्ताहिक पत्रिकाका पत्रकार						
१	श्यामसुन्दर सुतियार	अपराध अपरेशन	9842027142	२	सत्यनारायण शर्मा	राष्ट्रिय जनहित	9852029892
३	केदारप्रसाद रिजाल	कान्तिपथ	९८४२०४१९०९	४	नरेन्द्र पीडी, दाहाल	दृष्टान्त	
५	मुकेश यादव	मशाल दर्पण	९८४२४६८१८५	६	हिरालाल शाह	अपराध पोष्ट	९८४२२०५८१६
७	अविनाश निधि	विराटनगर सा	९८५२०२६७४१				
	दैनिक पत्रिकाका सम्पादक						
१	मोहन भण्डारी	उद्घोष दैनिक	9852021214	२	शंकर खरेल	सृष्टि दैनिक	9852020500
३	अर्जुन आचार्य	हाम्रो मत	९८५२०३६०७३	४	शिवबहादुर कार्की	दर्शन दैनिक	
५	हरिहर नेपाल	नेपाल टाइम्स	९८४२०७७४३६	६			
	बेलवारी नगरपालिका						
१	नरेन्द्र बस्नेत	बेतना दैनिक	९८४२०५७४१८	२	अर्जुन कुलुंग राई	कोशी नेपाल	९८४२०७८६५८
३	केशु बिरही	मकालु टि भी	९८४२१४२५५१	४	बिबेक मिश्र	ब्लास्ट दैनिक	९८४२२३१३४८

	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका						
१	मोहन भट्टराई	कुरकुरे डटकम	९८४२०४७१४२	२	अर्जुन जम्नेली राई	रातो कलम	९८४२०४६९०८
३	सन्तोष राई	क्रेजी डटकम	९८४२१५४२४२	४	भिमराज अधिकारी	प्रदेश दैनिक	
५	दिनेश सुब्बा	ब्लाष्ट टाईम्स	९८४२०८४०४०	६	सोनु कुमार दास	संचार माध्यम	९८५२०६७०९३
	केरावारी						
१	त्रिलोचन पौडेल	पूर्वी खवर	९८५२०४९३५१	२	किसान शाही	उज्यालो	९८४२१३०५६८
३	भक्तशेर लिम्बु	उज्यालो	९८०७०७२१९७				
	कटहरी						
१	कमल रिमाल	उद्घोष	९८५२०२७४००	२	नबिन कर्ण	मकालु टि भी	
३	पदम सरदार	मकालु टि भी	९८१७७५०७८१	४	मोहन मानन्धर	मकालु टि भी	
	ग्रामथान						
१	बाबुराम मुडियारी	हाम्रो मत दैनिक	९८१४३०४२९२				
	रङ्गेली						
१	रवीन्द्रकुमार वराल	एभिन्युज,	९८४२०७७२२७	२	इश्वर पोखरेल	पत्रकार	९८४२०७७८२४
३	दिलिप अग्रवाल	मकालु टिभी,	९८५२०३०३५३	४	पारस मण्डल	आवर प्रदेश	९८५१२१८४०१
५	किशोर विश्वकर्मा	हाम्रो विराटनगर	९८६२०१४७२८				
	मिक्लाजुङ						
१	सन्तोष गौतम	नयानयाँ खवर		२	किशोर निरौला	नयानयाँ खवर	
३	खगेन्द्र चौहान	नयानयाँ खवर					
	कानेपोखरी						
१	हरि कोइराला	गोरखापत्र	९८५२०३३२९१	२	मोहन भट्टराई	कुरकुरे डटकम	९८४२०४७१४२
३	दिनेश सुब्बा	ब्लाष्ट टाईम्स	९८४२०८४०४०	४	विद्यानन्द चौधरी	थारु पोर्टल	९८५२०२८६८६
५	भोला भट्टराई	विविध खबर	९८४२१९०९१०				
	रतुवामाई						
१	खड्ग बेदना	रतुवामाई खवर	९८००९१२५४६	२	सोम सानु	रतुवामाई खवर	९८४२५५४०३३
३	प्रकाश खतिवडा	रतुवामाई खवर	९८४२२६५३४९	४	प्रकाश गड्तौला	रतुवामाई खवर	९८४२०७९७७७
५	रञ्जना अधिकारी	रेडियो सुनाखरी	९८६२२२६४५६				
	सून्दर हरैंचा						
१	कृष्णचन्द्र सुवेदी	पूर्वी अनलाइन	९८४२२९२४१२	२	बाबुराम निरौला	रेडियो शुसेली	९८५२०४१९०९
३	मणिराम दाहाल	उद्घोष दैनिक	९८४२२४०१६६	४	खेमचन्द्र अधिकारी	निष्पक्ष खबर	९८५११३३२९९
५	राजन पोखेल	इष्ट खबर	९८१९३४८६२७				

अनुसूची १४ : स्थानीय तहको स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण

स्थानीय तह	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या													तथ्याङ्क अधिकृत	जम्मा	महिला स्वयं सेविका
	ज.स्वा.नि.	मे.अ.	स्टाफ नर्स	न.अ.	अहेव	सि.अहेव	अनमी	सि.अनमी	ल्याव टेक्निसियन	ल्याब अ.	खो.सु.नि.	वैद्य नि.	हे.अ.			
विराटनगर	६	२	६	२	१	८	५९	८	२	२	१	१	२	२	१०२	१५१
उर्लावारी	९	५	१६	१	६	१	१२	६	८	१	०	१	७	०	७३	२१
वेलवारी	७	२	१	०	३	९	५	१२	३	१	०	०	३	३	४९	३५
रंगेली	६	१६	१३	०	१२	६	१४	६	४	४	०	०	८	१	९०	३६
पथरी शनिश्चरे	६	३	०	०	१५	७	२०	६	१	६	०	०	०	०	६४	३०
सून्दरहरैंचा	१०	१		१	१	१५	-	१७	१	-	-	-	-	-	४६	४५
लेटाङ्ग	४	३	१	५	८	४	९	१	२	०	०	२	०	०	३९	
रतुवामाई	९		३		४	७	६	७	१	८			४		४९	३५
सुनबर्षी	७	०	०	२	८	८	८	५	०	५	०	०	०	०	४३	
जहदा	१४	१	०	०	१	२	१०	३	१	०	०	१	१	०	३४	४१
बुढीगंगा																
धनपालथान	१	०	०	०	६	१६	४	८	१	०	०	०	०	०	३६	४५
कटहरी	३	०	०	५	२	७	६	८	०	२	०	०	५	०	३८	२७
केरावारी	०	१	४	०	४	९	१२	११	२	६	०	०	५	०	५४	४५
मिक्लाजुङ्ग	५	१	६	०	६	६	११	६	२	५			२	०	५०	२९
कानेपोखरी	१	२	१	०	३	९	९	८	१	२	०	०	५	०	४१	२१
ग्रामथान	७	२	१	०	७	१२	४	२४		१	०	०	२	०	६०	५४
जम्मा																

अनुसूची १५ : मोरङ जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धी विवरण

क्रम	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
विराटनगर					
१.	लाईफ गार्ड अस्पताल	ग	विराटनगर		०२१- ५३३३३२
२.	ग्रामीण महिला जागरण केन्द्र	ग	विराटनगर		०२१- ५३१०६५
३.	मोरङ्ग जि.स.स	ग	विराटनगर		०२१-५३६३५३
४.	पशुपति उपचार क्लिनिक	ग	विराटनगर		०२१-५३५४८८
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रंगेली	ग	विराटनगर		०२१-५८००४८
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीबिराटनगर ,	ग	विराटनगर	संजिव राई	९८१०४३१०६८
७.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बिराटनगर	ग	विराटनगर	हेमकुमार चौधरी	९८११०५१९११
८.	मोरङ सहकारी अस्पताल	ख	विराटनगर		०२१-२३२३०
९.	मोरङ सहकारी अस्पताल	ग	विराटनगर		०२१-२३२३०

क्रम	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
१०.	निर्माण व्यवसायी संघ	ग	विराटनगर		०२१-५२३८३६
११.	पूर्वाञ्चल नर्सिङ होम	ग	विराटनगर		०२१-५२३१५५
१२.	बिराट नर्सिङ होम	ग	विराटनगर		०२१-५२७०७१
१३.	विराट हस्पिटल	क	विराटनगर		
१४.	न्युरो हस्पिटल	ग	विराटनगर		०२१-५२२७५७
१५.	मोरङ सहकारी	ग	विराटनगर		९८१५८७६३११
१६.	सुरक्षा प्रसुती अस्पताल	ग	विराटनगर		९८०७३१३२९६
१७.	क्षयरोग निवारण संस्था	ग	विराटनगर		
१८.	विराट सि हस्पिटल .टी.प्रा.लि.	ग	विराटनगर		
१९.	गोल्डेन हस्पिटल प्रा.लि.	ग	विराटनगर		
२०.	अबधनारायण क्लिनिक	ग	विराटनगर		
२१.	रुपा पराजुली मेमोरियल ट्रष्ट	ग	विराटनगर		
२२.	मोरंग एम्बुलेन्स चालक संघ	ग	विराटनगर		९८५२०३३६९९
२३.	विप्लव थापा गोदार स्मृती प्रतिष्ठान	ग	विराटनगर		
२४.	चित्रगुप्त समाज	ग	विराटनगर		
२५.	काजिमान पराजुली स्मृती प्रतिष्ठान	ग	विराटनगर		
२६.	उप स्वास्थ्य चौकी रानी	ग	विराटनगर		९८४२०९८५५०
२७.	बुधनगर स्वास्थ्य चौकी	ग	विराटनगर		९८४२०८५८११
२८.	अत्री बचत तथा ऋण सहकारी	ग	विराटनगर		९८४२०९२५८७
२९.	चेतनशिल मित्र परिषद	ग	विराटनगर		९८४२०२६२३२
३०.	गेटवेल हस्पिटल प्रा.लि.	ग	विराटनगर		९८४२०९२५८७
३१.	गेटवेल हस्पिटल प्रा.लि.	ग	विराटनगर		
३२.	पोखरिया बचत तथा ऋण सहकारी	ग	विराटनगर		९८०७०९८२७४
३३.	पूर्वाञ्चल मैथीली युवा	ग	विराटनगर		९८०४३९७०३५
३४.	सैनिक टोल	ग	विराटनगर		९८०७३३०८२५
३५.	समाज विकास केन्द्र	ग	विराटनगर		९८४२४२८६२२
३६.	ग्रामिण महिला जागरण केन्द्र	ग	विराटनगर		९८५२०३३६९९
३७.	निर्माण व्यवसायी संघ	ग	विराटनगर		९८४२१५२४५५
३८.	अखिल नेपाल ट्रेड युनियन महासंघ	ग	विराटनगर		९८४२५६०६३८
३९.	सृष्टी बचत तथा ऋण सहकारी	ग	विराटनगर		९८०५३८२५१८
४०.	हाम्रो अस्पताल	ग	विराटनगर		९८४२१८३४६५
४१.	नोवेल अस्पताल	क	विराटनगर		९८१२३५४४८८
४२.	लक्ष्मी नारायण मन्दिर	ग	पाञ्चाली		
रङ्गेली					
४३.	रंगेली अस्पताल	ग	रङ्गेली ७	आकासकुमार मण्डल	९८२०७०००१०
४४.	रंगेली बचत तथा ऋण सहकारी	ग	रङ्गेली ७		

क्रम	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
४५.	सिद्धार्थ ट्रमा अस्पताल	ग	रङ्गेली ६	मफिद आलम	९८१४३३९४७८
बेलवारी					
४६.	बेलबारी नगरपालिका	ग	बेलबारी १ -	राम प्रसाद सुवेदी	९८४२२२३२८७
४७.	लालिगुरास बचत तथा ऋण सहकारी	ग	बेलबारी ३ -	केशवप्रसाद सुवेदी	९८४२०४५९६८
४८.	तिनखुटिया युवा क्लब	ग	बेलबारी ९ -	राजकुमार चौधरी	९८०३२००८०२
४९.	घिमिरे कुलबंश प्रतिष्ठान नेपाल	ग	डाँगिहाट		९८४२३१६६८८
५०.	बेलबारी बहुउद्देश्यीय सहकारी	ग	बेलबारी १		९८५२०२०४१९
५१.	लायन्स क्लब अफ बेलबारी	ग			
५२.	मन्जु पोलिक्लिनिक	ग	डाँगिहाट		९८०४३१५९१५
५३.	शिवशंकर मन्दिर संचालक समिति	ग			९८४२०२८०३४
५४.	इम्ब्रीयो यूवा क्लब	ग			९८४२०५५३५७
५५.	श्री सत्य कबिर मठ व्यवस्थापन समिति	ग			
५६.	श्री पुराण आयोजक समिति	ग			
५७.	बेलबारी नोबेल हस्पिटल	ग			
सून्दरहरैंचा					
५८.	सुकुना सामुदायिक हस्पिटल	ग			
५९.	पूर्वाञ्चल हेल्थ क्लिनिक	ग			
६०.	पूर्वाञ्चल हेल्थ क्लिनिक	ग			
६१.	प्रेरणा बहुउद्देश्यीय सहकारी	ग			
६२.	प्रेरणा बहुउद्देश्यीय सहकारी	ग			
६३.	भुल्के बचत तथा ऋण सहकारी	ग			
६४.	मिलिजुली परिवार	ग			
६५.	सून्दर हरैंचा नगरपालिका	ग	हरैचा १	भुपाल श्रेष्ठ	९८००९९६१९९
६६.	श्री शुक्रेश्वर शिव पञ्चायत मन्दिर	ग			
६७.	कृष्ण बहादुर कुँवर स्मृती प्रतिष्ठान	ग			
रतुवामाई					
६८.	नर बहादुर खड्का स्मृती प्रतिष्ठान (जेठा)	ग			
६९.	रतुवामाई नगरपालिका	ग	रतुवामाई ७	रत्नबहादुर कार्की	९८४६८८८११२२
७०.	जेष्ठ नागरिक हकहित समाज	ग	रतुवामाई १०	विकल कार्की	९८०२७१०७२०
७१.	पोखरेल बन्धु सेवा समाज	ग	रतुवामाई ६	बालकृष्ण पोखेल	९८४२१३८६००
पथरी शनिश्चरे					
७२.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	ग	पथरी शनिश्चरे १	राजु दाहाल	९८४२०७२६५६
७३.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	ग	पथरी शनिश्चरे १	सुमन गौतम	९८०७०५४५१३
७४.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	ग	पथरी शनिश्चरे १	केशबराज दाहाल	९८४२१८५१०५
७५.	मनकामना सा को स	ग	पथरी शनिश्चरे १	राम ढुङ्गाना	९८५२०५५४९५
७६.	आरती सा को स	ग	पथरी शनिश्चरे १	श्यामकुमार चौधरी	९८१५३९४२२२ , ९८४२३९१८९१

क्रम	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
७७.	मोरङ डायनोष्टीक हस्पिटल	ग	पथरी शनिश्चरे १	सन्तोस राई	९८०५३०६७७९
७८.	कुटो कोदालो कृषि सहकारी संस्था	ग		नेत्र कार्की	९८४२५३४५३५
७९.	त्रिपुरेश्वर शिवालय पंचायन मन्दिर	ग		सुमन राई	९८४४८७१४२५
८०.	शनिश्चरे उपस्वास्थ्य चौकी	ग			९८४२५३४६३५
८१.	अनेम संघ शनिश्चरे	ग			९८४२०८३०३२
८२.	पदम चन्द्र मेमोरियल हस्पिटल	ग		मेनेजर धिमाल	९८४२३३०१००
८३.	आरती बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था	ग		श्याम चौधरी	९८४२३९१८९१
८४.	लोकनाथ कोईराला स्मृती प्रतिष्ठान	ग		कमल चिमरिया	९८४२०२७९५३
८५.	चंभतलुङ्ग कृषि सहकारी संस्था लि.	ग		अरबिन शाह	९८०७०७०४२०
८६.	दुर्गा पन्चायन मन्दिर			रमेश राई	
८७.	गणेश पन्चायन मन्दिर			हिरालाल राई	९८२५३५९०९०
उर्लावारी					
८८.	उर्लाबारी नगरपालिका	ग	उर्लाबारी४-	रामबहादुर राउत	ढडछद्दण्डण्डद्दण
८९.	मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर	ग	उर्लावारी ३ -	टेकेन्द्रबहादुर विक	९८५२०४२१८८
९०.	खड्गलक्ष्मी थापा स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ७ -	नविन थापा	९८१६३८०३८०
९१.	शेर बहादुर क्षेष्ठ प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी १ -	अर्जुन क्षेष्ठ	९८१४३२५५३१
९२.	उर्लावारी उद्योग वाणिज्य सँघ	ग	उर्लावारी ५ -	हरी ब रायमाझी	९८४२४३९१३९
९३.	खड्ग प्रसाद चिमरिया प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ९ -	सन्तोष चिमरिया	९८४२७००६०६
९४.	नैन सिंह खड्का स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ७ -	नरेश खड्का	९८१५३२१०००
९५.	कर्ण वहादुर खड्का सेवा समाज	ग	उर्लावारी ३ -	निवास खड्का	९८०१०१४१८८
९६.	भारतिय गोरखा भुसँघ .पु.	ग	उर्लावारी ३ -	शैलेन्द्र धिमाल	९८२४३५३५३५
९७.	सत्यदेवी स्मृति परोपकार समिति	ग	उर्लावारी ५ -	केशव निरोला	९८०२५९०९९०
९८.	सूर्य बचत तथा ऋण सहकारी	ग	उर्लावारी ६ -	उमेश क्षेष्ठ	९८४२१५१००१
९९.	मनमनया पौडेल स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी	विनोद ढकाल	९८४२०९२८९८
१००.	टेकबहादुर मोक्तान स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ९ -	वीर वहादुर तामाङ	९८०४३०३८११
१०१.	टिकाराम श्रेष्ठ स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ७ -	मनोज पौदार	९८४२०४६३१९
१०२.	पञ्चावती हस्पिटल प्रा लि	ग	उर्लावारी ६ -	दिपक श्रेष्ठ	९८१२३६८८११
१०३.	हरि प्र. भट्टराई स्मृति सेवा समिति	ग			
१०४.	प्रेम पदमा रिजाल ट्रष्ट	ग			९८०७०६३६८२
१०५.	दादुमत उत्थान समिति	ग			
१०६.	सगरमाथा बचत तथा ऋण सहकारी	ग			
१०७.	नमूना बाल गृह अनाथ आश्रम	ग			
१०८.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मंगलबारे	ग			
१०९.	आङ्गदिम सेवा कम्पनी प्रा.लि.	ग			
११०.	करविर श्रेष्ठ स्मृति सेवा समिति	ग			
१११.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मंगलबारे	ग			

क्रम	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
सुनवर्षि					
११२.	नौलो विहानी कृषि सहकारी संस्था	ग			
११३.	गणेश पञ्चायन देवालय	ग			
११४.	सुनबर्षी नगरपालिका	ग	सुनवर्षी ९	चमनलाल गनगाई	९८११३७८५७२
लेटाङ					
११५.	मोरङ वचत तथा ऋण सहकारी लि.	ग	लेटाङ ४	सन्तोष अधिकारी	९८११३८८६८८
११६.	शुभकामना मेडिकल हल	ग	लेटाङ ३	डम्बर राई	९८०५३९९७००
११७.	संसेवन वचत तथा ऋण सहकारी लि.	ग	लेटाङ ४	संजिव तामाङ	९८५२०८९९०४
११८.	हरी प्रसाद न्यौपाने स्मृती प्रतिष्ठान	ग	लेटाङ २	खेम न्यौपाने	९८४२२७७३८०
११९.	पञ्चमूखी वचत तथा ऋण सहकारी लि.	ग	लेटाङ ९	रमेश खतिवडा	९८४२४४६०००
१२०.	सितादेवी फाउण्डेशन	ग	लेटाङ ३	सन्तोष अधिकारी	९८४२४१८६१६
कटहरी					
१२१.	कटहरी गाउँपालिका	ग	कटहरी ३		९८०४०४५६२९
१२२.	जीवन विकास पब्लिक हेल्थ क्लिनिक	ग			९८०२३०३६००
कानेपोखरी					
१२३.	रमाइलो जनएकता समाज	ग			
१२४.	राजन अधिकारी फाउण्डेशन	ग			
१२५.	शिव र राधाकृष्ण मन्दिर संचालन समिति	ग			
१२६.	भूजेल सेवा समाज	ग			
केरावारी					
१२७.	दलित हक हित समन्वय समिति	ग	केराबारी १०	टिका मगर	९८१९०२२८२७
१२८.	केराबारी सामुदायिक विकास संस्था	ग			
जहदा					
१२९.	जहदा गाउँपालिका	ग	जहदा ५		
१३०.	घनश्याम पौढ्यार	ग	जहदा ५		९८१९०८८४००
धनपालथान					
१३१.	त्रिशक्ति समाज सुधार समिति	ग	सोराभाग	सन्तोष परियार	९८०२७४६७३९
१३२.	जीवन विकास समाज	ग			
रङ्गेली					
१३३.	रंगेली अस्पताल	ग	रंगेली ७	आकाश कु मण्डल	ढडद्दण्ठण्ण्ण्ज्ञण
१३४.	रंगेली बचत तथा ऋण सहकारी	ग	रंगेली ७		९८४२२२२३६९
१३५.	सिद्धार्थ ट्रमा अस्पताल	ग	रंगेली ६	मफिद आलम	ढडज्ञद्धघघढद्धठड
बुढीगंगा					
१३६.	चन्द्रलाल माझी थारु स्मृती प्रतिष्ठान	ग	बुढीगंगा	प्रमोद चौधरी	९८४२०३२८३५
१३७.	राधाकृष्ण मन्दिर व्यवस्थापन समिति	ग	बुढीगंगा ५	योगेन्द्र माझी	९८०४३११२००
१३८.	गोरधन दास, कमलावती स्मृति प्रतिष्ठान	ग	टंकीसिनुवारी	आनन्द वि क	९८४४६४४७६२

क्रम	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
१३९.	श्रीकृष्ण जनकल्याण सामाजिक संस्था	ग	बुढीगंगा ६	मोहनराम चौधरी	९८४२०८८५६७
१४०.	चन्द्र पराजुली फाउण्डेशन	ग	बुढीगंगा २	पूर्ण तामाङ	९८४२५२९९४५
१४१.	महाशेर पराजुली स्मृति प्रतिष्ठान	ग	बुढीगंगा ३	रविन विशंखे	९८१२३६०९०४
१४२.	गंगा दमन्ता चिमरिया स्मृति प्रतिष्ठान	ग	बुढीगंगा	ऋद्धि चिमरिया	९८४२०८५६००
१४३.	विराट मेडिकल कलेज टिचिङ्ग हस्पिटल	क			
१४४.	विराट मेडिकल कलेज टिचिङ्ग हस्पिटल	ग			
मिक्लाजुङ					
१४५.	नरमाया तामाङ्ग स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ६	देबु बराल	९८१६९९९९३३
१४६.	मनमाया श्रेष्ठ स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ९	तिलकबहादुर श्रेष्ठ	९८२९३२३१३१
१४७.	मनमाया श्रेष्ठ स्मृती प्रतिष्ठान	ग			
१४८.	मधुमल्ला सेवा समाज	ग	मिक्लाजुङ ९	तेज बहादुर श्रेष्ठ	९८१५३१३१३१
१४९.	प्रताप सिंह लामा स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ९	अर्जुन श्रेष्ठ	
१५०.	लोकनाथ लुईटेल स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ७	टिका लुइटेल	९८५२०३५४३०
१५१.	मनमाया पौडेल स्मृति प्रतिष्ठान	ग			
१५२.	रत्नकुमार वान्तवा राई स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ६	सन्तोष राई	९८१९०३३५४४
१५३.	चिरन अधिकारी फाउण्डेशन	ग			
ग्रामथान					
१५४.	रेमिट बचत तथा ऋण सहकारी	ग	झोराहाट	मनोज राजवंशी	९८५२०८५१२३
१५५.	स्वास्थ्य चौकी पिडारवनी	ग	वडा नं २	दिपेन चौधरी	९८०५३६७८५२
१५६.	ने रे सो बनिगामा उपशाखा	ग	वडा नं ६	राजनारायण चौधरी	९८१९३३४९११ ९७६५४७१११९

अनुसूची १६ : मोरङ जिल्ला र आसपासमा रहेका बारुणयन्त्र सम्बन्धी विवरण

सिनं	स्थान	टेलिफोन नं.	मोवाइल नम्बर	कैफियत
१.	बिराटनगर महानगरपालिका	०२१–४२००००		मोरङ जिल्ला
२.	बेलवारी नगरपालिका	०२१-४३४४४०	९८४६८५६३२५	मोरङ जिल्ला
३.	सुन्दर हरैंचा नगरपालिका	०२१–५४६६६६		मोरङ जिल्ला
४.	रंगेली नगरपालिका		९८०२७७७६०२	मोरङ जिल्ला
५.	उर्लावारी नगरपालिका	०२१–५४००००		मोरङ जिल्ला
६.	लेटाङ नगरपालिका	९८५२०७४५५५	९८४८३१२३२५	मोरङ जिल्ला
७.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका		९८४१६६२६४७	मोरङ जिल्ला
८.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका		९८६०६०७२६०	मोरङ जिल्ला
९.	कानेपोखरी गाउँपालिका		९८४२४१०२३२	मोरङ जिल्ला
१०.	ईटहरी उप महानगरपालिका	०२५ –५८०१०१		सुनसरी जिल्ला
११.	धरान उप महानगरपालिका	०२५ –५२०१९९		सुनसरी जिल्ला
१२.	ईनरुवा नगरपालिका	०२५ ५६०१०१		सुनसरी जिल्ला
१३.	दुहवी नगरपालिका	०२५– ५४११०१		सुनसरी जिल्ला

१४.	दमक नगरपालिका	०२३ –५८०१०१		झापा जिल्ला
१५.	भद्रपुर नगरपालिका	०२३ –५२०१०१		झापा जिल्ला

अनुसूची १७ : मोरङ जिल्लामा भएका शववाहन सम्बन्धी विवरणः

क्र सं	संस्थाको नाम	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्बर
१.	सून्दर हरैंचा नगरपालिका	सून्दर हरैंचा १	टेकनाथ सत्याल	९८४२५६६४२०
२.	बेलबारी नगरपालिका	बेलबारी १ -	केशब अधिकारी	९८६२१५४१४८
३.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	प श न पा १	प्रेम राई	९८१९३३३१३७
४.	उर्लाबारी नगरपालिका	उर्लाबारी४-	महेन्द्र भट्टराई	ढडद्दढ्ढघघछठढ्ढट
५.	रंगेली अस्पताल	रंगेली ७	बिरेन्द्र कु. मण्डल	९८११०२११०४
६.	कानेपोखरी गाउँपालिका	रमाइलो	केदारनाथ लुईटेल	
७.	रतुवामाई नगरपालिका	रतुवामाई ७	मदन राई	९८०५३४१९५६
८.	लेटाङ नगरपालिका	लेटाङ	कुमार भुजेल	९७६२२२७७१५

अनुसूची १८ : मोरङ जिल्लामा भएका हेभ्भी उपकरणहरु सम्बन्धी विवरणः

स्थानीय तह	क्रसं	संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
डोजर लोडर एस्कावेटर					
विराटनगर महानगरपालिका	१.	न्यू कालिका कन्स्ट्रक्सन	शान्तिनगर	नत्थु चौधरी	९८०२७६३७२
	२.	मोरङ ढुवानी सेवा	कञ्चनवारी	निर्मल भट्टराई	९८५२०३१७५६
	३.	विराटनगर महानगरपालिका	विराटनगर	हिरालाल यादव	९८४२०४३४६०
	४.	दाहाल कन्स्ट्रक्सन	झटियाही	पंकज यादव	९८००९४६९५०
	५.	गोपाल कार्की	चाँदनी चोक	९८५२०२४४२४	
	६.	भरत कामत	बरमपुरा		
	७.	रमेश कार्की	सिभिल मार्ग	रमेश कार्की	
केरावारी	८.	कृष्ण क्रसर	केराबारी ८		९८४२०४२४५६
	९.	महादेब क्रसर	केराबारी ८		
	१०.	शिवम् क्रसर	केराबारी ८		९८६२०५७५३२
	११.	रोहित बहादुर कार्की -२ वटा	केराबारी ८		९८५२०४६२४८
	१२.	पुष्कल भण्डारी	केराबारी ८		
रतुवामाई	१३.	रतुवामाई नगरपालिका	रतुवामाई ७	ज्याङवाङ लामा	९८२३१५९५८९
ग्रामथान	१४.	झोराहाट खुनियाखट्टा	ग्रामथान २	सिकेन चौधरी	९८५२०४४७५५
	१५.	व्यक्तिगत	वडा नं ५	पुष्पराज विश्वास	९८०७०२९३७२
	१६.	व्यक्तिगत	वडा नं ६	गंगाराम माझी	९८२६३५४३७१
	१७.	व्यक्तिगत	ग्रामथान ४	रुपेश माझी	९८२४३२७०८०
जहदा	१८.	जि एस कन्स्ट्रक्सन	जहदा ३	गुरु दयानन्द ठाकुर	९८४२०९०१६२
	१९.	निर्मल कामत	जहदा ५		९८०८०४५९४६
	२०.	प्रशान्त कुमार मण्डल	जहदा ७		
सुनवर्षि	२१.	विनोद दास	डाइनियाँ		

	२२.	सुनवर्षी नगरपालिका	सुनवर्षी-९,	विनोद कुमार दास	९८१६३३२७१०
सून्दरहरैंचा	२३.	सून्दरहरैंचा नगरपालका	विराटचोक	दिनेश कार्की	ण्द्दज्ञछद्धटटटट
यान्त्रिक कार्यालय मोरङ	२४.	एक्साभेटर २ लो बेड ट्रेलर १	विराटनगर		०२१४७४७७८
क्रेन					
विराटनगर	२५.	मोरङ ढुवानी सेवा	कञ्चनवारी	निर्मल भट्टराई	९८५२०३१७५६
विराटनगर	२६.	राउत कन्स्ट्रक्सन	बुढिगंगा १		

अनुसूची १९ : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा भएका सामग्रीहरुको विवरणः

सि.नं.	सामाग्री	संख्या	सि.नं.	सामाग्री	संख्या
१.	लाइफ ज्याकेट	१५ थान	१५.	पेट्रोल चेन स	१ थान
२.	बेल्चा	२१ थान	१६.	स्टयाटिक रोप	१ थान
३.	कम्बल	२०० थान	१७.	डाइनामिक रोप	१ थान
४.	म्याट्रेस	१४०० थान	१८.	फायरमेन सुट	१ थान
५.	प्लाष्टिक बाल्टिन	१० थान	१९.	पोर्टेवल लाइट पम्प	१ थान
६.	सेफ्टी हेल्मेट	१५ थान	२०.	फायर ब्लाङ्केट	४ थान
७.	त्रिपाल	१४०० थान	२१.	एलमुनियम लेडर	२ थान
८.	रेस्क्यु बोट	१ थान	२२.	बैसाखी	२४ थान
९.	पाइडल	४ थान	२३.	झुल	१५ थान
१०.	रेस्क्यु थ्रो ब्याग	४ थान	२४.	स्टेचर	३ थान
११.	हेण्ड पम्प	१ थान	२५.	हेण्ड माइक	४ थान
१२.	ब्याट बोर्ड लंग	१ थान	२६.	डोरी	२० रोल
१३.	क्याराविना	३ थान	२७.	आगो निभाउने सिलिण्डर	३ थान
१४.	रबर बोट	१ थान	२८.		

अनुसूची २० : नेपाली सेनाको श्री भैरव गणमा भएका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरणः

(आकस्मिक खोज तथा उद्धार कार्यका लागि तालिम प्राप्त ३० जना सहित २०० जनाको टोली परिचालन गर्न सकिने)

क्रसं	सामानको नाम	परिमाण	अवस्था	क्रसं	सामानको नाम	परिमाण	अवस्था
	Portable sow ECF 350	१	सावुत		वार्निङ्ग ग्लोबस	१	सावुत
	५ केजी. Fire Extinguisher	१	सावुत		र्यापलिङ्ग रोप	४६	सावुत
	६ बे.जी. Fire Extinguisher	५	सावुत		क्यालाईमिङ्ग रोप	१	सावुत
	9 बे.जी. Fire Extinguisher	१	सावुत		स्टयाग रोप	१	सावुत
	६ बे.जी. Fire Extinguisher	१	सावुत		त्रिपाल	१	सावुत
	1 केजी. Fire Extinguisher	२	सावुत		हेलोजिङ्ग लाईट	१	सावुत
	५ केजी. Fire Extinguisher	१	सावुत		60w सादा बल्ब	१	सावुत
	२५ के.जी. Fire Extinguisher	१	सावुत		हेड ल्याम्प	१	सावुत
	फायर बुट	१	सावुत		पँन्जा	४	सावुत

	आल्मोनियम भर्याङ्ग	१	सावुत		ट्राफिक ज्याकेट	१	सावुत
	ब्याग बोर्ड	१	सावुत		फायर फाईटिङ्ग हेल्मेट	१	सावुत
	याँपलिङ्ग बोर्ड	१	सावुत		फायर फाईटिङ्ग पँन्जा	१	सावुत
	फल्याङ्स हुट	१	सावुत		फायर फाईटिङ्ग सुज	१	सावुत
	सिट हर्नेस	१	सावुत		रबर बोर्ड	१	सावुत
	हर्नेस	१	सावुत		टियुब मरामत किट	१	सावुत
	पाता काट्ने मेसिन	१	सावुत		फुट पम्म	१	सावुत
	माक्स	१	सावुत		वाटर प्रुफ लाईफ ज्याकेट	५	सावुत
	थ्रो ब्याग	३	सावुत		रबर टियुब	१	सावुत
	सेप्टी हेल्मेट	५	सावुत		लाईफ ब्यु	४	सावुत
	लाईफ लाईन रोप	१००	सावुत		ड्रिल मेसिन	१	सावुत
	बाहाना	१	सावुत		कटिङ्ग मेसिन	१	सावुत
	सिट्टि	१	सावुत		हाईड्रोलिक ज्याक	१	सावुत
	र्यापलिङ्ग हेल्मेट	२	सावुत		बोल्ट कटर	१	सावुत
	फिगर 8 क्याराविना	१	सावुत		क्रोबार	२	सावुत
	चेन फलाईट किड	१	सावुत		गल	१	सावुत
	फोल्डिङ्ग साबेल	१	सावुत		बाल्ट गृप	३	सावुत
	फायर पिटर	३	सावुत		कालो मण्डी	१००	सावुत
	फुट पम्प	१	सावुत		UN म्याट	१८	सावुत
	सेप्टि हेल्मेड	१०	सावुत		फम म्याट्रेस	१८	सावुत
	सेप्टि ज्याकेट	११	सावुत		त्रिपाल	१०	सावुत
	क्याराविना	१२	सावुत		फायर बुठ	२	सावुत
	१ टनको घिर्नी सिक्री सहित	४	सावुत		फेस माक्स	२	सावुत
	स्टेचर	२	सावुत		फायर म्याटर	२	सावुत
	लाईफ ज्याकेट	५	सावुत		फायर रक	१	सावुत
	प्लाष्टिक हेल्मेट	४	सावुत		सेप्टी हेलिमेट	२	सावुत
	फरुवा	६	सावुत				

अनुसूची २१ : कोशी प्रदेश प्रदेश प्रहरी कार्यालयमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरणः

कोशी प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र				कोशी प्रदेश प्रहरी गण रानी			
सिनं.	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत	सिनं.	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
१.	स्ट्रेचर	८ थान		१.	फलामको गल	१ थान	
२.	डोरी	२ रोल		२.	फस्ट एण्ड बक्स	२ थान	
३.	सेफ्टी बेल्ट	६ थान		३.	सेफ्टी बेल्ट	५ थान	
४.	बाल्टिन	४ थान		४.	हुप्स	५ थान	
५.	फरुवा	४ थान		५.	लेदरको ग्लोप्स	१ जोर	
६.	बेल्चा	४ थान		६.	लाईफ ज्याकेट	४० थान	

७.	गैती	४ थान		७.	स्ट्रेचर	१० थान	
८.	अग्नी नियन्त्रण यन्त्र	२ थान		८.	कोदालो	५ थान	
९.	बञ्चरो	४ थान		९.	बेल्चा	५ थान	
कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालय विराटनगर				१०.	गैती	४ थान	
१.	Fire Extinguisher	१ थान		११.	चाईनिज पाल	२ थान	
२.	Roof Ladder or Hook Ladder	१ थान		१२.	बाधापार डोरी	३०० मि .	
३.	कोदालो	२ थान		१३.	ट्रक ट्युव	५ थान	
४.	पिक	१ थान		१४.	भर्याङ	२ थान	
५.	Mallet	१ थान		१५.	Fire Boots	१ जोर	
६.	Hydraulic Bolt Jack	१ थान		१६.	Back support	१ थान	
७.	Fire Extinguisher	१ थान		१७.	Fire Blanket	१ थान	
				१८.	Rescue Throw Bag	२ सेट	
				१९.	Water Rescue Helmet	१ थान	
				२०.	Head Light	१ थान	
				२१.	Ring Bouy	१ थान	

अनुसूची २२ : सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालमा रहेको विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरुको विवरण:

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३ गण हे. क्वा. कंकालिनी मोरङ्गमा रहेको बिपद् व्यवस्थापनका जम्मा सामग्रीहरुको विवरण				स.प्र. बल नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट नोचामा रहेको विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण			
सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत	सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कै
१.	Raft	३ थान		१.	लाईफ ज्याकेट	थान 16	
२.	कमाण्ड प्याडल	४ थान		२.	फायर एक्स्टीङ्गगुसर	थान 3	
३.	नर्मल प्याडल	२५ थान		३.	सावेल	थान 11	
४.	हेन्ड पम्प	४ थान		४.	पिक	थान 5	
५.	CSSR Helmet	५३ थान		५.	फरुवा	थान 4	
६.	लाईफ ज्याकेट	५२ थान		६.	गल	थान 5	
७.	हाते बन्चरो (विपद् उद्वार)	१४ थान		७.	बाल्टिन	थान 5	
८.	फष्ट एड बक्स	५ सेट		८.	बन्चरो	थान 2	
९.	स्टेचर	१० थान		९.	नाईलन डोरी	रोल 2	
१०.	Sliding Ladder	२ थान		१०.	फष्ट एड बक्स	थान 2	
११.	Fire Suit	१ जोर		११.	स्ट्रेचर	थान 3	
१२.	Fire Helmet	१ थान		१२.	टर्च लाईट	थान 2	
१३.	Fire Boots	१० जोर		१३.	गम बुट	जोर 30	
१४.	Fire Proof Mask	५ थान		स.प्र. बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट रंगेलीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण			
१५.	Fire Blanket	२ थान		सि नं	सामानको नाम	परिमाण	
१६.	Torch Light	२ थान		१.	लाईफ ज्याकेट	थान 17	
१७.	Head Light	१ थान		२.	फायर एक्स्टीङ्ग गुसर	थान 2	
१८.	Hacksaw With Blade	२ थान		३.	ट्युव	थान 4	

१९.	Wire Cutter	२ थान	
२०.	Carpenter Hemmer	१ थान	
२१.	Seat Harness Ninal	३ थान	
२२.	crow Bar	१ थान	
२३.	Picket	२ थान	
२४.	Back Bord	१ थान	
२५.	Throw Bag	४ थान	
२६.	Gloves	१० जोर	
२७.	Dead Body Bag	४ थान	
२८.	Rotary Rescue Saw (petrol)	१ थान	
२९.	Reciprocating Saw	१ सेट	
३०.	Electric Chain Saw	१ सेट	
३१.	Rotary Hammer Drill	१ सेट	
३२.	HEAVY LIFE AIR BAG SET	१ सेट	
३३.	लाईफ बडि रिङ्ग	५ थान	
३४.	स्टाटिक रोप	२० मिटर	
३५.	प्लाष्टिकको रोल	४० रोल	
३६.	नाईलन डोरी	१ रोल	
३७.	फायरईष्टिङ्गगुसर	१० थान	
३८.	सावेल	४ थान	
३९.	फरुवा	५ थान	
४०.	पिक	५ थान	
४१.	गल	२ थान	
४२.	घन	१ थान	
४३.	गम बुट	२०० जोर	

स.प्र. बल, नेपाल सुरक्षा वेश शनिश्चरेमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरणः

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
४४.	लाईफ ज्याकेट	थान 5	
४५.	सेप्टी हेल्मेट	थान 5	
४६.	हाते बन्चरो	थान 2	
४७.	सावेलपिक/	थान 4/5	
४८.	लाईफ बडी रिङ्ग	थान 1	
४९.	टर्च लाईट	थान 2	
५०.	स्टेचर	थान 2	
५१.	हाते आरा	थान 1	
५२.	रबर ट्युब	1थान	
५३.	नाईलन डोरी	मिटर 150	
५४.	फायर ईष्ट्रीङ्गगुसर	थान 2	
५५.	थ्रो ब्याग	थान 1	

४.	डोरी	मिटर 230	
५.	सेफ्टी बेल्ट	थान 3	
६.	स्ट्रेचर	थान 4	
७.	फरुवा	थान 4	
८.	साबेल	थान 7	
९.	झम्पल	थान 3	
१०.	बाल्टीन टिनको	थान 3	
११.	पिक	थान 5	
१२.	गम बुट	जोर 33	

स.प्र. बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट जहदा भुटाहामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

१.	लाईफ ज्याकेट	थान 7	
२.	सावेल	थान 1	
३.	ट्युव	थान 2	
४.	नाईलन डोरी	रोल 1	
५.	फरुवा	थान 1	
६.	गम बुट	३जोर 5	
७.	टर्च लाईट	थान 1	

स.प्र. बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट दरेयामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कै
१.	लाईफ ज्याकेट	थान 15	
२.	सेप्टी हेल्मेट	थान 10	
३.	पिक	१ थान	
४.	साबेल	१ थान	
५.	गल	१ थान	
६.	फरुवा	थान 1	
७.	ट्युब	थान 1	
८.	डोरी	रोल 1	
९.	बाल्टिन	थान 3	
१०.	गम बुट	जोर 40	

स.प्र. बल, नेपाल सुरक्षा वेश उर्लावारीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कै
१.	लाईफ ज्याकेट	थान 12	
२.	थ्रो ब्याग	थान 3	
३.	लाईफ बडी रिङ्ग	थान 4	
४.	पिकफरुवा/सावेल/	थान 5/5/5	
५.	हाते बन्चरोबाल्टीन/गल/	थान 2/3/5	
६.	डोरी	रोल 1	
७.	ट्युव	थान 2	
८.	फोल्डिङ्ग स्टेचर	थान 2	

५६.	गम बुट	जोर 12	

स.प्र. बल, नेपाल सुरक्षा वेश डंग्राहामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि.नं.	लाईफ ज्याकेट	थान 11	
१.	पिक	थान 1	
२.	फरुवा	थान 1	
३.	बन्चरो	थान 1	
४.	सावेलगल/	थान 1/3	
५.	डोरी	मिटर 220	
६.	रेफलिक्टीङ्ग ज्याकेट	थान 4	
७.	स्टेचर	थान 9	
८.	रबर ट्युब	थान 4	
९.	स्टिल बाल्टीन	थान 5	
१०.	गम बुट	16जोर	
११.	टर्च लाईट	थान 4	
१२.	हेड लाईट	थान 4	
१३.	लेदर पन्जा	जोर 2	
१४.	हेम्बर	थान 4	
१५.	क्रोबार गल	थान 4	
१६.	फस्टएड बक्स	थान 4	
१७.	सेफ्टी हेल्मेट	थान 4	
१८.			
१९.			
२०.			
२१.			
२२.			
२३.			
२४.			
२५.			
२६.			
२७.			

स.प्र. बल, नेपाल प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म बरडंगामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	केफियत
१.	लाईफ ज्याकेट	थान 14	
२.	पिक	1 थान	
३.	साबेल	थान 1	
४.	फरुवा	थान 2	
५.	टयुव	थन 2	
६.	लेदरको पञ्जा	जोर 2	

स.प्र. बल, नेपाल सुरक्षा वेश बाहुनीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	केफियत
१.	लाईफ ज्याकेट	थान 3	
२.	सावेल	थान 2	
३.	फरुवा	थान 1	
४.	ट्युव	थान 2	
५.	पिक	थान 1	
६.	बाल्टीन	थान 2	
७.	सेप्ट्री हेल्मेट	थान 3	
८.	गल	थान 1	
९.	नाईलन डोरी	.मि 100	
१०.	स्ट्रेचर	थान 1	
११.	गम बुट	जोर 17	

स.प्र. बल, नेपाल सुरक्षा वेश लक्ष्मीमार्गमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	केफियत
१.	लाईफ ज्याकेट	थान 3	
२.	सावेलपिक /फरुवा /	थान 1/1/2	
३.	डोरी	.मि 100	
४.	बाल्टीनट्युव /	थान 2/2	
५.	गल	थान 2	
६.	गम बुट	जोर 26	
७.	फायर एक्टिङ्गगुईसर	थान 3	

स.प्र. बल, नेपाल सुरक्षा वेश सौंठामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

१.	लाईफ ज्याकेट	थान 7	
२.	लाईफ बडी रिङ्ग	थान 2	
३.	स्टेचर	थान 1	
४.	सावेल	थान 2	
५.	फरुवा	थान 1	
६.	हम्मरगल /	थान 1/1	
७.	क्रोब हम्मर	थान 1	
८.	गम बुट	१८ जोर	
९.	रबर टयुब	थान 1	
१०.	नाईलन डोरी	रोल 3	
११.	क्लाईमिङ्ग रोप	रोल 3	
१२.	सेप्ट्री हेल्मेट	थान 4	
१३.	लेदरको पञ्जा	जोर 2	
१४.	क्याराबिना	थान 2	
१५.	टर्ज लाईट	थान 1	

७.	बाल्टिन	थान 1	
८.	नाईलन डोरी	रोल 5	
९.	स्टेचर	थान 2	
१०.	फस्टेड बक्स	थान 2	
११.	घन	थान 1	
१२.	बन्चरो	थान 1	
१३.	टर्च लाईट	थान 10	
१४.	सेफ्टी हेल्मेड	थान 5	
१५.	हेडलाईट	२ थान	
१६.	CARABINER	थान 4	
१७.	CLOW HAMMER	१ थान	
१८.	TACTICAL LADDER	1 थान	
१९.	STATICROPE	2 रोल	
२०.	गमबुट	जोर 51	
२१.	फोल्डिङ्ग ल्याडर ४.१ मिटरको १३.५ फुट	१ थान	

१६.	फष्टएड बक्स	थान 2	

स.प्र. बल नेपाल प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म सोराभागमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कै
१.	लाईफ ज्याकेट	थान 8	
२.	फरुवा	थान 2	
३.	पिक	थान 2	
४.	साबेल	थान 2	
५.	नाईलनको डोरी	२ रोल	
६.	वाटर ट्युव	२ थान	
७.	स्टेचर फोल्डिङ्गवाला	१ थान	
८.	गल	१ थान	
९.	वाल्टिन	२ थान	
१०.	ठुलो बन्चरो	१ थान	
११.	वाटर प्रुफ पंजा	५ जोर	
१२.	वाटर बुट गम)बुट(	जोर 31	

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३ गण हे. क्वा. कंकालिनी मोरङ्गमा रहेका विपद् व्यवस्थानप सामाग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
५७.	हावाको सिलिण्डर	१	
५८.	रेगुलेटर	१	
५९.	रेगुलेटर पाईप	१	
६०.	नियन्त्रण बाकस	१	
६१.	एयर व्यागको पाईप	१	
६२.	एयर व्याग	१	
६३.	हावाभित्र पठाउने बल्ब	१	
६४.	हावा बाहिर पठाउने बल्व	१	
६५.	हावाको दबाव नाप्ने	१	
६६.	लाईफ बडि रिङ्ग	४	
६७.	रबर वोड	१	
६८.	कमाण्ड प्याडल	१	
६९.	नर्मल प्याडल	९	
७०.	४२ ईन्चको पम्प	१ थान	
७१.	सेप्ट्री हेल्मेट	६०	
७२.	क्लाईमिङ्ग रोप	२० मिटर	
७३.	कन्टेनर २० फिटको	१ थान	
७४.	प्लाष्टिकको रोल	४९	
७५.	लाईफ ज्याकेट	४३	
७६.	नाईलनको डोरी	३ रोल	
७७.	फरुवा/पिक/सावेल	५/५/५	
७८.	गल	३	
७९.	घन	२	
८०.	हाते बञ्चरो	४	
८१.	फष्ट एड बक्स	५	

स.प्र.बल नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट नोचामा रहेको विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
१४.	लाईफ ज्याकेट	१६	
१५.	फायर एक्स्टीङ्गगुसर	३	
१६.	सावेल	१२	
१७.	पिक/फरुवा	५/५	
१८.	गल/बाल्टिन	५/५	
१९.	बन्चरो	२	
२०.	नाईलन डोरी	२ रोल	१०० मि
२१.	फष्ट एड बक्स	२	
२२.	स्ट्रेचर	३	
२३.	ट्युव	५	
२४.	टर्च लाईट	१०	
२५.	गम बुट	५८	
२६.			

स.प्र.बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट रंगेलीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
१३.	लाईफ ज्याकेट	१७	
१४.	फायर एक्स्टीङ्गगुसर	२	
१५.	ट्युव	४ थान	
१६.	डोरी	२३० मि	
१७.	सेफ्टी बेल्ट	३	
१८.	स्ट्रेचर	४	
१९.	फरुवा	४	
२०.	साबेल	८	
२१.	झम्पल	३	
२२.	बाल्टीन टिनको	४ थान	

८२.	टेम्पेचर गन	१		२३.	पिक	५	
८३.	पिसेट .ई.पि.	४३		२४.	गम बुट	३९ जोर	
८४.	स्टेचर	४		२५.			
८५.	ट्युव	३०		२६.			
८६.	Sliding Ladder	२		स.प्र.बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट जहदा भुटाहामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण			
८७.	Fire Suit	१		८.	लाईफ ज्याकेट	७	
८८.	Fire Helmet	१		९.	सावेल	१	
८९.	Fire Boots	१०		१०.	ट्युव	२	
९०.	Fire Proof Mask	५		११.	डोरी	१ रोल	
९१.	Fire Blanket	२		१२.	फरुवा	१	
९२.	Torch Light	२		१३.	गम बुट	५७ जोर	
९३.	Head Light	१		१४.			
९४.	Hacksaw With Blade	२		स.प्र.बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट दरैयामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण			
९५.	Wire Cutter	२		सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
९६.	Carpenter Hemmer	१		१	लाईफ ज्याकेट	५	
९७.	Seat Harness Ninal	३		२	पिक/साबेल/गल	१/१/१	
९८.	Pray Bar	१		३	फरुवा	१	
९९.	Picket	२		४	ट्युब	१	
१००.	Back Bord	१		५	डोरी	१	
१०१.	Throw Bag	३		६	बाल्टिन	३	
१०२.	Gloves	१०		७	गम बुट	४८	
१०३.	Dead Body Bag	४		स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा वेश उर्लावारीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण			
स.प्र.बल, नेपाल वि.ओ.पि. डोरियामा रहेका विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीहरुको विवरण				सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
१०४.	लाईफ ज्याकेट	५		९.	लाईफ ज्याकेट	५	
१०५.	सावेल/फरुवा	२/३		१०.	पिक/सावेल/फरुवा	५/५/५	
१०६.	बाल्टीन	१		११.	हाते बन्चरो/गल/बाल्टीन	३/३/५	
१०७.	डोरी	१ रोल		१२.	डोरी	१ रोल	
१०८.	टर्च लाईट	२		१३.	ट्युव	२	
१०९.	गम बुट	२८		१४.			
स.प्र.बल, नेपाल वि.ओ.पि. सिक्टीकम रहेका विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीहरुको विवरण				१५.			
११०.	लाईफ ज्याकेट	५		१६.			
१११.	फरुवा/पिक/सावेल	१/१/१		स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा वेश बाहुनीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण			
स.प्र.बल, नेपाल विओपि धनापट्टीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण				सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
सि.नं.	लाईफ ज्याकेट	५		१२.	लाईफ ज्याकेट	थान 3	
२८.	फरुवा/पिक/सावेल/गल	२/१/२/२		१३.	सावेल / फरुवा	२/२	
२९.	गम बुट	१५		१४.	गम बुट	१७	

स.प्र.बल, नेपाल विओपि मिर्चाडाँगीकम रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

३०.	लाईफ ज्याकेट	५	२
३१.	साबेल/फरुवा	२/२	२
३२.	टर्ज लाईट	२	

स.प्र.बल, नेपाल विओपि रानीमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

३३.	लाईफ ज्याकेट	१६ थान	
३४.	डोरी	३	
३५.	टियुव	२	
३६.	पन्जा	८०	

स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा वेश डंग्राहा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

१.	लाईफ ज्याकेट	११	
२.	पिक/फरुवा /बन्चरो	१/१/१	
३.	सावेल/गल	१/३	
४.	डोरी	२२० मि	
५.	रेफलिक्टीङ्ग ज्याकेट	४	
६.	स्टेचर/रबर ट्युब	४/६	
७.	स्टिल बाल्टीन	५	
८.	गम बुट	१६	
९.	टर्च लाईट/हेड लाईट	४/४	
१०.	लेदर पन्जा	४	
११.	हेम्बर/ क्रोबार गल	४/४	
१२.	फस्टएड बक्स	४	
१३.	सेफ्टी हेल्मेट	४	

स.प्र.बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट बरडंगामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
२२.	लाईफ ज्याकेट	१२	
२३.	पिक	१	
२४.	साबेल	१	
२५.	फरुवा	२	
२६.	टयुव	२	
२७.	बाल्टिन	१	
२८.	नाईलन डोरी	३	
२९.	स्टेचर	१ थान	
३०.	फस्टेड बक्स	१ थान	
३१.	घन	१	
३२.	बन्चरो	१	
३३.	टर्चलाईट	१०	
३४.	सेफ्टी हेल्मेड	३ थान	
३५.	हेडलाईट	२	
३६.	CARABINER	२	

१५.	टयुव	२	
१६.	पिक	२	
१७.	बाल्टीन	२	
१८.	सेप्ट्री हेल्मेट	३	
१९.	गल	२	
२०.	स्ट्रेचर	१	

स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा वेश लक्ष्मीमार्गमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
८.	लाईफ ज्याकेट	५/५	
९.	सावेल/फरुवा /पिक	१/१/५	
१०.	डोरी	१०० मि	
११.	बाल्टीन/ट्युव	२/२	
१२.	गल	२	
१३.	गम बुट	२६	

स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा वेश सौंठामा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
१७.	लाईफ ज्याकेट	५	
१८.	स्टेचर	१	
१९.	सावेल	२	
२०.	फरुवा	१	
२१.	हम्मर/ गल	१/१	
२२.	क्रोब हम्मर	१	
२३.	रबर टयुब	३	
२४.	नाईलन डोरी	५० मि	
२५.	क्लाईमिङ्ग रोप	३ रोल	६०मिटर
२६.	सेप्ट्री हेल्मेट	३	
२७.	गम बुट	१०	
२८.	क्याराबिना	२	
२९.	फष्टएड बक्स	१	

स.प्र.बल, नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट सोराभागमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण

सि नं	सामानको नाम	परिमाण	कैफियत
१.	लाईफ ज्याकेट	८	
२.	फरुवा	२	
३.	पिक	२	
४.	साबेल	२	
५.	नाईलनको डोरी	२ रोल	४० मि
६.	वाटर टयुव	२ थान	
७.	स्टेचर फोल्डिङ्गवाला	१ थान	
८.	गल	१ थान	
९.	वाल्टिन	२ थान	

३७.	CLOW HAMMER	१ थान		१०.	ठुलो बन्चरो	१ थान	
३८.	TACTICAL LADDER	१		११.	वाटर प्रुफ पंजा	५ जोर	
३९.	STATICROPE	२ रोल		१२.	वाटर बुट (गम बुट)	५ जोर	
४०.	गमबुट	५१ जोर		१३.	फोल्डिङ्ग ल्याडर ४.१ मिटरको १३.५ फुट	१ थान	
स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा वेश शनिश्चरे रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण				स.प्र.बल, नेपाल भुटानी शरणार्थी सुरक्षा वेश शनिश्चरेमा रहेका विपद् व्यवस्थापनका सामग्रीहरुको विवरण			
१.	लाईफ ज्याकेट	५			पिपिइ सेट	३	
२.	हाते बन्चरो	२			सावेल/गल	१/२	
३.	सावेल/फरुवा/पिक/गल	२/२/३/४			बाल्टिन	२	
४.	लाईफ बडी रिङ्ग	१			फायर ईष्ट्रीङ्गगुसर	२	
५.	टर्च लाईट	२					
६.	स्टेचर	१					
७.	बाल्टिन	२					
८.	रबर ट्युब	१					
९.	नाईलन डोरी	२ रोल	१०० मि				
१०.	फायर ईष्ट्रीङ्गगुसर	२					
११.	थ्रो ब्याग	१					
१२.	गम बुट	१२ जोर					

अनुसूची २३ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय र मातहतका चौकी, पोष्ट र ईलाकाहरुमा उपलब्ध सामग्रीहरुः

(यस कार्यालय तथा मातहत समेतमा रहेको १,३२२ जना कार्यरत जनशक्ति मध्येबाट मातहत समेतमा विपद उद्धार कार्यको लागि १५५ जनाको जनशक्ति तयारी अबस्थामा रहने गरेको)

सि.न.	प्रहरी ईकाइको नाम	लाईफ ज्याकेट	नाईलन डोरी	ट्युब	पिक(गैंती)	साबेल	कोदालो	गल (झम्पल)	स्ट्रेचर	रबर बोट	पाल	गमबुट	सेफ्टी बेल्ट	ब्याक प्याक वाटर पम्प	पलाष्टिक हेल्मेट	बाल्टिन	प्लाष्टिक वाटर ट्युब	पानी बर्षाढी उद्धारको
१	जि.प्र.का.मोरङ	४७	२०० मि.	४	३	३	३	३	१०		६०	३०		२				
२	ई.प्र.का.नेमुवा	९	२० मि.	०	०	१	-	१	१	०	-	-			४			
३	वप्रका हाटखोला	७	२० मि.	२	२		२	१			१							
४	प्रचौ कोयलपुर	७	१०० मि.	२		२			२						२	२		
५	व.प्र.का. बि.न.	१०	५० मि.		२	२	२	१	१	०	१	५						
६	ई.प्र.का.रानी	१४	२० मि	२	२	२	०	१		०	१	-						५
७	ई.प्र.का.बुधनगर	३	२० मि	०	१	१	०	०	०	०	-	-			३			४
८	ई.प्र.का.रानी सिमा	०		१	१	३	०	०	०	०	-	-						४
९	प्र.चौ मटेरुवा	४		१														
१०	ई.प्र.का.रंगेली	२३	१००० मि.	४	७	१४	७	७	८		-	-	५			५		
११	ई.प्र.का.दोहमना	०	१०० मि.		१	१	१	१	१	०	-	-				२		
१२	ई.प्र.का.पोखरिया	३	०	०	०	०	०	०	१	०	-	-						
१३	ई.प्र.का.मायागंज	०	१०० मि	०	२	२	२	२	१	०	-	-				२		
१४	प्र.चौ.बवियाबिर्ता	२	२०० मि	०	०	२	२	२	०	०	-	-				२		
१५	प्र.चौ.आपगाछी(क)		१०० मि	०	२	२		२	०	०	-	-						
१६	प्र.चौ.सिक्टी	२	१०० मि	२	२	२		२	०	०	-	-				२		
१७	प्र.चौ.बरडङगा		१०० मि	०	२	२	२	२	०	०	-	-				२		
१८	प्र.चौ.डायनिया	२	२०० मि	०	२	२	२	२	०	०	-	-	२			२		

सि.न.	प्रहरी ईकाइको नाम	लाईफ ज्याकेट	नाईलन डोरी	ट्युब	पिक(गैती)	साबेल	कोदालो	गल (झम्पल)	स्ट्रेचर	रबर बोट	पाल	गमबुट	सेफ्टी बेल्ट	ब्याक प्याक वाटर पम्प	प्लाष्टिक हेल्मेट	बाल्टिन	प्लाष्टिक वाटर ट्युब	पानी बर्षादी उद्धारको
१९	प्र.चौ.झपटतल	१०	२०० मि	३	५	६		२	६			५	२					
२०	प्र.चौ.आपगाछी		१०० मि	०	२	२	२	२	०	०	-	-						
२१	प्र.चौ.अमाहिबराती		१०० मि		२	२	२	२								२		
२२	अप्रचौ बेतना		१०० मि		२	२		२								२		
२३	प्रचौ कर्सिया	४	२०० मि	२	२	२	२	२								२		
२४	प्रचौ अमरदह	२	२०० मि	२	२	२	२	२								२		
२५	इप्रका सखरदिना	२	२०० मि.	२	२	२	२	२					२			२		
२६	ई.प्र.का.सिजुवा	१०	४०० मि.	१	१	२	२	१	२	०	-	-						
२७	ई.प्र.का.उर्लावारी	१५	५० मि.	२	२	१३	७	५	३	०	-	१०				२	४	
२८	अ.प्र.चौ मंगलबारे	२	-	-	-	-	-	-	१									
२९	ई.प्र.का.पथरी	१५	१०० मि.	१	२	२	२	१	२	०	-	-			२	२		
३०	प्र.चौ रमाईलो	७	२० मि.	२	१	८	२	४	४						५	४		
३१	प्र.चौ.कुशेचौरी	०	०	०	१	१		१	०	०	-	-				२		
३२	ई.प्र.का.लेटाङ	-	२० मि.	-	२	२		५	१	०	-	६						
३३	प्रचौ बुधबारे मोरङ	-	२० मि.	१	२	२	१	२				४						
३४	ई.प्र.का.बेलवारी	१८	२० मि.	३	१	४	२	१	१	०	-	-			२०	१		
३५	ई.प्र.का.हरैचा	१५	२०० मि.	४	३	५		२	४	०	-	१०			१०	२		
३६	ई.प्र.का.केराबारी			१	१	१		१	१									
३७	ई.प्र.का. बिराटचौक				१	४									१	१		
३८	प्र.चौ.गछिया		२०मि.		२	३										१		
३९	प्र.चौ.डाँगिहाट		४०मि.			२		१	१						२			

सि.न.	प्रहरी ईकाइको नाम	लाईफ ज्याकेट	नाईनल डोरी	ट्युब	पिक(गैती)	सावेल	कोदालो	गल (झम्पल)	स्ट्रेचर	रबर बोट	पाल	गमबुट	सेफ्टी बेल्ट	ब्याक प्याक वाटर पम्प	प्लाष्टिक हेल्मेट	बाल्टिन	प्लाष्टिक वाटर ट्युब	पानी बगाई उद्धारको
४०	प्र.चौ.बाहुनीगरा				२	२		२										
४१	प्रचौ तेतरिया	३	३०मि.	१											३	१		
४२	प्र.चौ.झोराहाट	३			२	१			१						३	२		
४३	प्र.चौ.मोतिपुर	३				३			३							३		
४४	अ.प्र.चौ.डाँगाबजार				१													
४५	प्रचौ कटहरी	५																
४६	अप्रचौ घिनाघाट			२	२	२		२	१							२		
४७	अप्रचौ टाडी	३			१													

अनुसूची २४ स्थानीय तहगत भौतिक स्रोत साधनको अवस्था

क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या
उर्लावारी नगरपालिका											
१	बारुण यन्त्र	१	८	त्रिपाल	१	१५	Fire extinguisher	१	२१	सानो आरा	१८
२	एम्वुलेन्स	१	९	हातेपन्जा	६	१६	सेफ्टी हेलमेट	३६	२२	गैती	२६
३	सव बाहन	१	१०	टिनको बाल्टी	२१	१७	बन्चरो	१८	२३	म्याट	४
४	गलझम्फल/	१७	११	स्टेचर	११	१८	सेफ्टी ज्याकेट	४	२४	फलामको कुटे	१
५	घन	१	१२	प्लाष्टिकको तगारी	१२	१९	हेन्ड माइक	१	२५	प्लाष्टिकको बाल्टी	४
६	कोदालो	१८	१३	कम्बल	४	२०	हसिया	३३	२६	प्लाष्टिकको जग	४
७	फलामको ट्रली	८	१४	डोरी	५						
कटहरी गाउँपालिका											
१	बाल्टिन	७	३	स्टेचर	१	५	सावेल	५	६	घन	३
२	टर्च लाईट	२	४	डोरी मिटर	१ रोल						

क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या
केरावारी गाउँपालिका											
१	लाईफ ज्याकेट	८	२	क्याराविना	१०	३	फायर ब्लाङ्केट	५	४	डोरी मिटर	१० रोल
५	स्टेचर	१५	६	त्रिपाल	१०	७	गैति	५	८	सेफ्टी हेल्मेट	३०
९	फस्ट एड	१५	१०	रिफ्लेक्टिव ज्याकेट	१०	११	फायर बकेट	५	१२	.रेनकोट	८
१३	सावेल	१०	१४	टर्च लाईट	५	१५	पिक़	५	१६	पेट्रोल चेन स	१
१७	फायर एक्सटिङगुइचर	२१	१८	झम्पल	५	१९	फायर बुट	२०	२०	आइरन बकेट	५
२१	ग्लोभ्स	१००									
ग्रामथान गाउँपालिका											
१	लाईफ ज्याकेट	१५	२	थ्रो व्याग	६	३	गैटी	२	४	सेफ्टी भेष्ट	१०
५	स्टेचर	२	६	डोरी मिटर	२०० मिटर	७	सिठी	१०	८	लाइफ व्वाय	५
९	फस्ट एड	५	१०	टर्चलाइट	१०	११	त्रिपाल	५०	१२	बोरा	५०० थान
१३	बेल्चा	३	१४	फस्ट एड बक्स	५	१५	बाल्टिन	११	१६	रवर बुट	१०
१७	फोल्डिङ भर्याङ	१	१८	म्याट	५०	१९	सेफ्टी हेल्मेट	५	२०	रेन्कोट	८
बेलवारी नगरपालिका											
१	लाईफ ज्याकेट	१५	२	गम्बूट	३०	३	टिन बाकस ठुलो	२	४	सवारी जीप	३
५	स्टेचर	५	६	सेफ्टी हेल्मेट	३०	७	मोटरसाईकल	१८	८	बोरा	५०००
९	फस्ट एड	२	१०	सावेल	१५	११	टिपर	१	१२	दमकल	१
१३	झम्पल	१५	१४	डोरी मिटर	१००	१५	गैरखाद्य सेट		१६	हाइजीन किट	२
१७	रवर ट्यूब	१०	१८	कम्वल	३०	१९	त्रिपाल	५०	२०	कोदालो	१५
२१	अग्नी शमनयन्त्र	५	२२	गैति	१५	२३	झुल	५०	२५	सामुदायिक भवन	११
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका											
१	दमकल	१	२	लाईफ ज्याकेट	१५	३	वुड कटर	३	४	टर्च लाईट	५
५	टिपर	२	६	स्टेचर	६	७	बाल्टिन	१०	८	हेडलाईट	१०

क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या
९	क्याराबिना	१ रोल	१०	फस्ट-एड	३	११	पिक	१०	१२	डोरी मिटर	१०० मि.
१३	रबर टयूब	१०	१४	गल	५	१५	साबेल	१०	१६	सेफ्टी हेल्मेट	१५
१७	गम बुट	१५	१८	घन	१	१९	बन्चरो	१०	२०	फाएर एक्सटिंजर	७
२१	रेनकोट	१०	२२	रबर बुट	५	२३	फाएर एक्सन नोजल	१	२४	वाएरलेस मोबाइल सेट	२
विराटनगर महानगरपालिका											
१	कम्प्यूटर	१	१५	नोट डायरी	७	२९	कालो जुत्ता	६	४३	रवर बुट	३
२	सिपियु	१	१६	टर्च लाइट	१५/९	३०	रेनकोट	१७	४४	घन	३
३	प्रिन्टर	१	१७	लेजर स्प्रे	३	३१	सिठ्ठी	७	४५	टर्च लाईट	३
४	मल्टिप्लग	१	१८	हथौडी	३	३२	नाइलन डोरी	३	४६	पोली एमोण्ट	३
५	मेघाफोन	१	१९	पिक	३	३३	सेफ्टी वेल्ट	८	४७	हार्नेश	५
६	साउण्ड बक्स	१	२०	सावेल	१५	३४	लाइफ गार्ड	३	४८	थ्रो ब्याग	५
७	स्ट्रेचर	३	२१	बन्चरो	३	३५	रवर बोट	१	४९	क्याराविन	१०
८	एक्सटिङ्गुसर	१	२२	कोदालो	१५	३६	पम्प	१	५०	पञ्जा	३
९	प्लाष्टिक कुर्सी	९	२३	टिनको बक्स सानो	२	३७	पाइडल	४	५१	गमबुट स्टिलवाला	१५
१०	प्लाष्टिक वाल्टिन	७	२४	लाइफ ज्याकेट	२७	३८	लाइफ ज्याकेट	७	५२	रेनकोट	१५
११	प्लाष्टिक जग	७	२५	पञ्जा	७	३९	रेस्क्यू हेलमेट	७	५३	सिंगल पुलि	६
१२	प्लाष्टिक डष्टविन	२	२६	टिनको बक्स ठूलो	१	४०	स्टाटिस रोल	२	५४	एसेण्डर	१
१३	प्लाष्टिक हेल्मेट	३०	२७	सेतो प्लाष्टिक	१०	४१	डाइनामिक रोल	२	५५	डिसेण्डर	१
१४	रोप ग्राव फोलआरेष्ट	१	२८	फायर सुट	४ सेट	४२	मोटरबोट	१			
रङ्गेली नगरपालिका											
१	टिपर	१	२	गल गैती	३	३	दमकल	१	४	फायर सुट	४ सेट
५	दमकल	१	६	सेफ्टी हेल्मेट	३	७	बाल्टिन	२	८	झम्पल खन्ती	६
९	लाईफ ज्याकेट	१०	१०	सेफ्टी बेल्ट	३+ १०	११	पिक	२	१२	त्रिपाल	९०

क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या
१३	स्टेचर	२	१४	लाइन डोरी	५०० मि	१५	सावेल	१०	१६	बुट	५ जोर
१७	रवर ट्यूब	३	१८	Fire Fighting Extinguisher	१+५	१९	फरुवा	२	२०	लाइनडोरी	२ रोल
२१	टर्चलाइट	१	२२	अग्नी शमन यन्त्र	१	२३	झम्पल खन्ती	६	२४	सेफ्टी बेल्ट	३
रतुवामाई नगरपालिका											
१	लाइफ ज्याकेट	१०	२	प्रा उ किट	४	३	डोरी	३ केजी	४	गैंती	४
५	स्ट्रेचर	४	६	जेनेरेटर	१	७	बेल्चा	३	८	हेम्बर	२
९	रवर ट्युव	४	१०	बाल्टिन	५	११	घन	२	१२	टर्चलाइट	३
१३	डोरी मिटर	१०	१४	रवरट्युव	३	१५	ड्रिल मेसिन	१	१६	सवारी जीप	४
१७	मोटरबाइक	२४	१८	डोजर	१	१९	त्रिपाल	९०	२०	सामुदायिक भवन	५
२१	कम्बल	२०								सेफ्टीबेल्ट	३
मिक्लाजुङ गाउँपालिका											
१	प्रा उ बाकस	९	२	स्ट्रेचर	५	३	ड्रिल मेसिन	२	४	त्रिपाल	१०
५	लाईफ ज्याकेट	३	६	रवर बुट	५	७	बाल्टिन	१०	८	फरुवा	५
९	टर्च लाईट	५	१०	डोरी मिटर	५०	११	सेफ्टी हेल्मेट	५	१२	डोजर	१
१३	सवारी जीप	१									
धनपालथान गाउँपालिका											
१	गल	१०	२	गैर खाद्य सेट	४						
सुनवर्षि नगरपालिका											
१	लाइफ ज्याकेट	२०	२	बाल्टिन	१०	३	स्ट्रेचर	१०	४	सावेल	१०
५	गल	२	६	फरुवा	१०	७	घन	१०	८	रबर वुट	१०
९	रवर ट्युव	२०	१०	सेफ्टी हेल्मेट	१०	११	मोटरबाइक	२३	१२	त्रिपाल	५०
१३	झुल	२००	१४	पिक	२	१५	सावेल	२	१६	टर्च लाईट	२
१७	स्काइभेटर	१	१८	फरुवा	२	१९	डोरी मिटर	१०			
सुन्दरहरैचा नगरपालिका											
१	लाईफ ज्याकेट	१५	२	बाल्टिन	०	३	रवर ट्यूब	१०	४	डोरी मिटर	1200
५	स्टेचर	०	६	सावेल	५	७	सवारी जीप	१	८	त्रिपाल	१००

क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या	क्रसं	सामाग्रीको नाम	संख्या
९	गल	५	१०	फरुवा	५	११	डोरी	१५० मि	१२	डोजर	१
१३	घन	२	१४	टर्च लाईट	५						
कानेपोखरी गाउँपालिका											
१	लाईफ ज्याकेट	३	२	बाल्टिन	१०	३	रवर बुट	६	४	त्रिपाल	१००
५	स्टेचर	२	६	टर्चलाइट	१०	७	हेड लाईट	१	८	झुल	१००
९	फस्ट एड बक्स	०	१०	सावेल	१०	११	डोरी मिटर	८० मिटर	१२	कम्वल	६०
१३	गल	४	१४	फरुवा	१०	१५	सेफ्टी हेल्मेट	५	१६	दमकल	१
१७	सवारी जीप	१	१८	मोटरसाईकल	५						
लेटाङ नगरपालिका											
१	लाईफ ज्याकेट	१५	२	हेड लाईट	२	३	गल	३	४	कम्बल	५
५	स्टेचर	७	६	डोरी मिटर	५० मि	७	रवरट्युव	५	८	मोटरसाईकल	१५
९	क्याराविना	१०	१०	सेफ्टि हेल्मेट	२०	११	त्रिपाल	८	१२	झुल	५
१३	आइरन कटर	१	१४	बञ्चरो	६	१५	बाल्टिन	३	१६	सावेल	१०
१७	मोटरसाईकल	१०	१८	झम्पल	४	१९	पिक	९	२०	डोरी मिटर	१५०
२१	कम्वल	५	२२	पावर स	१	२३	अग्नी शमन यन्त्र	२	२४	फायर बिटर	७
२५	हाते आरा	१०									
नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा मोरङ											
१	एम्बुलेन्स	२ थान	२	प्लास्टिक डोरी	१० केजी	३	सेफ्टी हेलमेट	३० थान	४	गल	३
५	गैंती	७ थान	६	प्रा उ सामग्री	केही	७	बेल्चा	१०			

अनुसूची २५ : सुरक्षित स्थान

तालिका नम्बर २६ : विपदको समयमा अस्थायी आवास तथा आश्रयस्थलका लागि सुरक्षित स्थानका रूपमा पहिचान गरिएका स्थानहरूको विवरण

वडा नं	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
विराटनगर महानगरपालिका				
१	बाल उद्यान		२० परिवार	
	नेपाली काँग्रेस पार्टी कार्यालय		१०० परिवार	भवन
	परोपकार घाट		१०० परिवार	धर्मशाला
	वडाको सामुदायिक भवन		५० परिवार	भवन
	राधाकृष्ण मा.वि.		६० परिवार	भवन
	जनता बहुमुखी क्याम्पस		५०० परिवार	भवन
	आर आर एन भवन		२० परिवार	भवन
	पाथिभरा मन्दिर सा भवन		२० परिवार	भवन
	विष्णुमायाँ पुस्तकालय		५० परिवार	भवन
२	ओशो अध्ययन केन्द्र चौर	२.५ कट्ठा	२५ परिवार	
	हनुमान मन्दिर सामुदायिक भवन	५ कट्ठा	२५ परिवार	भवन
	चित्रगुप्त सामुदायिक भवन	३ कट्ठा	३० परिवार	भवन
	भूपाल ग्राम	१२ कट्ठा	५० परिवार	भवन
	सोमवारे बगैंचा क्षेत्र	१० कट्ठा	५० परिवार	
	नर्सिङ होम पूर्व	२ विघा	१०० परिवार	
३	पुसेट कलेजको प्राङ्गण	२ विघा	५०० परिवार	भवन
	परोपकार अभियान समूहको भवन	३ कट्ठा	२० परिवार	भवन
४	कञ्चनवारी वडा कार्यालय क्षेत्र	२ विघा	१०० परिवार	
	दाहाल प्रतिष्ठान	२ कट्ठा	२० परिवार	भवन
	मुडुला कार्की सेवा समाज		३५ परिवार	भवन
	नोना कोईराला ट्रष्ट		५० परिवार	भवन
	निर्माण व्यवसायी संघ		३० परिवार	भवन
५	सिद्धकाली आ वि र फिल्ड		१५० परिवार	भवन
	तोदी भवन	१५ धुर	१०० परिवार	भवन
	क्रिस्चियन चर्च	३ कट्ठा	३० परिवार	भवन
	जामुनेश्वर सामुदायिक भवन	१.५	३० परिवार	भवन
६	कम क्षमता भएका सामुदायिक भवन मात्र रहेका			भवन
७	विरेन्द्र सभा गृह	भवन	५० परिवार	
	मारवाडी सेवा सदन	भवन	३० परिवार	
	अतिथि सदन	भवन	३० परिवार	
	जैन भवन		५० परिवार	भवन
	अतिथि गृह		३० परिवार	भवन
	साकम्वरी सेवा सदन		२० परिवार	भवन
	ने.रे.सो. जिल्ला शाखा		३० परिवार	भवन
८	बलवाइ सामुदायिक भवन		५० परिवार	भवन
	गणेश मन्दिर	०-४-७	३० परिवार	भवन
	बृद्धाश्रम ज्ञान कुञ्ज		१०० परिवार	भवन
	हाटखोला फिल्ड		१०० परिवार	

वडा नं	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
	पशु बधशाला क्षेत्र		१०० परिवार	
	खानेपानी क्षेत्र		५० परिवार	
	निर्मल जल	१० कठ्ठा	५० परिवार	
	छेठी माताको मन्दिर	१ विगाहा	७० परिवार	भवन
	शिव मन्दिर	१२ कठ्टा	५० परिवार	भवन
	राधाकृष्ण मन्दिर	७ कठ्ठा	४० परिवार	भवन
९	महानगरपालिकाको ब्लक ए र वि	७ कठ्ठा	२० परिवार	
	सरस्वती मा.वि.	१२ कठ्ठा	१५० परिवार	भवन
	रामजानकी सेवा सदन	४ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	शितल धर्मशाला	८ धुर	२५ परिवार	भवन
	सिटी प्यालेस	१ विघा	१०० परिवार	भवन
१०	कोशी कोभिड अस्पताल	५ विघा	५० परिवार	भवन
	चित्रगुप्त समाज	१ कठ्ठा	२० परिवार	भवन
	विराट सेवा आश्रम	२ कठ्ठा	२० परिवार	भवन
	एक्वा पार्क	१ विघा	२० परिवार	
	नेपाल एयरलाईन्सको जमिन	८ कठ्ठा	५० परिवार	
	झिः पुँच	४ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
११	विराट सामुदायिक भवन	५ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	वहाई मन्दिर	७ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	श्री जनपथ माध्यमिक विद्यालय	९ कठ्ठा	१०० परिवार	भवन
	बसपार्क	१६ कठ्ठा	१०० परिवार	भवन
	रौनियार भवन	२ कठ्ठा	२० परिवार	भवन
	साकेला थान	३ कठ्ठा	३० परिवार	
१२	विराट सामुदायिक भवन	५ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	बखरी आधारभूत विद्यालय	९ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	महेन्द्र मोरङ्ग कलेज	२२ विघा	५०० परिवार	भवन
	लेखनाथ वाचनालय		२० परिवार	भवन
	विराट सामुदायिक भवन		५० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर	२ विगा	१०० परिवार	भवन
१३	सुनसरी मोरङ्ग सिंचाई आयोजनाको कार्यालय	८ बिघा	५०० परिवार	भवन
	पूर्वाञ्चल बाल तथा बृद्धाश्रम	२.५ बिघा	२०० परिवार	भवन
	बाल मा.वि. रानी	७ कठ्ठा	१०० परिवार	भवन
	एस ओ एस बालग्राम	६ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
१४	रामजानकी मन्दिर,	१-१०-०	१०० परिवार	भवन
	डिग्री क्याम्पस,	८-०-०	९०० परिवार	भवन
	बाल मा.वि.,	६-१०-०	१०० परिवार	भवन
	गुरुकुल विद्यालय	१-०-०	२०० परिवार	भवन
	इजमुलिया मदरसा	०-१-०	१०० परिवार	भवन
	रामजानकी सामुदायिक भवन	०-५-०	५० परिवार	भवन
१५	दुर्गा मन्दिर धर्मशाला		२५ परिवार	भवन
	रानी युवा क्लवको भवन		४० परिवार	भवन
१६	रानी युवा क्लव		१०० परिवार	भवन
	मिल्स मा.वि.		२०० परिवार	भवन
	कटन मिलको फिल्ड		२०० परिवार	भवन

वडा नं	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
	हुलास मेटल उद्योग		१०० परिवार	भवन
	विराटनगर जुट मिल		१०० परिवार	भवन
	मोरङ सुगर मिल		२०० परिवार	भवन
	दुर्गा मन्दिर		४० परिवार	भवन
१७	मटेरवा खेल मैदान	१ विघा	५० परिवार	
	वडा कार्यालय खेल मैदान	१० कट्ठा	३० परिवार	
	छाला उद्योग नजिकको स्थान	१.५ बि	१०० परिवार	
	मदरसा असरफिया	१५ कट्ठा	५०० परिवार	भवन
	रघुपति जुटमिल, रघुपति आ.वि	३२ बि.	८०० परिवार	भवन
१८	जनता आ. वि. दिव्यज्योति	१८ कट्ठा	६० परिवार	भवन
	मनिषको कामत	१२ कट्ठा	३०० परिवार	भवन
	रेल्वे स्टेशन	१० कट्ठा	५०० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन		१०० परिवार	भवन
१९	रंगशाला क्षेत्र	१६ विघा	५०० परिवार	
	सभाहल निर्माण क्षेत्र	१ विघा	५० परिवार	भवन
	दुर्गामन्दिर		५० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर		५० परिवार	भवन
	प्रणामी मन्दिर धर्मशाला		१०० परिवार	भवन
सून्दरहरैंचा नगरपालिका				
	रामजानकी सामुदायिक भवन	०-५-०	५० परिवार	भवन
बेलवारी नगरपालिका				
२	रमिते सामुदायिक वन		५० परिवार	भवन
२	सिंहदेवी सामुदायिक वन भवन		५० परिवार	भवन
१०	धिरनाथ सम्फुल बिश्वास मा. वि		१००परिवार	भवन
रङ्गेली नगरपालिका				
१	नहरको अग्लो भागमा	१५ कट्ठा	६० परिवार	
२	मंगलवारे खेलमैदान	०-१०-०	४० परिवार	
	दौलतपुर खेलमैदान	०-१५-०	६० परिवार	
	लुथरन सामुदायिक कल्याण समाज	०-५-०	५० परिवार	भवन
३	विराटेश्वर सामुदायिक भवन	२ कट्ठा	२० परिवार	भवन
	निशानथान शिवालय भवन	१ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	सरस्वती आ वि को खाली भवन		५० परिवार	
	कृषि बजार क्षेत्र खुल्ला स्थान	१२ कट्ठा	५० परिवार	
	मंगलबारे मन्दिर क्षेत्र	३ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	सार्वजनिक आ वि को खाली भवन		१० परिवार	भवन
५	मन्दिर प्राङ्गण बहुवान	२ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन निर्माणाधिन भेडवाथान	३ कट्ठा	१५ परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन निर्माणाधिन आमगाछी	२ कट्ठा	१५ परिवार	भवन
६	पब्लिक मा वि को खेलमैदानको पूर्वतर्फको पक्की भवन		१५ परिवार	भवन
७	अस्पताल चोक मेनरोड	१ किमि	२०० परिवार	
	भोटुवावु चोक धर्मशाला	१० कठ्ठा	४० परिवार	भवन
	जनता क्याम्पस क्षेत्र	२ विगा	१५० परिवार	भवन
	क्याम्पस सन्सारी माइ स्थान	३ विगा	४०० परिवार	भवन
	आदर्श स्कुलको भएको स्थान	१५ कट्ठा	५० परिवार	भवन

वडा नं	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
८	नागेश्वर सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	सन्थाल सामुदायिक भवन झमनपुर	१० धुर	२५ परिवार	भवन
९	दोमहाना हटिया क्षेत्र	४ विघा	१० मिनेट	
लेटाङ नगरपालिका				
१	राजारानी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		२० परिवार	भवन
२	गारापानी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
२	जनचाहना सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
३	नमुना सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
४	जनसेवा सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
५	त्रिवेणी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
६	महाभारत सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
७	ईन्द्रेणी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
८	सगरमाथा सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
९	वसन्त हरियाली सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
रतुवामाई नगरपालिका				
१	कल्याणपुर सामुदायिक भवन		समग्रमा - ५०० परीवार	भवन
४	राजवंशी सामुदायिक भवन			भवन
५	नवदुर्गा सामुदायिक भवन			भवन
८	ईटहरा सामुदायिक भवन			भवन
८	दाम्राभिट्टा सामुदायिक भवन			भवन
९	सर्वेशर सामुदायिक भवन			भवन
उर्लावारी नगरपालिका				
१	भ्याल वंश प्रतिष्ठान		२० परिवार	भवन
	धिमाल जाति उत्थान समाज		२० परिवार	भवन
	धिमाल युवा क्लव		२० परिवार	भवन
२	सुनझोडा सा व को भवन		२० परिवार	भवन
	सृजना सा व को भवन		२० परिवार	भवन
	बेतेनी सा व को भवन		२० परिवार	भवन
	सालवारी सा व को भवन		२० परिवार	भवन
३	साकेला सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	दुर्गा मन्दिर सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
४	जेष्ठ नागरिक भवन		२० परिवार	भवन
	खोर्सानीबारी सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	भानु पुस्तकालय		२० परिवार	भवन
	लक्ष्मी नारायण मन्दिर		२० परिवार	भवन
	रामेश्वर मन्दिर सभाहल		२० परिवार	भवन
५	ज्येष्ठ नागरिक भवन		२० परिवार	भवन
६	कवर्डहल		२० परिवार	भवन
	जेष्ठ नागरिक भवन		२० परिवार	भवन
	वसपार्क कार्यालय भवन		२० परिवार	भवन
	मारवाडी सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	ढुङ्गाना सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	कृष्ण मन्दिर धर्मशाला		२० परिवार	भवन
	शिवालय धर्मशाला		२० परिवार	भवन

वडा नं	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
७	परोपकार सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	नमुना वाल आश्रम		२० परिवार	भवन
	एच नेपाल		२० परिवार	भवन
	दुर्गा देवीस्थान मन्दिर		२० परिवार	भवन
	गणेश मन्दिर सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
८	खेरहनी सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	गणेश महारानी मन्दिर		२० परिवार	भवन
	सिद्धेश्वर मन्दिर		२० परिवार	भवन
	ग्रामथान		२० परिवार	भवन
९	लालिमा समाज सेवा केन्द्र		२० परिवार	भवन
	आसामे टोल सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	नवज्योति भवन		२० परिवार	भवन
	गुरुङ टोल बौद्ध गुम्वा		२० परिवार	भवन
सुनवर्षी नगरपालिका				
३	भेलाइ सामुदायिक भवन,विद्यालयहरु		५०० परिवार	भवन
५	गाईडग्रा रमनपुर सामुदायिक भवन, विद्यालयहरु		७०० परिवार	भवन
७	वरडंगा सामुदायिक भवन, विद्यालयहरु		५०० परिवार	भवन
मिक्लाजुङ गाउँपालिका				
केराबारी गाउँपालिका				
३	हिमचुली सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
६	आदिवासी जनजाती भवन		१० परिवार	भवन
८	हजार विघा सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
८	मच्छिन्द्र सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
९	भलुवा सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
९	देवीझोडा सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
१०	एकता सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
	सम्पूर्ण वडामा खुल्ला चौरी रहेको		१० परिवार	
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका				
२	- कन्दरा क्लब - फुटबल मैदान - पञ्चायत फुटबल मैदान		२०० परिवार	
१०	-भुल्के सामुदायिक वनको कार्यालय -डास मोरङ्गी सामुदायिक वनको कार्यालय		४० परिवार	भवन
	अन्य वडाका लागि सामुदायिक विद्यालयहरु			भवन
कानेपोखरी गाउँपालिका				
१	सामुदायिक भवन होक्लाबारी		२० परिवार	भवन
१	श्री मा वि को खेलमैदान	१.५ विघा	५० परिवार	
२	नागरिक आवास क्षेत्र		५० परिवार	भवन ग्राभेल सडक
३	सुकुम्बासी बस्तीको खेलमैदान		५० परिवार	कच्ची बाटो
४	खोरिया खेल मैदान	१ विघा ५ कठ्ठा	५० परिवार	कच्ची बाटो विजुली

वडा नं	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
४	माझि सामुदायिक भवन		२० परिवार	
५	क्याम्पस खेल मैदान	२ विघा ५ कठ्ठा	८० परिवार	पिचबाटो बिजुली
५	जहदा खेल मैदान	५ विघा	२०० परिवार	पिचबाटो भवन बिजुली
६	भलुवा महाराज धिमाल ग्रामथान	१ बिघा ८ कठ्ठा	८०० परिवार	पिच बिजुली खानेपानी भवन
६	दहिधाप गोलचौरी		१०० परिवार	
७	२५ बिघे खेलमैदान	२ विघा	५० परिवार	कच्चीबाटो खानेपानी बिजुली
	मितेरी युवा क्लब खेल मैदान	१० बिघा	५०० परिवार	ग्राभेल बाटो बिजुली खानेपानी
	शुक्रबारे खेलमैदान	१ बिघा	३० परिवार	ग्राभेल खानेपानी
धनपालथान गाउँपालिका				
२	वडा नं. २ को सामुदायिक भवन		करिब ५००	भवन
जहदा गाउँपालिका				
१	७ वटा विद्यालय र खेलमैदान		९७५ परिवार	भवन
२	८ वटा विद्यालय र खेलमैदान		८०० परिवार	भवन
३	५ वटा विद्यालय र खेलमैदान र २ वटा सामुदायिक भवन		६५० परिवार	भवन
४	३ वटा विद्यालय र २ खुला क्षेत्र		५०० परिवार	भवन
५	६ वटा विद्यालय र खेलमैदान		६५० परिवार	भवन
६	४ वटा विद्यालय र खेलमैदान		४७५ परिवार	भवन
७	३ वटा विद्यालय र खेलमैदान		४०० परिवार	भवन
कटहरी गाउँपालिका				
१	जे एम युवा क्लव		२० परिवार	भवन
	कटहरी फलफूल थोक तथा तरकारी बजार		५० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर धर्मशाला		२० परिवार	भवन
	नारी विकास संघ		२० परिवार	भवन
	मदरसा भवन		१० परिवार	भवन
	लक्ष्मी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
२	गनगाईं सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	सुधार समितिको भवन		१० परिवार	भवन
३	शिवमन्दिर धर्मशाला		१० परिवार	भवन
	दलित सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	पिछरा बर्ग सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	राजवंशी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	सरस्वती महिला बहुउद्देश्यीय		१० परिवार	भवन
४	कुशवाहा सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	पिछडावर्ग सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	बजरङ्गवली सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	क्रिस्चियन सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
५	दलित सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	साँस्कृतिक भवन		१० परिवार	भवन
	बातर सरदार कल्याणकारी		१० परिवार	भवन

वडा नं	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
६	सहिद स्मृति प्रतिष्ठान		१० परिवार	भवन
	दलित सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
७	मुडियारी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	वनस्खण्डी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
ग्रामथान गाउँपालिका				
१	सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
२	गोपिकृष्ण मणिकर्णिका सा. भवन		१० परिवार	भवन
३	सिद्राहा कालिमन्दिर झसटोल		१० परिवार	भवन
५	भौसावाडी १		१० परिवार	भवन
५	सिताराम सा. भवन गिधनिया -२		१० परिवार	भवन
५	कखरमारी जेष्ठ नागरिक भवन - १		१० परिवार	भवन
५	वोरिया सिमरिया -१		१० परिवार	भवन
बुढीगंगा गाउँपालिका				
१	जेसिज भवन	४ कट्ठा	१०	भवन
२	थारु संग्रहालयको सामुदायिक भवन	४ कट्ठा	५ परिवार	भवन
	काली दुर्गा मन्दिर	१ विघा १० कट्ठा	२० परिवार	भवन
	राज हुत्सन ग्रामथान	२ विघा	२० परिवार	
	बगवन ग्रामथान	१५ कट्ठा	१५ परिवार	
३	खवास राजवंशी सामुदायिक भवन	३ कट्ठा	२० परिवार	भवन
	दिवा आश्रम	१.५ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	खेलमैदान	२ विघा	५० परिवार	
	पालिका स्तरीय अस्पताल परिसर	४ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	ग्रामथान चौर	१० कट्ठा	२० परिवार	
४	सामुदायिक भवन	१-१०-०	५ परिवार	भवन
	मुस्लिम सामुदायिक भवन	०-१-०	२२ परिवार	भवन
	जामे मस्जिद	०-१-१०	५० परिवार	भवन
	खेल मैदान	०-१५-०	५५ परिवार	
	राधाकृष्ण मन्दिर भवन	०-१०-०	२ परिवार	भवन
	ग्रामथान	०-७-०	१५ परिवार	
	मन्दिरको धर्मशाला	०-१-१०	८ परिवार	भवन
५	सिसुवा आ.वि. भवन, हाल बन्द	०-२-०	५० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन, क्लव भवन	०-१-०	१० परिवार	भवन
	पंचभक्ती मस्जिद भवन	०-२-०	५० परिवार	भवन
६	सामुदायिक भवन	१ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन	१५ धुर	१० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर	१० धुर	५ परिवार	भवन
	६ नं. वडा कार्यालयको सभाहल		१० परिवार	भवन
	गाउँपालिका अस्पतालदेखि उत्तरको सार्वजनिक जग्गा		१५० परिवार	
७	देवस्थल थान र विद्यालय	०-८-०	२० परिवार	भवन
	पञ्चायत सामुदायिक भवन	०-३-०	२० परिवार	भवन

अनुसूची २६ : विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्तः

कुनै विषयगत क्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा सहयोग गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकारप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयगत सदस्य संस्था भनिन्छ ।

विषयगत सदस्य संस्थाको काम कर्तव्य यस प्रकार हुनेछन्:

- विषयगत सदस्य संस्था (सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस आदि)का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना गर्न तथा व्यवस्थापन गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- संघीय प्रदेश जिल्ला र स्थानीय तह सरकारी निकाय स्थानीय नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकायबीच समन्वय गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- आफ्नो विषयगत क्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने । यस अन्तरगत विपद्को प्रकृति तथा योजना मान्यता प्राथमिकता प्राप्त आपत्कालीन कार्य तयारी आपत्कालीन कार्य संबोधन गर्न प्राथमिकताप्राप्त पूर्वतयारी कार्यका लागि विद्यमान कमी कमजोरी पहिचान विषयगत कार्ययोजना आदि पर्दछन् ।
- आपत्कालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकश्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने ।
- विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरु सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका बारेमा जानकारी राख्दछन र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउन विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने।
- विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- सूचना संकलन तथा प्रचार प्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।
- विषयगत क्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्यसञ्चालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने । साथै विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरुलाई सामान्य माध्यमबाट उनीहरुको स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने।
- मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने।
- पूर्व निर्धारित प्राथमिकता प्राप्त आवश्यकता पूर्तिका लागि विषयगत संस्थाहरुलाई अन्तिम सेवा प्रदायकका रुपमा जिम्मेवार बनाउने ।
- कार्यक्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकताका आधारमा विषयगत क्षेत्रका मुख्य साझेदारलाई समावेश गराउने ।

अनुसूची २७ : अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त

अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा सम्बन्धित तहमा कार्यरत सवै निकायकावीच छलफल गर्न साझा मञ्च प्रदान गरी आवश्यक सहजकर्ताको कार्य गरी यस कार्यमा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग प्रदान गर्नु हो ।

मुख्य भूमिका यसप्रकार हुनेछः

- सबै निकाहरुको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा सहयोग गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समान्वय गरी अन्तिम कार्यशाला गर्नु अघि वैठकहरू सञ्चालन गर्ने ।

- विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्न र प्राविधिक तथा वित्तीय सहयोग प्रदान गर्ने ।
- प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका बारेमा समन्वय गर्ने ।
- विगतका अनुभवका आधारमा सफलता चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृयामा सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरु लगायत अन्य सरोकारवालाहरुको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरु माझ प्रवाह गर्ने । माथिल्लो तहमा प्रतिवेदन दिने साथै तल्लो तहसम्म जानकारी गराउने आदि ।

अनुसूची २८ : आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि स्फियर मापदण्ड

आपत्कालीन योजना विपद्को समयमा कार्यान्वयन हुने योजना हो । यस समयमा सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक अवस्था असामान्य रहन्छ । हरेक क्षेत्रमा कठिन परिस्थिति उत्पन्न हुने भएकोले विपद् प्रभावित समुदायको सहयोग गर्दा मानवीय मूल्य र प्रभावितको मौलिक अधिकारमाथि आघात नपुगोस् तथा उनीहरूले सम्मानपूर्वक जीवन निर्वाह गर्न पाउने वातावरण बनोस् भन्ने ध्येयले सहयोगका सन्दर्भमा न्यूनतम मापदण्ड निर्धारण भएका छन् । स्फियर परियोजनाले निर्धारण गरेका ती मापदण्डलाई नेपाल सरकारबाट समेत अनुमोदन भएको छ । विपद्का समयमा मानवीय सहयोगका निर्धारित न्यूनतम मापदण्डको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनु जरुरी हुन्छ । मानवीय सहयोगका मापदण्डको सङ्क्षिप्त विवरण निम्नअनुसार छः

१ समन्वय, सूचना तथा पूर्वचेतावनी प्रणाली क्षेत्र

- समन्वय बैठक विपद् परेको पहिलो हप्तामा एक दिन बिराएर र दोस्रो हप्ताबाट हप्तामा एक दिन बैठक बस्ने,
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने,
- जोखिममा परेका समूह तथा जनसङ्ख्यालाई न्यायोचित रूपमा उद्धार सामग्रीको वितरण तथा सहयोग गर्ने,
- अवस्था तथा आवश्यकताको आधारमा रहेर मीरा (MIRA) टिम परिचालन गर्ने,
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन तयार गर्ने । क्रमशः आवश्यकताअनुसार हरेक २ दिन तथा साप्ताहिक रूपमा निरन्तरता दिने,
- २४ घण्टाभित्र सञ्चार माध्यमका लागि समाचार पठाउने र पहिलो हप्तामा हरेक दिन,
- विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय पार्न प्रयास गर्ने,
- समन्वय तथा शिबिर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने, प्रतिवेदन तयार गरी सबैलाई जानकारी गराउने ।

२ खाद्य क्षेत्रः

प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच देहायका वस्तुमा हुनेछः

१) प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खाद्यसामग्रीको व्यवस्था,

२) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरू पूरकको रूपमा उपलब्ध गराउने, र

३) निश्चित समूहका व्यक्तिको (साना केटाकेटी, एच्आईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकता पूरा गर्न सामान्य खाद्यान्नको अतिरिक्त परिपूरक खाद्यसामग्रीको व्यवस्था ।

मापदण्डबमोजिमको खाद्यान्न सूची (Kit)

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले प्रकोप पूर्वतयारी सञ्जाल नेपालको समन्वयमा स्फियर मापदण्डअनुरूप सिफारिस गरेको खाद्यान्नको सूची निम्नअनुसार रहेको छः

चामल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम,
दाल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम
वनस्पति तेल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.लि.,
नुन – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम

स्थानीय परिस्थितिबमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनु पर्छ । सुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिनु पर्छ ।

३ आवास तथा गैरखाद्य सामग्री र शिबिर व्यवस्थापनः

१. औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र उपलब्ध छ,
२. औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४x५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री,
३. कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच,
४. दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा,
५. महिला, केटी, पुरूष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइसम्बन्धी सामग्रीको आपूर्ति भएको छ,
६. मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामग्री छः (एक सेट भाँडा),
७. शिबिर बन्द गर्ने र वहिर्गमन रणनीति,
८. शिबिर स्थापना गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ जुन जमिन सुरक्षित तथा स्फियरको मापदण्डअनुसार हुनु पर्ने,
९. विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत गर्ने,
१०. शिबिरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राख्ने,
११. शिबिर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको अभिलेख हेर्ने वा अभ्यास बुझ्ने,
१२. सरकारी निकायहरू, नागरिक समाज, स्थानीय निकाय तथा सरोकारवाला समूहसँगको परामर्शमा शिबिरको स्थापना गर्ने।

४ खानेपानी तथा सरसफाईः

१. पहाडी जिल्लाहरूमा विपद्पछि पहिलो हप्तासम्म पाइपद्वारा अथवा जिल्ला सदरमुकामको खानेपानी योजनासँग सम्बन्ध कायम गरी खानेपानी भण्डारण गरिने ट्याङ्कीद्वारा र तराईका जिल्लाहरूमा प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी
उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुऱ्याउने,
२. शिबिरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट (Tablets) अथवा वाटरगार्ड (Water Guard) उपलब्ध गराउने,

३. शिबिरमा बसोवास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सङ्ख्या बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने,

४. शिबिरमा बसोवास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैरसरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्यसम्बन्धी सामग्रीको कीट (Kits) वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने,

५. एकरूपताका लागि जिल्ला आपत्कालीन योजनालाई राष्ट्रिय आपत्कालीन योजनासँग मेल खाने गरी तयार तथा सुधार पार्ने ।

५ स्वास्थ्य तथा पोषणः

- प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी निगरानी (Health surveillance) सुरु हुन्छ,
- सामुदायिक स्तरमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै सङ्ख्यामा गम्भीर बिरामीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral centres) मा पठाई आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ,
- सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral centres) मा केन्द्रहरूमा पुग्नका निमित्त बिरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रबन्ध गरिनेछ ।

६ शिक्षाः

- विपद्को घटना घटेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी पूर्वाधार र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका अवस्थाका बारेमा द्रुत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने,
- शिक्षा विकास तथा समान्वय ईकाईं र स्थानीय तहको क्षेत्रगत सदस्यहरू सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बालबालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पहिचान गर्ने,
- सम्भव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्यूनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पूर्वाधारसहित, विद्यालय जाने बालबालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित स्थान स्थापना गर्ने,
- विद्यालयहरू पुनःखोल्ने, सिकाई सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने, शिक्षण सिकाईलाइ मनोरञ्जनात्मक एवं प्रभावकारी बनाई पठनपाठन कार्यलाई निरन्तरता दिई विद्यालय शिक्षालाई पहिलेकै अवस्थामा ल्याउने,
- विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- प्रभावित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशः तिनलाई समावेश गर्दै लैजाने ।

७ संरक्षणः

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने,
- विभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडि पारिएका समूहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने,
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने,
- बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने,
- शिक्षा तथा संरक्षणसम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने,
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बालबालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने,

- बिछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने,
- परिवारबाट बिछोडिएका तथा साथ नभएका बालबालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तैः परिवार नभएका, वृद्ध, अपाङ्ग तथा दीर्घ रोगबाट प्रभावित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने (बास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था),
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने,
- शिबिर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

अनुसूची २९ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फाराम

नेपाल सरकार

विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

फारम भर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरुः

१. एउटा वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।

२. विपद् भएको ० देखि २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिकाको वडा अध्यक्ष, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा फारम भरिने छ ।

३. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सूचनादाताहरुसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी फारम भरिने छ ।

४.यदि अस्पष्ट सूचनाहरु प्राप्त भएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीबाट उपयुक्त विचारका आधारमा फारम भरिने छ

५. आवश्यक सेवाहरुको लेखाजोखा गर्न प्रभावित संख्या अनुमान गरिने छ ।

६. तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्यमा उल्लेख गरिने छ ।

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

Initial Rapid Assessment Form (IRA)

विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२ (प्रथम संसोधन, २०७८) सँग सम्बन्धित

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नामः	जिल्लाको नामः	गाउँ/ नगरपालिकाको नामः
वडा नम्बरः	टोलः	सूचना संकलन मिति (गते/ महिला/साल):

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति गते/ महिला/साल	घटना घटेको समय (घण्टा/मिनेट)
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकुल	
जिल्ला सदरमुकामबाट अनुमानित दूरी (किमि)	पालिका सदरमुकामबाट अनुमानित दूरी (किमि)	

मृतक संख्या	बेपत्ता संख्या	घाइते संख्या	जम्मा प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	जम्मा विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला :	महिला :	महिला :		
पुरुष :	पुरुष :	पुरुष :		
बालबालिका :	बालबालिका :	बालबालिका :		
अन्य:	अन्य:	अन्य:		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

खोज तथा उद्धारको अवस्था	☐ भइरहेको ☐ नभएको	☐ उद्धार संख्या
विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाउँ/संरचना	☐ मानवीय सहायता स्थलः संख्या ☐ सामुदायिक खुल्ला स्थानः संख्या ☐ विद्यालय संख्याः ☐ सार्वजनिक भवन संख्याः .... ☐ सडक छेउ वा सडक माथिः संख्या ☐ वन क्षेत्रः संख्या ☐ आफन्त/छिमेकीः संख्या ☐ अन्यः (उल्लेख गर्ने) संख्याः	

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवतजावतको अवस्था	☐ ठीक छ ☐ कठिन छ ☐ बन्द छ	सामान्य अवस्थामा यातायातको पहुँच ☐ छ ☐ छैन	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
नजिकै चालु हेलीप्याडको अवस्था ☐ चालु ☐ अवरुद्ध ☐ छैन				
☐ सञ्चार सेवा	☐ रुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको			

विद्युत सेवा उपलब्ध	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
प्रभावित परिवारको सञ्चित खाद्य सामग्री	☐ क्षति भएको (घरधुरी संख्या) .... ☐ क्षति नभएको (घरधुरी संख्या) ....
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या ....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्या
सञ्चालित स्वास्थ्य सेवाकोलागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ ☐ पर्याप्त छैन
विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या ....) ☐ प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्याः ....
खानेपानीको आपूर्ती	☐ सुचारु (पर्याप्त) (संख्या) ☐ अपर्याप्त (संख्या) ☐ प्रभावित घरधुरी संख्याः.........
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) आँशिक क्षति (संख्या ....)
सरकारी कार्यालय/भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आँशिक क्षति (संख्या ....)
सामुदायिक भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आँशिक क्षति (संख्या ....)
कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल ....) (विघा/रोपनी)
पशु चौपाया क्षति	☐ (अनुमानित संख्या ....)
पंक्षी क्षति	☐ (अनुमानित संख्या ....)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आँशिक क्षति (संख्या ....)
फोहोर मैलाको व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको सम्भावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या................)
विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु (मर्यादा सामग्री (Dignity Kit)	☐ आवश्यक भएको आवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
५ वर्ष सम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरु	☐ आवश्यक भएको आवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्याः.........
५ वर्षभन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरु (जस्तैः शैक्षिक तथा बालमैत्री स्थल (Child friendly space)	☐ आवश्यक भएको आवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
जेष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको आवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
अपाङ्गता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको आवश्यक नभएको ☐ आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
असहाय/अशक्त विरामीको संख्याः	

हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह संघसंस्था निकायको नाम	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघसंस्था/ निकायको नामः	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्याः	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्याः	

३. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या .... ☐ आवश्यक नपर्ने	
खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री	☐ परिवार (Family) टेण्ट परिवार संख्या........... ☐ त्रिपाल संख्या........... ☐ गुन्द्री (म्याट्रेस) संख्या...... ☐ पि फाम संख्या........... ☐ कम्बल संख्या ☐ कपडा संख्या ☐ भाडाकुँडा संख्या ☐ Hygiene Kit संख्याः ☐ चर्पी संख्या	खाद्यान्न (दाल, चामल, नुन, तेल) परिमाण .... कति जना ☐ तयारी खाना (दालमोठ ☐ चिउरा भुजा चाउचाउ ☐ विस्कुट) कतिजना ...... ☐ पिउने पानी ☐ अन्य

प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि	☐ भएको ☐ नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या ....
लैङ्गिक हिंसा यौन हिंसा	☐ भएको ☐ नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या ....
चोरी लुटपाट	☐ भएको ☐ नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न उपयुक्त अवस्था	☐ छ ☐ छैन

४. सूचना संकलकहरुको विवरण

क्र सं	नाम, थर	पद/संस्था	सम्पर्क नम्बर	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.	टोली प्रमुख				
२.	सदस्य				
३.	सदस्य		☐		
४.	सदस्य				
५.	सदस्य				

टोलीको थप टिप्पणी (Additional Observation) :

....

....

धन्यवाद

सन्दर्भ सामग्रीहरु

- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (मोरङ २०६७) अद्यावधिक २०७९,
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६),
- स्थानीय तहहरुसंग परामर्श कार्यशालाहरु २०८१ असार
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यालय प्रमुखहरुको कार्यशालाहरु २०८१असार र श्रावण
- सरोकारवाला कार्यालय र संघसंस्थाहरुमा भएका तथ्याङ्क तथा अभिलेखहरु,
- स्थानीय तहका तथ्याङ्कहरु, टेलिफोन वार्ता र अन्तरकृया
- सिमुलेशन र समीक्षा २०८१ श्रावण १५

विषयगत क्षेत्रहरू

१. समन्वय तथा सूचना क्षेत्र

२. खोज तथा उद्धार क्षेत्र

३. अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र

४. खाद्यसुरक्षा कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र

५. स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

६. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र

७. आपतकालीन संरक्षण क्षेत्र

८. आपतकालीन वन्दोवस्ती क्षेत्र

९. आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र

१०. भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मोरङ कोशी प्रदेश

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

अद्यावधिक २०८१

सहकार्य

लुथरन सामुदायिक कल्याण समाज
Lutheran Community welfare society(LCWS)
2066

THE LUTHERAN WORLD FEDERATION